

PARLAMENT DE CATALUNYA

Paraules del president Ernest Benach i Pascual

Recull d'intervencions i textos
presidencials de la VIII legislatura

Testimonis
Parlamentaris, 32

PARLAMENT DE CATALUNYA

Paraules del president Ernest Benach i Pascual

Recull d'intervencions
i textos presidencials
de la VIII legislatura

Barcelona, 2011

Benach, Ernest, 1959-

Paraules del president Ernest Benach i Pascual : recull d'intervencions i textos presidencials de la VIII legislatura. – (Testimonis parlamentaris ; 32)

ISBN 9788439387350

I. Catalunya. Parlament II. Títol III. Col·lecció: Testimonis parlamentaris ; 32

1. Catalunya. Parlament – Història – S. XXI – Fonts 2. Discursos de circumstància – Catalunya 3. Discursos catalans

32Benach, Ernest(042)

Primera edició electronica

Barcelona, abril del 2011 (edició núm. 410)

Col·lecció Testimonis Parlamentaris, 32

© Parlament de Catalunya

Parc de la Ciutadella, s/n · 08003 Barcelona

Tel. 933 046 635 · Fax 933 046 636

www.parlament.cat

A/e: edicions@parlament.cat

© de la fotografia: Carles Fargas

Disseny: TriasQuodDesign

ISBN: 978-84-393-8735-0

DL: B.18384-2011

Taula

Introducció	15
Discurs d'investidura	
Paraules del president en la sessió d'investidura	19
Conferències	
Nou escenari, nous compromisos per Catalunya	27
La democracia representativa ante las nuevas realidades del siglo XXI	35
El Parlament i el diàleg entre cultures	41
Per una política a mitjà i llarg termini	46
Benestar d'estat	52
L'herència social i nacional de Francesc Macià, l'Avi	59
La Catalunya 2.0	66
Reus, París, Londres..., i Xangai, i Nova York, i Tòquio, i Frankfurt...	73
Les TIC al Parlament de Catalunya	88
Crisis? Canvis!	96
El paper de les regions a la Unió Europea	104
El rol del cooperativismo como agente de desarrollo local en un contexto competitivo	110
Actes institucionals	
Inauguració del monument en memòria del president Lluís Companys	119
Acte de signatura de la Capital de la Cultura Catalana 2008	122
Commemoració del 50è aniversari del Tractat de Roma	124
Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament al col·lectiu Els Setze Jutges	126
I Nit de Castells	130
Inauguració de l'exposició de textos jurídics «A Mediterranean mirror: catalan law in an international context»	133
Diàleg parlamentari euromediterrani des d'una perspectiva regional	136
Audiència amb el dalai-lama	141
Obertura de la Conferència de Parlaments Nacionals i Assembles Regionals «Democràcia representativa, afers europeus i ciutadania activa»	142
Inauguració de l'exposició «El fons del MACBA a Frankfurt»	144

Pregó de les festes del barri de Sant Ildefons de Cornellà	146
Commemoració del centenari de l'escoltisme	151
Inauguració del programa «Empreses i parlamentaris»	154
El paper de les comunitats catalanes en la projecció exterior de Catalunya	156
Inauguració de la Jornada sobre Democràcia i Participació	161
Inauguració del III Saló del Llibre de Barcelona	164
Cloenda de l'acte de lliurament dels Premis FAGIC	166
Presentació del nou equipament de la Selecció Catalana de Futbol	168
Nit de Santa Llúcia 2007, Festa de les Lletres Catalanes	170
Lliurament dels I Premis Fundació Institut Català d'Oncologia	172
Cloenda de la XVII Jornada Europea del Consell Català del Moviment Europeu, «El Tractat de reforma de la Unió Europea»	175
Inauguració de l'exposició «Cris de liberté»	177
Lliurament del Premi Sant Joan de Caixa Sabadell 2008	179
Intervenció del president del Parlament de Catalunya en la XXXIV Assemblée Parlamentària de la Francofonia	181
50 anys de la mort de Josep Irla, president a l'exili	183
Commemoració del 60è aniversari de la creació de l'Estat d'Israel	185
Inauguració oficial de la 38a edició d'Expro/Reus, la fira catalana del consumidor.	187
Cloenda del 12è Fòrum Fedaia	191
Seminari internacional del Fòrum de les Assembles Regionals Europees, «Canvi climàtic i gestió de l'aigua»	193
Commemoració dels 25 anys de la mort de Joan Miró	195
Inauguració de la jornada «El canvi climàtic i la seva influència en l'economia»	197
Presentació del llibre <i>Joan Peiró, afusellat</i>	200
Visita al Consell General d'Andorra	203
III Nit de Castells	205
Sessió de treball «Política exterior comparada d'ens subestats»	209
Homenatge a Manuel Serra i Moret	212
Homenatge a Narcís Monturiol amb motiu del 150è aniversari de l'avarada del submarí <i>Ictineu I</i>	215
Acte de benvinguda a la delegació de l'Assemblée Nacional del Quebec	217
Commemoració del 150è aniversari del naixement del president Macià	219
Presentació de la reedició del llibre <i>L'intent franquista de genocidi cultural contra Catalunya</i> , de Josep Benet	223
Commemoració del 75è aniversari de la presa de possessió de la primera alcaldessa de Catalunya.	225
Presentació de la conferència del Dr. Eric Maskin, premi Nobel d'Economia 2007.	228
Inauguració del seminari internacional «La diplomàcia cultural: reflexions i propostes des de Catalunya».	230
Cloenda de la jornada «L'equilibri entre la recerca històrica i la protecció de dades».	233
Inauguració de la Catosfera 2010.	236

Inauguració de la jornada del Cercle d'Estudis Sobiranistes «Catalunya, estat independent a Europa? Les perspectives d'ampliació interna a la Unió Europea»	241
Cloenda de la X Assemblea de Delegats d'Unió de Pagesos de Catalunya	244
Commemoració del Dia Internacional del Poble Gitano	249
Intervenció en la sessió commemorativa del 30è aniversari del restabliment del Parlament de Catalunya.	252
Acte de celebració del 10è aniversari de la supressió del servei militar obligatori i del 25è aniversari de Moviment per la Pau	254
Inauguració de la jornada de la Fundació Josep Irla i la Universitat Rovira i Virgili «La riquesa de la complexitat: l'organització territorial del Camp de Tarragona»	257
Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament a Roser Capdevila i Valls	262
Cloenda del Parlament científic jove a Catalunya	266
Inauguració de l'exposició fotogràfica «Il coraggio della speranza»	269
Cloenda del Seminari sobre diplomàcia pública.	270
Lliurament del III Premi Quim Regàs de Periodisme a Eugeni Sallent	273
Presentació del llibre <i>L'Estatut de la Transició. L'Estatut de Sau (1978-1979)</i> , de Jaume Sobrequès	276
Acte amb motiu del 30è aniversari del restabliment del Parlament de Catalunya i d'homenatge als qui, des de Lluís Companys i Jover, han estat elegits presidents del Parlament	280
Commemoració del Dia Internacional de la Pau.	286
Lliurament dels Premis Blocs Catalunya 2010	288
Presentació del llibre <i>Energia per al segle XXI. Cap a un horitzó d'independència i democràcia energètica</i>	292
5a reunió del Comitè Intergovernamental de la UNESCO per la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial	295

Intervenció en l'últim ple de la VIII legislatura

Paraules del president en el darrer ple de la VIII legislatura	299

Introducció

El 17 de novembre de 2006 Ernest Benach i Pascual era reelegit president del Parlament. S'iniciava una legislatura inicialment definida pel desplegament de l'Estatut que acabava d'entrar en vigor, però finalment condicionada pels obstacles que va viure aquest procés: el retard del Govern de l'Estat a l'hora de dur a terme el traspàs de competències i de desenvolupar el nou sistema de finançament que establia l'Estatut; la llarga deliberació del Tribunal Constitucional en relació amb els recursos presentats contra el text estatutari, i la mateixa Sentència del Tribunal, que va modificar i reinterpretar el text que havia estat pactat i aprovat a les Corts i validat en referèndum per la ciutadania catalana.

A aquest escenari polític cal afegir l'esclat de la bombolla financera del món occidental, que a mitja legislatura va sumir el país en una situació de crisi cada cop més accentuada. I també una progressiva pèrdua de confiança ciutadana en la política, agreujada arran dels casos de presumpta corrupció Millet i Pretòria.

És en aquest context políticament convuls que el president Benach desenvolupa la seva activitat institucional durant la VIII legislatura. I ho fa de manera intensa, amb centenars d'actes i intervencions públiques, prosseguint amb l'objectiu iniciat en l'anterior legislatura d'apropar la institució parlamentària a la ciutadania. Al mateix temps, manté cura de les relacions amb altres parlaments, i participa de manera destacada en espais de caire internacional, especialment en l'àmbit europeu mitjançant la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals Europees (CALRE), tot responent a l'exigència d'una Catalunya que vol existir i vol ser present, amb la seva pròpia identitat, en el món global del segle XXI.

Les intervencions públiques que tenen lloc en l'exercici d'aquesta funció institucional són precisament el contingut d'aquest llibre. En totes, és característic del president Benach l'intent de plantejar el context i aportar una mirada a mitjà i llarg termini, situar els conflictes de cada moment en el pla dels reptes de país. I fer-ho alhora sense defugir l'actualitat, a partir de les preocupacions que l'opinió pública manifesta. Aquesta recerca permanent d'equilibri entre immediatesa i perspectiva de futur, de connectar el dia a dia amb els processos de fons, és el que porta a mantenir un ordre cronològic en aquest recull. Es permet, així, resseguir els efectes que els successius esdeveniments de la legislatura van generar en l'evolució del discurs del president Benach.

Al mateix temps, però, s'han agrupat les intervencions en dos grans blocs: conferències i actes institucionals. D'aquesta manera, s'ha pretès facilitar la distinció, a l'hora d'abordar-ne la lectura, entre els textos que constituïen una reflexió de caire més ampli o més profund

sobre algun tema i els que s'havien de circumscriure a un format més restrictiu, centrats a apuntar idees o reflexions que tinguessin alguna connexió amb l'acte corresponent.

Aquesta estructura s'ha completat situant els discursos de presa de possessió i de comiat de l'activitat plenària al principi i al final del recull, respectivament, per tal de preservar la coherència formal i de continguts de la publicació.

Per altra banda, cal remarcar que aquest llibre, inscrit en la col·lecció «Testimonis Parlamentaris», pretén ser un recull significatiu i no pas exhaustiu de les intervencions del president Benach, ja que hauria estat impossible incloure-hi els centenars de discursos pronunciats al llarg dels quatre anys. De la mateixa manera, en queden fora els articles de premsa, així com els *posts* i videoblocs del seu espai web institucional, amb els quals va intentar difondre les seves reflexions i vivències com a president.

Tampoc es veuen representades les nombroses visites a escoles i instituts d'arreu del país en el marc del projecte «Parlament a les aules», amb el qual es va cercar promoure els valors de la implicació i la participació política entre els joves. Tanmateix, val a dir que ja han estat publicades, en forma de conte, les paraules que el president Benach adreçava als més petits per explicar-los la importància d'aquests valors (*I+P: Informar-se i participar*, 2010).

En darrer lloc, resta afegir que en aquesta publicació es presenta essencialment el pensament polític del president Benach en l'exercici del seu càrrec, però també és un reflex de la feina de moltes persones, tant del seu Gabinet com dels serveis del Parlament. Preparar els actes, vetllar pel protocol, elaborar material de suport, treballar els continguts, difondre'ls, transcriure les intervencions, revisar-les, són tasques del dia a dia que la institució ha dut a terme de manera eficaç i eficient, poc visibles però alhora imprescindibles, i mereixen ser citades en aquest llibre que, en part, també és producte del seu esforç; d'alguna manera, aquest llibre també és una mica seu.

Òscar Domènech Massana

Assessor del Gabinet de Presidència (VII i VIII legislatures)

Discurs d'investidura

Paraules del president en la sessió d'investidura

Palau del Parlament, 17 de novembre de 2006

Catalunya i la llibertat són la mateixa cosa, i jo estic orgullós de treballar per Catalunya i per la llibertat. Iniciem avui la vuitena legislatura des del restabliment de la democràcia. Asseguts en aquests escons hi ha cent trenta-cinc diputats i diputades que tindran la immensa responsabilitat de contribuir a la millora del benestar i la llibertat dels ciutadans i ciutadanes d'aquest país.

Les institucions d'un país són molt importants, ho són en qualsevol país que tingui estat, però encara més en un país com Catalunya, en què en determinats moments la perseverança de les persones que eren al capdavant de les institucions ha permès traspasar un llegat comú, de generació a generació, tot fent possible que avui siguem aquí.

És el cas, per exemple, de l'Institut d'Estudis Catalans, que ara fa cent anys naixia com un projecte d'Enric Prat de la Riba i que s'ha acabat convertint en un eix vertebrador de la història, de la cultura, de la ciència, de la llengua i del pensament del nostre país. Com també ho és aquesta institució: el Parlament de Catalunya, que malgrat les moltes dificultats ha seguit el fil ininterromput de la història des que Lluís Companys va assumir-ne la presidència ara fa setanta-quatre anys.

Hi ha nació perquè hi ha la gent, i hi ha una voluntat col·lectiva que s'expressa, entre d'altres, per mitjà de les seves institucions. I aquestes perviuen gràcies a la fermesa, el rigor i la voluntat de moltes persones que dediquen el seu temps i el seu treball no a l'interès individual, sinó al del col·lectiu, al del conjunt de la nació catalana.

En aquesta part inicial del meu discurs vull, doncs, reivindicar obertament, amb un punt d'orgull fins i tot, la feina que fan els diputats i les diputades d'aquesta cambra. Per desgràcia, massa sovint s'ha menystingut la feina dels parlamentaris, que són, al cap i a la fi, els polítics per definició, per excel·lència. I jo avui insisteixo a reivindicar-ne el paper, no només pel que ha estat fins ara, reivindicco també el que ha de ser.

A la passada legislatura vam viure moltes reformes, entre les quals voldria destacar les reformes dels espais per créixer i guanyar qualitat en els àmbits de treball. Cal que continuem insistint en aquesta línia de creixement i dignificació dels espais d'aquesta casa. Vam treballar per modernitzar i obrir el Parlament a la ciutadania. El gran canvi, la revolució parlamentària dels propers anys, ja no és només obrir-lo a la ciutadania, sinó aconseguir que el Parlament es faci present a tot el país, a tot el territori, que els cent trenta-cinc diputats i diputades passin a formar part del paisatge actiu, que arribin a cada poble, a cada vila, a cada ciutat, a cada racó del país per recollir les inquietuds, les propostes, les idees i els somnis de tot un poble, que esdevinguin cent trenta-cinc punts de connexió viva entre el Parlament i els més de set milions de catalans i catalanes.

Vostès no són només polítics, vostès són diputats i diputades al Parlament de Catalunya, representants polítics del poble català, de les persones, del territori, dels molts sectors que conformen la nostra nació. I com a diputats i diputades tindran la gran responsabilitat d'escollir el proper president de Catalunya, de debatre i participar en l'elaboració de lleis, de recollir les inquietuds de la ciutadania i de traslladar-les a aquesta cambra. Vostès són els que poden donar suport i han de donar impuls al Govern, també els que n'han de fer el control.

Ja sigui en la majoria de govern o en l'oposició, els diputats i les diputades de Catalunya fan una gran tasca, gens fàcil, plena de responsabilitats, que cal assumir. Ho deia de manera exemplar el president Pujol: «Un polític ha d'optar i ha de prendre decisions, s'ha de comprometre. Ha de córrer el risc d'equivocar-se, ha de decidir. I això és precisament un component de la grandesa de la política.»

La política és plena d'encerts i d'errors, i el món és ple de matisos. Per sort, som un país políticament plural, com correspon a un país que ha defensat durant segles la seva llibertat. Som un país que valora el diàleg i la rica varietat del pensament polític.

En aquesta legislatura que acabem de deixar enrere hem perdut el reflex d'alguns d'aquests matisos i algunes veus que trobarem a faltar. La més recent, la del president Xicoy, que fou president d'aquesta cambra a la tercera i quarta legislatures i per a qui avui vull tenir un record especial i molt sentit. Tan sentit com el record del president Raventós, un històric del socialisme català que fou el president del Parlament a la cinquena legislatura. O la veu del síndic Anton Cañellas o les de polítics amb grans conviccions, que per sobre de partits defensaven la llibertat i el país, com l'enyorat Pere Esteve, sempre amb aquell punt d'equilibri i racionalitat indispensables per fer política; com Francesc Ferrer Gironès, que tant va lluitar en defensa de la llengua catalana; polítics, com l'Antoni Gutiérrez Díaz, que havien protagonitzat el procés de recuperació de les nostres institucions i de la lluita per la democràcia. Eren anys de repressió, de silenci imposat, de falta de llibertat, quan el 1965, Jordi Sarsanedas, que ahir ens va deixar, escrivia: «I què hi farem, si som el poble-nosa, si el món, almenys aquí, es refusa a assemblar-se a la imatge que en fa el vostre desig? No heu d'esperar que presentem excuses.»

Tots ells i molts d'altres, com Miquel Porter i Moix, Juan Martín Toribio o Marta Mata, que també ens han deixat en aquests darrers tres anys, van treballar pels drets i les llibertats de la ciutadania. Van intentar, des de diferents punts de vista, ajudar a fer de Catalunya un país on les persones visquessin millor.

És, de fet, el que provem de fer tots nosaltres. Tanmateix, massa sovint hi ha una gran diferència entre el que es fa al Parlament i el que en percep la ciutadania. És per això que cal que fem d'aquesta qüestió un dels propòsits de canvi d'aquesta vuitena legislatura.

Cal prendre mesures per motivar, implicar i aconseguir una major participació de la gent en la política catalana. La bona qualitat de la democràcia necessita la participació de la ciutadania, però no a qualsevol preu. Necessitem una participació alta, però fonamentada en el coneixement, en la informació i en el pensament crític. Ens cal més implicació i participació, però també ens cal fomentar més cultura política, fugir de manipulacions i demagògies. Sense cultura tampoc no hi ha llibertat.

Ens cal, per tant, un debat transversal que cal acabar traduint en propostes concretes, que ha d'esdevenir acció. L'hem de fer els polítics, els grups parlamentaris, els partits, però també hem de ser capaços de traslladar-lo a la societat i, sobretot, d'aconseguir la col·laboració dels mitjans de comunicació. Necessitem la seva complicitat, perquè no per caprici diem del nostre temps l'*era de la informació* o *de les comunicacions*.

Precisament, per la implementació de les noves tecnologies, per aprofitar-ne encara més les possibilitats, passen de ben segur algunes de les claus per aconseguir una major participació i una major cultura política.

I això em porta inevitablement —i aprofito per agrair l'eficàcia, l'eficiència i el rigor dels professionals d'aquesta casa— a recordar i remarcar l'esforç que el Parlament ha fet —hem fet— en aquesta línia, i el que encara hem de fer.

En l'anterior mandat vam fer passos importants per a la modernització de la institució —modernització de mitjans i de conceptes, modernització d'espais i de circuits—, una modernització que ha de continuar en aquesta legislatura que avui comencem i que ha de ser una de les grans prioritats que ens hem de marcar.

Tenim bones eines, que encara podem millorar, però cal que siguem conscients que també hem de modernitzar mentalitats —sobretot: modernitzar mentalitats—, en el parlamentarisme. Aquest ha de ser un repte compartit.

En la línia de la modernització, aquest Parlament es va dotar en l'anterior legislatura d'un nou reglament, un reglament que hem de saber utilitzar, justament, per superar aquesta distància entre ciutadania i institucions, perquè ens dóna eines per fer-ho; un reglament que ens permet avançar en immediatesa, en transparència, en rigor, en aprofundiment democràtic. Aprofitem-lo, doncs.

Permetin-me, també, parlar de la nostra projecció internacional. Els puc dir amb tota certesa, i també amb orgull, que el Parlament de Catalunya és una referència a escala internacional; ho he pogut comprovar personalment aquests darrers tres anys. Per descomptat que ho és en l'àmbit europeu, i la presidència de la CALRE, que vam exercir l'any 2005, sens dubte que hi ha ajudat, però ho és perquè fa molts anys que Catalunya té vocació europea i que s'ha projectat al món. I ho ha fet en els terrenys polític, econòmic i cultural. I ho hem de continuar fent; des del parlamentarisme, també, perquè en aquest món global, xarxa de xarxes, som un nòdul preferent i referent, que pot fer molt per la projecció de Catalunya, del que aquí es fa, aprofitant el valor afegit de la identitat en el món de la globalització.

El camí a recórrer per dibuixar el país que somiem, la nova Catalunya en el món globalitzat, tot just es comença a traçar. I aquesta cambra n'ha de ser novament el punt de trobada, un espai de reflexió i debat de la nació catalana; una reflexió que necessàriament ha de ser serena, oberta i participativa.

Històricament, Catalunya ha tingut una manera pròpia de fer política. Ens han caracteritzat el torn de paraula, el diàleg, el respecte a la pluralitat, la capacitat de parlar i la disponibilitat d'escoltar. Ha estat de sempre la nostra manera de superar les diferències: enraonar; no discutir. I fer-ho, això sí, amb passió: passió per un país que és el nostre, passió per la gent que hi viu, passió per la nostra cultura, passió per la nostra llengua.

Tenim l'oportunitat d'imaginar, de construir com volem que sigui Catalunya. I ho hem de fer amb el màxim d'entusiasme, perquè es tracta d'un projecte apassionant.

El diàleg, el consens i el respecte a la diversitat d'opinions han d'impregnar el dia a dia d'aquest Parlament. I evidentment des de la presidència, des d'aquesta Mesa, ens esforçarem perquè el clima d'entesa a la cambra sigui una realitat.

És imprescindible que el debat parlamentari es basi en fets i no en polèmiques estèrils. Si no ho aconseguim, no estem fent la feina que el poble ens ha encomanat. És el primer pas per recuperar la confiança de la gent d'aquest país i fer entendre que sempre treballem per a la ciutadania; que, de fet, no ho hem deixat de fer mai; que la política no és només per resoldre preocupacions i problemes presents, sinó també per posar les bases per resoldre els reptes futurs.

* * *

Fa tres anys convidava els diputats i les diputades a començar a escriure el guió de la utopia. I ho vam fer. I un tros d'utopia va deixar de ser-ho, va esdevenir realitat. Utopies particulars, utopies collectives...

Avui, tres anys després, tenim la certesa que podem continuar escrivint el guió de la utopia, que, si ens ho proposem, un dia deixarà definitivament de ser-ho. Encara tenim capacitat i necessitat d'escriure molt més.

El país té reptes importants que són damunt la taula, que són també en la consciència de la gent. Tenen noms i cognoms i els hem de saber afrontar: el desplegament del nou estatut, el finançament, les infraestructures d'aquest país, la immigració. Només són quatre exemples que ens reclamen una atenció especial, que ens reclamen una gran responsabilitat política a tots i totes. Ens reclamen unitat, ens reclamen sentit d'estat, de país si vostès volen. Ens reclamen estar a l'altura de les circumstàncies. Esperen decisions importants, amb una gran incidència sobre el país, sobre els més de set milions de catalans i catalanes. Caldrà, doncs, responsabilitat, molta generositat; caldrà diàleg, caldrà la recerca del consens.

Siguem capaços d'escoltar-nos els uns als altres. Siguem capaços d'escoltar la gent i d'entendre què ens reclama. Siguem capaços de convertir les paraules en fets, la voluntat en acció. I siguem capaços de ser prou hàbils tots plegats per retrobar la unitat que els grans temes de país, que la nostra nació, ens demanen sense concessions.

I deixin-me recordar unes paraules d'un altre gran polític del nostre país, Josep Pallach. Deia Pallach: «La nació no és per nosaltres ni un fet diví, ni tan sols una dada indestructible de la natura humana. És un fet històric, social, sotmès a totes les sinuositats del fer i desfer dels homes...»

Senyors diputats, senyores diputades, reitero el compromís de treballar per una Catalunya més lliure, que esdevingui sinònim de benestar, d'oportunitats, de progrés, de justícia, de pau, de respecte i de tolerància... En definitiva, una realitat nacional positiva de la qual ens sentim part amb orgull, amb una ànima composta pel patrimoni de la nostra història i la il·lusió pel nostre futur.

De nou, amb la solemnitat dels moments històrics, declaro constituït el Parlament de Catalunya en aquesta vuitena legislatura.

* * *

He començat aquest discurs amb una cita del president Lluís Companys: «Catalunya i la llibertat són la mateixa cosa.» Doncs, justament per això, perquè són la mateixa cosa, permetin-me acabar aquest discurs tal com ho vaig fer ara fa tres anys: visca Catalunya lliure!

Els convido a cantar el nostre himne nacional.

(La cambra, dempeus, canta Els segadors.)

S'aixeca la sessió.

Conferències

Nou escenari, nous compromisos per Catalunya

Nueva Economía Fórum

Barcelona, 22 de març de 2007

Catalunya ha viscut els darrers anys un canvi de clima polític. Un canvi, cal dir-ho, sense conseqüències catastròfiques: l'ecosistema del planeta polític català és molt diferent del de la mare Terra.

Valguin per a l'analogia amb el canvi climàtic l'explotació electoralista poc respectuosa amb el país, les agressions externes, la tèbia consciència catalanista en determinats sectors socioeconòmics, la passivitat general davant el malbaratament de recursos o l'escalfament de temperatures estatutari i postestatutari, ara sobtadament refredat per un Govern que s'ha aplicat a prendre totes les mesures necessàries per tornar a un clima d'estabilitat i calma general. Ha tingut a favor el fet que el centre de les tempestes s'ha traslladat al nord cantàbric i a la capital de l'Estat, però tothom sap que aquest tipus de núvols es mouen de manera imprevisible.

Així, doncs, aquest canvi climàtic, o politicoclimàtic, ha deixat gran part de la vida pública catalana desorientada, sense acabar de conèixer el nou terreny, el nou paisatge polític, que no tornarà a ser el mateix d'abans. Cal centrar-se a entendre el nou mapa resultant d'aquest canvi, a fer anàlisis i a prendre decisions a partir del seu ús. Podem dir allò que no és ni pitjor ni millor que l'anterior, sinó que és diferent: és el mapa d'ara, el mapa sobre el qual cal treballar en clau de present i en clau de futur.

En aquest sentit, al marge dels debats que l'actualitat mediàtica genera —i devora— a gran velocitat, ens cal recuperar el debat de fons al voltant del model de societat i de país, al voltant de l'adaptació de Catalunya al nou context socioeconòmic, productiu, cultural, fins i tot, gosaria dir, al context vital del nostre temps.

Quin és l'escenari en què cal situar aquest debat sobre el model de país?

Tots el coneixem, però l'hem de tenir sempre present. El marc general és el de la globalització, el d'un món cada cop més interconnectat en què cauen les barreres de les distàncies comunicatives, en què les fronteres estatals sovint es difuminen, però on els estats continuen fent el paper de l'actor principal.

Un món que viu uns anys de grans moviments migratoris, amb els efectes que això té per a qualsevol país. En el cas de Catalunya, per exemple, l'any 1998 érem poc més de sis milions d'habitants, amb un 1,97% d'estrangers. Les dades revisades del padró del 2006 ens diuen que ja no som sis milions, sinó 7,2, amb gairebé un milió d'estrangers, el 12,8% de la població. D'aquests 7,2 milions de persones, el 63% ha nascut a Catalunya. Per tant, no és

cap determinisme històric el que fa d'aquests més de set milions una nació, sinó l'interès comú sobre el present i el futur, els projectes de progrés social i econòmic, la mateixa necessitat col·lectiva que ja va posar les bases del catalanisme i de la Catalunya moderna al segle XIX.

Deia que en vuit anys hem rebut una fecunda onada migratòria, una onada que encara no ha frenat. I això implica un esforç immens per al país, un esforç per adaptar la sanitat, l'educació, l'habitatge, les polítiques socials i el sistema de l'estat del benestar a la demanda creixent; per convertir el «xoc cultural» en un «diàleg cultural» enriquidor; per garantir la convivència i la cohesió social. En només vuit anys Catalunya ha canviat de color demogràfic, social i cultural. Això vol dir noves prioritats públiques específiques sobre les quals la Generalitat i els ajuntaments han d'actuar de manera prioritària, amb una urgència i una proximitat que la lentitud d'un Estat que es resisteix a descentralitzar el seu poder no satisfà.

En aquests mateixos anys, el món transformava l'esfera productiva i econòmica. Un exemple és l'augment de l'*offshoring*, amb dos aspectes: la deslocalització i la contractació externa. Es pot discutir si això tindrà o no un efecte positiu net en l'economia domèstica a llarg termini —com assenyala un estudi recent de La Caixa—, però el que no admet discussió, el que urgeix de tenir present, és que a curt i a mitjà termini està provocant situacions molt greus en el món laboral i en la societat catalana. Calen, per tant, respostes polítiques específiques sobre les conseqüències directes i indirectes de la reducció i el tancament de plantes productives. O sobre els canvis estructurals, com el que es deriva de les dades que s'han conegut aquesta setmana amb relació al sector del tèxtil, que a Catalunya ha perdut més de 28.000 treballadors en sis anys.

D'altra part, el món del nostre temps ens porta també una conscienciació creixent amb relació a la sostenibilitat, amb relació a la preservació dels recursos del planeta. Després de molts anys de parlar sobre el món que deixariem als nostres fills, als nostres néts, d'observar els temes mediambientals en clau de futur —uns amb més preocupació que altres, tot s'ha de dir—, reaccionem ara d'una manera més general en veure que el tractament dels recursos té conseqüències en el present immediat, comencem a percebre que l'aplicació de criteris de desenvolupament sostenible és ja una exigència del present per tal com afecta les perspectives de benestar i de creixement econòmic. I recuperant un moment l'analogia inicial amb el canvi climàtic polític, podríem dir també que s'està estenent consciència catalanista en sectors econòmics que ja veuen que la defensa dels interessos col·lectius del país no és una qüestió difusa sobre la Catalunya que heretaran els seus fills i els seus néts, sinó que hi ha en joc els comptes de resultats del present immediat.

El món actual és, així mateix, un món on l'ús de les noves tecnologies s'estén de manera imparable. Fa poc més de vint anys hi havia a tot el món un milió d'abonats a la telefonia mòbil, que trucaven i rebien trucades amb cobertura limitada. Segons dades recents, fa dos anys ja ens acostàvem als dos mil milions d'abonats a la telefonia mòbil, i les utilitats integrades a l'aparell s'han multiplicat espectacularment (enregistrament d'imatges, de so, etc.), però també la possibilitat de millorar l'atenció pública al ciutadà: per exemple, trenta-tres línies d'autobús de Barcelona ja permeten saber, per mitjà del mòbil o de qualsevol dispositiu amb accés a Internet, quants minuts trigarà a passar l'autobús per una parada concreta. És una manera d'estalviar esperes molestes, de permetre a l'usuari gestionar mi-

llor el seu temps. Aquest exemple, com el de la tramitació de gestions amb els ajuntaments o amb la Generalitat per mitjà d'Internet, des de casa, des de les empreses, són exemples de petits canvis per a la quotidianitat derivats de l'avenç i l'extensió de les noves tecnologies, però necessiten la decisió, la gestió i la posada en pràctica de polítiques públiques.

La modernització d'un país i l'adaptació a les noves realitats és, doncs, el resultat d'una suma d'impulsos tècnics, socials, empresarials i polítics. Per tant, el fre a qualsevol d'aquests impulsos és un fre al desenvolupament de tot el país.

És en aquest sentit que, ara com ara, Catalunya no es pot deslliurar del conflicte permanent amb l'Estat, entenent *conflicte* com a diàleg d'interessos oposats, sense cap altra connotació que no sigui pacífica i constructiva.

Per què aquest conflicte permanent?

Perquè davant tots aquests canvis, davant la necessitat d'adaptar Catalunya a les noves demandes, a les noves situacions, als nous reptes, per garantir els interessos comuns, ens trobem amb el fre d'un Estat que amb la seva obsessió unitària no ens permet gestionar amb plena llibertat el present ni preparar-nos amb garanties per als reptes i les oportunitats del futur.

Perquè s'està demostrant que malgrat els evidents efectes econòmics positius que la descentralització autonòmica ha portat arreu de l'Estat, la inèrcia centralista s'entesta a negar la necessitat evident de fer un pas més enllà, de permetre descentralitzar també el poder real de l'Estat. Continua molt activa la mentalitat del «km 0». El sistema aeroportuari, els traçats dels trens d'alta velocitat o la resistència al trasllat de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions en són exemples significatius, per no parlar de la famosa OPA a Endesa.

I això és incompatible amb el fet que per poder ser més competitius en l'entorn global ens cal més llibertat en l'exercici de les competències. La competitivitat de Catalunya passa per l'exercici de competències, per la capacitat de decidir i gestionar les estratègies a llarg termini en qüestió d'infraestructures, d'energia, d'immigració. I quan parlem de poder de decisió, quan parlem de lliure exercici, parlem també, i sobretot, de finançament.

Del que es tracta és de canviar el paradigma estructural. Com explico sovint, en tots els àmbits —empresarials, socials, institucionals, polítics— l'antiga estructura de lents blocs piramidals s'està substituint per àgils sistemes en xarxa que permeten respondre amb proximitat i rapidesa davant els reptes canviants del nostre temps. Manuel Castells ho ha escrit d'una manera més acadèmica: «Les funcions i els processos dominants s'organitzen en xarxes, les quals constitueixen la nova morfologia social de les nostres societats.» Però l'Estat espanyol, aferrat a antigues essències patriòtiques, es resisteix a acceptar la seva veritable realitat plural. La mentalitat radial —la visió de «km 0»— és una excentricitat econòmica al món actual perquè promou l'economia administrativa i castiga l'economia productiva.

Economistes de prestigi ens diuen que els estats i les regions de la mida i les característiques de Catalunya són els més eficients i competitius per actuar en el món global.

Parlen d'agilitat en la presa de decisions, de no tancar-se en les pròpies fronteres, davant la lentitud burocràtica dels grans estats centralistes, poc atents a les necessitats heterogènies i multiplicadament diferenciades dels seus territoris.

Parlen de la importància de les infraestructures i de gestionar aeroports de gran capacitat transnacional.

I amb què ens trobem?

Ens trobem amb limitacions a l'hora d'articular un bon sistema d'infraestructures logístiques i de transport. Amb els interessos i les capacitats de l'aeroport del Prat subordinats als criteris d'un sistema de gestió centralista per al qual el potencial i les necessitats empresarials i socials de Catalunya no són cap prioritat.

Ens trobem també amb un transport ferroviari encara en mans de l'Estat. Un transport ferroviari no només insuficient a l'hora de vertebrar el territori sinó també, per la desatenció acumulada, d'una ineficiència extrema. Les conseqüències són prou conegudes: pèrdues en la productivitat dels treballadors que arriben tard a la feina, pèrdua de temps i qualitat de vida de les persones afectades directament i indirectament, i un pas enrere en l'intent de descongestionar unes infraestructures viàries ara més col·lapsades. Continuem pagant peatges.

Per tant, el món polític català ha de fer un doble esforç permanent. No només ha de donar resposta als reptes i als problemes propis de qualsevol país en aquest context de canvis als quals feia referència al principi, sinó que, per fer-ho, massa sovint ha d'entrar en conflicte amb un Estat central que li limita els instruments, les eines que necessita per resoldre els problemes de la gent. De vegades, encara pitjor, des de la desinformació i el desconeixement propi de la distància, l'Estat pren decisions que posen en discussió projectes polítics consolidats de Catalunya, com en el cas del decret d'ensenyament recent.

La situació més conflictiva, però, és la que viu l'Estatut

Els darrers anys, quan se'm deia que quina falta feia el procés engegat de reforma de l'Estatut, recordava, entre altres aspectes, els més de quatre-cents assumptes de conflictivitat competencial entre Catalunya i l'Estat plantejats al Tribunal Constitucional durant la vigència de l'Estatut anterior.

Però el que havia de ser per fi un marc estable que blindés les competències i el finançament de Catalunya per garantir estabilitat en els grans projectes polítics del país i reduir els conflictes entre Catalunya i l'Estat a partir d'un avenç en l'autogovern fou laminat fins a trencar el consens, la unitat i, sobretot, l'entusiasme del text aprovat pel Parlament.

Catalunya va acceptar tot això i ara es troba que es posen traves al desenvolupament del text, es troba que l'únic blindatge que s'intueix és encara més a la baixa, en el seu viatge al Tribunal Constitucional després d'un recurs que ha demostrat una vegada més que hi ha qui els principis d'igualtat i de llibertat només els entén contra Catalunya. Es troba que, un cop aprovat el nou Estatut, l'Estat presenta lleis i decrets que ignoren el nou marc competencial, que envaeixen les competències que acabàvem de pactar amb el mateix Estat.

El més greu, el que constitueix un veritable risc de crisi de l'Estat, és la possibilitat que el text referendat pel poble de Catalunya sigui escapat *a posteriori*, de manera implícita o ex-

plícita, pel Tribunal Constitucional. Tot i reconèixer amb tot el respecte la legitimitat i les funcions del Tribunal, cal tenir present que l'Estatut és un pacte entre dues parts: l'Estat, representat en les Corts, dipositàries de la sobirania popular; i, de manera directa, el poble de Catalunya, que s'expressa en referèndum.

Per tant, alterar aquest pacte —hi insisteixo— modificant-ne part de l'articulat o bé restringint-ne la interpretació, comportaria, com ja he dit, una crisi d'Estat, ja que es vulneraria el pacte entre aquest i el poble de Catalunya. I ho pot acceptar, el poble de Catalunya, això? Quin valor té un pacte amb l'Estat si el mateix Estat després el modifica unilateralment? Una de les parts en sortiria posteriorment perjudicada, amb la pèrdua de confiança i de credibilitat en les institucions de l'Estat que això comportaria. En sortiria perjudicada en el terreny formal, però també en el terreny pràctic, ja que, com han començat a advertir moltes veus, es reduiria al mínim la possibilitat de desenvolupar polítiques públiques específiques a Catalunya.

Haig de manifestar públicament la decepció per la decisió del Tribunal Constitucional de rebutjar el recurs de súplica de la Generalitat contra la recusació del magistrat Pérez Tremps. La decisió del Tribunal ens ha privat del jutge natural que preveu la mateixa Constitució, la qual, ens pot agradar més o menys, és la norma que, en definitiva, marca les regles d'aquest joc. El Tribunal Constitucional l'integren dotze membres i la decisió presa amb la recusació d'un d'aquests dotze magistrats deixa el Tribunal incomplet i, en conseqüència, privat d'una part de les argumentacions i les aportacions al debat i a la deliberació que hauria d'haver fet. Aquesta decisió va, per damunt de tot, en contra dels interessos del dret i, de manera indirecta, pot afectar greument els interessos de Catalunya.

Alguns encara insistiran que no s'ha de fer cas de tot això, que la prioritat política ha de ser resoldre els problemes de la gent i no buscar excuses amb reivindicacions nacionalistes que no interessen la societat catalana, que no interessen la gent. No interessa, el transport? No interessa, el que passa amb Renfe? Que potser els catalans no agafen el tren o l'avió? Que no interessen, les escoles?

Perquè si fem un petit resum de la tossuda realitat des que ha començat el 2007, Renfe, l'aeroport del Prat, el decret d'ensenyament i el viacrucis legal de l'Estatut català ens recorden cada dia que el catalanisme, entès com 'la defensa dels drets, les llibertats, l'autogovern i el benestar del poble català' és una necessitat vigent en qualsevol àmbit socioeconòmic del país.

No és només una qüestió de defensa de la identitat pròpia. És una qüestió d'interès col·lectiu comú. No es tracta d'enfrontar banderes, sinó de defensar les prioritats i els projectes polítics, de defensar l'exercici de l'autogovern per poder servir els interessos de les persones, de les empreses i del conjunt de la societat catalana.

Aquesta és la base del catalanisme. Un catalanisme que, com bé explica Josep Termes, s'assenta sobre tres potes: llengua, indústria i gran ciutat. Llengua, per identitat i per cohesió. Indústria, per productivitat i esperit emprenedor. Gran ciutat, per modernitat i cosmopolitisme. Des del punt de vista polític això ens obliga, tant als que aspirem a la independència com als que defensen diferents formes d'autogovern dins l'Estat espanyol, ens obliga a tots, per sentit de país, per coherència amb els objectius propis, a cercar uns pactes mínims per als grans reptes de país, per a les grans qüestions estratègiques sobre les quals cal actuar ara i en els propers anys.

El Parlament ha de ser l'escenari central d'aquests pactes, l'espai de trobada i de diàleg de les diferents visions i sensibilitats del país. Al Parlament, cal plasmar-hi políticament i abordar-hi amb rigor, sense electoralisme i amb responsabilitat, pactes sobre les infraestructures, sobre els recursos energètics, sobre la immigració.

Al Parlament s'hi han de fer debats específics i monogràfics entorn d'aquestes qüestions. Debats que no podem tancar en lluites electoralistes, debats que han de formar part de l'actualitat pública, debats que la ciutadania, la societat civil, no pot ignorar.

* * *

El Parlament, per tant, ha de tenir un paper central en els grans debats de la Catalunya que volem. Però el debat, la implicació, no es poden quedar aïllats al Palau del parc de la Ciutadella, l'acció no es pot limitar a mesures del Govern.

El paper de la societat civil —com sempre en la nostra història— és imprescindible i, en aquest sentit, iniciatives com la que avui té lloc amb relació al futur de l'aeroport del Prat, en un acte acadèmic amb gran representació de la societat empresarial catalana per debatre un tema que afecta els interessos de Catalunya, són un senyal, una petita mostra que, davant l'evidència dels fets, s'està recuperant una certa consciència catalanista en sectors que darrerament havien defugit responsabilitats en la defensa dels interessos col·lectius de Catalunya.

Ens feia falta —i ens fa falta— que el gruix de la societat empresarial recuperi consciència catalanista, recuperi la veu i entengui finalment que els interessos particulars dels catalans passen obligatòriament pels interessos del conjunt de Catalunya.

De la mateixa manera, fa un moment parlava del risc de crisi d'Estat amb relació a l'Estatut i el seu pas pel Tribunal Constitucional. Si aquesta crisi es produeix caldrà articular una resposta política des del catalanisme, que tant de bo aquesta vegada compti amb el suport explícit de la gent progressista d'Espanya, dels que no comparteixen la visió reaccionària que es resisteix a acceptar la modernització de l'Estat. Aquest suport, si arriba, serà benvingut. Però el que resultarà imprescindible, per damunt de tot, serà poder-hi sumar la resposta i la implicació de la societat catalana.

* * *

Es pot pensar que les meves paraules són gairebé utòpiques avui dia, quan la pràctica majoritària entre la gent és anar cadascú a la seva. Però fins i tot si acceptem la motivació egoista: Que potser alguna empresa veuria amb bons ulls que els efectes de les deslocalitzacions derivessin en una greu conflictivitat laboral? Que potser no n'hi ha cap que faci comptes i comprovi el potencial de guanys particulars si es milloren les infraestructures? És més, de què serveix esforçar-se a evitar reaccions i boicots a les empreses si aquestes perden competitivitat pel fre a la modernització del país?

¿Es poden deixar sols el Govern i el Parlament en la defensa dels interessos de tots els catalans davant la maquinària política, institucional, mediàtica, econòmica i social d'un Estat centralista que no vol ensenyar els comptes d'un dèficit fiscal que des de fa anys pesa com una llosa sobre els serveis, les polítiques i la competitivitat de Catalunya i empobreix l'economia familiar dels catalans?

Si no hi posem nosaltres mateixos traves, l'articulació del catalanisme amb relació a determinades qüestions no sembla impossible d'aconseguir. Caldrà, això sí, combinar fermesa i mesura.

Fermesa en la defensa dels interessos col·lectius, assumint la responsabilitat col·lectiva, especialment necessària quan el poder polític és limitat, com és el cas de Catalunya. Cal mantenir la fermesa quan el catalanisme s'articula i es posiciona amb força sobre una qüestió. Al llarg de la història se'ns ha aplicat repetidament la màxima «Divideix i venceràs». Ja ens han dividit prou vegades, ja ens han vençut prou vegades perquè continuem actuant amb mesquinesa en les qüestions que demanen unitat i sentit de país. Necessitem mantenir la fermesa, fins i tot davant l'estètica, davant el «què diran de nosaltres» tantes vegades utilitzat per acovardir la part amb menys autoestima del poble català.

Fermesa, doncs. Però la fermesa necessita el sentit just de la mesura per mantenir-se. Cal el cap fred i ser acurats en l'anàlisi dels conflictes, en el recompte de les pròpies forces. Cal conèixer amb exactitud l'abast real del compromís col·lectiu existent, valorar amb rigor les possibles reaccions. El catalanisme del segle XXI s'ha de caracteritzar per una fermesa sense renúncies, però amb sentit de la realitat.

* * *

Cal afegir que el poble català és, entre moltes altres coses, un poble tossut. Per tant, que ningú esperi que el catalanisme visqui eternament refugiat en la queixa permanent ni en l'acceptació d'una situació desfavorable per als interessos socials i econòmics de Catalunya. Perquè l'anomenat *problema catalán*, no és només una reivindicació en el pla dels sentiments i les emocions, sinó la suma d'aquests i de les necessitats socials, polítiques, econòmiques i empresarials de tot Catalunya.

Em permeto citar uns fragments d'articles d'opinió publicats a la premsa del país les darreres setmanes: «La T-4 madrilenya ha estat a Catalunya una fàbrica d'independentistes molt més productiva que tots els discursos que puguin fer Carod o Puigcercós» i «La foto de la T-4 ha servit perquè quallés la idea que no tot és paranoia, que efectivament hi ha poders que no són neutrals i territoris desigualment tractats».

Un altre retall: «El fonamentalisme espanyolista [...] denuncia ruptures imaginàries i reforça el més ranci centralisme.» I afegeix: «Aquest centralisme no és pura ideologia, sinó també defensa de privilegis.»

I finalment: «L'única alternativa realista davant el secular problema català és l'Estat federal o l'autodeterminació de Catalunya.» I també planteja: «[...] no més enllà del 2008 un autèntic i gravíssim conflicte institucional que només admetrà dues solucions: o construïm entre tots un autèntic Estat federal o reconeixem el dret d'autodeterminació que deixi obert a Catalunya el camí de la seva independència.»

Aquests articles no els signen Salvador Cardús, Xavier Bru de Sala, Josep M. Pasqual, Josep M. Terricabras o altres opinadors vinculats a una certa idea de país o fins i tot de sobiranisme. Són de Josep Ramoneda, Jordi Borja i Juan José López Burniol.

Mentrestant —mentre no arriba el 2008, que López Burniol marca com a data de referència en el seu article—, la vida política catalana continuarà centrada en els seus dos vessants, no oposats, sinó complementaris: la defensa i la millora de l'autogovern, i el seu normal exercici.

Entre debats puntuals d'actualitat haurem d'articular les propostes per encarar els grans reptes de la Catalunya dels set milions llargs. I perquè els projectes immediats esdevinguin realitat continuarem fent servir tots els mecanismes possibles. Això sí, amb fermesa, amb més fermesa que fins ara. I sense perdre el sentit exacte de la mesura del que som, de com som i de com volem ser: una Catalunya millor i més lliure. Una Catalunya competitiva i emergent en el món global. Una Catalunya culta i solidària. Un país, doncs, modern i avançat.

La democracia representativa ante las nuevas realidades del siglo XXI

Bilbao, 7 de juny de 2007

Buenos días. *Egun on.*

En primer lugar, quiero agradecer, como presidente del Parlamento de Cataluña, la invitación del Nueva Economía Fórum de Bilbao, que me da la oportunidad de dirigirme a ustedes de manera directa, algo importante en unos tiempos en que los representantes políticos, y las ideas y propuestas que defendemos, pueden llegar con facilidad a cualquier punto del país gracias a los medios de comunicación y a las nuevas tecnologías de la información, pero en la mayoría de las ocasiones, solo de manera fragmentada, parcial, cuando no estereotipada. El contacto directo, conocer el mensaje en su totalidad, sigue siendo un proceso insustituible.

Y es en parte vinculado a ello que versará mi intervención, pues pretendo compartir con ustedes algunas reflexiones acerca del funcionamiento del sistema político, acerca de la salud de la democracia representativa en el Estado español ante las nuevas realidades del siglo XXI.

Antes de nada, sin embargo, permítanme expresar, como presidente del Parlamento, que lamento profundamente la ruptura de la tregua de ETA.

Lamento que ETA haya cerrado la puerta a un proceso que todos los que creemos en la democracia, todos los que valoramos la paz, anhelábamos que, pese a las dificultades, llegara a buen puerto.

En este sentido quiero recordar que desde las instituciones de Cataluña siempre hemos expresado un contundente rechazo al uso de la violencia. Siempre hemos defendido el diálogo, la convivencia, la libertad y los derechos básicos de las personas y de los pueblos.

Por tanto, en estos momentos en que se abre una nueva etapa de dificultades, de inseguridad, de tensión, en que una vez más se aleja aquello que deseamos, quiero reiterar que condenamos el uso de la violencia y mantenemos nuestro compromiso con la paz y con la democracia.

ETA ha cerrado una vez más la puerta, pero no puede hacer desistir a las muchas personas que en estos últimos años han estado trabajando, luchando por construir puentes de diálogo y resolver el conflicto.

A todas ellas quiero recordar, en un momento como este, unos versos de Miquel Martí i Pol: «Sigueu tenaços, que la lluita és molt dura. / La pau no és un cop de vent sobtat, / sinó la pedra en la qual cada dia / cal esculpir l'esforç de conquerir-la.» Traduzco: «Sed tenaces, que la lucha es muy dura. / La paz no es una racha de viento repentino, / sino la piedra en la que cada día / debemos esculpir el esfuerzo de conquistarla.»

Al fin y al cabo, ustedes, mejor que nadie, son conscientes de que la vía del diálogo (y no la de la agresión ni la de la imposición) es la única que puede resolver plenamente los conflictos que se nos plantean.

Lo contrario es cerrar siempre en falso, alimentar rencores que arrastramos incluso a lo largo de los siglos, como sucede al fin y al cabo en el Estado español.

Y permítanme añadir, reafirmando mi apoyo y mi compromiso con la cultura de la paz, con la cultura del diálogo, que como independentista, que lo soy, y no acepto ser criminalizado por ello en un estado democrático, como persona que aspira a alcanzar pacífica y democráticamente la independencia de Cataluña, creo que precisamente son los violentos y los que mantienen vigentes argumentos trasnochados los que precisamente alejan a la ciudadanía del proyecto independentista; nos lo ponen más difícil.

Porque, hoy en día, tenemos suficientes argumentos conectados a la realidad de nuestro tiempo, vinculados a la eficiencia y el desarrollo de los estados de bienestar en el siglo XXI (y solo hay que echar una ojeada a lo que está sucediendo en Europa). Tenemos suficientes argumentos para hacer entender, de manera libre y racional, que el nuestro puede ser un proyecto positivo en el que puede acabarse implicando, libremente, democráticamente, a la mayoría de la sociedad.

* * *

Dicho esto, permítanme que, como anunciaba al principio, comparta con ustedes algunas reflexiones (desde Cataluña) con relación a ciertas carencias políticas del sistema de democracia representativa vigente en todo el Estado. Reflexiones que tras casi treinta años de democracia no podemos retardar.

Más aún cuando, desde las instituciones, desde el mundo de la política, venimos advirtiendo a la sociedad, a las empresas, a los trabajadores, sobre la necesidad de adaptarse a las nuevas realidades del siglo XXI, con relación a las grandes transformaciones que la globalización y la revolución de las nuevas tecnologías están llevando no solo a los modos de producción, o de gestión, sino también al modo de vida de las personas.

Cambiar mentalidades, cambiar estructuras, formas, procedimientos, modernizarse para mantener competitividad de empresas y trabajadores, para mantener un progreso sostenible, para formar parte con las mejores expectativas en este nuevo milenio.

Es un discurso, insisto, que hemos aceptado para la esfera privada y la social, para el mercado y las políticas públicas.

Pero la esfera política, nuestro sistema democrático, ¿se está adaptando?, ¿responde a las nuevas realidades del siglo XXI?

Y no me refiero al hecho de que en Cataluña, en ausencia de violencia, escrupulosos siguiendo las reglas democráticas, hayamos intentado, por un lado, ver reconocida nuestra identidad nacional y, por otro, modernizar un Estado ineficiente por centralizado, y ahora nos encontremos ante la posibilidad de que la ciudadanía catalana, expresada en referéndum, pueda ser desautorizada por el Tribunal Constitucional.

Tampoco a que el Gobierno de la Generalidad siga precisamente sin tener derecho a convocar referéndums, expresión máxima de democracia.

Ni a que, pese a las reiteradas peticiones de representantes políticos en el Congreso de los Diputados, se mantenga la opacidad sobre los datos de las balanzas fiscales territoriales, que pondrían al descubierto el inaceptable déficit fiscal que padece Cataluña, esos más de 19.000 millones de euros de diferencia entre lo que Cataluña «gasta en Estado» y lo que recibe de este.

Ni me refiero hoy a los obstáculos que suponen las limitaciones de autonomía, de competencias, de financiación, a la hora de diseñar nuestro propio futuro en un mundo en proceso de transformaciones, en el que el mayor potencial, según expertos internacionales, es el de regiones estado del tamaño y las características de Cataluña.

Todas ellas son carencias democráticas a resolver, pero hoy en este foro quiero hacer hincapié en los problemas de proximidad y calidad democrática que padece nuestro sistema político.

En Cataluña, las recientes elecciones municipales han puesto al descubierto un fuerte alejamiento entre la ciudadanía y la vida política, plasmado en una abstención global del 46,2%. Pero es que ya en los últimos años, encuestas oficiales de opinión venían advirtiendo que alrededor del 50% de la población se autocalificaba poco o nada interesada en la política, y casi en las mismas cifras se situaba el porcentaje de los poco o nada satisfechos con el funcionamiento de nuestra democracia.

Sin embargo, al observar detenidamente los datos de participación, hemos visto que la abstención en las últimas elecciones presenta una alta correlación con el tamaño de los municipios. En 575 poblaciones de Cataluña la participación ha superado el 70%. Por el contrario, las cinco ciudades que tienen un censo superior a 100.000 personas con derecho a voto, es decir, Barcelona, L'Hospitalet, Sabadell, Terrassa y Badalona, han presentado unos índices de abstención superiores al 50%.

Se deduce, por tanto, que cuando el ciudadano nota de cerca la presencia de la política, cuando vota en clave municipal teniendo visible dicha política municipal, tal como sucede en los municipios de población reducida, cuando hay contacto directo, se eleva el interés y la participación en esa realidad política.

Incluso si miramos los resultados de Euskadi, cuyas elecciones han presentado, digamos, evidentes elementos diferenciales, y que no ha sufrido esas abstenciones de más del 50%, incluso en Euskadi se observa esa correlación entre participación y tamaño de población.

La participación global ha superado el 60%, pero, por ejemplo, en Bilbao ha sido del 56,92% y en toda Vizcaya tan solo ha sido inferior en tres poblaciones: Baracaldo, Erandio y Sestao, mientras que en muchos pueblos ha superado el 70% e incluso en algunos el 80%.

Refuerzan este argumento del vínculo entre cercanía e interés en la vida política las experiencias de participación ciudadana llevadas a cabo en diferentes ayuntamientos.

Con mejores o peores resultados, hayan funcionado mejor o peor, todas ellas comparten la constante de que aquellos que han participado en dichas experiencias, a partir de aquel momento, siguen con mayor atención la política (y las políticas) de sus pueblos o sus barrios, más allá de los titulares de prensa y televisión.

* * *

Alguien puede argumentar que lo expuesto es algo que puede preocupar en Cataluña, pero no tiene por qué fuera de ella. Ciertamente, la abstención ha venido a ser una especie de fiebre alta que ha advertido sobre la salud política en Cataluña. Y esa fiebre alta, esa abstención, no ha sido en cambio especialmente acusada en el resto del Estado.

¿Significa ello que la salud política de la democracia representativa es de hierro en el resto del Estado?

Porque si así lo creen, deberían empezar a tener en cuenta que, según datos del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), al 67% de los españoles la política les interesa poco o nada. Y solo el 32% de los encuestados se consideraban ciudadanas o ciudadanos que entendían de política.

Si la soberanía recae en el pueblo, si es el pueblo el que elige a los representantes políticos, no podemos mirar hacia otro lado si la mayoría nos dice que no les interesa la política, que no la entienden.

La ignorancia es siempre un obstáculo al progreso. Por tanto, debemos empezar a preguntarnos cómo hacer que ese soberano colectivo que es el pueblo esté mejor formado e informado políticamente, que tenga mayor cultura política. Que se interese y se implique.

De lo contrario, con lo que nos encontramos es con una democracia sujeta a la movilización o desmovilización de millones de personas inicialmente desconectadas, insisto, de la política y de las políticas que se desarrollan en los diferentes niveles de Gobierno.

Y quien no sabe, no conoce, no entiende, tan pronto puede ser movilizado por el miedo como por la demagogia. Y es así como aparecen partidos xenófobos, partidos de antide-mócratas, o de simples aprovechados.

Son el desconocimiento, el desinterés, los que corrompen cualquier democracia. La corrupción y la perversión de la democracia se alimentan de la desinformación, de la desconexión entre la población y lo que sucede en sus administraciones.

Es más. Frecuentemente la opinión pública carga sus quejas sobre los representantes políticos; y sí, no podemos esconder ni negar que no siempre acertamos, que los representantes políticos somos personas y a veces nos equivocamos.

Pero eso nunca puede servir de excusa a la ciudadanía para desconectarse de la política. Al contrario, solo con una ciudadanía implicada y participativa, vigilante, atenta, podremos reducir errores, prácticas demagógicas y enfrentamientos estériles. Necesitamos una ciudadanía informada, libre y con criterio propio.

* * *

Por otra parte, hay quien plantea la política como un enfrentamiento continuado entre partidos donde se gana o se pierde, ya sea un debate, un pacto o una elección de representantes del pueblo. Pero eso no es ni gobernar ni hacer oposición. La razón última de un gobierno o una oposición no debería ser hacer puntos para ganar elecciones, sino proponer e intentar llevar a cabo las medidas que considera necesarias para el bien de su país.

La política no es ese simplismo entre ganar y perder. La política es compleja porque es la puesta en común de las muchas realidades y de las distintas visiones de un país, que pueden llegar a encontrarse mediante el uso de la palabra, el diálogo razonado y la discusión argumentada.

Pero los argumentos que se oyen son pocos, e inexistentes los diálogos. Asistimos con demasiada frecuencia a monólogos cortos y simplistas, a medias verdades de los que buscan su espacio en los medios de comunicación, cada uno desde su visión propia y cerrada.

La política es mucho más que aquello que aparece en los medios de comunicación. Es también, y sobre todo, lo que se hace a diario en los parlamentos, en los gobiernos, en los ayuntamientos, es el mucho trabajo (no siempre visible, no siempre reconocido), de diputadas y diputados, de regidores, de miles de personas con una u otra responsabilidad en la vida política. Son las leyes aprobadas y las que se encuentran en proceso de elaboración o de discusión. Y eso, insisto —y lo reivindico como centro de atención—, afecta a todos, mucho más que un fuego cruzado de declaraciones.

Es preciso frenar la demagogia y la desmesura. El interés en la política no puede refugiarse en la crispación, en la tensión permanente sin más motivo que movilizar contra algo o contra alguien a esos millones de personas que, como señalan los datos del CIS, se desentienden de la realidad de la vida política.

Necesitamos más calma en las reacciones, más respeto por las instituciones, por las personas y por las ideas, y, sobre todo, una reflexión argumentada para debatir y mantener la política en el espacio de lo real y lo racional.

Y debemos reflexionar sobre el papel que al respecto juegan y deben jugar los medios de comunicación. La nuestra es una sociedad mediática, de manera que aquello que la mayoría de la población reconoce como política no es lo que tiene lugar en las instituciones, sino lo que aparece y lo que se dice en los medios de comunicación.

Yo me pregunto, ¿qué tiene más repercusión, lo que se dice desde la tribuna de un hemicycle o lo que se dice desde el atril de una sala de prensa?

¿O qué es más importante, el gesto o la foto que visibilizan un acuerdo o el contenido de dicho acuerdo?

¿De verdad que la ciudadanía no puede entender las cosas hasta el punto de simplificar con demagogia? Es tener en muy poca consideración la capacidad de entendimiento de las personas presentar un proyecto de estatuto como algo que simplemente rompe España, o un intento de resolución de un conflicto de treinta años como una rendición.

En esa simplificación caemos y fallamos todos. Es decir, los representantes políticos tenemos la principal responsabilidad sobre el funcionamiento y la salud de nuestra democracia. Pero los medios deben asumir también cuotas de responsabilidad, corregir aquello que en lugar de favorecer la implicación, la mejora democrática de la ciudadanía, provoca el efecto contrario.

Para que no se me malinterprete: en ningún caso pretendo culpabilizar a los medios. Al contrario, lo que planteo es la necesidad de que, más allá de sus objetivos y sus legítimos intereses, colaboren en el objetivo de fortalecer la «educación» política, la cultura política de la ciudadanía.

Los medios de comunicación tienen un papel clave para buscar el encaje de la política en las nuevas sociedades del siglo XXI. Los partidos políticos no pueden esconderse: tienen que cambiar formas, actitudes y roles; tienen que adaptarse y volver a encontrar la conexión con la ciudadanía. Pero hace falta más. Es necesario cambiar mentalidades.

Valga como ejemplo la introducción del uso de las nuevas tecnologías en la política. No basta con introducir el uso de Internet o el voto electrónico. Introducir las nuevas tecnologías sin cambiar los mecanismos de participación, sin cambiar mentalidades, sin entender ni implantar nuevas formas de participación, de implicación de la ciudadanía, sin dar ese paso, las nuevas tecnologías son una simple operación estética de la democracia representativa.

Estamos, en definitiva, obligados a empezar a mirar más allá, a entender que el siglo XXI, del mismo modo que está cambiando las formas de producir, de trabajar, de vivir, obliga a transformar el rol de los partidos, cambiar mecanismos y formas de la democracia representativa, formas de hacer política, formas de relacionar al ciudadano con sus derechos y sus deberes con la democracia. El futuro ya está aquí, y nos urge adaptarnos. Es una cuestión de salud, de salud democrática.

* * *

Termino mi intervención. Y lo hago con una confesión muy personal. Soy optimista con relación al futuro. Y ser optimista no significa que sea fácil, ni mucho menos.

Pero miren, lo digo con orgullo: Euskadi y Cataluña son dos países extraordinarios. Y hace falta que nosotros seamos capaces de creerlo y de explicarlo. Tenemos grandes retos, grandes esperanzas, grandes oportunidades; el siglo XXI nos las pone delante. También problemas complejos, por supuesto.

Es necesario que sepamos aprovechar las oportunidades. Tenemos calidad y recursos para afrontar los nuevos retos. Tenemos fuerza y argumentos para enfocar el futuro con las máximas garantías. Euskadi y Cataluña son dos naciones que emergerán en la Europa del siglo XXI. Estoy convencido.

Y como enamorado que soy de su país, déjenme terminar con unos versos de Raimon, uno de nuestros cantautores de referencia, que dedicó una de sus canciones más emotivas a Euskadi:

«Tots els colors del verd / *gora gora*, diuen fort / la gent, la terra i el mar / allà al País Basc.»

El Parlament i el diàleg entre cultures

Acte inaugural del 10è aniversari del programa «Altaveu»

Palau del Parlament, 1 d'octubre de 2007

A mitjan anys noranta, en un context de tensió internacional i d'incerteses, especialment amb relació a l'Orient Mitjà, va fer fortuna un article, després va ser un llibre, del politòleg Samuel Phillips Huntington: *El xoc de civilitzacions*. Amb aquest títol tan mediàtic, Huntington defensava la teoria que finalitzada la Guerra Freda la principal font de conflictes mundials passaria a ser l'enfrontament cultural, i definia *civilització* com a 'cultura més o menys tancada i amb una tradició cultural més o menys hermètica i impermeable que es troba en oposició amb altres civilitzacions amb tradicions diferents'.

Recollint aportacions anteriors del pensament social i polític, plantejava que el xoc de civilitzacions dominaria la política global i que els conflictes entre aquestes civilitzacions serien inevitables, perquè cadascuna compta amb sistemes de valors significativament diferents.

Més enllà de les crítiques que des de llavors s'han fet a algunes de les conclusions i prediccions de Huntington, el cert és que els darrers anys han caigut barreres i fronteres i s'ha multiplicat el contacte entre persones que pertanyien a cultures i tradicions ben diferents.

I també és ben cert que compartir un espai i un temps genera conflictes. De fet, l'existència de conflictes és una cosa connatural a l'espècie humana. Però és en aquest escenari on apareix la política, en tant que és, precisament, l'art de gestionar els conflictes.

Que hi hagi conflictes és humà, és inevitable. Però l'enfrontament, l'ús de l'agressivitat i l'ús de la força són evitables. Hi ha l'alternativa del diàleg, de l'acord i del pacte per mantenir una convivència estable. I aquesta és una opció que tant val per a les persones com per als pobles, els estats o les civilitzacions.

Des d'aquesta perspectiva veus prestigioses van començar a respondre a la teoria del xoc de civilitzacions fins a arribar a un altre plantejament que també va fer fortuna i que ha estat repetidament defensat, per exemple, pel director general de la UNESCO, Koichiro Matsuura: no es tracta de xoc de civilitzacions, sinó de xoc d'ignoràncies; la ignorància de la diversitat, la ignorància de l'altre, la ignorància de l'ètica i la ignorància del futur.

Ja no podem viure d'esquena els uns als altres. El món ha esdevingut un poble de pobles que conviuen en un espai en què cada cop més les distàncies i les barreres s'esvaeixen, tot i que la comunicació, la lliure informació, encara troba nombrosos entrebancs, de vegades subtils i de vegades malauradament tan durs, de tanta cruesa, com el que aquests dies es viu a Birmània, on els mitjans de comunicació han estat segrestats, sotmesos a una junta militar.

Sigui com sigui, el món ha passat dels compartiments tancats, dels compartiments estancs dels antics estats, a una complexa xarxa de xarxes en què els moviments no són plenament lliures però tendeixen a ser-ho cada cop més.

Som en un món de canvis que transforma les relacions dels pobles i les nacions, i ho fa de portes enfora i de portes endins.

* * *

De portes enfora, per noves situacions, noves lògiques en les relacions internacionals, en la projecció dels països, de les ciutats, de les empreses, fins i tot de les persones. L'escenari mental ja no és només l'estat, o els estats veïns, o una regió d'estats. L'escenari mental del segle XXI és ja el món sencer. Els estats continuen sent actors internacionals determinants, però la realitat va més enllà dels estats. La xarxa institucional, per exemple, és en si mateixa una gran xarxa de xarxes en què conflueixen organitzacions de diferent nivell, i Catalunya en forma part.

Aquest Parlament representa el poble de Catalunya, i Catalunya no és només una nació amb una llarga història que ha defensat la seva identitat al llarg dels segles, sinó un referència europea i mediterrània de present i de futur; Catalunya és motor econòmic de l'Estat espanyol; Catalunya és impulsora de la dinàmica regió euromediterrània; Catalunya és terra d'acollida de més d'un milió de persones d'altres estats d'arreu del món, i Catalunya és també una de les destinacions turístiques més importants del món desenvolupat; Catalunya té una capital de prestigi internacional, com és l'olímpica ciutat de Barcelona, i Catalunya té una xarxa de ciutats mitjanes que configuren àrees territorials en creixement i amb un gran potencial econòmic.

Catalunya, en definitiva, té un paper actiu i capdavanter en l'impuls d'una nova Europa i en l'establiment de nous espais de diàleg a la regió euromediterrània sense renunciar a la nostra identitat. Al contrari: a partir de la nostra pròpia identitat, a partir del que ens aporta aquesta identitat, impulem projectes comuns per avançar en el nou món del segle XXI.

On abans s'havien aixecat fronteres, barreres, muralles, avui proposem construir camins de trobada i de diàleg amb què poder projectar un futur de pau, de llibertat i de progrés global. Són molts els reptes de futur que compartim amb altres nacions, amb altres cultures, i és molt el que podem i el que ens cal aprendre els uns dels altres.

Com a representants directes de més de set milions de persones, al Parlament, veu de la ciutadania, veu més àgil i propera que la d'altres institucions superiors, expressem punts de vista, impulem accions i defensem els interessos de Catalunya al mateix temps que generem diàleg amb altres parlaments, amb altres pobles, amb altres cultures. Hi tenim el nostre paper, hi tenim la nostra aportació a fer, en el diàleg entre cultures dels nostres temps.

Des del Parlament portem a terme una intensa tasca institucional de projecció exterior sobre la base de tres eixos: facilitar relacions de govern o de caràcter social amb altres països, aprofitant les relacions institucionals amb altres cambres parlamentàries com a punt de connexió amb altres nacions o estats; compartir experiències davant reptes comuns —immigració, energia, cultura, etc.—, i donar suport a la projecció de la imatge exterior de Catalunya —comerç, cultura, turisme, etc.

És en aquest plànol institucional de relacions exteriors que se situa la intensa activitat institucional del Parlament els darrers anys.

A Europa, per exemple, amb la CALRE. La CALRE és la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals Europees, és a dir, els parlaments de regions europees que tenen competències legislatives, que és un espai de diàleg estable entre parlaments que tenen els mateixos interessos, les mateixes problemàtiques i les mateixes necessitats, en molts casos. Parlem de parlaments que afecten més de dos-cents milions de persones d'Europa. Contactes bilaterals, també, amb altres parlaments regionals —avui, per exemple, tenim aquí una delegació del parlament del Vèneto, a Itàlia—, amb altres parlaments d'estats o també, fins i tot, amb institucions de la Unió Europea.

Però també més enllà d'Europa. En l'àmbit d'Amèrica, per exemple, hem establert relacions amb l'Assemblea Nacional del Quebec i amb Califòrnia —amb el Senat de Califòrnia—, i hem tingut relacions puntuals també amb cambres parlamentàries a Mèxic, l'Equador, Puerto Rico i l'Argentina, i properament a Xile. És evident també que hi ha comunitats catalanes que viuen allà amb les quals a partir d'aquesta relació sempre és molt més fàcil establir contacte. A l'Àfrica, amb la cambra de representants del Marroc, i a l'Àsia, el Japó, Corea i les Filipines han estat el fruit dels nostres contactes més directes.

Per tant, el Parlament se situa, d'alguna manera, en aquest món globalitzat amb complicitats, amb referències, arreu del planeta, actuant de portes enfora de Catalunya.

* * *

I de portes endins. Deia que el nou context obliga a canviar l'acció de portes enfora, però també de portes endins. A Catalunya, segons dades oficials d'aquest mateix any, hi ha empadronades més d'un milió de persones nascudes fora de l'Estat espanyol. Més d'un milió dels 7.200.000 persones residents a Catalunya provenen d'un altre estat.

Dic això tot i que vaig sentir la consellera de Salut fa pocs dies a la ràdio parlant ja de set milions i mig de targetes sanitàries, que és al final la xifra real, més enllà del padró. Per tant, parlem del fet que bastant més d'un milió de persones d'aquest conjunt global de persones que viuen a Catalunya en aquest moment provenen d'un altre estat. I, per cert, aquest milió de persones llarg, majoritàriament, són persones amb un origen cultural molt diferent del nostre.

L'any 1999, només fa vuit anys —només fa vuit anys—, eren poc més de 200.000, els residents empadronats a Catalunya nascuts fora de l'Estat. En vuit anys, per tant, parlem d'un creixement de més del 500%. O dit d'una altra manera: fa vuit anys, de nascuts fora de l'Estat espanyol a Catalunya n'hi havia un de cada trenta; avui n'hi ha un de cada set.

No ho podem amagar: aquest canvi en tan poc temps, en qualsevol societat, en qualsevol país, genera conflicte. Hi ha, certament, un xoc de cultures, d'identitats, de tradicions, de formes de viure, de formes de veure la vida, i sobretot —sobretot— el que hi ha és un xoc d'ignoràncies.

La feina dels representants polítics, per tant, és gestionar aquest conflicte, és trobar respostes basades en el diàleg i en els acords, és actuar sobre els aspectes necessaris per a la convivència i fer el necessari per garantir l'exercici dels drets i el compliment dels deures, els drets i els deures dels qui van arribant, els drets i els deures dels qui ja hi són.

La teoria sembla ben senzilla i ben evident. La realitat, si em permeten el joc de paraules, és senzillament i evidentment força més complexa. Tanmateix, aquesta és l'obligació de les

institucions i de les administracions catalanes. És necessari adaptar les polítiques públiques, especialment les de caràcter social, a les noves realitats. I aquest, per cert, era un factor que va impulsar l'Estatut: l'exigència de disposar de més recursos per donar resposta a les noves situacions. No discutíem sobre el sexe dels àngels; discutíem, precisament, amb quins instruments i quins recursos Catalunya podia fer front a aquestes noves necessitats, entre les quals hi ha aquest important canvi de la nostra societat: passar en menys de deu anys d'un país en què un de cada trenta habitants havia nascut a l'estranger a un país en què els qui tenen un origen diferent són un de cada set.

D'una banda, doncs, cal adaptar el país a la nova realitat social, cal renovar plantejaments i respostes, cal actuar i, també, fer molta pedagogia.

Com escrivia aquests dies un important sociòleg d'aquest país, en algunes qüestions caldria «tornar a començar», caldria refer camins que crèiem ja superats o amb què havíem aconseguit avenços, relatius a valors, a drets i a deures. I això fa mandra, deia ell, però en cap cas no ens en podem desentendre.

I no oblidem mai que tan important és conèixer l'altre com fer-nos conèixer. La trobada no és només d'una part. La trobada és, i ha de ser, mútua. És un diàleg entre cultures, entre formes de veure i viure el món, no pas un monòleg imposat. Catalunya, d'imposicions, n'ha patit massa, i algunes encara són, d'alguna manera, presents en la vida quotidiana. El contacte, la convivència, necessiten que la natural pressió dels conflictes s'esvaeixi mitjançant la vàlvula del diàleg, de descobrir-se en l'altre, de respectar-se per poder participar en projectes comuns. Si no hi ha aquest respecte, que ha de ser mutu, es trenquen els vincles de futur. El primer pas és conèixer. Cal conèixer l'altre, ja que, com deia el poeta, «sempre som l'altre per a algú». Només llavors ens podrem reconèixer en l'altre i podrem trobar punts d'acord i diàleg, els punts sobre els quals podrem construir un projecte comú.

Aquesta és una tasca en què tots tenim alguna cosa a dir i a fer. És cosa de tots, conèixer, descobrir l'altre i explicar a l'altre el que som i el que volem ser. No cal que ningú renunciï a ser el que és. No es pot forçar ningú a sentir el que no sent. En canvi, sí que cal oferir un projecte comú, un projecte que s'enriqueixi amb el contacte, amb les aportacions i amb les mirades dels qui arriben, amb la trobada de tradicions i de visions. És un orgull, per exemple, veure nois i noies d'origens ben diversos participar, per exemple, en les colles castelleres. És un orgull també veure els nostres joves adaptant formes musicals o elements tradicionals d'altres indrets a la seva forma d'expressió, a la seva música, al seu art.

Diuen que la cultura és l'expressió de l'ànima, l'ànima de les persones i dels pobles. I és només enriquint, adaptant la pròpia cultura a la pròpia evolució, que aquesta cultura s'enriqueix i sobreviu amb identitat pròpia.

De portes endins, doncs, el Parlament ha d'actuar legislant i impulsant l'acció de govern per projectar una Catalunya en què tothom vegi garantits els seus drets i tothom compleixi els seus deures, intentant fer de Catalunya un país de què tots ens puguem sentir orgullosos.

De cop i volta, ens hem vist en una trobada de cultures a escala interna. Vivim un petit xoc d'ignoràncies, en aquest país, al qual cal donar resposta des del coneixement, el diàleg i l'acció política.

* * *

I des del Parlament no s'ha defugit aquesta responsabilitat, que és local i que és global. Ja el 2003, per exemple, el Parlament va aprovar per unanimitat una llei que promou el foment de la pau i el diàleg intercultural i interreligiós.

I permetin-me que els en llegeixi l'article 1, que diu: «El foment de la pau, la justícia, la igualtat i l'equitat en les relacions entre persones, pobles, cultures, nacions i estats; la prevenció i la solució pacífica dels conflictes i les tensions socials, i l'enfortiment i l'arrelament de la pau i de la convivència són valors que han de guiar l'activitat de l'Administració de la Generalitat i els ens locals.»

I afegeix: «El foment de la pau ha d'anar lligat estretament a la voluntat de promoure la justícia i la igualtat d'oportunitats, per la qual cosa cal que l'Administració promogui uns valors, unes actituds, uns comportaments i uns estils de vida que facilitin una bona entesa entre les persones i entre els col·lectius.»

I del 2003 salto a ara, a l'exemple més recent, que va ser justament la setmana passada en el debat sobre l'orientació política general del Govern, en què es van aprovar tot un seguit de resolucions, entre les quals unes que feien referència als pactes nacionals, en què, entre altres aspectes, el Parlament instava el Govern a «treballar per poder signar un pacte nacional per la immigració com un acord polític, cívic, social i transversal».

El Parlament de Catalunya, doncs, conscient de la necessitat d'adaptar la seva actuació a una realitat global marcada, entre altres aspectes, per la trobada entre cultures, que condiciona l'escenari de relacions exteriors i que ha transformat la composició de la mateixa societat catalana, treballa per assumir les seves responsabilitats dins les possibilitats que permet el marc d'actuació institucional i competencial.

En el terreny legislatiu intentem impulsar les condicions socials que afavoreixin la convivència i la participació dels nouvinguts d'altres cultures en el projecte comú de la nostra nació i expressant un compromís actiu per la pau, tal com es desprèn de diverses iniciatives legislatives, mocions i declaracions institucionals de solidaritat amb la pau i els drets humans d'altres nacions. Així mateix, des d'un pla institucional, portem a terme una intensa activitat exterior i establim vincles arreu, amb acords, amb intercanvi d'experiències, fent del diàleg interparlamentari un pont per al diàleg entre les cultures que els poders legislatius de cada territori representen.

És per això que aquesta ha estat, curiosament, una cambra oberta i amb bona relació amb representants de parts oposades de conflictes actius d'arreu del món. I l'exemple més recent seria el del Marroc i el Sàhara.

I també és una cambra que periòdicament acull la visita de col·lectius d'immigrants que vénen a conèixer la nostra institució, a conèixer, per tant, una institució que també ha de ser la seva.

El món del segle XXI és, doncs, un món de trobades. Que de la trobada de cultures en resulti l'entesa i no el conflicte depèn en gran mesura de tots i cadascun de nosaltres. Cal convertir el repte en oportunitat i no en problema.

El Parlament vol treballar en aquest repte comú en què participa Amics de la UNESCO, en què participa gran part de l'activa societat civil catalana. El Parlament vol treballar, en definitiva, per una Catalunya que pugui viure en un món millor i en un món més lliure.

Moltes gràcies.

Per una política a mitjà i llarg termini

Nueva Economía Fórum

Barcelona, 15 de maig de 2008

Introducció

Vivim en una societat definida, entre altres coses, per la immediatesa. Els darrers anys els avenços tecnològics han permès que ens comuniquem a l'instant, que escoltem una cançó tocant un botó, que cuinem en trenta segons, que ens posem morenos en quinze minuts o que comprem qualsevol cosa a qualsevol hora.

Això ha creat una dinàmica de «tot al moment». I la vida política no s'escapa d'aquesta acceleració. Cada cop més dependent dels mitjans de comunicació de masses, el dia a dia polític és condicionat pel dia a dia mediàtic.

I que consti que no vull criticar, ni tan sols entrar a valorar, el paper dels mitjans de comunicació i informació. Són imprescindibles i punt. Em refereixo al fet que massa sovint, políticament, l'urgent ens fa oblidar l'important. Preval la declaració ràpida, la precipitació, i pels efectes del mateix sistema polític s'imposen els plantejaments a curt termini. Utilitzant termes que ja semblen antics, el debat polític pateix l'efecte del zàping, i salta de conflicte en conflicte abans que no es resolguin.

Dels representants polítics, se n'esperen —i se'ls exigeixen— respostes i mesures polítiques de microones, d'efecte immediat. És cert que les decisions de microones permeten sortir del pas; tanmateix, segons quines mesures polítiques cal que es cuinin a foc lent. Els grans debats són com les grans pel·lícules: s'han de veure amb calma, del començament al final. Si només les mirem uns minuts i amb presses, no en traiem el profit necessari.

De rebot d'aquesta situació, en la mesura que les urgències s'imposen als temes de fons, les diferències polítiques es redueixen a la lògica govern-oposició, o s'hi veuen condicionades, amb la consegüent confusió que això genera en la ciutadania, que es troba amb discursos polítics aparentment contradictoris.

Aquesta reflexió ve al cas respecte a les qüestions que van marcant l'agenda política del país. El finançament, l'estatut, l'aigua, l'energia, la immigració, l'estructura productiva o les infraestructures de transport apareixen en moments d'urgència i deriven en mesures moltes vegades tàctiques, no sempre amb el marge suficient per prendre una perspectiva de futur i de país.

Ens cal, doncs, que l'opinió pública diferenciï amb més claredat les urgències de les qüestions de fons, entre altres raons perquè això permetria fins a cert punt poder-se escapar del tacticisme polític i poder plantejar acords de país, la unitat a què tan sovint faig referència com a president del Parlament. O el que és el mateix: si entre tots ajudem a

facilitar la distinció entre el pas immediat i el rumb de futur, la política catalana acabarà fent millor servei al país.

L'exemple del finançament

El finançament n'és un exemple. El pas immediat és el desplegament del model finalment inclòs a l'Estatut. Tal com diu la disposició final primera, la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat-Generalitat ha de concretar aquest estiu, amb la data límit del 9 d'agost, l'aplicació dels preceptes del títol VI, relatiu a les finances de la Generalitat.

La qüestió urgent és ara aquest pas, tenint en compte les resistències a complir la llei d'algunes veus que proposen posposar l'establiment d'un nou model que substitueixi l'actual, perjudicial, ineficient i injust.

El Govern, l'oposició, els sindicats, les patronals, tothom a Catalunya, entén que el que estableix l'Estatut és de compliment obligat i que no hi ha causes que justifiquin no complir el que es va pactar, el que van aprovar les Corts de l'Estat i el que va ratificar el poble de Catalunya. Tothom a Catalunya entén que cal establir un nou model de finançament, perquè així ho diu la llei i perquè, de fet, Catalunya ho necessita.

Aquests dies tots hem tingut l'oportunitat de veure xifres i arguments suficients per no dubtar-ne. És sagnant, veure les xifres de finançament per habitant. És ofensiu, veure com l'Estat pren mesures frívoles i electoralistes per gastar un superàvit que coincideix amb el dèficit fiscal de Catalunya.

Per tant, a curt termini no és imaginable un altre escenari que no sigui el de la unitat de les forces polítiques i socials catalanes per defensar conjuntament un nou model de finançament que, com assenyala l'Estatut, garanteixi que l'aplicació dels mecanismes d'anivellament no alterarà en cap cas la posició de Catalunya en l'ordenació de rendes *per capita* entre les comunitats autònomes abans de l'anivellament, criteri més que raonable i que ara, com tots sabem prou, no es compleix; un nou model que, com diu l'Estatut, respongui a les noves realitats, com la que representa la immigració, que té una forta incidència en la prestació de serveis al nostre país; un nou model, en definitiva, que redueixi el dèficit fiscal que pateix Catalunya any rere any i que alguns fa tants anys que denunciem.

No s'equivoca, el president Montilla, quan adverteix el conjunt de l'Estat espanyol dels riscos que comportaria no complir un compromís que, aquesta vegada sí, tenim fixat per escrit, per llei. No s'equivoca quan afirma que en aquesta qüestió Catalunya no pot esperar més.

Perquè l'important, no l'urgent, és el sistema de finançament que realment necessita Catalunya. A curt termini és el model que la llei diu que cal desenvolupar. L'important, a mitjà i llarg termini, és posar fi a models de finançament no solament injustos, sinó d'ineficàcia provada i que redueixen la competitivitat econòmica en un entorn global que ja ha esborrat moltes fronteres, però no la del control i la de la concepció centralista del poder de l'Estat.

És significatiu que vint-i-vuit anys després de l'Estat de les autonomies les comunitats autònomes de règim foral presentin un finançament manifestament superior al de la resta d'autonomies. El sistema de concert ha demostrat que funciona, i funciona molt bé, per a les comunitats que en gaudeixen. El règim comú només ha derivat en una falsa igualtat que frena la competitivitat de les comunitats que generen més recursos.

L'urgent és fer correccions abans del 9 d'agost. L'important per a Catalunya són les necessitats financeres del país. I és en aquest debat a mitjà i llarg termini que apareixen les propostes del concert econòmic o les dels qui amb vista al futur no es plantegen cap altre model sinó el propi d'un estat independent i, per tant, amb un finançament propi. Ara toca centrar-se en el que és urgent, però això no ha d'implicar oblidar el que és important, encara que en el debat públic resti en segon terme.

Els dèficits de Catalunya

És urgent, com deia, garantir que es compleixi el que diu la llei, desenvolupar un nou model de finançament. L'important és, a mitjà i llarg termini, resoldre els dèficits de Catalunya. I dic «els dèficits» perquè el dèficit fiscal és la clau de volta d'un conjunt de dèficits que des de fa anys assolen Catalunya i hi generen el que en podríem dir un *insostenible deute social*, o *deute de país*, en nom d'una mal entesa solidaritat.

El dèficit fiscal és un llast. Un llast per a:

- La competitivitat econòmica del país.
- El compliment dels objectius de les administracions de govern catalanes.
- Les condicions socials de Catalunya.

Una de les definicions de *dèficit* és 'mancaça o escassetat d'alguna cosa que es considera necessària'.

A causa de les mancances de finançament, els darrers anys Catalunya pateix dèficit d'infraestructures, d'inversions estatals, d'atenció sanitària, d'escoles bressol i una llarga llista de dèficits de polítiques socials, que moltes vegades compten amb la llei aprovada per intentar posar solucions però no amb el finançament per portar-les a terme. El milió llarg de persones en risc de pobresa, per sobre de les consideracions de què és ser pobre, assenyalen les profundes desigualtats socials i econòmiques del nostre país.

El fracàs permanent, el mur a l'hora de corregir aquestes desigualtats, és fruit, sense negar altres possibles causes, de les limitacions econòmiques amb què es troben les polítiques socials d'igualtat i de benestar a Catalunya. Dit amb altres paraules: la mal entesa i pitjor aplicada solidaritat territorial de l'Estat ha eixamplat les desigualtats socials a Catalunya.

Les desigualtats a Catalunya, aquest milió tres-centes mil persones que viuen amb rendes per sota el llindar de la pobresa, amb el risc de conflictes socials que això comporta, no semblen, en canvi, motiu de la mateixa solidaritat.

De fet, tal com han dit repetidament alguns economistes del país, el principi de Poschmann sobre l'anàlisi del Canadà ja advertia que «quan l'Estat mou grans quantitats entre territoris, els pobres de les regions riques acaben finançant els rics de les grans regions».

Les ajudes al desenvolupament no poden eternitzar-se. Han de servir per impulsar el progrés dels territoris amb dèficit econòmic i productiu i corregir situacions de desigualtat en la capacitat de prestació de serveis. La solidaritat no pot esdevenir una eina permanent per compensar un dèficit estructural, ja que això comportaria pervertir el sistema i desincentivar l'esforç de desenvolupament.

El pas de l'acord abans del 9 d'agost, per tant, és el pas immediat, el pas comú de les forces polítiques catalanistes, però si no es resol el que és important, si no és una solució efectiva, darrere en vindran més.

Els debats importants que Catalunya ha de fer més enllà de les urgències

Seguint la mateixa lògica, plantejo el fet que, més enllà de les situacions d'emergència, que han introduït determinats temes importants en l'agenda pública, Catalunya necessita posar sobre la taula una sèrie de debats i decisions de país.

Cal fer un debat serè, sense pressió, amb més perspectiva, sobre el tema de l'aigua, i no solament fer-lo enmig d'una situació d'emergència, i prendre decisions de futur.

El mateix passa amb la immigració. No és gaire convenient abordar el tema en moments de conflicte, amb casos concrets sobre la taula, ni tampoc enmig de processos electorals. Però precisament per això cal aprofitar el període de pau electoral.

I el mateix passa amb l'energia. Un cop deixada enrere l'apagada de l'estiu, s'ha de parlar de les opcions que hi ha amb serenitat, amb rigor, i analitzar les darreres experiències en eficiència energètica, les possibilitats en innovació i recerca i els grans projectes d'infraestructures energètiques. I cal parlar del que necessitem i del que volem.

Però mai, mai, no és només un debat tècnic. El coneixement tècnic i científic és el que posa les opcions sobre la taula, però sempre hi ha una decisió ideològica, política, ja que tota decisió comporta costos i beneficis, socials, econòmics, mediambientals, etc. Sempre acaba sent una decisió política, que depèn d'idees, prioritats i criteris socials i econòmics. No vulguem fer passar bou per bèstia grossa.

I el mateix succeeix amb les infraestructures viàries i ferroviàries, perquè és clar que cal prendre decisions i que no poden esperar gaire més. Sense urgències mediàtiques, si us plau, però també sense endarrerir més les respostes a mancances d'infraestructures que perjudiquen el benestar de les persones i els rendiments productius i econòmics de les empreses a Catalunya.

O el tema de la gestió de l'aeroport del Prat, que, encara que hagi quedat arraconat de l'actualitat, continua sent de capital importància, la mateixa que tenia quan va caure de la negociació de l'Estatut o quan la societat civil catalana va fer un gest de força tantes vegades esperat.

Molts d'aquests debats han estat promesos i demanats repetidament, tantes vegades com l'empresariat català ha demanat decisions. Però no les podem prendre, hi insisteixo, a remolc d'una situació d'urgència que acaba generant conflictes i decisions precipitades.

I caldria tenir en compte també, de manera imprescindible, a l'hora de fixar les capacitats i els escenaris de futur de Catalunya, les relacions amb altres territoris, com el País Valencià o les Illes Balears. El món actual és un món de cooperacions, de projectes comuns des de la pròpia identitat. I és evident que Catalunya no es pot plantejar el futur ignorant que molts dels seus reptes tenen vincles i interessos comuns amb aquests altres territoris. Començant amb el nou model de finançament, ja que patim del mateix mal. Històricament, tots plegats hem de fer un immens *mea culpa* pel que fa a les relacions amb el País Valencià, i també, encara que amb un grau diferent, amb les Illes Balears. Avui, més enllà

d'un espai cultural i lingüístic, conformem amb l'Aragó un espai geoestratègic amb característiques comunes i problemes compartits. I saben quin és un dels principals problemes que tenim ara mateix en comú? Doncs exactament el dèficit fiscal i la definició d'un nou model de finançament. No és curiós que després de tanta distància ara trobem qüestions del tot pragmàtiques que haurien de servir per fer determinats fronts comuns? Explorem aquesta via, i fem-ho amb humilitat, sentit comú i sentit de la responsabilitat. Hauria de ser rendible per a tothom.

I posats a demanar, encara una cosa més. Tothom ha acceptat el concepte de sostenibilitat, i s'ha introduït arreu de manera transversal. En molts casos, segurament amb una accepció més àmplia que no la formulació que ha fet més fortuna. És a dir, no solament la sostenibilitat mediambiental, sinó també la social, l'econòmica i la financera. Però l'important és que s'ha assumit, almenys en els discursos polítics i en els de les empreses, la necessitat de pensar en clau global i de pensar en clau de futur, de pensar en les conseqüències.

Demanaria, doncs, que tots aquests debats es plantegessin amb rigor, amb el criteri de la sostenibilitat a la capçalera. És a dir, plantejar-los amb la perspectiva de les conseqüències presents i futures, no solament amb relació als recursos i al medi ambient, que també, sinó a les conseqüències socials i econòmiques. En definitiva, pensar en clau de país i de futur.

Ho demano perquè molts dels problemes que pateix actualment Catalunya provenen precisament d'un creixement descontrolat i desordenat al llarg de dècades i de l'abandonament de mesures que anessin corregint o oferint nous escenaris per al desenvolupament. El creixement durant les darreres dècades, i torno al principi, es va fer massa sovint pensant en la immediatesa i no en la capacitat de futur dels recursos del país.

Per tant, caldria plantejar abans de tot l'escenari de possibilitats de futur. No es tracta de buscar més recursos sense fi, sinó de plantejar quins són els recursos que tenim, els que podem tenir, i les diverses opcions de desenvolupament sobre la base dels diversos recursos disponibles. Plantejar, doncs, un escenari de país. Encara que, cal recordar-ho, també ens hem de plantejar si tenim o no prou poder de decisió, i si no hauria de ser el del poder de decisió, el debat fonamental a mitjà i llarg termini.

Em refereixo a la capacitat de prendre decisions de manera plena i lliure des de Catalunya per adaptar-la als canvis socials, econòmics, productius, culturals, fins i tot vitals, dels nostres temps; em refereixo a deixar de malgastar temps i energies demanant i negociant permanentment amb l'Estat del qual ara formem part qualsevol decisió política important per al país. Perquè encara que de vegades ho vulguem ignorar, avui Catalunya és una comunitat autònoma de règim comú de l'Estat espanyol, i els catalans no podem decidir plenament i lliurement ni sobre el nostre present ni sobre el nostre futur.

Es fa una canonada que portarà aigua de l'Ebre a l'àrea de Barcelona per paliar la sequera. La pagarem els catalans, però serà l'Estat qui dirà quan es pot obrir l'aixeta. És l'Estat qui té la decisió final sobre els aeroports, les autopistes, els trens, sobre els nostres diners...

Tot i els vint-i-vuit anys de desenvolupament del nostre autogovern, continuem sent una comunitat autònoma de règim comú en un estat que es manté centralista en el poder de decisió i que ha demostrat que no té cap intenció de deixar de ser-ho. Potser ja és hora que els nostres governs i els representants polítics catalans, a qui tan sovint es critica, puguin assumir d'una vegada les responsabilitats sense excuses.

Conclusions

Com a conclusió, i per acabar, vull remarcar dues idees:

La primera. La necessitat de fixar horitzons de país per fugir de la precipitació en les decisions polítiques, per aconseguir que l'urgent no faci oblidar l'important.

La gestió del dia a dia necessita un rumb, un horitzó que permeti alimentar la il·lusió, que doni un sentit a allò que es fa. Si mai ha tingut sentit a Catalunya la paraula *planificar* és ara mateix. Però planificar amb la mirada llarga, sabent que el món ha canviat, canvia i canviarà encara més. Mirada llarga, doncs, i ambició col·lectiva com a país. Vet aquí la recepta.

La segona. Els reptes de país necessiten tot el debat i tot el sentit de país possibles per part dels diversos actors socials, econòmics i polítics. Necessiten ser encarats amb la major serenitat possible, amb visió a llarg termini i fugint al màxim dels tacticismes de curta volada.

Amb el repte urgent més immediat, el del finançament, tenim més fàcil que mai la unitat tantes vegades exigida. Hi ha una llei per complir, amb uns preceptes força clars, i hi ha uns indicadors econòmics prou evidents per no acceptar més rebaixes.

Ha arribat l'hora de començar a fer canvis, ha arribat l'hora de fer un pas endavant i mantenir-lo amb fermesa. Ens hi va el futur comú, el futur de tots.

Moltes gràcies.

Benestar d'estat

Fundació Josep Laporte

Barcelona, 3 de desembre de 2008

Vull agrair a la Fundació la invitació a aquesta xerrada i al Dr. Balcells la seva presentació. I voldria fer també una referència personal al Dr. Laporte, reusenc il·lustre i prestigiós metge i gestor sanitari. Amb Josep Laporte no puc dir que m'unís l'amistat, però sí el respecte, el reconeixement i l'admiració per una persona que va fer una tasca importantíssima en el sector sanitari. Era un home que sempre va treballar amb la mirada en el benestar de les catalanes i els catalans.

He titulat aquesta ponència «Benestar d'estat», jugant una mica amb les paraules d'un concepte prou conegut, com és l'*estat del benestar*, i ho he fet amb una doble intenció.

D'una banda, per vincular de manera visible les polítiques que formen la base de l'estat del benestar (entre les quals es troben les polítiques de sanitat) al nivell de benestar del propi Estat. Com més fort i consolidat és això que coneixem com a estat del benestar, més bona salut, millor benestar, té el país com a realitat col·lectiva.

I de l'altra, per apuntar que tot i que som una comunitat autònoma, amb un finançament «segrestat» per l'Estat central, a Catalunya plantegem polítiques de recerca, de salut i de benestar amb concepció d'estat, o com a mínim, amb una visió de realitat autònoma que actua en el món global.

Dit d'una altra manera, pretenc que més enllà del detall de la meua intervenció, retinguin la idea de fons que l'avenç en matèries de salut i benestar està íntimament vinculat a l'avenç de l'autogovern de Catalunya en el nou món del segle XXI.

Com que un cop acabat el meu monòleg tindrem una estona de debat en què es podran posar sobre la taula diferents perspectives, primer faré una breu introducció del context actual, després em centraré en l'actualitat del Parlament de Catalunya amb relació a l'àmbit de la salut i acabaré amb tres reflexions que considero importants per al futur del sistema públic sanitari.

Introducció

Hi ha una relació directa entre el desenvolupament d'un país i el seu nivell de salut. El desenvolupament econòmic, el desenvolupament social, el desenvolupament cultural està en relació amb la satisfacció de les necessitats bàsiques de la ciutadania, especialment de la salut. De fet, les importants millores en l'esperança de vida que s'han produït en el darrer segle a Catalunya s'atribueixen, en bona part, a la millora de les condicions d'higiene, d'alimentació, d'habitatge i de salut de la població.

Val la pena aturar-se un moment per revisar com hem canviat, com ha crescut el nombre de gent que viu i treballa a Catalunya.

Una dada: un total de 7.616.299 persones tenien el juny passat a Catalunya la targeta sanitària. En vuit anys han arribat al nostre país entorn d'un milió d'immigrants. Recorden quan érem sis milions? No fa pas gaire, d'això.

La Catalunya dels sis milions, doncs, ha donat pas a la Catalunya actual de més de set milions i mig de persones que viuen i treballen aquí i que, per tant, tenen dret als serveis i prestacions del nostre estat del benestar. En menys de deu anys, la població ha crescut prop d'un 25%. Un increment demogràfic molt elevat, en pocs anys, i que només podem afrontar de manera adequada tenint al nostre abast els recursos necessaris. D'altra banda, l'indicador de l'esperança de vida s'incrementa progressivament. L'any 2005, a Catalunya, l'esperança de vida en néixer, que era de 80,6 anys, es trobava ja entre les més altes del món.

L'evolució demogràfica de la nostra societat va, per descomptat, en paral·lel a l'evolució social, tecnològica, etc. La societat canvia i, per tant, canvien les necessitats i les demandes d'atenció sanitària. No només perquè a Catalunya hi ha més gent a qui cal donar la millor atenció possible, sinó perquè avui hi ha noves malalties, noves necessitats derivades de l'increment de l'esperança de vida, però també nous fàrmacs, noves, millors i més completes investigacions, nous centres de recerca i parcs científics.

El món canvia, el país intenta adaptar-se, i el Parlament és un dels espais fonamentals on s'endreça aquest procés d'adaptació.

El legislatiu català i les polítiques de salut

En legislatures anteriors, el Parlament va aprovar lleis com la de protecció de la salut de 2003 —vaig tenir l'honor de ser-ne ponent—, la de seguretat alimentària de 2002, o fins i tot, si anem més enrere, les de 1983 i 1988 d'administració institucional de la sanitat i de l'assistència i els serveis socials a Catalunya.

En aquesta legislatura, com a feina feta, cal destacar que al juliol de l'any passat, el Parlament de Catalunya aprovava la llei de l'Institut Català de la Salut, l'ICS. Una llei amb què es normalitzava institucionalment l'ICS, que deixava de ser exclusivament un ens gestor de la Seguretat Social i es convertia plenament en un instrument de referència de la política sanitària de la Generalitat. Es tractava de fer possible un ICS àgil, competitiu, adaptable als canvis sociodemogràfics, epidemiològics i tecnològics constants, i proper a la realitat de la població. L'objectiu: desenvolupar una organització sanitària pública de la Generalitat que es convertís en un referent i un model de provisió de serveis de salut a Catalunya.

D'altra banda, i crec que avui és més del seu interès, en tant que està en procés de tramitació i debat al Parlament, l'actualitat legislativa a la cambra catalana amb relació a la sanitat està protagonitzada pel Projecte de llei de salut pública, presentat al juliol d'aquest any.

La setmana passada, concretament el dijous 27 de novembre, el Ple del Parlament va acollir el debat de presa en consideració del projecte de llei presentat pel Govern, que ha de ser tramitat i aprovat pel Parlament. Val a dir que no es van presentar esmenes a la totalitat, cosa que sempre és un bon símptoma, i per tant va iniciar el curs de tramitació. Tots els

grups van coincidir en la necessitat i validesa de la Llei de salut pública, tot i que també van anunciar que, evidentment, serà objecte d'esmenes a l'articulat.

Quant a l'estat d'aquesta tramitació, en aquest moment som en el termini de petició de compareixences. Més concretament, fins al dia 10, si no es demana de prorrogar el període, és vigent el termini perquè els grups proposin compareixences a la Comissió.

Em permetran que incideixi una mica més en aquest projecte de llei que ara acull el Parlament. De fet, en la seva presentació a la cambra legislativa, la consellera Geli va remarcar que aquesta «no era una llei més». Els representants dels diferents grups parlamentaris van insistir-hi en els seus torns de paraula i la van qualificar de «llei de futur», i també com «una de les lleis més importants de tota la legislatura».

Aquest projecte de llei, pel qual es proposa de crear l'Agència de Salut Pública de Catalunya, va més enllà. Pel seu abast, per la seva ambició, pel seu caràcter integral. Constitueix un compromís per fer de les accions i els serveis de salut pública un dret dels ciutadans, alhora que situa la salut pública al capdavant de les prioritats de l'acció de govern.

Suposa actuar en quatre àmbits:

- La vigilància de la salut pública.
- La promoció de la salut individual i col·lectiva.
- La prevenció.
- La protecció de la salut.

Pretén donar resposta als nous reptes plantejats per la globalització i treballar contra les desigualtats en salut. Reconeix les prestacions i els serveis que en matèria de salut pública ha de prestar el sistema sanitari públic a Catalunya, i incorpora dins del seu catàleg les prestacions adreçades a les persones de manera individual (com el suport per deixar de fumar) i els serveis adreçats a les col·lectivitats (com els plans de promoció de l'exercici físic i de l'alimentació saludable) i als riscos ambientals (com la promoció d'entorns saludables).

No insisteixo més sobre aspectes concrets del text. Com ja deuen saber, es poden informar amb més detall sobre el contingut del projecte de llei i seguir el procés de tramitació i esmenes a través del web del Parlament o adreçant-se als grups parlamentaris.

Però sí que voldria traslladar-los algunes de les idees que els grups parlamentaris van posar sobre la taula en el debat de presa de consideració:

1. Fins ara, el sistema de salut el tenim molt enfocat a curar, però el que no fa és evitar que les persones emmalalteixin. I això és el que pretén la llei: un canvi de mirada, un canvi d'accent, per evitar que les persones emmalalteixin.

2. En un context en què s'ha de ser especialment eficient amb la despesa sanitària, per la manca de finançament que pateix el nostre sistema de salut, el millor que es pot fer és prevenir. Tot el que puguem fer perquè no sigui necessari l'acte mèdic, perquè no calgui anar finalment a un centre sanitari, contribuirà a estalviar molts recursos que es podran destinar a altres objectius.

3. Aquesta llei també pretén donar una base legal a moltes actuacions que ja s'estan duent a terme, com el programa de salut als barris o el pla de xoc d'estiu relatiu a les persones de més de vuitanta anys.

4. La futura llei de salut pública ens ha de permetre actuar en l'àmbit de les desigualtats. Per les raons que sigui: territorials (desigualtats territorials d'accés; desigualtats territorials amb criteris socioeconòmics i també basant-se en formació i en polítiques de promoció i de prevenció en la salut), desigualtats de gènere, etc.

5. Per primera vegada a casa nostra hi ha un catàleg de prestacions definit sobre què és la salut pública. I, per tant, l'Administració s'autoimposa uns deures i fa públic a la ciutadania què és el que li hauria d'exigir.

Així mateix, en el debat es van apuntar alguns dubtes que caldrà resoldre i que seran objecte d'esmenes, com el paper de les llevadores, que en el text presentat per la Conselleria no apareix com un dels col·lectius professionals que han de formar part de l'Agència.

Es tracta, doncs, d'un procés viu, en tramitació, i els animo a fer-ne el seguiment i a participar-hi.

D'altra banda, i sense abandonar l'activitat parlamentària que porta a terme la nostra cambra en aquesta legislatura, vull fer un esment destacat d'una llei que es va aprovar a l'octubre del 2007, que és de les més importants que ha aprovat el legislatiu català, i que, en certa manera, connecta amb la de la salut pública amb relació al benestar d'estat a què feia referència en la introducció.

Em refereixo a la Llei de serveis socials, que juntament amb la Llei de dependència, posa la base de la famosa quarta pota de l'estat del benestar, la que ens ha mancat tots aquests anys i la que sempre s'ha posat com a gran diferència amb relació als països nòrdics.

Segurament es van generar massa expectatives, no es va advertir prou que del paper —de la llei— a la realitat —al desenvolupament polític— hi ha un procés no prou ràpid. Més que més quan Catalunya pateix un problema de finançament que, com deia al principi, tenim segrestat.

Tot i així, la llei és un pas de gegant en el reconeixement universal del dret als serveis socials de totes les persones, en una doble direcció: garantint el dret a la igualtat d'accés als serveis socials com a instrument d'autonomia per gaudir d'una integració real dins la societat i, alhora, fomentant la solidaritat i l'atenció prioritària per a les persones que més ho necessiten.

En els darrers anys, doncs, Catalunya ha aprovat lleis molt importants per a les catalanes i els catalans: la de serveis socials, la de l'Institut Català de la Salut i la de l'habitatge, entre altres. Són lleis de fons, de país, que ens fan avançar en el reconeixement de drets fonamentals per a la ciutadania, però si no resolem el finançament necessari per convertir-les en acció política seran impossibles d'aplicar i generaran frustració social i política.

Aprofito precisament la referència a la Llei de serveis socials, la quarta pota de l'estat del benestar, i els seus problemes de finançament, per passar a les tres reflexions amb què vull completar aquesta intervenció.

Elements clau de futur

Els recursos econòmics

Deixin-me que insisteixi en la idea que, en els darrers anys, el Govern de la Generalitat ha hagut de fer front a un increment de prop d'una quarta part de la població. Pocs països del món afronten un canvi demogràfic d'aquesta magnitud amb els recursos tan limitats.

I el sistema sanitari català ha de fer front, per tant, a un alt increment en la demanda d'atenció sanitària pel creixement de la població, i també per noves realitats socials com el *sobreenvelliment*, fruit de l'augment de l'esperança de vida al nostre país. El benestar del nostre Estat exigeix, per tant, invertir molts recursos. I en canvi, Catalunya es troba amb un model de finançament que frena el desenvolupament de polítiques pròpies tot i les competències que es van assumint.

Deixin-me fer un parèntesi sobre aquesta qüestió. L'exemple de la sanitat és un dels exemples de la voluntat diferenciada d'autogovern dels catalans. Hi ha autonomies que no el volien, el traspàs de la sanitat; els representava una feinada, un problema més sobre la taula de la seva Administració. Per a Catalunya, en canvi, era una exigència com a país. Tanco el parèntesi.

Com saben, Catalunya té un problema amb el finançament. De cada tres euros recaptats, dos són per finançar les despeses de Catalunya (transferències, serveis, etc.) i l'altre és de «solidaritat» amb l'Estat. Si fem una projecció del que això comportaria de solidaritat de cada català per aquest any, estariem parlant del voltant de tres mil euros per persona.

Ja sigui el 8,7% o el 9,8% del PIB, 14.800 o 16.700 milions d'euros, són xifres excessives de «solidaritat», com ben poques al món. Patim un dèficit fiscal insostenible, que impedeix donar respostes a altres dèficits, a les mancances socials i de serveis que pateix la ciutadania catalana en la vida diària. El dèficit econòmic es tradueix en dèficit social i en dèficit de desenvolupament del país.

Semblava que amb l'Estatut es pal·liaria una mica la situació, però a hores d'ara ja tots coneixen els incompliments del Govern de l'Estat en aquesta qüestió. Confiem que es resolgui abans d'acabar l'any i que finalment es compleixi amb el que ja havia estat pactat i aprovat legalment.

Mentrestant, l'Estat amplia pressupostos de ministeris buits de competències i a Catalunya intentem sostenir un sistema nacional de salut cada dia més pressionat, amb un increment de pacients i una insuficiència de recursos que dificulta la qualitat de la prestació dels serveis i que exigeix als professionals del sector, i al conjunt del sistema, un sobre esforç difícilment sostenible.

Els reptes de país són reptes de tots, i en el repte d'un finançament just per a Catalunya, ens hi juguem molt, començant per la sostenibilitat del sistema sanitari públic i continuant pel benestar del nostre país i la garantia dels drets de les persones.

Cal assumir responsabilitats

D'una banda, la subsistència del sistema públic sanitari també depèn del bon ús que en fem els usuaris. És cert que és obligació de les institucions catalanes treballar per obtenir més recursos per destinar a la sanitat; és cert que és responsabilitat del Govern i del Parlament la política pública en matèria sanitària, però no és menys cert que la ciutadania també té la seva capacitat d'influència en aquesta qüestió.

Parlo de demanar a la ciutadania un ús correcte del sistema, d'apel·lar a la responsabilitat de la ciutadania per a un ús raonable i just dels serveis públics. Avui parlem de l'àmbit sanitari, però aquest concepte es podria aplicar a qualsevol altre àmbit de la gestió pública. Es tracta, en el fons, de canviar una mica la mentalitat en la utilització dels serveis de la

sanitat catalana, de valorar-los, de ser conscients que els recursos són limitats i que n'hem de fer un ús correcte, racional i adequat a cada circumstància.

I en paral·lel, també és exigible una responsabilitat social més gran de determinats sectors privats, per assumir que la salut no pot constituir una simple font de negoci. No es poden prioritzar criteris de gestió i rendibilitat econòmica en detriment dels criteris mèdics.

Ara que vivim una crisi global causada precisament per l'avidesa econòmica, per la prioritització dels guanys immediats, convé que des de tots els àmbits socials i professionals es pressioni en favor de valors col·lectius que els darrers anys han quedat en segon terme. Ens cal tornar a humanitzar les activitats econòmiques.

I si bé això, insisteixo, ha de tenir lloc en tots els àmbits, penso que en l'àmbit de la sanitat, en tot allò relatiu a la salut i als drets fonamentals de les persones, cal més fermesa que en cap altre.

I passo a la darrera reflexió, també connectada en certa manera a la crisi.

La recerca, inversió de futur per al benestar de l'Estat

Parlem ara de les necessàries polítiques vinculades al desenvolupament econòmic, productiu i tecnològic del país. I pensem-hi des de l'actual context de crisi. De tota situació de crisi global en podem sortir enfortits si som capaços d'aprofitar la situació i readaptar-nos.

Podem i volem fer de Catalunya un país líder en nous sectors productius. En aquest sentit, tenim davant grans oportunitats si som capaços de donar respostes sòlides, ben orientades, compartides i amb una visió a llarg termini.

Per exemple, amb l'impuls de la formació i la inversió en R+D+I. El diari *Avui* ha donat a conèixer les dades d'inversió en recerca científica i desenvolupament tecnològic a Catalunya l'any 2007, que va créixer un 11,25% fins a arribar als 2.908 milions d'euros (que equivalen a l'1,8% del PIB). Destaquen especialment el creixement de la inversió de les administracions públiques en recerca, d'un 28%, i de les universitats, d'un 13%. Les xifres d'inversió encara es mantenen lluny dels objectius de la Unió Europea (un 2% del PIB) i si ens comparem amb altres territoris, en percentatge de despesa en relació amb el PIB estem per sota de la Comunitat de Madrid i d'Euskadi.

Catalunya compta amb un instrument important: el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació (PNRI), signat el 21 d'octubre passat, i que és el full de ruta del país per augmentar la competitivitat de Catalunya i situar-la com a pol internacional de referència en aquests àmbits l'any 2020. El PNRI és l'instrument per situar Catalunya entre els territoris més competitius del futur a Europa i al món. Dit d'una altra manera, el que planteja el PNRI és un nou model de progrés socioeconòmic per a Catalunya fonamentat en l'educació, la recerca i la innovació.

Catalunya té:

- Capacitat de transformació.
- Qualitat i capital humà.
- Activitat investigadora i entorns d'excel·lència que formen, capten i retenen el millor talent científic i innovador; uns entorns altament creatius i atractius i ubicats en una posició geoestratègica.
- Un sector públic amb un alt potencial en recerca i innovació.

- Una activitat productiva diversificada.
- Una indústria forta i exportadora, amb empreses que tenen integrada la innovació en la seva activitat.
- Uns serveis de qualitat.

Aquests són els valors del país que ens situen en el mapa de l'excel·lència. Però és que, a més, Catalunya es troba estratègicament situada en el sud d'Europa i ben connectada en l'àrea mediterrània. És un territori vertebrat i cohesionat en la societat i en l'economia del coneixement. Per tant, podem dir que tenim tots els ingredients per convertir-nos en un país altament competitiu.

Busquem ara exemples de salut. Catalunya destaca en l'àmbit de la recerca clínica i la salut humana:

- Tenim una xarxa de seixanta hospitals punters, entre els quals n'hi ha set dels més prolífics de l'Estat espanyol en producció científica.
- Tenim tretze universitats i tretze parcs científics; entre aquests, sis de dedicats específicament a activitats d'R+D biomèdic i agroalimentari.
- Comptem amb centres d'excel·lència com el Centre de Regulació Genòmica, el Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona o l'Institut de Recerca Biomèdica.

Per tant: institucions públiques de recerca; Administració; empreses biotecnològiques, farmacèutiques, de tecnologies mèdiques, de servei al sector, etc. Tots aquests agents esponsorats per la BioRegió, l'organització que dinamitza el sector biotecnològic a Catalunya per crear un entorn adequat i donar valor a la recerca feta a Catalunya, mitjançant un sistema de transferència de coneixement eficient i dinàmic i consolidant la biotecnologia com a sector econòmic i social rellevant.

Catalunya és molt competitiva en el camp de la medicina, de la recerca biomèdica i de la biotecnologia. En definitiva, de les ciències de la vida. Podem dir, doncs, que Catalunya ja actua com a punt estratègic europeu en biotecnologia.

Conclusió

En l'àmbit de la salut i de les polítiques sanitàries aquest país s'hi juga gran part del seu benestar futur, en un sentit ampli. Davant el context actual, calen canvis en les polítiques públiques, i des de les institucions s'hi està treballant; i calen canvis socials, de mentalitat, d'actituds.

Però tot això està condicionat pels recursos, pel sistema de finançament, en aquest moment segrestat pel Govern central. Sense un finançament just per a Catalunya, el sistema sanitari públic, i el conjunt de serveis que conformen l'estat del benestar, hauran de funcionar per sobre de les seves possibilitats. Sense un finançament just, la inversió en recerca i investigació al nostre país, l'aposta per fer de Catalunya un país capdavanter al segle XXI, restarà hipotecada.

En definitiva, en l'avenç en autogovern, en l'avenç en finançament, hi ha la clau de l'avenç en salut i en benestar de la ciutadania i del país.

Moltes gràcies.

L'herència social i nacional de Francesc Macià, l'Avi

Amposta, 23 de gener de 2009

Primer de tot, com a president del Parlament, vull agrair la invitació a aquest acte, que clou la presència a Amposta de l'exposició itinerant «Francesc Macià. Una Catalunya lliure, justa, pròspera i gloriosa», que ara viatjarà fins a Vilanova del Vallès.

Una iniciativa de la Fundació Irla que mereix ser destacada, ja que apropa el coneixement de la figura del president Francesc Macià arreu del territori, arreu del país.

I això, malauradament, és molt destacable, atès el poc coneixement (en molts casos absolut desconeixement) de gran part de la ciutadania catalana actual amb relació a Francesc Macià, el primer president de la Generalitat «moderna», l'home que va liderar la recuperació de les institucions d'autogovern de Catalunya dos segles després de l'abolició imposada per Felip V.

A qui sí que coneix tothom és a Obama. Hi faig referència perquè aquests dies en què Obama ha ocupat l'atenció mundial, hem pogut veure com retia homenatge a Abraham Lincoln, repetint el trajecte entre multituds, en tren, cap a la seva presa de possessió. O com acabava el seu discurs inaugural fent referència als pares de la pàtria, a la revolució d'independència i al capítol de la història que ara tocava escriure, tot citant el naixement de la seva nació.

Fixeu-vos que Obama és un candidat radicalment modern, que ha jugat a fons, com mai ningú ho havia fet abans, la carta de les noves tecnologies, de les xarxes socials, d'Internet. És algú que ha entès els canvis, les noves realitats del món del segle XXI. És algú que ha sabut mirar una mica més enllà de l'horitzó clàssic. És algú que mira endavant, al futur, però, al mateix temps, sap que això no vol dir girar l'esquena a la història. Al contrari, ha demostrat donar-hi molta importància simbòlica, recordant-la per ajudar a construir el futur, vinculant el present amb el passat i el futur de la nació.

Ha demostrat ser conscient de la força de cohesió nacional, d'unitat, que atorguen els referents comuns i la lluita històrica per la pròpia nació, per la llibertat. Referents comuns que serveixen d'inspiració, de lligam, de fermesa davant els reptes col·lectius; que serveixen per remarcar que és el president de tots, i que tots formen part d'un mateix poble, una nació amb la força i la riquesa de dos segles de democràcia.

Aquí, com he escrit en un article aquesta setmana, ara no tenim cap Obama, i això obre moltes anàlisis que ara no toquen, que deia aquell. Però de referents històrics, de referents polítics nacionals que ens hagin llegat la seva obra, el seu exemple, paraules inspiradores, sí que en tenim, encara que el silenci obligat de gairebé quaranta anys de dictadura, l'amnèsia de la Transició i l'interessat oblit durant molts anys de democràcia fan que avui dia aquests

referents siguin gairebé uns desconeguts per a gran part d'aquesta Catalunya d'ara, la dels set milions i mig.

Però hi insisteixo, els tenim. I Francesc Macià n'és un dels principals. Hi ha homes que en determinats moments de la història aglutinen entorn de la seva figura tota una nació. Francesc Macià en fou un.

Per això són importants exposicions com aquesta de la Fundació Irla, o pel·lícules com la de Josep Maria Forn, *El coronel Macià*, amb la qual el Parlament va col·laborar acollint el rodatge d'algunes escenes. Exposicions, llibres i pel·lícules són importants perquè la Catalunya d'ara, la Catalunya que té reptes col·lectius sobre la taula, no es pot permetre el luxe de no conèixer o no valorar com cal l'aportació de Francesc Macià al nostre país. Cal recordar les figures històriques de la nostra nació. No es tracta de fer-ne divinitats o sants, sinó d'ajudar a entendre allò que junts som, podem fer i podem ser; a entendre que no som un capítol aïllat de la història, desconnectat del passat.

Ho vaig escriure farà uns quatre anys, en un article que precisament volia cridar l'atenció sobre la figura de Macià, sobre el llegat que ens havia deixat l'avi Macià: «ara ens toca ser bons néts i nétes, i mantenir-ne viu el record i els somnis, i transmetre'ls a les noves generacions, als vinguts d'altres terres. Ensenyar-los l'exemple d'un home que estimà Catalunya i que fou estimat per Catalunya.» Al cap i a la fi, com podem demanar que mirem i pensem en clau de futur si no tenim la dignitat de valorar els que en el passat van treballar i lluitar per ser on ara som?.

Als Estats Units, Obama recorda els pares de la seva pàtria, la seva voluntat de construir un futur. Connecta amb el passat, i amb l'aval dels capítols ja escrits en la història americana, ofereix escriure un nou capítol, un nou futur de la seva nació.

A Catalunya, en el context que ens trobem, davant els reptes que tenim sobre la taula, és hora que, a més de ser nació, exercim com a nació. I els referents històrics els hem de tenir presents, ens poden ajudar.

Francesc Macià també fou aclamat al seu pas en moments importants de la història del nostre país. Marc-Aureli Vila explicava, per exemple, que en el retorn de Macià a Barcelona al febrer del 1931, després de vuit anys d'exili, les carreteres s'ompliren de gent per aclamar-lo. De la mateixa manera va rebre mostres públiques de suport, arreu del món, en aquells anys en què, després dels Fets de Prats de Molló, viatjava cercant recursos i complicitats per a la causa catalana.

I què podem dir del seu triomf electoral, de l'aclamació popular en la proclamació de la República catalana, o de la seva presa de possessió com a president, amb el parc de la Ciutadella envaït de gent esperant la seva arribada, victorejant el pas del cotxe oficial del president.

Igualment ressenyable és l'expectació de les visites institucionals que va poder fer pel territori català. Les fotografies i els testimonis de l'època ens mostren un Macià venerat pel seu poble.

Estimat pels catalans, admirat i respectat per allà on passava, el llegat que ens va deixar l'avi Macià és immens. Més enllà de les fites polítiques assolides, la seva trajectòria és un exemple d'integritat, tenacitat i coherència, que ens recorda el valor de la política i la capacitat de compromís amb el país dels representants de la ciutadania.

Macià, que encarna la política com una activitat no només de paraules, sinó també —i sobretot— d'accions, és un referent imprescindible per entendre la lluita per una Catalunya lliure i socialment justa, construïda sobre la base dels principis de llibertat, igualtat i fraternitat del republicanisme.

* * *

Em permetran un breu i incomplet, però necessari, repàs biogràfic. L'any 1905 forces de l'exèrcit de l'Estat espanyol van assaltar, incendiar i destruir la impremta del setmanari *Cu-Cut!* i la redacció de *La Veu de Catalunya*. Macià, llavors tinent coronel a Lleida, ens va començar a mostrar que es podia i s'havia de ser coherent i íntegre amb els ideals i els valors que un té.

Va manifestar el seu desacord amb aquella acció, i allò el va obligar a abandonar la seva prestigiosa carrera militar i a iniciar la seva brillant però plena de dificultats carrera política.

Podia haver-se refugiat en els interessos propis, podia haver anat a la seva, i no ho va fer. Va preferir comprometre's amb el present i el futur comú. Va escollir el camí difícil, el camí del compromís amb el seu poble. I amb aquell gest ens va llegar un exemple impagable de dignitat, d'integritat i de coherència.

Estimat pel poble català, la ciutadania el va escollir diputat a les Corts espanyoles, i li revalidà el càrrec amb els seus vots, un i altre cop. Davant un context que no avançava socialment ni nacionalment, va intentar llançar un programa d'acció social i nacionalista de caràcter radical; va participar en nombroses iniciatives cíviques i polítiques; fundà el partit Estat Català i, conscient de la necessitat d'aplegar forces diverses per canviar les coses, projectà una Federació d'Esquerres de Catalunya.

No era pas un polític que es refugiés en les paraules per defugir els fets, ni que callés per defugir la responsabilitat de les paraules. No es limitava a plantejar futurs (que ho feia, i amb gran lucidesa), sinó que ens va ensenyar també que cal mirar de fer-los realitat, i no defallir quan lluitem per la llibertat i pels drets de les persones.

Exiliat durant la Dictadura de Primo de Rivera, el 1926 va promoure i encapçalar els Fets de Prats de Molló, incursió armada frustrada contra la dictadura. Traïts per un confident i empresonats, va tornar a donar mostres de la seva integritat i coherència tot declarant-se, davant les autoritats, únic responsable d'aquella insurrecció.

A l'exili va anar recollint admiració, suports i adhesions, tant dels casals catalans d'Amèrica com d'arreu d'Europa, cercant portes enfora tot allò que pogués ajudar portes endins, cercant complicitats arreu. I les va saber trobar.

Al març del 1931, quan Macià ja havia tornat a Catalunya, es funda Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), amb la confluència de tres organitzacions: Estat Català, el Partit Republicà Català (amb Lluís Companys) i el grup de *L'Opinió* (liderat per Joan Lluhi), a l'entorn del reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya, la defensa dels drets de l'home i del ciutadà, i la socialització de la riquesa. En fou escollit president, per aclamació, Francesc Macià, l'Avi.

ERC triomfa aclaparadorament en les eleccions immediates. Companys hissa la bandera republicana al balcó de l'Ajuntament, i Macià, avançant-se a la proclamació de la República espanyola, surt al balcó de la plaça Sant Jaume i proclama «la República catalana com

a Estat integrant de la Federació Ibèrica». Tot seguit, proclama oficialment l'Estat Català i forma un govern provisional amb ERC i la Unió Socialista de Catalunya, del qual esdevé president.

Com tots ja sabem, pressionat pel context i per les amenaces del ministre d'Estat, Alejandro Lerroux, qui va advertir «que la República española está dispuesta a recurrir a la violencia, si necesario fuera, para arrancar esta espina del costado de España», i sospesant les veritables forces amb què comptava (molt menors de les que alguns volien creure), es va reunir amb les noves autoritats de la República espanyola. I va acceptar (amb una forta crítica dels que pensaven que Catalunya era més independentista, més forta del que els fets van anar mostrant) que Catalunya renunciés a la sobirania nacional com a Estat, que ell mateix havia proclamat poc abans, a canvi del restabliment del Govern de la Generalitat de Catalunya (recuperant el nom de la institució dissolta el 1714) i d'elaborar un estatut d'autonomia com a marc legal per recuperar competències d'autogovern i part de la sobirania arrabassada dos segles enrere per l'exèrcit borbònic.

Aquell Estatut, que fou conegut com l'Estatut de Núria, fou aprovat en referèndum amb un 75% de participació del cens (llavors només masculí), que van donar suport al text pràcticament de manera unànime (més d'un 99% va dir «sí» a aquell text). A les Corts aquell text es veié esmenat, retallat i aturat durant un any per les Corts espanyoles.

Reelegit president de la Generalitat amb el nou triomf d'ERC a les eleccions al Parlament del 1932, Macià va descriure la dimensió del que significaven aquells moments quan va cloure el discurs d'investidura de la sessió del 14 de desembre dient: «Em dispo a escoltar [...]. Que per vosaltres, honorables diputats, després de més de dos-cents anys d'haver emmudit, tornarà a parlar Catalunya.»

Després de més de dos-cents anys d'haver emmudit, tornarà a parlar Catalunya.

Ell, que com tants altres diputats havia viscut en primera persona, a les Corts a Madrid, el que significa la subordinació dels interessos de Catalunya als de l'Estat, que havia vist com el centralisme espanyol frenava l'avenç de Catalunya, que havia vist aturar projectes catalans perquè Espanya tenia altres prioritats, entenia que finalment s'havia obert una porta perquè Catalunya recuperés part de les seves llibertats.

I amb una gran càrrega simbòlica, l'antic arsenal de la Ciutadella, símbol de la repressió contra la ciutat i contra els catalans, que s'havia reconvertit en palau a la fi del segle XIX, es convertia en la seu del Parlament. Simbòlicament, el Parlament s'alçava sobre els vestigis de la repressió borbònica.

Vull destacar un altre moment de Macià al Parlament, en la sessió inaugural del 6 de desembre, plena de frases històriques. Vull destacar el moment en què diu: «S'acosta l'hora, infants de Catalunya, obrers intel·lectuals i obrers manuals del camp i la ciutat, s'acosta l'hora que aquest Parlament, format per catalans de pensa catalana, farà lleis també de pensa catalana, i pensant en vosaltres que sou catalans.»

En aquell moment, Macià capta l'essència catalanista de l'autogovern, remarca l'avenç nacional del moment. Però fixeu-vos en la primera part: s'adreça als infants de Catalunya, als obrers manuals i intel·lectuals, de camp i ciutat. Macià era ben conscient —i són molts els seus escrits que ho demostren— que la lluita de la nostra nació no es podia fer d'esquena a la realitat social.

En les aliances polítiques, en els discursos, Macià, amb prou experiència a les espatlles, té cura de mantenir unida la força de l'avenç social al nacional. La referència als obrers, en un context pràcticament de revolució social, amb una forta immigració de treballadors entorn de Barcelona, no és anecdòtica, sinó explicativa de la visió estratègica de saber vincular el progrés social i nacional. Ell havia esdevingut independentista, s'havia convertit en el referent de l'independentisme i, tanmateix, havia entès que alçar en solitari la bandera del separatisme hauria portat a l'afebliment propi i al reagrupament contra Catalunya de l'Espanya dividida. La lluita per la llibertat de la nació havia d'anar de la mà de la lluita social.

D'altra banda, ell era un president amb un enorme repte, que necessitava tots els suports possibles. Calia construir l'administració i la gestió pública de Catalunya, calia, en certa manera, construir un país. Comptaven amb la limitada experiència de la Mancomunitat, l'exemple d'altres parlaments i, sobretot, la il·lusió i la força de qui recupera una porció de llibertat després de tant de temps.

Per contra, el difícil i en part frustrant procés viscut per l'Estatut d'autonomia del 32, les retallades competencials i pressupostàries que va patir el text que amb tant entusiasme havia aprovat en referèndum el poble de Catalunya, i les tensions viscudes davant l'onada anticaltalana, advertien de les dificultats a què s'hauria d'enfrontar la Generalitat d'aquella època.

I, certament, aquella fou una etapa breu i accidentada. Només cal recordar el conflicte de la Llei de conreus (amb l'oposició acarnissada de la Lliga, que fins i tot abandonà el Parlament al gener del 1934), o els subsegüents Fets d'Octubre i el tancament del Parlament fins al 1936.

I abans d'això l'avi Macià morí en l'exercici del seu càrrec de president de la Generalitat de Catalunya, el dia de Nadal del 1933. Foren moments de tristesa. La unitat d'esquerres que ell aglutinava va trontollar.

Tanmateix, tot i els obstacles, s'aconseguien importants fites en matèria d'educació, sanitat, cultura, o en el terreny de les llibertats socials i individuals. I al Parlament es visqué una intensa activitat legislativa. En destaca l'anomenat *Estatut interior*, que completava el d'autonomia, i la mateixa Llei de conreus. Però seria injust oblidar la Llei sobre la capacitat jurídica de la dona, la Llei municipal, les de foment de la cultura, les de caràcter econòmic i social (com la de mutualitats, la de cooperatives, o la de la taxa sobre consum i serveis d'hostalatge i restaurants). O diverses lleis sanitàries, inclosa una d'aigües que pretenia limitar els abocaments a rius, en particular al Llobregat.

El cop d'estat militar contra la República va impedir fer encara més extensa aquesta llista, que ja tenia diverses lleis a punt d'aprovació. Entre aquestes, la d'arrendaments urbans, i també, per cert, la llei electoral. Sembla que tenim un problema històric amb les lleis electorals...

La guerra ho va interrompre tot, però la flama estava encesa. Les institucions catalanes es van mantenir vives en l'exili al llarg de tota la dictadura franquista. I això va permetre que en la Transició ens fossin restablertes, no pas creades de nou. Un detall important, doncs: les nostres institucions d'autogovern no neixen de la Constitució del 78, no són cap concessió de l'Estat democràtic, sinó una continuïtat de la legalitat republicana, conservada gràcies a la tenacitat, la tossuderia fins i tot, dels representants catalans a l'exili. La Generalitat, que havíem aconseguit de la mà de Macià, continua viva.

* * *

El llegat institucional és evident. Però l'herència que ens ha deixat és immensa, va molt més enllà, i cal utilitzar-la.

En l'actual democràcia hem insistit un cop més a topiar amb obstacles que ja va trobar la nació catalana en temps de Macià. No val lamentar-se, havíem de provar-ho, però cal que siguem conscients del resultat per poder iniciar canvis.

Centralisme, resistència i alenteiment en el traspàs de competències, traves i retalls a l'Estatut d'autonomia, manca de finançament suficient tot i l'alta contribució de Catalunya a l'Estat...

Fins i tot, coses del destí, s'ha reproduït el context de crisi econòmica internacional que llavors assolava el món occidental després del 29.

Ara tenim l'Estatut al Tribunal Constitucional. Llavors, el Tribunal de Garanties Constitucionals, dividit, votà 13 a 10 contra la Llei de conreus que havia aprovat el Parlament «per invasió de competències de l'Estat». Qualificada la decisió del Tribunal com a política i no jurídica, el Parlament aprovà de nou la llei punt per punt. Desafiament que va desembocar en els posteriors Fets d'Octubre.

I em permetran que m'aturi una mica més en el tema del finançament, perquè és un dels grans reptes que tenim sobre la taula. La lletra petita dels llibres d'història ens adverteix de la debilitat financera dels pressupostos de la Generalitat republicana, que generarà batalles negociadores i dialèctiques entre Barcelona i Madrid per tal de resoldre el finançament, i que limitaven la gestió del nostre país, bloquejant l'establiment de noves polítiques.

Avui, la necessitat de resoldre el dèficit fiscal de Catalunya s'ha convertit en urgència per tal de poder desenvolupar les polítiques que necessita la Catalunya del segle XXI. Com en temps de Macià, el finançament, que alguns qualifiquen de reivindicació nacional, també és una necessitat social, i sobretot de justícia. En la resolució del finançament ens hi va el progrés social i nacional.

Fa dies que repeteixo que la qualitat de l'estat del benestar a casa nostra —educació, sanitat, serveis socials, treball, etc.— es pot veure afectada per una mala solució en la qüestió del finançament.

Fa dies que dic que la credibilitat de les institucions catalanes es pot veure qüestionada. L'Estat ha d'entendre que no es pot jugar més amb Catalunya. Que l'aportació que fem —i hem fet històricament— a l'Estat és absolutament desproporcionada.

Estem parlant d'un dèficit fiscal situat entorn als 20.000 milions d'euros anuals. És a dir, que cada any —cada any— Catalunya «contribueix» a la «solidaritat» de l'Estat amb uns 20.000 milions d'euros, a part dels milers de milions que pagarien «la nostra part» dels costos de l'Estat.

L'Estat, doncs, ha d'entendre que es produeix una discriminació en serveis i béns que altres reben i dels quals no gaudim, però paguem. L'Estat ha d'entendre que hem arribat al límit. Així que nosaltres hem de ser capaços d'explicar-ho, però també de plantar-nos amb fermesa. Perquè lligades al finançament hi ha qüestions transcendents per al nostre país. Les infraestructures, recerca, desenvolupament i innovació i l'excel·lència en educació, per posar alguns exemples, són fonamentals si volem ser algú en el món global. I volem ser algú. De fet, el que volem és essencialment ser.

Parafrasejant Macià, s'acosta l'hora de prendre decisions, que caldrà pensar des de Catalunya, pensant en els catalans. Cal mirar cap al futur, i fer-ho amb la mirada de la història, amb el suport de referents com Francesc Macià.

Macià és en si mateix una encarnació de valors, un home exemplar en molts aspectes, dels que ens ajuden a creure que realment «tot és possible». L'Avi ens va cedir l'experiència dels fets polítics viscuts i ens va demostrar que podíem ser íntegres i coherents en les nostres lluites polítiques, i per això mateix estimats i admirats arreu; que la llibertat de Catalunya i les millores socials caminen plegades i no pas enfrontades, i que la política són paraules i accions, sense que puguem renunciar a unes o altres.

En definitiva, l'Avi no ens va poder deixar en herència un estat propi per a la nació catalana, com ell hauria volgut. Però ens va deixar en herència institucions d'autogovern i exemple. Siguem dignes hereus i mantinguem viu el seu record, la seva lluita.

«Som en l'autèntic camí de les llibertats de Catalunya» —digué Macià al Parlament aquell 6 de desembre de 1932. «Inclinem-nos en començar-lo davant els que el fressaren i no l'han pogut petjar. Fem-lo, entre tots, més ample i més segur.»

Moltes gràcies.

La Catalunya 2.0

Conferència amb motiu del 1r aniversari de l'*Anoiadiari.cat*

Igualada, 22 de setembre de 2009

Molt bona nit, autoritats, senyores i senyors. Escoltar, dialogar i aprendre. Aquestes són tres dinàmiques que defineixen els debats a la xarxa i que penso que haurien d'esdevenir fonamentals per a la construcció de la Catalunya 2.0.

Escoltar la conversa que s'esdevé a les xarxes socials abans de participar en el diàleg, escoltar la gent, escoltar els conciutadans, escoltar sempre tots els actors que interactuen en el debat, prendre-hi part aportant valor a la conversa col·lectiva. No es tracta només d'aprofitar el capital compartit, sinó d'enriquir-lo amb les nostres idees i experiències. Donar i rebre, participar i generar capital col·lectiu. I aprendre dels altres, de les seves aportacions, de les seves crítiques, de les seves lloances, de la contraposició d'idees. Dos caps sempre pensen més i millor que no un. En el fons d'aquesta idea el que també hi ha és la capacitat de generar empatia, de comprendre que els altres tenen un punt de vista diferent del teu però que també pot ser valuós per a la comunitat.

A aquestes tres dinàmiques, però, cal afegir-hi un quart condicionant essencial: cal fer tot això de manera autèntica, convençuda, sent honest i amb el to adequat, cadascú des del paper i des de la responsabilitat que li pertoca. És a dir, interactuar en la conversa d'igual a igual, superant les jerarquies a favor d'un model horitzontal, amb predisposició a aprendre a cada pas, a cada moment, amb cada canvi, generant empatia i buscant punts en comú.

Es tracta, en el fons, d'aportar el millor de cadascú. Aquesta és l'ètica implícita en el debat 2.0 a la xarxa i de la qual es desprenen uns valors que considero un bon model per a la societat catalana contemporània i per a la del futur.

* * *

Vegem un moment aquest concepte, el de la Catalunya 2.0, que, com he anat repetint al llarg del dia, no té una definició oficial. No ens hem posat d'acord en què és exactament, això de la Catalunya 2.0.

Per mi, la Catalunya 2.0 és la idea d'una Catalunya en xarxa, que avanci amb la participació de tots; una Catalunya que socialment esdevingui un projecte comú, amb capacitat de resposta a les demandes de la ciutadania, plenament democràtica, activa, viva i canviant, en procés de constant revisió i millora; una Catalunya productivament atenta a la innovació, capaç d'implementar les noves tecnologies i aprofitar-ne les potencialitats; una Catalunya connectada de manera directa a la gran xarxa de xarxes que és el món global, on els nostres productes siguin presents, i la nostra identitat, reconeguda, on el nostre

país participi activament i amb veu pròpia. En definitiva, una Catalunya que aprofiti l'ús de les noves tecnologies i la força de la seva societat, la força de la seva gent.

M'aturo un moment, abans de continuar, per agrair a l'*Anoiadiari.cat* la invitació a participar en aquest acte del primer aniversari, i també l'oportunitat d'adreçar-los aquestes paraules. Vostès són ja un referent del panorama comunicatiu d'aquest territori, i només amb un any. Això està molt bé. Tinc la sensació que, cada vegada més, els diaris digitals agafen més força, i en el seu cas segur que ja són de consulta obligada i que amb un sol clic tenim la informació comarcal a l'abast. Això és el present, però sobretot és el futur.

A més, també vaig seguint el tema, com es poden imaginar, amb un cert interès, vaig veient què passa arreu del país, participo en algunes conferències o jornades a què em conviden, i vull destacar que aquí també hi ha Anoiàsfèra, i que, per tant, aquest fenomen que va sorgint territorialment, que cada comarca organitza —a més, la gent que participa en el món 2.0 comença a tenir iniciativa per coordinar-se—, a l'Anoia és una realitat que em sembla francament interessant.

Fet aquest apunt, continuo amb el que els volia dir, i bàsicament el que els proposo és que siguem capaços de debatre i de dialogar. Debat i diàleg amb tots vostès. Jo intentaré posar alguns arguments damunt la taula, i el que és important és que després, en el torn de les preguntes, hi puguem entrar a fons. Si volen, evidentment.

Entre tots creem una nova societat, una nova collectivitat que creix lligada a les eines 2.0 i que demana als polítics, sense embuts, que es posin més al seu servei. En certa manera, que parlin menys però que escoltin més, que la deixin participar i interactuar, que donin respostes i solucions als seus problemes, que són les inquietuds de tots.

Tal com deia abans, personalment hi crec, en aquest model. Crec en la necessària relació entre política i societat, i en conseqüència crec també en la participació, en el debat respectuos i educat —hi insisteixo, respectuos i educat— i en la necessitat d'escoltar molt més.

Per tant, creem una societat 2.0 que està marcada per dos elements clau: d'una banda, les oportunitats que ofereix Internet per a la participació i la universalització del coneixement, i, de l'altra, un cert desconcert i una desconfiança cap a unes institucions lentes i que els costa adaptar-se als nous models de relació amb la ciutadania.

En aquest sentit, la rectora de la Universitat Oberta de Catalunya, Imma Tubella, es qüestionava, i ho cito textualment, si «és lícit preguntar-se si la xarxa ha tornat la democràcia a la societat o si ha estat la mateixa societat la que, en benefici de la globalització i de la necessitat de construir un nou ordre amb noves relacions i regles del joc, ha aprofitat la xarxa per créixer en democràcia».

Sigui com sigui, el que és evident és que han nascut noves maneres de fer política al segle XXI i que la connotació i el significat de la paraula *participació* avui és més obert i més divers que mai. La transparència, la proximitat i el contacte constant i directe dels polítics amb la ciutadania són els elements que han de permetre a aquesta ciutadania recuperar la confiança en aquests polítics i que afavoreixen aquest estadi de noves relacions entre polítics i societat.

L'exemple del president dels Estats Units, Barack Obama, que s'ha convertit en el primer president de l'era d'Internet, ens deixa algunes lliçons. La seva campanya, la seva estratègia electoral, crec sincerament que ha canviat per sempre la manera de fer política, com en

el seu moment va fer l'aparició de la ràdio o de la televisió. No és solament que Obama hagi utilitzat Internet com a plataforma de difusió, com a canal de comunicació. És que Internet, la xarxa social, i això vol dir la gent, ha esdevingut el nucli de la seva campanya, el nòdul i el principal actor de debat.

Diversos experts, com Manuel Castells, afirmen que la campanya d'Obama —en la qual va participar activament, el professor Castells— ha superat el model clàssic de campanya electoral, perquè ha esdevingut un moviment social, un moviment col·lectiu i, al final, un moviment polític.

* * *

En resum, la xarxa dóna moltes oportunitats, i dóna oportunitats a la militància. Abans sentia algú que deia: «Jo sóc militant del meu territori.» Doncs bé, justament és això. La xarxa dóna moltes oportunitats a la militància més diversa: dóna oportunitats a l'activisme, al dinamisme social, econòmic, periodístic i associatiu, i també al canvi polític.

I com ha de ser, aquest canvi? Com és, aquesta nova manera de fer política que es vehicula per mitjà de les anomenades *xarxes socials*, de les noves tecnologies de la informació i la comunicació?

La política 2.0 és un escenari nou per a la participació política que permet no solament agrupar-se i organitzar-se a distància, sinó també interactuar, generar un capital polític col·lectiu i retornar el paper primordial als ciutadans per enganxar-los, intentar enganxar-los, de nou a la dinàmica política. Per fer-ho, justament, el que cal és modernitzar la política i obrir-la a la gent.

Les xarxes socials, el món 2.0, són el futur per reconciliar ciutadania amb afers públics, gent amb política. No és l'única via, òbviament, però és un camí, i és un camí perfectament vàlid per no deixar que el distanciament entre els ciutadans i els seus representats polítics sigui encara més gran. Insisteixo en aquest concepte: no és l'única via, perquè de vegades hi ha gent que pensa que amb això se soluciona tot, i no és veritat. Portant-ho a l'extrem, algú em va arribar a plantejar en alguna d'aquestes jornades la possibilitat d'un parlament virtual. M'hi vaig negar, en el concepte, de manera claríssima. Un parlament ha de ser presencial, els diputats hi han de ser, com un ajuntament ha de tenir l'alcalde i els regidors i les regidores. Només faltaria! Però sí que és veritat que hi ha més coses per canviar, que justament són les que han provocat aquesta desafecció, aquesta distància entre la gent i la política.

Les noves tecnologies poden ajudar-nos a canviar, evidentment, però hi ha més coses. Per exemple, la llei electoral. Aquest és un país —i és culpa de tots, «de tots» vol dir absolutament de tots— que no té llei electoral, i l'hauria poguda fer des de l'any 1980, i no ha estat possible. I una llei electoral que plantegés coses tan elementals com si llistes obertes o no, o el sistema mixt, o com fem les eleccions, o si podem votar per Internet, o quina és la circumscripció electoral, o tantes i tantes coses, segur que acabaria afavorint la participació.

Per exemple, un sistema clar de finançament dels partits polítics, clar i transparent, generaria molta més confiança, i no pas la desconfiança que en aquests moments tenen la majoria de ciutadans en el finançament dels partits polítics. Una altra vegada llunyania.

He posat dos exemples, i en podria posar molts més. Són moltes, les coses que han de permetre regenerar la política i tornar a recuperar la confiança. Una és la política 2.0, és

jugar a la xarxa. Una de molt important, sens dubte, però no és l'única. Ni tan sols és l'única via possible, la imprescindible.

* * *

Arribats a aquest punt, el que sí que els puc assegurar és que el Parlament no solament ha pres consciència d'aquesta nova situació, sinó que ja fa molt de temps que va acceptar el repte i que d'alguna manera es va proposar l'objectiu d'intentar ser una institució referent i, si és possible, capdavantera en aquesta qüestió.

Una mostra d'això que els dic és la posada en marxa, aquesta primavera passada, del projecte «Parlament 2.0», bàsicament per intentar que hi hagués més comunicació i accés a la informació oficial i als actes dels diputats i les diputades. És a dir, transparència informativa, canals de participació, oferir la informació oficial al domini públic, per tant fer-la gratuïta i reutilitzable, i renovar el compromís amb la ciutadania per mitjà de les eines de la xarxa social.

I a partir d'aquí hem creat tot un seguit d'eines, que ara són aquestes però que d'aquí a un temps poden ser unes altres, i hem de ser capaços en tot moment de replantejar-nos si ho fem bé o no. Això també és la política 2.0.

Què fem? Doncs tenim un canal del Parlament de Catalunya al YouTube. Nosaltres teníem el Canal Parlament pròpiament, que s'emet per mitjà del 3/24 i per mitjà d'Internet. S'hi emeten els plens del Parlament, s'hi emeten les comissions del Parlament, s'hi emeten les rodes de premsa dels portaveus dels grups parlamentaris, s'hi emeten els actes importants que es fan al Parlament, etc. A més, tot un seguit d'explicacions de lleis, la biografia dels diputats i les diputades, etc. I, a més de tot això, tenim un canal YouTube.

Tenim també un perfil Twitter, amb el qual fem dues coses: d'una banda, tenim un perfil Twitter propi del Parlament amb el qual oferim automàticament tota la informació, que és moltíssima, que va generant el Parlament, i, de l'altra, un agregador dels *twitters* dels diputats i les diputades que són actius en aquest àmbit.

Què més tenim? Tenim una pàgina pública del Parlament al Facebook. No tenim un perfil; tenim una pàgina pública, que és diferent, entre altres coses perquè el nombre d'amistats és limitat, i és molt difícil per a una institució dir qui és amic i qui no és amic. Segurament, hem de trobar altres fórmules de relació. Per tant, vam optar per la fórmula de la pàgina pública, que és il·limitada.

També hem creat elements de sindicació de continguts, el que se'n diu «ginys per a *mashups*», és a dir, que la gent es pugui construir el seu propi web amb relació al Parlament. Què li interessa, del Parlament? Els tres aspectes que li faran falta per a la seva feina? Doncs que pugui fer això. Què li interessa? Que és un apassionat del món de l'esport, posem, i vol saber tot el que es diu al Parlament sobre el món de l'esport? Doncs que es pugui construir també això. És a dir, facilitar al màxim la informació i la gestió d'aquesta informació.

A partir d'aquí hem fet un replantejament del mecanisme de subscripció. La gent pot subscriure's al que genera el Parlament a partir de centres d'interès. I això ho pot fer per la via del correu electrònic, per la via de la sindicació o per la via del podcast. Per tant, donem directament informació a la gent; la informació que els interessa, a més.

En el moment del debat de l'Estatut, que va ser quan vam començar a fer això, les entrades al web del Parlament van ser espectaculars. La setmana del 30 de setembre —és una dada poc

coneguda, però crec que és absolutament significativa— hi va haver sis milions d'entrades al web del Parlament. No està malament per a un país de sis milions d'habitants. No vol dir que tots sis milions hi entressin, però el que és evident és que hi havia un interès enorme.

També, en un país en què sempre fem de la llengua una polèmica i un debat obert, i a vegades agre, el que hem fet és aplicar el traductor del Google, que és una eina, senzillament, que tradueix tot el que surt del web del Parlament a quaranta-dues llengües. És una traducció automàtica, és cert, no té la qualitat d'una traducció literal, i per tant no té cap valor jurídic, però és una manera d'arribar a molta més gent que no pas si, senzillament, féssim un web en català, en castellà i en anglès, que és el que es feia clàssicament.

Per tant, es tracta de ser valents a l'hora d'aprofitar les eines que existeixen, malgrat que tinguin riscos, per intentar arribar al màxim nombre de gent possible.

Hi ha més coses, com «El president respon», i intentem plantejar que els diputats puguin fer el mateix. O, per exemple, també tenim una agregador de blocs. Per situar-nos, els diputats blockaires i les diputades blockaires al Parlament són el doble dels que hi ha al Congrés dels Diputats, en proporció. És significatiu.

Per tant, treballem en diversos àmbits en aquesta direcció, i, sobretot, el plantejament que tenim és com fem el següent pas, sempre. I el següent pas sempre és la interactivitat, com avancem en la línia de la interactivitat. Tot això són eines que ens condueixen en aquesta direcció.

Bé, totes aquestes eines són la porta que condueix, intentem que condueixi, a una democràcia més directa, a més participació política de la ciutadania. I volem que això li serveixi no solament per escollir els seus representants un cop cada quatre anys, quan toca votar, sinó que li serveixi per dialogar, per debatre, per deliberar amb nosaltres, però al mateix temps amb altres ciutadans. Amb les sessions del Twitter, quan hi ha ple al Parlament i es fan les preguntes al president, que és el moment àlgid, és un debat entre diputats, però també és un debat amb els ciutadans que segueixen via Twitter la sessió de control. I de vegades les aportacions que fan els ciutadans de fora són francament interessants. I hauríem de ser capaços de trobar la fórmula per acabar d'endregar tot això una mica més perquè encara pogués ser més útil.

Intentem que el «Parlament 2.0» doni opció a fer-se sentir i a participar de manera permanent. I insisteixo en aquest concepte: no hem acabat, aquest és un element absolutament viu, no s'acaba. I hem de ser capaços de pensar sempre què és el que ve després, perquè això és el que ens permetrà mantenir-nos vius en cada moment, ser útils, ser capaços també de canviar i reconduir les coses que potser no acaben de funcionar, i ser capaços d'admetre que potser hi ha coses en què ens equivoquem. Però això també és part del concepte de la política 2.0.

* * *

I anem, si m'ho permeten —i perdonin l'expressió—, a la mare dels ous. Quin encaix tenen els nous mitjans de comunicació en aquesta nova era?

En primer lloc, permetin-me que els digui que sempre s'ha relacionat, com un binomi indissoluble, la política amb els mitjans de comunicació, o, dit d'una altra manera, els mitjans de comunicació amb la política.

L'aparició de les noves eines socials, que origina el naixement d'aquesta nova societat del coneixement, també propicia el canvi cap a una nova era de la informació, una nova era digital. I aquesta nova era digital no és que hagi trencat el binomi, no l'ha trencat, però sí que ha obligat, i obliga, els uns i els altres, a reflexionar sobre com han de ser les relacions entre la política i els mitjans de comunicació en aquest nou estadi.

Abans d'aprofundir una mica més en el paper que poden tenir els mitjans digitals, permetin-me que els exposi un paral·lelisme més de les relacions entre la política i els mitjans de comunicació en aquest nou context que ens ha portat l'era digital.

Avui les institucions públiques i els partits polítics, també les empreses, els clubs o les universitats, s'han constituït en mitjans de comunicació en potència per mitjà de la creació de les seves pròpies plataformes i pàgines web, i val a dir que algunes obtenen unes audiències realment massives.

Ara bé, tal com afirma el professor Miquel de Moragas, catedràtic de comunicació i director de l'Institut de Comunicació de la Universitat Autònoma, els *media* convencionals continuen tenint la paella pel mànec i parteixen d'una posició d'avantatge respecte a altres institucions que fins ara mai no han sabut empaquetar la informació que produeixen. D'aquesta manera, els mitjans que apostin d'una manera decidida per la nova era digital tindran la possibilitat de constituir-se en els nous i més complets dominadors dels portals de comunicació.

Dit això, observem que tot es va impregnant, amarant, dels nous valors que van lligats intrínsecament al món 2.0. I així, a poc a poc, comença a fer-se empresa 2.0, política 2.0, cultura 2.0, educació 2.0, i també periodisme 2.0.

Hi ha un llibre, titulat *Comunicar a l'era digital*, que es va escriure fa una dècada però que manté una vigència absolutament inusual en aquest món tan canviant, i que per cert recomano a tots els professionals que es dediquin als mitjans de comunicació digitals, que emmarca el nou context en què vivim i afirma que la incidència social dels nous *media* s'ha evidenciat quan els ordinadors han entrat a formar part de la infraestructura domèstica i quan Internet ha començat a penetrar a la majoria de les llars.

Doncs bé, en aquest marc nou estava clar que les tecnologies de la informació i la comunicació no solament no podien quedar al marge de la realitat social, sinó que havien de tenir un paper clau a l'hora de configurar un pensament crític i responsable, però també a l'hora de proposar noves eines que afavorissin l'intercanvi de coneixement, a l'hora de cridar a la participació i a l'hora de facilitar-ne l'accés. De fet, el paper dels mitjans sempre ha estat aquest, el d'anar evolucionant amb els canvis que experimentava la societat. I precisament en el llibre que els comentava, *Comunicar en l'era digital*, es recull aquesta necessitat d'obtenir noves habilitats d'interacció que siguin capaces de millorar l'ecosistema comunicatiu, que siguin capaces de formar part de l'essència de les relacions humanes i de la història de la comunicació.

Emili Prado, catedràtic de comunicació audiovisual i publicitat, també de l'Autònoma, argumenta sovint que l'explosió de les noves xarxes de comunicació ens ha portat un nou escenari que es caracteritza per les qualitats següents: és multimèdia, és immediat, gaudeix de sincronia i possibilita la interactivitat.

És en aquest nou context, doncs, que els nous mitjans interactius tenen l'oportunitat d'afavorir i permetre que l'usuari triï com i quan vol ser informat. A més, la seva decisió

prevaldrà sempre per sobre de la de l'emissor. És una gran diferència, també, amb els mitjans clàssics.

Tanmateix, i aquí hi ha un altre parallelisme amb el concepte de la política 2.0, entenc que el nou periodisme 2.0 ha de comportar la recuperació d'una sèrie de valors, com la credibilitat, la responsabilitat, l'honestedat, la transparència, l'intercanvi de coneixement, la participació al mateix nivell i una de molt important: prendre consciència que en aquest estadi s'ha de canviar el xip i parlar o comunicar *amb*, no parlar o comunicar *a*. Aquest és el gran canvi que introdueix la nova societat del coneixement i la comunicació, que s'ha batejat com a *democràcia deliberativa*.

És a dir, una democràcia fonamentada en la deliberació comuna, en la capacitat de diàleg, i en el fet que sigui més important, o tan important, escoltar com parlar.

En aquest sentit, Alberto Souviron, editor en línia de la secció hispanoamericana de la BBC World Service, afirma sense manies que «Internet és més democràtica que no els mitjans tradicionals».

* * *

Per acabar, voldria tornar a destacar i agrair el paper que té l'*Anoiadiari* en el trànsit cap a aquesta nova era digital esperonant la societat civil i els representants públics, tal com es pot observar avui mateix al seu portal, a fer el pas definitiu cap a la integració 2.0.

La revolució 2.0 ha començat, la revolució digital ha començat, i no hi ha marxa enrere possible. Les societats que s'integrin abans a aquesta nova realitat gaudiran en el futur immediat d'una posició privilegiada.

A Catalunya, en la nova era del coneixement, també som capdavaners. Ho som a l'Estat i ho podem ser en el marc europeu. I, per tant, hauria de ser un objectiu de país voler liderar aquesta societat del futur, una societat que té avantatges, sense cap mena de dubte, des del punt de vista econòmic i social, però també des del punt de vista de la democràcia i de la llibertat com a concepte fonamental de la política. Per fer-ho, n'estic segur, comptem amb la determinació i l'entusiasme de tots vostès, determinació i entusiasme que són absolutament imprescindibles.

Moltes gràcies per la seva atenció. Resto a la seva disposició per a les preguntes.

Reus, París, Londres..., i Xangai, i Nova York, i Tòquio, i Frankfurt...

Reus, 22 d'octubre de 2009

Els dissabtes al matí m'agrada —si l'agenda m'ho permet, que no és fàcil— acompanyar els meus fills, el meu fill i les meves filles, al futbol. Aprofito per veure'ls jugar. I hi ha dies que entre que els portes i comença el partit et queda una estona. I, llavors, en funció del camp, aprofites per passejar. I sovint em deixo portar per les cames, per la curiositat, sense marcar cap ruta predeterminada i sense buscar res més que redescobrir espais, reconèixer indrets de la infantesa o de l'adolescència, o de records acumulats amb el pas dels anys. I també és francament apassionant observar com ha crescut, Reus; com s'ha anat transformant, la ciutat. És un exercici interessantíssim. I és que Reus ha canviat tant, però tant!

Us confessaré una altra cosa. L'altre dia, just abans de començar a escriure aquesta conferència, vaig passejar per Reus. Senzillament. Vaig caminar dues hores per la ciutat, pel Reus de tota la vida, el que jo entenc per Reus de tota la vida, i pel Reus més nou, bàsicament en un exercici que el que pretenia era respirar la ciutat, sentir-ne el batec, prendre-li una mica el pols.

Vaig baixar fins a l'antiga estació del carrilet. Ja fa una colla d'anys que una vella locomotora i un parc infantil han substituït l'antiga estació que enllaçava Reus amb la mar i la platja. Va ser inevitable pensar en aquells temps que baixàvem a Salou amb el carrilet, que l'aigua de la mar era neta, que la platja era un espai on relaxar-se, on no hi havia gaires turistes. Tot plegat, ara mateix, semblaria ciència-ficció, i no fa tants anys, que això passava. Vaig continuar caminant i em vaig perdre pels carrers de la part més baixa. Em va cridar l'atenció —o potser no me la va cridar tant, ara que hi penso— la quantitat d'idiomes que vaig sentir. Tan aviat senties parlar en català com en castellà, amb varietat d'accents, o en àrab, romanès... Em fixava en la gent i em fixava en el que feia la gent. Em fixava en com parlaven i com vestien. En el fons, segurament deu ser una manera de descobrir el Reus del segle XXI.

Sense voler-ne treure cap conclusió científica —Déu me'n guard!—, vaig voler fer l'exercici de retrocedir en el temps i fer una regressió des del Reus actual i contemporani fins al Reus del segle XVIII, aquella capital potent, emprenedora, rica i cosmopolita que va arribar a esdevenir la segona ciutat de Catalunya.

I mentre tirava enrere pensava: «Què ens ha passat en aquests tres-cents anys? Què ens ha passat en aquests tres segles?» Han passat moltes generacions; ha vingut molta gent de fora; hem passat moments durs, difícils, econòmicament, políticament, socialment, també culturalment, i al llarg dels darrers tres-cents anys Reus ha marcat caràcter, Reus ha deixat empremta, i ho ha fet malgrat que de vegades a algú li fa una certa vergonya reconèixer-ho.

Com ja s'ha dit, i com sabeu, em dedico a la política ja fa una colla d'anys. Jo crec que vaig començar a fer política a l'institut, quan anava a l'Institut Gaudí. Crec que va ser llavors, que vaig començar a fer política.

El primer acte polític a Reus, també s'ha esmentat, el vaig fer quan tenia dinou anys. Com no podia ser d'una altra manera, el vaig fer al Centre de Lectura. I recordo que, com ara, va ser caminant per Reus que se'm va acudir l'argument del meu discurs. En aquella ocasió vaig agafar un captaire com a fil conductor. Era un home que dormia als bancs de pedra de la plaça de Catalunya i que amb el seu cas personal evidenciava les mancances d'una societat que encara estava contaminada per les restes de la Dictadura. L'acte era per presentar els Nacionalistes d'Esquerra a Reus, un moviment nacionalista, patriòtic. I, és clar, quan semblava que s'havia de fer un discurs, doncs això, patriòtic, jo vaig intentar donar una explicació social de per què volíem, i encara volem, ser un país lliure. Tenia clar que una Catalunya independent representava una Catalunya millor, més pròspera, més social, més cohesionada, amb plenes capacitats per decidir el que consideres millor per al teu país i amb més benestar. Parlem del final dels setanta, i la idea, que era clara, llavors, avui la recupero, però justament per aplicar-la en clau local.

Quan passejava per Reus la dècada dels setanta recordo que m'impressionava la grisor, la pobresa, una certa tristor. Avui, quan passejo per Reus, m'impressiona la diversitat, la diversitat d'aquest nou Reus que va creixent sense que encara puguem determinar com serà d'aquí a uns anys. En tot cas, a hores d'ara domina la sensació d'una ciutat futura plena de contradiccions, plena d'oportunitats, plena d'incògnites, de molts dubtes, i segurament també de pors.

* * *

Potser ha arribat, doncs, el moment d'explicar-vos el perquè d'aquesta conferència, i sobretot el perquè d'aquest títol tan llarg. M'han dit que no era mediàtic, però més igual. Jo volia expressar alguna cosa, amb el títol, i per això el vaig posar.

Aprofito, evidentment, l'avinentesa per agrair al Círcol la possibilitat de compartir una estona de reflexions, i a totes les autoritats presents, la seva assistència, i també a tots vosaltres. Us he de reconèixer, amb el cor a la mà, que em ve molt de gust parlar de Reus i de com aquests nous aires de canvi que bufen poden afectar la ciutat. I volia fer-ho des d'una certa distància. Visc a Reus i, a més, intento viure la ciutat. Amb tot, és obvi que no ho puc fer amb la intensitat de quan era regidor o de quan formava part de la societat civil reusenca d'una manera més intensa i més activa. Però sí que ho vull fer, i ho puc fer, penso, amb el compromís d'un ciutadà que vol el millor per a la ciutat que l'ha vist néixer, que l'acull cada dia del món i que li ha donat tantes i tantes coses.

Dit això, voldria afegir que el seguit de reflexions que abocaré sobre Reus són fetes des de la distància i sense cap altre ànim que el de provocar reflexió compartida, o debat ciutadà; com vulgueu. I un avís: no busqueu el titular fàcil, que no hi serà, ni tampoc anuncis estranys, ni espereu la crítica a cap adversari polític, ni a cap política de les que es fan o es desfan avui a Reus, i fins i tot a Tarragona. Cada vegada em cansa més, aquesta mena de política. Busqueu, en les meves paraules, l'anàlisi, la reflexió, fins i tot la proposta. De segur que seria fàcil provocar alguna polèmica, gratuïta o no, a causa d'algunes de les moltes

qüestions pendents que hi ha en qualsevol ciutat, i evidentment en aquesta, especialment. Però, com deia aquell, això no toca; ara mateix, això no toca. I us confesso una altra cosa: tampoc no és el meu estil. Al contrari, més que mai reivindico la necessitat que siguem capaços, tots, de fer aportacions en positiu, de fer política d'una altra manera, apostant per la reflexió, el debat serè, constructiu, crític tal com calgui, compartint idees i compartint coneixement, que és el futur.

És en aquest context que necessito expressar el que avui vull compartir amb tots vosaltres, i és en aquesta línia que sí que us penso parlar de política; evidentment, de política.

El gran problema de la política avui no és tant el fet de tenir dubtes o no, sinó saber-los resoldre. El quid de la qüestió és que hem de ser capaços d'actuar, d'assumir riscos, i fins i tot d'equivocar-nos. El segle XXI demana celeritat, demana decisió, demana activitat, demana intensitat, demana immediatesa, malgrat tots els dubtes que puguem tenir i malgrat tots els dubtes que se'ns puguin presentar. I això, ho repeteixo, costa molt de trobar en la política que es fa avui.

* * *

Anem a pams. Us deveu preguntar el perquè del títol d'aquesta conferència i què pretenc dir amb tot això de Reus, París, Londres, Xangai, Nova York, Tòquio, Frankfurt... Doncs una resposta podria ser «perquè ens cal trobar el que va representar l'aiguardent per al Reus del segle XVIII i esbrinar quina similitud tindria al segle XXI. Quin és l'aiguardent del segle XXI?»

El món ha canviat molt, i molt de pressa, i continua canviant. Les societats han evolucionat d'una manera extraordinària, i les mateixes ciutats tenen un rol diferent del que tenien no fa tants anys.

Anem una mica enrere. Recordem el Reus d'aquella època. «Reus, París i Londres» és una dita. De segur que es tracta de la dita més coneguda i a la vegada més tòpica que hi ha sobre Reus. La dita evoca l'auge, la potència i el lideratge econòmic, industrial i mercantil de Reus en el passat, i fa referència als tres mercats europeus on el segle XVIII s'establien els preus de l'aiguardent. El mite que envolta la dita del «Reus, París i Londres» encara avui és viu. I és que el XVIII va ser per a Reus un segle de progrés, i encara avui representa, segurament, el millor moment econòmic pel qual ha passat la ciutat.

La transformació va ser meteòrica. Al començament del XVIII Reus amb prou feines creixia més enllà del tomb de ravals, tenia unes nou-centes famílies registrades, era el municipi més gran del Camp i era la sisena ciutat de Catalunya. En canvi, el 1787 ja s'havia convertit en la segona ciutat de Catalunya i tenia més de catorze mil habitants.

D'altra banda, l'extraordinària activitat industrial, mercantil i exportadora de Reus va provocar que molts estrangers s'instal·lessin a la ciutat, i fins i tot, i el detall és important, que alguns estats hi posessin representació consular. A Reus en aquells moments hi havia vicecònsols de França, d'Anglaterra, d'Holanda, de Dinamarca, de Gènova, de la Toscana o de Nàpols —Itàlia encara no existia—, entre altres.

Cap al final del segle, i a causa de les guerres —com sempre a causa de les guerres—, tot aquest nou món es va col·lapsar. Tot i això, Reus continua sent la segona ciutat de Catalunya al llarg del segle XIX i fins al començament del segle XX, i l'estructura urbana va

evolucionant, més o menys, fins a la meitat del segle XX. Evoluciona poc, durant tot aquest període.

Què ens ensenya, el Reus d'aquella època? Quina és la lliçó més pràctica per extreure'n? Em quedo amb tres conclusions, amb tres conceptes: la internacionalització, a partir de productes propis i potents en aquella època, una voluntat d'internacionalització de la ciutat, i això dels consolats n'és un exemple curiós, però absolutament significatiu; la capacitat de treball i d'emprenedoria, és a dir, d'iniciativa, d'arriscar, i la influència territorial —el port de Salou i al mateix temps la comarca, que era com un apèndix de la ciutat.

La qüestió és que ara ens trobem al Reus del segle XXI, però també amb l'oportunitat que representa ser en una cruïlla de camins. És un moment de canvis i de crisis, i és un moment d'oportunitats, i per tant cal triar cap on volem anar. Això no passa sempre; no sempre tenim l'oportunitat de triar. De vegades la història et porta; de vegades tu pots portar la història. De fet, al llarg del temps no ha passat tantes vegades, això. Per tant, la responsabilitat dels reusencs d'avui és doble: triar i fer-ho adequadament. I he dit «la responsabilitat de tots», no solament de les institucions. He dit «de tots». El fàcil és demanar a les institucions que triïn. Jo no ho vull fer. Jo vull que les institucions triïn, però vull que els ciutadans, la societat civil, tinguin el seu paper. I aquest és un concepte fonamental: els ciutadans han de voler tenir un paper.

Abans d'entrar a parlar del present i el futur, deixeu-me fer una repassada, també, als darrers anys, els anys que els qui som avui aquí recordem perfectament, perquè encara són part del nostre imaginari col·lectiu.

I fer-ho obliga a anar al Reus del franquisme, un Reus provincià, gris, trist, pobre. El franquisme va fer molt de mal, molt de mal. Molt més del que ens puguem imaginar. En primer lloc, perquè és feixisme, i el feixisme és degradant, anul·la la personalitat de persones, de pobles i de nacions, elimina la llibertat, la creació, esborra la cultura, menysprea l'art... I això, més enllà de les conseqüències que va tenir per a la societat de l'època, va provocar seqüeles profundes que arriben fins avui.

Per exemple, la provincialització de tot. I quan dic «de tot» també em refereixo a les mentalitats, que és el més greu. Per desgràcia, la Transició i l'inici de la recuperació de l'autogovern només van servir per consolidar en l'imaginari col·lectiu aquell «Cataluña tiene cuatro provincias, que son: Barcelona, Tarragona, Lérida y Gerona». Hem perdut uns anys preciosos, en tot aquest procés, anys que han consolidat una idea errònia, carrinclona i caduca de com s'ha d'ordenar el territori, de com s'ha de pensar un país. La gran majoria de batalles de campanar que hem tingut aquí, i que no han servit per a res, han vingut justament d'aquest procés i de la manca de reacció.

En conseqüència, el Reus de la Transició va ser un annex agònic del franquisme. Això sí, amb una societat, en aquest cas, molt més viva, dinàmica, que reclamava posar colors a una ciutat que només tenia el blanc i el negre, o com a molt el gris, com a colors predominants.

Arriben els ajuntaments democràtics, i amb ells la feina de reconstruir la ciutat i, sobre tot, de plantejar un futur. No criticaré ni qüestionaré la feina d'aquells ajuntaments, entre altres coses perquè lluitaven contra corrent, contra tot i amb la caixa buida. Amb aquest panorama, havien d'endregar, havien de donar serveis, havien de dissenyar el Reus del

present i del futur més immediat. Amb tot, sovint el present pesava massa i esdevenia com una llosa insuportable. Per això, no em cansaré mai de retre homenatge a tots aquells homes i dones, que van fer autèntics sacrificis per la seva ciutat, tots ells bojament enamorats de la ciutat. Ho recorden?

Davant d'aquesta situació, el paper que es veuen abocats a tenir els ajuntaments és cada cop més de planificació ordenada de la ciutat, del seu creixement, d'atenció a les persones, especialment en les qüestions vinculades a la formació, el treball o els serveis socials. Però el gran pes, la gran inversió dels ajuntaments democràtics, i no podia ser d'una altra manera, va ser la pedra: el carrer, la plaça, l'urbanisme. I aquest procés, evidentment, encara dura, avui. I així ha de ser.

No m'estendré gens en aquest àmbit. Al cap i a la fi, hi he participat activament i me'n sento en molts aspectes coresponsable. Ara bé, permetin-me que faci una breu descripció del present, un present que és marcat per la crisi i, al mateix temps, per una nova ciutat i una nova societat que neix.

* * *

Ens trobem en un context de crisi de caràcter global, però també de crisis pròpies del país: la crisi financera; la crisi econòmica; sobretot, la crisi de valors, que jo crec que és la mare de totes les crisis, al final; les crisis de models productius; les crisis laborals... I totes aquestes crisis tenen la seva traducció concreta al territori.

Al Baix Camp, en aquests moments, hi ha 13.175 persones registrades a l'atur. A Reus, 8.417. L'atur de Reus avui és pràcticament el que tenia tota la comarca fa un any. A més, d'aquestes vuit mil i escaig persones que hi ha aturades a Reus, 1.500 tenen quaranta-cinc anys o més i 1.883 fa més d'un any que són a l'atur. I això marca, això determina com serà el Reus del futur.

Les petites empreses, els autònoms, no tenen ni la força sindical ni el protagonisme mediàtic, però ho passen igual de malament o pitjor que les grans empreses, entre altres coses perquè sovint formen part d'una xarxa productiva estructurada sobre sectors que no solament tenen mal present, sinó que tampoc entreveuen cap bona perspectiva de futur. Això sí, no són Seats. Però les conseqüències, a la pràctica, segurament són pitjors.

Sovint faig esment, parlant de globalització i de futur, que anem constituint una xarxa de xarxes, que d'una manera o altra estem connectats i que, per tant, cal pensar amb visió de conjunt i amb sentit col·lectiu. La crisi ho posa sobre la taula i ens fa veure que els problemes d'uns acaben generant conseqüències en tots. I compte: no ho dic solament en negatiu; també ho dic en positiu. I crec que això és el més important.

Les respostes a la crisi, les passes endavant que puguem fer en àmbits concrets, acabaran sent positives per al conjunt del territori. Per tant, ens cal visió a mitjà i llarg termini (cosa difícil en la política d'avui).

Les crisis exigeixen canvis de rumb, analitzar el que no funciona, el que ja no funciona, perquè ja no funcionarà mai més, el que és caduc, i intentar intuir el que ens demanarà el futur immediat.

Catalunya ha de fer aquest exercici. Però Reus també. I no és el mateix. No podem esperar que els vents globals canviïn. I, sobretot, el que no podem esperar, en cap cas, és que

l'Estat espanyol resolgui els nostres dèficits. Podem esperar, amb molta sort, que no ens els agreugi; amb molta sort. I sóc escèptic respecte a aquesta afirmació que acabo de fer.

Els catalans, i els reusencs també, hem demostrat sovint que tenim capacitat per tirar endavant, que tenim aquesta tradició emprenedora, una tradició que col·lectivament hem de poder i hem de saber recuperar, i sobretot aquesta tradició de poble treballador, que hem de demostrar.

Som també una nació culturalment inquieta, que ha sabut anticipar-se en més d'una ocasió als canvis que hi havia en el món, que ha sabut llegir els nous escenaris i detectar aquests sectors productius emergents.

Una altra realitat, a què he fet referència, és l'assentament d'una nova fornada migratòria. Quatre dades, només; però absolutament significatives.

El dia 1 de gener de 2009, al Baix Camp hi havia 37.595 ciutadans de nacionalitat estrangera, o sigui el 19,7% de la població. L'any 2000 eren 4.429, el 3% de la població. En nou anys, del 3% al 20%. Reus ja no és la segona ciutat de Catalunya, però ara s'ha convertit en la tercera ciutat catalana en població marroquina i romanesa, 8.195 i 3.619 respectivament, i en la sisena en població colombiana.

Aquesta és la situació real, la del dia a dia. I aquí hi ha molta feina a fer. Com sempre. Però amb una diferència: vivim moments d'incertesa en molts aspectes, vivim moments de crisi, i per tant d'oportunitats, i hem de saber, a conseqüència d'això, redefinir el paper del present i el del futur. I, per tant, hem de ser capaços de decidir i de veure com integrem la immigració en aquesta societat. És un procés d'anys, segur, i no s'hi val a badar. Molta gent que ha vingut ho ha fet en condicions d'extrema pobresa i de desesperació, i aquesta gent ha desplaçat els que ja eren pobres i vivien aquí. La cohesió d'aquesta societat, un dels grans tresors que tenim, només s'assolirà i només perviurà si aconseguim benestar per a tothom. I al benestar, i això també ha de quedar absolutament clar, només s'hi pot accedir si als drets que tot ciutadà i tota ciutadana té hi responem amb deures. Aquesta és la fórmula, i d'aquí n'han de sortir polítiques concretes.

El Reus del futur ens pot agradar més o menys, però el Reus del futur és aquest. I, per tant, no hem de fer cap problema d'una realitat. En tot cas, hem de saber transformar la realitat perquè no esdevingui un problema.

Per mi, el desafiament d'integrar la immigració és un dels grans reptes que ha de saber afrontar la nostra societat, i ho hem de fer, sobretot, des de plantejaments de maduresa.

* * *

Quines receptes hi ha per al futur? No hi ha fórmules miraculoses. Es fan moltes coses, des de l'Ajuntament: el projecte del Tecnoparc o la revisió del Pla general d'ordenació urbana són per si mateixos receptes de futur, i receptes molt importants.

Es fan moltes coses, també, des de la mateixa societat civil, i entenguem aquí la societat civil com un concepte ampli. No en vull parlar explícitament; abans he dit que no venia per parlar d'això, justament. Això ja es fa, i està bé. Em vull referir a les coses que han de donar un valor afegit al que fem com a ciutat, a la manera com ens promocionem i com ens projectem, a les coses que ens acabaran diferenciant dels altres i que, per tant, ens poden fer emergir.

Algunes claus. El talent. Reus sempre ha tingut talent. Hi ha hagut matèria grisa, en aquesta ciutat; molta. I en diversos àmbits. El nombre de fills il·lustres per metre quadrat és important, i les nostres aportacions als camps més diversos han estat més que notables: en arquitectura, art, comunicació, política, educació, economia, ciències, història, esport, etc. Aquests són alguns dels camps en què reusencs i reusenques diversos han excel·lit.

Hi ha una explicació possible, d'això? Es fa difícil de dir. Però deixeu-me fer una comparació. Per què els premis Nobel de les branques més científiques són majoritàriament jueus? En cap cas, ningú no gosaria afirmar que els jueus són més llestos que la resta del món. Seria una bajanada autèntica, dir-ho. El que sí que podem buscar és, segurament, millor formació, més disciplina, més rigor i més mètode, i també, segurament, un cert sentiment de pertinença col·lectiva que els permet projectar encara més la seva brillantor en formar part d'un ens més global. Potser parlem d'un *lobby*? Possiblement.

Reus sempre ha tingut una societat inquieta i ha donat autèntics genis en els camps més diversos. I, per què? Sincerament, no crec que tot es redueixi al mestral, tot i que diuen que el vent no ens deixa indiferents.

Doncs aquest talent seria bo que el poguéssim aprofitar per al bé comú. Seria bo, fins i tot, que el poguéssim organitzar. Si tenim tants reusencs que destaquen en el món, per què no en fem una marca? Per què no cerquem més compromís? Per què no posem la seva saviesa al servei de la causa, i la causa no és altra que el Reus del segle XXI? I, al mateix temps, per què no organitzem el talent?

Ara queda tot a l'atzar, i amb tot continuem amb gent influent en els àmbits més diversos. Doncs, per què no intentem crear aquesta consciència de compartir saviesa amb la comunitat, i sobretot de servei i compromís amb la comunitat que ens ha vist néixer? És evident que això vol dir inversió a llarg termini, i en el llarg termini la política no s'hi troba còmoda, però és absolutament, penso jo, indispensable per al futur. Això vol dir treballar pel futur.

* * *

Deixeu-me parlar d'universitat. Ja he dit abans que no volia parlar del passat ni criticar ningú. Faré una excepció. En aquests moments precisos de la conferència, faré una excepció.

Personalment, Ernest Benach opina que hi ha dues decisions del nostre passat més recent que no van ser encertades i que no ens han ajudat en absolut amb vista al nostre futur, el futur de Reus i del Camp de Tarragona, i fins i tot penso que no han ajudat Tarragona ciutat. Quines són, aquestes dues decisions? El tren d'alta velocitat, l'estació de Perafort, i el campus universitari, el campus universitari que no es va fer a la Boella.

Això és remenar el passat. No treu cap a res. D'acord, és cert. Però aquestes decisions estratègiques han condicionat de manera extraordinària el futur d'aquesta zona, i sobretot han impedit un model de creixement i de planificació que hauria estat infinitament més avantatjós per a tots plegats.

Una concepció provinciana i provincialista d'aquest bocí de Catalunya ens ha deixat això, una mena de segona àrea metropolitana que té poques expectatives. El més greu de tot això, sabeu què és? Que es va instal·lar un discurs en aquesta zona que el que s'havia

de combatre era el centralisme barceloní. I això va ser poc intel·ligent. Primer, perquè mai no podrem combatre amb les mateixes armes el suposat centralisme barceloní, però, segon, perquè no som en l'època dels grans combats. S'ha acabat, això. Vivim en l'època de les grans aliances, de les grans complicitats. És més poderós qui té més capacitat de relacionar-se, de trobar complicitats; no qui té més força. Jo no sé si hem fet tard, aquí, però és un repte dels que encara tenim amb vista al futur.

Parlant de combats i batalles. Aquest mateix discurs serveix per a les eternes batalles, més o menys soterrades, entre Reus i Tarragona. Només des del respecte mutu, des del reconeixement d'aquesta capacitat d'actuació que tenim tots plegats, sense condicions, des del tracte d'igual a igual, només des d'aquests paràmetres es podrà construir el futur. I el futur només és possible si som capaços d'entendre'ns, i al mateix temps només és possible si no deixem de ser qui som. Els de Reus, doncs, com diu tan bé el Xavier Amorós, de Reus —de Reus, dues vegades—, i els de Tarragona, doncs de Tarragona, amb totes les virtuts i capacitats que tenen, que en són moltes.

La Universitat Rovira i Virgili és un dels tresors més grans d'aquest territori. Les facultats instal·lades a Reus han funcionat, i funcionen, penso, més que raonablement bé. Però la universitat necessita encara més i pot donar també més. La indispensable relació entre la universitat i l'empresa hauria de ser un dels elements centrals del creixement d'aquest tros de país. I, per tant, cal que la universitat creixi encara més, cal que guanyi en qualitat i que ho faci a partir dels fons públics, i tant!, però també fruit del seu maridatge amb el món empresarial. Aquí també s'han fet passos significatius i importants, i curiosament moltes vegades inspirats des d'aquesta ciutat. Però se n'han de fer més. Aquest hauria de ser un dels objectius més importants en els propers anys. El talent s'ha de conrear, i no hi ha millor lloc on fer-ho que la universitat.

* * *

Internacionalització, una altra de les claus. Algú, en un determinat moment, volent fer una gracieta, va dir que el nacionalisme es cura viatjant. Jo, que més que nacionalista sóc independentista, puc dir que m'he fet més independentista gràcies a viatjar, gràcies a conèixer món, gràcies a veure quines possibilitats podríem tenir com a nació; vaja!, com a estat. Doncs el mateix, exactament igual, a escala local.

El títol d'aquesta conferència volia provocar precisament una àmplia reflexió al voltant de la internacionalització com a fenomen indispensable per créixer, per ser algú en el món. Ens hem globalitzat. De fet, Reus es va globalitzar al segle XVIII, tres-cents anys abans que passés. Caldria treure'n conclusions, d'aquell procés.

Si us heu fixat en el títol de la conferència parlava del «Reus, París i Londres», el tòpic. Però també parlava de Xangai, Nova York, Tòquio i Frankfurt, i també hauria pogut parlar de San Francisco, de Lió, de Manchester, de Milà... Llevat de Tòquio, capital del Japó, la resta no són capitals d'estat.

I què pretenc dir amb tot això? Doncs que als Estats Units són més importants a hores d'ara Nova York, Chicago o Los Angeles que no Washington. Matiso: són més importants en determinades coses i en determinades qüestions aquestes ciutats que no pas la capital. O, a Itàlia, què preferim: Milà o Roma? Home!, depèn. I Torí, Bolonya o Roma? Doncs

depèn de per a què. I a Alemanya no cal parlar de la potència de Frankfurt, de Munic o de Stuttgart en comparació amb Berlín. On són les grans marques automobilístiques alemanyes, Audi, BMW, Volkswagen, Mercedes, Opel...? A Berlín no n'hi ha cap.

Ja sé que parlo d'àmbits estatals i de grans ciutats; ja sé que no és exactament igual. Però s'hi assembla. S'hi assembla, què voleu que us digui. S'hi assembla, i, per tant, la capitalitat, com a concepte, és un títol, i un títol important, un títol que tampoc serveix per a tot, per cert. I, si no, mireu el recent fracàs de Madrid en la candidatura dels jocs olímpics. La capitalitat s'exerceix, i quan l'exerceixes ningú no et pot discutir res.

Més enllà del títol calen raons, arguments, i sobretot fets que l'avalin. Aleshores, la pregunta és evident, òbvia i necessària. En què excel·leix Reus avui? En què és capital? En què és referent i pot ser-ho més? No al Camp de Tarragona, no, a tot Catalunya. I la resposta a aquestes preguntes és la que ens ha de donar les pistes de per on ha d'anar el futur.

Segurament, aquí podríem esmentar algunes qüestions: el mateix comerç, la cultura, etc. Com he dit abans, m'interessa molt, tot això, però no us vull parlar d'això, us vull fer propostes noves, justament. Això també, que quedi clar. També, i sobretot. Però hi ha més coses.

La internacionalització és un factor que no s'improvisa d'un dia per l'altre i que requereix molts i molts àmbits d'actuació i molts i molts esforços. El món empresarial d'aquesta ciutat jo crec que n'és conscient, d'això. La Cambra de Comerç ha fet molts passos en aquesta direcció, històricament. Però encara s'han de fer més coses. I apunto tres conceptes essencials: idiomes, formació i agenda.

I deixeu-me posar un exemple del que vull dir. Vosaltres deveu recordar una campanya que va fer l'Ajuntament de Reus en el seu moment, que era «Cap nen sense saber nedar», en la qual els alumnes de totes les escoles de Reus, primer les públiques i després totes, durant un curs escolar feien un curs de natació. Fins i tot, això ho va arribar a patrocinar en un determinat moment una important caixa del país. Quin sentit tenia que els nens de Reus sabessin nedar? Era una obligació de l'Ajuntament fer-los aprendre a nedar? No. Quin sentit tenia? Molt. Tenia el sentit d'educar-los en l'esport, de fer un esport que segurament és dels més saludables i a més que sabessin nedar per una qüestió de seguretat, perquè això es feia a l'edat adequada, eren petits. I l'Ajuntament per què feia aquest esforç? Doncs feia aquest esforç perquè creia en un determinat concepte de futur. Molt bé.

Avui hauríem de plantejar-nos no que no hi hagués cap nen sense saber nedar, sinó cap nen sense saber perfectament l'anglès. I cap nen, si pot ser, sense saber una altra llengua, sigui el francès, sigui el xinès o sigui l'àrab. I em deureu dir: «Això és feina de la Generalitat.» Sí, ja ho sé. Però la Generalitat ho farà, això? Jo crec que ho anirà fent, però és que és ara, que s'ha de fer la inversió. No demano que l'Ajuntament faci més classes d'anglès; no dic això. Plantejo un concepte com a ciutat.

No ens ha de fer por avançar-nos en el temps, i, per tant, fer apostes arriscades en les qüestions que calgui, i per mi aquesta n'és una. I de la mateixa manera que us parlo d'idiomes, que us parlo de formació i que us parlo d'agenda, d'exemples d'aquests en podríem posar en tots els àmbits que d'alguna manera afectarien les institucions, però també la societat, l'activa societat civil reusenca.

En la internacionalització també hi té un paper rellevant l'aeroport. Recordeu que aquest va ser un dels cavalls de batalla de l'Estatut que no va anar bé i que és un dels temes

oberts en el front de negociació Espanya-Catalunya, o Catalunya-Espanya, digueu-ne com vulgueu, un front difícil i en què no s'hi val a badar. Aconseguir crear un sistema aeroportuari català en què hi hagi tots els aeroports del país és una prioritat de màxim ordre, i per arribar-hi ens cal actuar amb molta intel·ligència.

Sobre això, un dels principals experts en globalització i organització d'administracions i empreses, Kenichi Ohmae, afirma que per a una regió estat, és a dir, per a un territori que té unes dimensions raonables —set, vuit, deu, milions de persones—, és determinant disposar d'un aeroport global, i per tant d'un sistema aeroportuari, de bones infraestructures de transport amb la resta del món i a més d'un ensenyament superior de qualitat, i sobretot d'una actitud d'obertura mental envers el món global. I això, aquí, podria ser-hi.

L'aeroport és una carta fonamental per a aquest territori i per a aquesta ciutat. I tinc claríssim que aquí ens hem de donar la mà de nou les institucions, les administracions públiques, i el teixit econòmic del territori. D'una aliança forta i sòlida en sortirà un model més eficient. No en tinc cap dubte. També us dic que les coses no són de color de rosa, perquè en aquests moments en el tema aeroportuari, com en tantes altres coses, el Govern de l'Estat, manin els uns o manin els altres —ho repeteixo: manin els uns o manin els altres—, sempre tendeix al mateix: al model radial. Madrid és el centre, i la resta compta poc. I aquesta és la trista realitat. Mai no s'han plantejat, i és una cosa molt poc intel·ligent per part seva, la xarxa com una alternativa a res. Mai. A Alemanya els principals aeroports no són a Berlín. Són els de Frankfurt i Munic. I tenen un plantejament amb què dominen el món. Espanya és incapaç de plantejar-se això.

En tot cas, l'aeroport, que és fonamental per a Catalunya, perquè en el sistema d'aeroports catalans Reus hi pot tenir un paper fonamental, és un dels reptes que tenim en aquests moments. Aquesta serà una batalla molt dura, una batalla que ha de lliurar el Govern de Catalunya, evidentment, però que ens afecta, i molt més del que no ens pensem, i ens afecta en el futur més immediat.

Tenim més potencial. Comptem, a més de l'aeroport, amb un port de referència, com és el de Tarragona, la universitat i l'impuls a la formació dels darrers anys. Per tant, podem esdevenir un veritable referent de Catalunya, d'una Catalunya en xarxa, amb una situació potent en el que és la gran xarxa global.

Això, com sempre, exigeix un pas tan senzill com difícil, que és que anem junts. Hauríem de demostrar sentit territorial, sentit de país, sentit d'estat. Diuen: «Aquests tenen sentit d'estat.» Doncs això, justament això, però en el nostre territori; que compartíssim aquesta concepció del territori com a espai d'interès comú per sobre de lluites de partits o per sobre de lluites entre poblacions. Hi insisteixo: no és temps de competir, és temps de sumar forces per superar el principal obstacle, que és l'Estat i la concepció que té de capitalitzar les grans infraestructures. I sobretot es tracta de creure en un projecte i en les nostres pròpies forces.

* * *

Permeteu-me que us parli ara de la referència territorial. Una altra de les característiques que va ser útil per al Reus del segle XVIII va ser la seva implicació amb la comarca, a tots els nivells, tant pel que fa a la gent que venia a viure a Reus com als productes i les

matèries primeres que venien per a la transformació. D'aleshores ve una ascendència de Reus amb relació al seu territori, que va més enllà del que són els límits estrictes del Baix Camp, una ascendència que amb el pas del temps ha sofert variacions, crisis, i també ha provocat recels. I fem autocrítica, i jo el primer: de vegades no hem estat a l'alçada. Hem tingut el títol de capital de la comarca, però l'hem estimada prou, la comarca? Deixo aquí la pregunta. Faig autocrítica, i jo el primer, hi insisteixo.

Abans feia referència al mal que el franquisme ens ha fet en tota aquesta qüestió de la territorialitat, de la definició dels espais i els àmbits d'influència, i avui paguem encara les conseqüències d'aquesta maleïda provincialització, que ha comportat provincianització. I aquí no s'hi val a donar la culpa als polítics, només. No s'hi val. Aquí els culpables en són molts.

S'ha creat un discurs en què es donaven per descomptades tot un seguit de coses que han fet mal a un concepte avançat del que hauria pogut ser aquest territori, el que hauria pogut ser el Camp. De vegades crec que hem caigut en la trampa dels qui volien la confrontació, perquè aquesta confrontació beneficiava aquest concepte anacrònic. Greu error.

Jo recordo una intervenció al Parlament, ja fa uns quants anys, en què una diputada socialista va dir: «Les comarques de Tarragona això i allò.» Jo vaig sortir i vaig dir: «Les comarques de Tarragona, les comarques de Reus, les comarques de Tortosa...» Em van mirar com una cosa rara. I em vaig dir: «Per què em miren d'aquesta manera? Que els fa vergonya dir “la província de Tarragona”? Que és aquest, el seu problema?» Perquè al final era això. Vostè em parla de la província de Tarragona. Digui-ho!, digui-ho!, que no passa res. L'han consolidada, l'han consolidada. Aquest, és el drama.

És cert que hem avançat en la qüestió de la divisió territorial, i que avancem. I potser, a més, penso que abans d'acabar la legislatura haurem fet algun pas més dels molts que s'haurien d'haver fet, ja. Però aquí hi ha un problema cert de mentalitat, de xip, un problema que hem de saber resoldre, i en tot cas aprofitar l'oportunitat que ens dóna aquesta situació.

Abans parlava del món i parlava de ciutats que són referents, que exerceixen de capital sense ser-ho, que lideren, que tiren endavant. Doncs ser capital en ple segle XXI vol dir precisament això: tenir moltes capacitats, tenir bones aliances, ser conegut, ser referent; vol dir estar preparat per al futur, tenir projecte, i projecte compartit, projecte de ciutat, però també emmarcat en un projecte més ampli, en un projecte de país; vol dir implicar la ciutadania en aquest projecte, que se'l faci seu, que se'l senti seu, que se'l faci seu i que se'l senti seu. I avui a la ciutadania li costa molt qualsevol projecte polític, li costa per definició.

Si lideres, ho has de fer amb totes les conseqüències. Jo crec, sincerament, que Reus té capacitat de lideratge; que la té innata, a més. Però també la té per la seva gent, per la seva situació geoestratègica. I a més la seguirà tenint si és capaç de compartir un projecte, com ha fet en els grans moments de la seva història.

Les fronteres territorials existeixen d'aquella manera, i segurament s'han de respectar mentre hi són. Més que respectar, les fronteres s'han de saber aprofitar. Però avui us puc assegurar que les principals fronteres són les mentals, les que construïm o enderroquem nosaltres mateixos. I ho fem amb la mateixa facilitat. Avui, parlar de fronteres és una qüestió de mentalitat. Per tant, davant dels qui pensen que això de les fronteres encara té futur

i radicalitzen el seu discurs volent marcar territori per damunt de tot, hem de plantejar quin és el futur. Hi ha, davant d'això, qui és capaç d'aixecar-se per damunt de les fronteres, qui és capaç de descobrir l'horitzó, qui és capaç de liderar el món, el seu món i el món de tots. Els temps que vivim ens reclamen un punt afegit d'ambició, de valentia i d'imaginació.

* * *

Deixeu-me parlar del medi ambient. Encara en tinc per una mica, però vaig escurçant. Ara em deureu dir: «Què ens vendrà, aquest, amb el tema del medi ambient? Que s'ha tornat ecologista? Que ens vol convèncer de les bondats de no sé quantes coses?» No, no. Us vull dir, precisament, que aquest serà un tema referent el segle XXI, i no tant per les reivindicacions que puguin fer o deixin de fer determinats grups, no tant per si el debat sobre l'energia va cap a un cantó o cap a un altre. Tot això es resoldrà. El medi ambient serà part de la marca de ciutat.

Mireu, un exemple. Jo recordo que a l'hospital, concretament, durant una època es va insistir molt en el concepte de les ISO, en els certificats de qualitat que hi havia d'haver, perquè la qualitat era garantia de futur. Les empreses avui mateix fan això. El mateix Parlament hem optat a certificats ISO tant en gestió econòmica com en medi ambient. És des d'aquest punt de vista, que el medi ambient s'ha d'incorporar com una de les necessitats i com un dels valors més grans a l'hora d'actuar en tots els àmbits.

Fins ara l'estat del benestar el definien la salut, l'educació i els serveis socials que s'han universalitzat. El medi ambient també el definirà. I, per tant, la qualitat de vida anirà en funció de l'aposta que es faci pel medi ambient. Doncs bé, les ciutats que sàpiguen apostar per això, amb el que representa de futur, seran les que aniran primeres. Hi ha exemples a tot el món que això passa. I seran les ciutats capdavanteres, líders.

Aquí en tenim un bon precedent, que és la gestió de l'aigua que s'ha fet a Reus. És un bon precedent, que, a més, s'ha exportat. Això, és el que vull dir. I això s'ha de poder ampliar a altres àmbits. No n'hi ha prou que l'Ajuntament o la societat corresponent faci una bona gestió de l'aigua. És absolutament imprescindible que els ciutadans també es posin aquest xip i que, per tant, facin d'aquesta qüestió una bandera de ciutat. Això és el que acaba donant oportunitats a la ciutat, això és el que acaba definint quina és una ciutat de qualitat que lidera, que per tant és capital.

Lligat a això: medi ambient de qualitat, democràcia d'alta qualitat. I, com es pot aconseguir una democràcia d'alta qualitat? La pregunta no és fàcil de respondre. Fins i tot, diria que és agosarada. I possiblement necessitaria una conferència sencera. Però no patiu, que no us la faré.

La revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació transforma totes les esferes de l'activitat humana. Les tecnologies de la informació i la comunicació canvien, canvien radicalment, les maneres de relacionar-se, d'informar, d'informar-se, de comunicar, de gestionar els recursos, de gestionar el temps, d'organitzar, d'actuar. Això canvia el món.

Podríem dir que la profusió de noves eines porta noves possibilitats, deriva en noves maneres de fer i acaba configurant noves realitats. Per tant, en aquest context podríem dir que una nova realitat política, que encara és incipient, ha fet fortuna; un concepte, que és el de la política 2.0.

No se sap ben bé què és, la política 2.0. Però podríem aventurar-nos a dir que és la política que es vehicula per mitjà de les anomenades *xarxes socials* de les noves tecnologies de la informació i la comunicació. És un escenari nou per a la participació política que permet no solament agrupar-se i organitzar-se a distància, sinó també interactuar, generar un capital polític col·lectiu. Per tant, és una eina de democràcia en estat pur, i no la podem desaproveitar de cap manera.

Per cert, a Reus havíem tingut una regidoria de la informació i la comunicació, que encara hi deu ser, però jo crec que ens falta espavilar-nos, en aquest àmbit. No estem a l'altura pel que fa al web 2.0, i no és un problema de l'Ajuntament, això. L'Ajuntament hi ha de fer la seva funció, però és un problema de la comunitat. Per tant, hem de ser conscients també que aquest és un terreny en què es juga en el futur i en què hem de poder treure molt bona nota.

* * *

Acabo parlant del projecte de ciutat. He dit abans que la ciutat ja té grans projectes en marxa. Ja ha fet una planificació estratègica i a més ara començarà un procés de revisió i, per tant, de nova planificació. És evident que els partits polítics tenen els seus projectes, amb els quals es presenten a les eleccions municipals i que plantegen un model de ciutat, un futur per a la ciutat. I tot això està bé, està molt bé, i a més, segurament, amb això n'hi deu haver prou.

Però també crec, i ho crec molt sincerament, que el moment de la història que vivim ens obliga a fer un pas més. Si no el fem, no passarà res. Al contrari, tindrem potencialitat i tindrem moltes possibilitats. Però, i si el fem? Fins on podem arribar?

Segurament, fer-lo obliga a trencar barreres que són més pròpies del segle passat que no de l'època que vivim, i, segurament, fer-lo obliga a arriscar, obliga a ser agosarats, obliga a no ser conformistes, obliga a ser creatius i obliga, sobretot, a una cosa que és molt difícil en la política d'avui. No a Reus, a tot el país. Obliga a pactar. Pactes polítics, pactes socials, pactes econòmics, pactes culturals.

I també us haig de dir una altra cosa. A Reus, de pactar, en sabem. No hi ha una tradició que diguis: «Home, a aquests els costa molt pactar.» No, no. A Reus hi ha hagut determinats moments que hem hagut de fer grans pactes. Recordo que, justament, l'hospital va ser un d'aquests grans pactes. I hi ha hagut altres casos en què s'han produït, aquests pactes.

Per tant, si volem ser una ciutat líder, és evident que hem d'arriscar, i arriscar en totes aquestes qüestions. He repetit sovint, i no em cansaré de fer-ho, que ara és un moment de prendre decisions, perquè justament el context de crisi afavoreix prendre decisions. A Catalunya, a la mateixa societat, a la política, passaran coses, segur. I, per tant, passaran coses perquè actuem.

És evident també, i hi faig una referència molt ràpida, que el sistema de finançament dels ajuntaments no és tolerable ni és sostenible, tal com està. I aquest torna a ser un altre dels grans problemes que tenim. Fixeu-vos que abans parlava de l'aeroport com un dels grans reptes que no depèn de nosaltres. Doncs ara parlo del sistema de finançament dels ajuntaments. El del país l'hem solucionat, més o menys. Ni molt menys hauria de ser el definitiu, però podem començar a respirar. Els ajuntaments, o comencen a tenir re-

cursos o patiran, i aquest també és un altre gran problema que hem de plantejar i que ens condiciona tot això que us explico.

Bé, si tot això es pot resoldre, on s'ha de fer, la inversió? Jo crec que aquí cal un canvi en la mentalitat i en el funcionament de la societat reusenca, i quan dic «la societat reusenca» dic tota la societat; l'Administració, òbviament, però també la societat civil, la universitat, l'empresa... On hem de fer les inversions de futur? És evident que aquí hi ha una part de la inversió que s'ha de fer en l'àmbit urbanístic. No ho discuteix ningú. És indispensable per al creixement, i per al creixement econòmic, segur, i és indispensable també per a una bona harmonia social de la ciutat, no ho oblidem. Però Reus continuarà creixent, i, encara que fins ara els pressupostos d'inversions preveïen tot això que us he dit, i insisteixo que ho han de continuar preveient de manera prioritària, hem de ser conscients que hem de començar a invertir en altres elements que no són els clàssics, els que fins ara hem destacat tots.

Els en poso un exemple. En una escola, on s'ha d'invertir? En l'edifici o en la formació dels mestres, o en els ordinadors que ha de tenir la canalla, o en el material didàctic, o en la visita aquella indispensable al museu, o...? S'ha d'invertir a tot arreu. Si no hi ha edifici, no hi ha escola. I com més modern és l'edifici millor, i com més avantatges té millor. Però si no posem ordinadors a l'escola, l'escola no tindrà futur. I si no invertim també en tot un seguit d'elements que ajuden a la formació dels mestres, per exemple, l'escola no tindrà futur. El que us dic és això: hem d'invertir en l'edifici, de manera important, fonamental, però hem d'invertir també en altres coses. I no ens ha de fer por, sobretot no ens ha de fer por.

He donat pistes: internacionalització, medi ambient, política 2.o, noves tecnologies, millora de la democràcia... Tot això són elements de qualitat que ens poden fer guanyar.

* * *

Acabo amb les conclusions, perquè, com que m'he allargat una mica més del compte, sí que voldria recordar algunes coses. A base de píndoles, estrictament.

Primera píndola. No al localisme. En tot cas, sí a l'admiració per un mateix si el que fa ho fa bé, i sobretot pel que ha de fer. Per tant, hem de posar fi d'una vegada a aquest localisme carrincló. El reusenquisme del segle XXI, que és una expressió que no ens ha de fer cap vergonya, ha de ser diferent.

Distingir entre continent i contingut. Les inversions són molt importants, hi insisteixo, però ho són en tots els àmbits.

Esforç a l'hora d'invertir en urbanisme, perquè ens dona molts paràmetres: paràmetres socials, culturals, econòmics... Però també inversió en cultura, inversió en comunicació, inversió en medi ambient, inversió en formació... Aquesta serà una norma del segle XXI. Qui la faci més aviat, se'n sortirà millor.

Ser referents a Catalunya, com a mínim. No hi ha fronteres, més enllà de les que ens puguem crear nosaltres mateixos mentalment.

Creació de talent, organització del talent, identificar el talent i posar-lo al servei de la causa.

De què volem ser capital? Volem ser capital d'un territori o volem ser capital de moltes coses més?

L'aeroport és fonamental, té un paper central en tot això que intento explicar.

Excellència en formació, amb una atenció especial als idiomes. I, per tant, internacionalització. I quan parlo de formació i internacionalització no em refereixo a aprendre anglès, que això ja ho dono per descomptat. Dic formació en la internacionalització, en la relació amb altres països.

Finalment, jo m'he trobat amb gent de Reus per tot el món. I quan et trobes amb algú de Reus i dius que ets de Reus et brillen els ulls i et poses a parlar de Reus amb passió. Es crea com una mena d'energia, una cosa que és difícil d'explicar, però segur que us hi heu trobat tots. Aprofitem aquesta energia, sapiguem conrear-la, sapiguem crear ànima de poble. Aquest sentiment de Reus, aquest orgull de ser de Reus, porta una ànima, que és l'ànima d'aquest poble. I aquesta ànima, al segle XXI, pot ser excellent. Per tant, no ens ha de fer cap vergonya ni cap por.

Il·lusió. Hem d'explicar les coses, hem de transmetre il·lusió als ciutadans d'aquest poble i hem d'il·lusionar-nos tots plegats, perquè el futur realment pot ser apassionant.

Deixeu-me que acabi aquesta conferència recordant les paraules d'un poema d'un altre dels genis que ha donat Reus, que és Gabriel Ferrater: «Gosa poder». Són les paraules d'un poema, que vindrien a ser el resum de tot el que els he intentat explicar amb tanta estona. Per mi, és la recepta de futur d'aquesta ciutat. El poema es diu «Cançó del gosar poder».

Moltes gràcies.

Les TIC al Parlament de Catalunya

Castelldefels, 23 d'octubre de 2009

Se m'ha convidat a pronunciar una conferència sobre les TIC al Parlament de Catalunya. També hauria pogut fer la conferència «Els tics més famosos del Parlament de Catalunya» (*rialles*), però ens quedem amb les TIC. Començaré situant la qüestió en el seu context, que no és altre que el fet que les tecnologies de la informació i la comunicació són omnipresents en la societat actual.

Si qualsevol de nosaltres agafa un dia el que sigui de la nostra vida i repassa el que fa i es para a pensar en quina activitat no hi tenen cap paper les tecnologies de la informació i la comunicació, sigui de manera directa, sigui de manera indirecta, sigui visible, sigui invisible, ara mateix li costaria trobar-ne cap.

Com ja saben, i com han teoritzat nombrosos experts de les ciències socials, les darreres dècades vivim el que s'ha anomenat *la revolució de les TIC*. Revolució perquè és una evolució accelerada; revolució perquè transforma totes les esferes de l'activitat humana, i a més ho fa perquè les tecnologies de la informació i la comunicació ens canvien la manera de relacionar-nos, la manera d'informar, la manera d'informar i la manera d'informar-nos, en la doble direcció, la manera de comunicar, la manera de gestionar els recursos i, sobre-tot, la manera de gestionar el temps, també la manera d'organitzar-se i la manera d'actuar.

Podríem dir que la profusió de noves eines ens porta noves possibilitats, deriva en noves formes de fer i acaba configurant noves realitats. I això és aplicable a l'àmbit personal, al món social, a l'empresarial, a la universitat, a l'esfera privada i a l'esfera pública.

Sovint no en som conscients, però de segur que quedarà en els llibres d'història, siguin en paper o siguin digitals, en un futur immediat, i es parlarà d'aquesta revolució de la qual no sempre som conscients, però que vivim en primera persona, que protagonitzem. Una revolució en la qual tots som subjectes actius, en la qual participem, i és evident que vostès d'una manera especial.

No se m'enfadin, però jo diria —ho dic amb tot el to positiu que pot tenir la paraula, dita en un altre context potser algú diria: «Què dius!»—, per entendre'ns, que en la revolució de les TIC vostès són destacats agents revolucionaris.

Com he dit, la política no s'escapa d'aquesta revolució. Per diferents causes, la política és un àmbit, sobretot en la vessant institucional, que li costa molt canviar. És resistent als canvis per definició. És un espai de transformacions lentes, més aviat conservador. Però no és aliè a les noves realitats del nostre temps. A alguns ens toca empènyer amb insistència cap a la modernització i, tot i les resistències, penso que a poc a poc anem aconseguint alguns canvis. Menys dels que voldríem, segur. Però es comencen a veure algunes coses, comença a haver-hi algun element de canvi important en tot aquest context.

Per tant, som davant d'un nou context, del que podríem dir que és una nova realitat política, incipient, i dintre d'aquest context ha fet fortuna un concepte, que és el de política 2.0. No hi ha encara una definició oficial del que és la política 2.0, o potser n'hi ha moltes, però m'atreveixo a dir que és la política que es vehicula mitjançant les anomenades *xarxes socials* de les noves tecnologies de la informació i la comunicació. Per tant, ens trobem davant d'un nou escenari per a la participació política, que permet no solament agrupar-se i organitzar-se a distància, sinó que permet, i aquí és on hi ha la clau per mi de tot plegat, interactuar i, per tant, generar un capital polític col·lectiu.

I de la mateixa manera que no hi ha una definició oficial del que és la política 2.0, sí que hi ha un referent mediàtic claríssim de la política 2.0, que és l'actual president dels Estats Units, Barack Obama. Fixeu-vos-hi: Barack Obama surt com un candidat amb poques possibilitats, per molts motius, i acaba sent president dels Estats Units, que deu ser la cosa més difícil que hi deu haver en política en el món. Ho és perquè, com explicava Manuel Castells, i el cito textualment, «ha guanyat la presidència perquè ha mobilitzat milions de nous votants, sobretot joves i de minories ètniques, que no participaven en la política perquè no creien que la seva veu pogués ser escoltada. Obama els ha donat esperança, els va anar a cercar porta per porta, els va connectar per Internet, va organitzar l'espai local i el virtual i els va fer pensar que el canvi era possible.» Això ho diu Manuel Castells.

Amb la campanya d'Obama, el concepte de la política 2.0 s'ha consolidat i, a més, s'ha popularitzat arreu del món. Hi ha analistes polítics que en fan una comparació, traslladant-se d'època i d'eleccions, però no de país, amb els discursos radiofònics de Roosevelt o amb aquell famós debat televisiu entre Kennedy i Nixon, que van situar la ràdio, en primer lloc, i després la televisió, com a instruments de comunicació que eren centrals i definitius en la política del seu temps. El que la diferencia d'aquells canvis anteriors és el flux de la relació entre la ciutadania i els seus representants. La ràdio i la televisió eren un instrument propi de la democràcia del segle XX. Informaven i comunicaven en una direcció. El 2.0, l'activació de xarxes socials, implica comunicació en totes dues direccions. És diàleg. És, per tant, participació activa.

I compte: s'equivoquen, els qui ho veuen només com una forma de fer campanyes electorals. El 2.0 és participació, i la força de la participació, un cop engegada, no és fàcil d'aturar. Entra, crec que ja ara, en el dia a dia polític.

El canvi del 2.0 no és un canvi d'eina —de fet, Internet ja fa anys que existeix i que s'utilitza—, sinó que és un canvi d'ús, un canvi en la manera de fer. Les noves tecnologies ens permeten, als representants polítics, difondre millor el que fem; fer-nos més presents, d'alguna manera, als qui ens han escollit. Per tant, ens permeten que intentem ser més propers.

Em poso com a exemple, si m'ho permeten. A mi, em possibiliten difondre activitats que normalment estan allunyades del gran interès mediàtic, activitats que, d'altra banda, restarien absolutament invisibles per a la ciutadania. Per tant, fent ús de les xarxes socials la meua feina és més coneguda. Els actes a què assisteixo, com per exemple aquest, tenen una mica més de repercussió. Ara ja han sortit tots vostès a la xarxa. Faig un bloc, faig un *twitt*, que després se'n va al Facebook, penjo una foto de l'acte, i això arriba a molta gent. I la gent en fa debat, de vegades, i comenta, i explica, i qüestiona, i et demana, i et demana,

i et continua demanant. També, els assistents poden difondre el que ha passat, el que s'ha dit, i ho poden fer per mitjà de les xarxes socials, evidentment, escrivint-ho al seu bloc o com millor els sembli.

Per tant, el que abans era simplement una conferència del president del Parlament en un lloc —la feina que hi ha per sortir en qualsevol diari en un raconet—, ara, en aquests moments, esdevé una activitat d'interacció. Entre altres coses perquè no som només vostès i jo, sinó que hi ha molta altra gent que amb la xarxa social pot incidir, pot participar o pot actuar en aquest acte.

També permet conèixer la persona que hi ha darrere la figura del representant, i amb això trenquem una mica determinades imatges i determinats tòpics. Els polítics no som déus, ni som herois, ni tampoc som els dolents de la pel·lícula per definició. Som persones que pensem, som persones que sentim, que treballem, que ens emocionem, que tenim gustos, i sovint disgustos, i que a més potser ens agrada compartir-los.

Doncs bé, si es fa ben fet, el 2.0 pot humanitzar la política. I amb el 2.0 els debats, les idees plantejades, poden tenir més recorregut després d'un acte, d'una audiència, d'una conferència, perquè continuen en l'espai virtual. En aquest sentit, els plens del Parlament en aquests moments agafen una dimensió a la xarxa absolutament diferent de la que hi havia hagut fins ara. I poso només un exemple. En el darrer ple hi va haver la sessió de control al president de la Generalitat i va sortir el tema de l'impost de successions. Va ser pregunta-resposta, rèplica-contrarèplica; dos minuts i mig, dos minuts i mig i s'ha acabat. Però a la xarxa va continuar un debat en paral·lel per mitjà del Twitter, i després del Facebook, en la qual centenars de persones van opinar sobre l'impost de successions i van plantejar dubtes que alguns diputats es van atrevir a respondre. Per mi això és un símptoma, és una mostra que alguna cosa passa, que alguna cosa canvia, i a més penso que està bé que sigui així.

Per tant, aquí rau la part més important, en el flux invers. No solament una difusió més detallada o més propera, sinó intentar aprofundir en la mateixa via, en les vies que sempre hem tingut.

La política 2.0 propicia no solament el seguiment de la política, sinó que propicia el diàleg, el debat i la participació. Dit d'una altra manera: és una porta que condueix a una democràcia més directa, a una més gran participació política de la ciutadania. I quan dic això no em refereixo només a escollir els representants, sinó que em refereixo a dialogar, a debatre, a deliberar amb nosaltres i amb altres ciutadans. Dóna opció a fer-se sentir i a participar no solament en el moment del vot electoral, sinó de manera permanent. Les eines 2.0 ofereixen noves possibilitats, generen noves formes de fer, i això, tard o d'hora, acabarà generant canvis en l'organització del nostre sistema polític. I n'estic absolutament convençut.

Com advertia amb enginy i amb un punt de provocació Alain Rouquié, doctor en ciències polítiques, «al principi del segle XX, si tres joves estaven d'acord amb una idea fundaven un partit. Avui aquests joves amb idees en comú el que fan és crear una pàgina web o un bloc.»

La xarxa ofereix moltes oportunitats a la militància, a l'activisme, al dinamisme social, econòmic, associatiu, etc. Com els he dit, la política 2.0 implica participació, i l'estudi de les experiències de participació directa de la ciutadania coincideixen sempre en un aspecte. Quan les persones participen en un procés de presa de decisions, augmenta el seu

interès posterior sobre el tema en qüestió. I aquí podríem parlar, per exemple, d'aquestes consultes més o menys simbòliques que s'han fet, com la d'Arenys de Munt. Però és que, a més, reforcen la seva cultura política; fan un seguiment més gran del que és la cosa pública, la *res publica*, que se'n diu; fan un seguiment més important dels problemes i de les demandes del seu entorn, i en conseqüència acaben augmentant la seva participació política de manera general. Per tant, és una manera d'aconseguir que tinguem una ciutadania més responsable, més responsable en el sentit de més implicada en el funcionament de la democràcia.

En participar la ciutadania, s'informa més, i, si vol, pot estar molt més al damunt del dia a dia dels polítics, de la política. No tinc cap mena de dubte que això acaba per enfortir el funcionament del sistema democràtic i, com que se l'enforteix, és menys vulnerable i és més eficaç.

La participació política és un possible cercle virtuós, exigent, no exempt de perills. En tot cas, és clar que és un possible cercle virtuós cap a la millora de la democràcia.

I, segons molts indicadors, comença a fer-se urgent, aquesta millora del funcionament del sistema polític a Catalunya i a altres llocs. Els últims anys hem escoltat diverses veus que avisen, i cada cop amb més insistència, d'un creixent distanciament entre el món polític i la ciutadania, entre els polítics i la gent del carrer.

Alguns exemples extrets del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO). Segons el baròmetre d'opinió pública del mes de juliol, més del 50% dels enquestats van manifestar que se sentien poc o gens satisfets amb el funcionament de la nostra democràcia. Remarco el concepte: insatisfets no amb un govern o amb un altre govern. No, no. A més, això dona xifres superiors. Insatisfets amb el funcionament de la democràcia. Al mes de febrer, prèviament, un altre informe del CEO va indicar que més del 50% dels enquestats desconeixia quins partits formaven l'actual Govern català. És a dir, hi ha una massa crítica elevada i constant de rebuig a l'actual funcionament del sistema polític, i hi ha un nombre elevat de ciutadans que participen a les urnes sense fer cap seguiment de la realitat política. Totes dues coses, demostrades per les xifres, són una clara advertència, una alarma que ens recorda que cal millorar la qualitat de la nostra democràcia i, per tant, augmentar l'interès per la política i la cultura política.

En aquest sentit, Internet, el món 2.0 i l'ús intensiu de les xarxes socials, que formen part de la societat del nostre temps, són una eina útil —no dic l'única— per reconciliar l'activitat política amb la Catalunya actual i impulsar la participació. I que quedi clar. Insisteixo en aquest concepte: són una eina. Ni l'única, ni la més important, segurament. Però poden ser una eina molt útil, que dinamitzi, com ho han fet les tecnologies de la informació i la comunicació en molts altres àmbits de la societat. I vostès, en això, hi tenen una certa experiència.

* * *

Què hem fet al Parlament perquè comencés a caminar cap a un cert concepte de parlament 2.0? D'entrada, prendre consciència, i un cop vam prendre consciència d'aquesta nova situació vam intentar acceptar el repte d'intentar, a més, que el Parlament fos una de les institucions capdavanteres en aquesta qüestió. Fixin-se que sóc molt prudent i sempre parlo d'intentar, de començar a caminar o d'anar fent, perquè aquest és un tema que costa.

El Parlament du a terme un esforç molt important per intentar ser un parlament transparent, obert, accessible a la ciutadania que representa, que és per a qui treballa, en el fons. Nosaltres representem els ciutadans, però és que a més de representar-los treballem per ells, i de vegades això ho perdem també de perspectiva nosaltres mateixos.

En una primera fase ja acomplerta, el que va fer va ser crear instruments per donar a conèixer la feina que fa el Parlament. En una d'aquestes enquestes prèvies hi havia una dada que era absolutament rellevant i significativa; aquesta la vam fer nosaltres per mitjà del CEO, però era pròpia del Parlament. I una de les conclusions més importants deia que la gent que coneix el que es fa al Parlament ens valora bé o molt bé, i són els que n'hi ha menys, són un percentatge baixet. El percentatge baix de gent que coneix el que es fa al Parlament fa una valoració molt alta del que s'hi fa. Per contra, la gent que no sap què es fa al Parlament, que no coneix quina és la nostra activitat, ens valora negativament; els tòpics de sempre, i aquests eren el percentatge més alt.

És absolutament significatiu. I, per tant, què vam decidir? Home, vam decidir que a més de fer les coses bé havíem d'explicar molt més el que fèiem. I a partir d'aquí vam posar en marxa el Canal Parlament, que va néixer amb la voluntat d'intentar portar el Parlament al menjador de casa de la gent. I en aquests moments el Canal Parlament es pot veure pel 3/24 —estem pendents de l'apagada analògica per poder tenir un canal digital pròpiament— i també es pot veure pel web del Parlament. Per tant, és accessible a tothom.

Vam fer també les opcions de subscripció i llistes de distribució de continguts del web del Parlament. En aquests moments tenim més de 7.500 subscripcions. Essencialment, es tracta que la gent pugui saber el que li interessa del debat parlamentari tenint-ne la informació directa.

També vam actuar per implementar les noves possibilitats tecnològiques a la feina dels representants polítics i, per tant, potenciar la seva presència territorial, que per mi també és un dels reptes del segle XXI. I aquí hi havia algunes mesures, com per exemple l'anomenada *oficina mòbil* dels diputats. Vam intentar dotar-los d'eines TIC i, per tant, garantir que en tot moment poguessin estar en contacte amb la realitat territorial en primera persona, però al mateix temps estar en contacte amb els seus grups parlamentaris al Parlament, amb el minut a minut de la cambra. L'oficina mòbil els permetia alhora accedir als recursos TIC necessaris per fer una feina eficaç i projectar aquesta feina que ells feien.

També, encara que això sigui molt relatiu, però cada vegada és més important, perquè ha tingut un debat polític important, vam incorporar l'accés a Internet a la sala de plens. I aquí vam tenir un debat curiós. Quan vaig plantejar que era normal que els ordinadors, els portàtils, fossin dins del Ple, es va provocar un debat curiós. Un debat difícil, a més, perquè hi havia una part dels representants polítics que consideraven que no era digne que un ordinador fos al Saló de Sessions. Aleshores, la pregunta va ser: «Ah!, no es pot tenir l'ordinador obert, però pots escriure el discurs amb el bolígraf i el paper, o pots prendre notes; ah!, no pots obrir l'ordinador, però pots agafar el telèfon i trucar al secretari o secretària de grup perquè et baixi un dossier; ah!, no pots tenir l'ordinador obert, però pots llegir el diari.» I els «ah» van ser uns quants més. I, finalment, a l'últim ple vaig comptar, em sembla, cinquanta-tres ordinadors oberts durant el ple. Si un diputat o diputada fa un mal ús de l'ordinador dintre el ple, ja s'ho trobarà, ja s'ho trobarà, ara que a més es fan les fotos aquestes dels mò-

bils. És un risc, és un risc. No, no, és un risc. Però ja s'ho trobarà. El que passa és que per mi és evident que no entendre que les noves tecnologies, i per tant aquestes eines, s'han de poder incorporar a la dinàmica parlamentària és un greu error. En tot cas, vam facilitar l'accés a Internet dintre del Saló de Sessions i, per tant, això també ens ha permès anar avançant.

Tot això que els he explicat fixin-se que tenia una característica, que era avançar, evidentment, però sempre en una direcció: del Parlament cap enfora, que ja era important. I vam decidir que havíem de continuar caminant. I aquests passos comportaven posar en marxa el projecte «Parlament 2.0», que té per objectius la interactivitat entre política i societat, incrementar la participació de la ciutadania en els afers públics, afavorir l'exercici de debat i escoltar lliurement i obrir nous canals de relació directa amb la ciutadania. Per tant, dit d'una altra manera, modernitzar i obrir la política a la gent, posar el Parlament de Catalunya a la xarxa social per informar de la feina que fa la cambra, però també per poder escoltar els ciutadans.

Tot això ho hem començat a traduir en fets concrets. Vam decidir aprofitar els mecanismes de sindicació de continguts propis del web 2.0 i, en aquests moments, ja comptem amb un canal del Parlament de Catalunya a YouTube. És a dir, tenim el Canal Parlament, que és el que emet per Internet i que s'emet pel 3/24, però també tenim un canal a YouTube, en el qual a més del que produïm nosaltres també hi ha el que produeixen d'altres.

En l'àmbit del Twitter, que com vostès saben és un servei de les xarxes socials de *microblogging* amb què amb cent quaranta caràcters s'expliquen coses, tenim, d'una banda, un perfil del Twitter propi del Parlament, que és informatiu, i, de l'altra, un agregador de *twitters*, de manera que tots els diputats que tenen Twitter el que tenen és un lloc on poden anar seguint debats paral·lels, i això és especialment rellevant quan hi ha sessions plenàries o algunes comissions.

Tenim una pàgina pública del Parlament al Facebook; hem anat creant elements de sindicació de continguts, de manera que cadascú es pugui fer una mica el seu propi web en funció dels interessos que pugui tenir; aquell mecanisme de subscripció que els deia que havíem creat, l'hem replantejat, i ara ja no solament són correus electrònics, sinó que el que fem és que es poden syndicar, o sigui, es poden subscriure per correu electrònic, per RSS o per podcast, i a més cada setmana enviem un butlletí amb el resum de tot el que ha passat amb tots els enllaços. Per tant, aquest és un camí d'anada i tornada que comença a ser ja bastant important pel que fa al trasllat d'informació que hi ha.

També hem incorporat el Google Translate al web del Parlament en tots els àmbits. És a dir, facilitem la traducció, encara que sigui automàtica. I avisem: és una traducció automàtica. Però en aquest país, com que amb això de les llengües sempre tenim tants problemes, doncs, escoltin, quaranta-dues llengües a les quals es pot traduir automàticament el web del Parlament i tot el que s'hi va penjant.

Són eines, però, com deia abans, amb el seu ús es comencen a generar canvis. I torno a posar l'exemple que he dit fa un momentet del Twitter: els debats que es produeixen en paral·lel i l'opinió que determinada gent agafa i fins i tot descobreix. Per tant, ja sé que ara és petit, això, però també crec que hi haurà un cert efecte de bola de neu.

En tot cas, el gran canvi, la veritable revolució parlamentària dels propers anys, passarà per saber escoltar la ciutadania, incorporar el coneixement de la ciutadania, incorporar la

seva perspectiva. La part més complicada de tot plegat, l'autèntic repte, és canviar les mentalitats, canviar la forma de veure i viure la vida política del país; un canvi de mentalitat dels representants polítics, per damunt de tot i sobretot, segur, però també hi ha d'haver un canvi de mentalitat de la ciutadania.

* * *

Abans d'acabar, permetin-me que faci esment del context de crisis que vivim; *crisis*, en plural. Tenim crisi financera, crisi econòmica, crisi laboral, crisi de sectors productius. Jo crec que tenim una crisi important de valors, que segurament deu ser la mare d'alguna d'aquestes crisis que hem anat passant i que, en part, és la que ha precipitat la fallida de determinats mercats.

No s'acaben aquí, les crisis. Hi ha crisis que esperen a la cantonada, altres crisis que són, segurament, globals, però que ens afectaran de manera local directament: la crisi energètica, la crisi alimentària, la crisi mediambiental... Totes aquestes crisis ja han mostrat senyals d'advertència, que hem de tenir molt presents. I, a més, hi insisteixo, són crisis de caràcter global, però que tindran una repercussió específica a casa nostra. I concreta, i concreta.

Per tant, òbviament, hi haurà d'haver mesures globals, però també, i sobretot, caldran respostes a les realitats pròpies del nostre país. I això s'haurà de fer amb un ull posat al futur imminent, s'haurà de fer estant atents als factors que seran determinants els propers anys. I això significa, entre altres mesures, i aquesta sí que és molt important, innovar. I innovar no és altra cosa que aplicar canvis, avenços, millorar l'eficiència de tot el que fem. En aquest sentit, les tecnologies de la informació i la comunicació tenen, i encara hauran de tenir més, un paper essencial. I que consti que no penso solament en millores de productivitat, que també. Penso en utilitat social, en prestació de serveis, en difusió cultural, en protecció del medi ambient, etc., i vostès aquí hi podrien afegir una llarga llista.

El futur de Catalunya passa per la innovació i la recerca, passa per treure el major rendiment possible als recursos que ofereixen, per exemple, i de manera destacada, les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

En podríem dir una «Catalunya 2.0», que passa per actuar, entre altres, en tres direccions: la innovació tecnològica, i aquí les mesures han de ser per donar més suport a la I+R+D —per cert, malauradament, sembla que els pressupostos de l'Estat per al proper any no van en aquesta direcció—; potenciar sectors productius emergents vinculats a les TIC, i promoure la implementació dels avenços tecnològics a més sectors i activitats productives.

Segon concepte fonamental: igualtat d'oportunitats tecnològiques. És a dir, que les xarxes d'informació i comunicació arribin a tot arreu, a tot el territori. I aquí em consta que el Govern fa feina per intentar avançar més ràpidament en aquest sentit, perquè costa massa, avançar.

Reduir l'anomenada *esclatxa tecnològica* i, per tant, potenciar la formació; evitar que segments socials, sigui per raó d'edat, per raó de gènere o per recursos econòmics, quedin desplaçats d'una societat 2.0, d'una Catalunya 2.0.

Tercer concepte fonamental: participació política. I aquí cal adequar els mecanismes del sistema polític aprofitant les noves possibilitats tecnològiques. De vegades penso que

estem encallats no al segle XX, sinó al segle XIX. Determinades litúrgies que tenim en la política són més pròpies del XIX que no del XXI. Ja no del XX, del XIX! Doncs bé, modernitzem l'acció política, siguem capaços de fer-ho; fem emergir aquesta societat participativa, que hi és, que existeix, impliquem-la en els reptes col·lectius. I, sobretot, això a partir de criteris clars d'informació.

Per tant, potenciar l'esperit democràtic, fomentar la participació de la ciutadania en decisions polítiques i públiques i que aquesta participació sigui de qualitat. I amb tot això recuperar valors socials col·lectius, necessaris perquè el país encari els reptes de futur.

Aquesta Catalunya 2.0 que ara els plantejo és una realitat incipient, molt poqueta cosa, encara. I, certament, no sabem exactament on arribarem, on ens portarà, això. Però sí que tinc el convenciment més absolut que ja és una voluntat de present. I no solament això, sinó que s'intueix com un escenari fonamental de progrés per al futur de la nostra nació.

Per tant, si m'ho permeten, per acabar, els encoratjo a seguir treballant en la recerca i la innovació de les tecnologies de la informació i la comunicació, a cercar respostes a les demandes específiques que ens presenta, que els presenta a vostès, la societat.

Estic absolutament convençut que amb la seva aportació, amb l'esperit emprenedor i innovador que sempre ha caracteritzat aquest país i la seva gent, Catalunya avançarà, els propers anys, i ho farà de manera sostenible, amb solidesa i en el camí del progrés social, econòmic i productiu.

Moltes gràcies.

Crisis? Canvis!

Nueva Economía Fórum

Barcelona, 25 de novembre de 2009

Crisis? Canvis! Pessimisme? Il·lusió per al futur!

Sóc conscient que començar les meves paraules amb aquestes dues afirmacions és, com a mínim, agosarat. Però tinc el convenciment que ara mateix és l'única alternativa possible. No tenim cap altre camí. És més: no és un camí fàcil; els reptes immediats i de futur són difícils i complexos. Però és que ara mateix la societat ens reclama canvis a fons. El món ens obliga a plantejar i a fer aquests canvis. I no hem de tenir por. M'agrada la gent que no té por; m'agrada la gent que té criteri i que arrisca; m'agrada la gent que sap quan no funcionen les coses i que quan és així s'han de canviar, perquè ens ha tocat viure una època que ens exigeix actuar, i m'agrada la gent que treballa per canviar-les. És per això que és un gran honor que Josep Mateu, president de FemCAT, hagi volgut presentar aquesta conferència. Entre altres coses, perquè la gent de FemCAT representa en certa manera això que els deia: una visió moderna, pràctica i patriòtica del paper de l'empresa i dels empresaris avui a Catalunya. És una d'aquestes persones que creuen que cal canviar coses, i sobretot que cal actuar. El meu agraïment, doncs, al senyor Mateu, i també a Nueva Economía Fórum per haver-me donat la possibilitat d'expressar unes quantes reflexions sobre un present complex i sobre un futur que, malgrat tot, és ple d'esperança.

Aquesta conferència té un propòsit molt clar, expressat ja en el títol. Els darrers mesos, les crisis han ocupat el centre del debat públic. Era inevitable; la realitat anava presentant en cadena els efectes de les crisis, i ens havíem de preguntar per què succeïa tot plegat, què ens hi havia portat. I en certa manera també era inevitable que s'anés instal·lant un cert pessimisme en la societat.

Ara hem de fer un pas endavant. Toca passar de les crisis als canvis. Hem de centrar el debat en els canvis.

Certament, som en un present de crisis globals amb traducció pròpia al nostre país. Crisis presents, i d'altres que amenacen el futur immediat. El sistema financer, els sistemes productius, el món laboral o la política viuen un punt d'inflexió.

Aquestes crisis que vivim tenen una arrel comuna: la crisi de valors socials. Són crisis que neixen en el que en podríem dir un *clima global neoliberal*, que s'ha estès arreu d'Europa i que s'ha anat imposant al nostre país com a model de societat des de fa uns anys.

Hem patit, i patim, el triomf de l'individualisme, el triomf de la immediatesa; hem patit l'oblit dels efectes a mitjà i llarg termini; hem patit l'oblit del que ha de ser l'interès col·lectiu.

Les crisis actuals són, en part, derivades de la progressiva erosió de valors col·lectius, del descrèdit de la consciència col·lectiva, de l'excessiu individualisme, de l'excessiu afany

de guanys personals, i com més fàcils millor, en tots els àmbits de la societat. No dic que abans la nostra societat fos millor, però sí que els darrers anys s'ha reforçat un clima social que, a cavall del creixement econòmic, ens ha fet perdre perspectiva i ha anat arraconant valors importants. És aquesta ceguesa pel present el que va fer créixer la bombolla immobiliària que ens ha arrossegat fins a la crisi financera i la fallida de moltes economies familiars; aquesta ceguesa va provocar que per la por de no tocar res s'anessin posposant reformes que el segle XXI demanava a crits, i aquesta ceguesa també va alimentar la corrupció que ara surt a la llum i que de retruc ha augmentat el descrèdit dels partits polítics, la desconfiança en el sistema i el pessimisme al país.

Per tot plegat, és evident que vivim temps de crisi, paraula que significa 'fase circumstancialment difícil', però que ja en el seu origen grec feia referència a 'conjuntura de canvis'. És a dir, som en un moment difícil que demana canvis. Cal que ens centrem en aquests canvis. Quins? En quin sentit?

Cada crisi demana respostes pròpies, però hi ha uns paràmetres comuns, unes condicions que cal tenir en compte:

1. El primer que cal és enfocar bé l'escenari global i local de les crisis, veure el conjunt de l'escenari.

Per exemple, no sembla lògic que els problemes del món laboral se centrin en el cost dels acomiadaments dels treballadors. L'atur no és un problema de cost d'acomiadaments, sinó d'una estructura productiva que no respon al que el món del nostre temps demana. La crisi en el sector de la construcció no és casual, com tampoc no ho és la del sector de l'automoció, que té un origen molt diferent, i com tampoc no ho és la del sector tèxtil, que té causes encara més diferents i més antigues. I això el món sindical també ho ha d'entendre, i assumir, a l'hora de plantejar prioritats en la defensa dels treballadors.

2. Detectar les arrels dels problemes, les causes. No anirem enlloc si ens quedem amb els efectes, si ens limitem a anar donant respostes limitades a cada fet que ocupa l'atenció mediàtica sense encarar-ne les causes.

Per exemple, si hi ha un ERO en una empresa important d'un sector, cal parar atenció a aquella empresa, però també al conjunt del sector, veure què ha passat i què podem fer per evitar que passi en altres empreses.

3. Pensar a mitjà i llarg termini. Cal plantejar-se els possibles escenaris de futur, intentar intuir els canvis imminents.

Per exemple, tot apunta que en poc temps les noves tecnologies marcaran una nova manera de fer política i donaran un nou sentit al sistema democràtic. Per tant, els canvis que posem ara sobre la taula cal que tinguin en compte aquest factor. Ens hem d'avançar un pas o sempre anirem tard.

4. Valorar l'efecte de les mesures i les solucions. Sovint es defensen propostes «d'òida» que es repeteixen com una cantarella, sense que ens parem a pensar en les conseqüències que tenen. Com diu el saber popular, cal que no vestim un sant per desvestir-ne un altre.

Així, cal demanar rigor científic, coneixement, per posar totes les opcions possibles sobre la taula i saber què comporta cadascuna. Després ve el torn de la política, que ha de prioritzar criteris, recursos, valors i objectius.

Un exemple clar: la llei electoral. La ciència política fa anys i panys que estudia els diferents mecanismes electorals. Les persones que defensen el valor absolut del criteri poblacional, els qui demanen «una persona, un vot» —lema nascut per defensar el sufragi universal, no pas per eliminar circumscripcions—, han de ser conscients que això provocaria un greu desequilibri territorial, de manera que tindríem un problema més gran que no amb el sistema actual.

Un altre exemple és el de les llistes obertes o desbloquejades, que no solament incideixen sobre l'electorat. No és tan sols una qüestió d'animar a la participació, sinó que les llistes obertes incideixen també sobre el funcionament dels mateixos partits i la responsabilitat personal dels diputats.

A partir d'aquests quatre criteris bàsics —visió global, anar a les causes, pensar a mitjà i llarg termini i valorar els efectes de les mesures— intentaré fer alguns apunts concrets sobre l'escenari de canvis que es volen impulsar o s'impulsen ja, de manera més o menys incipient, al nostre país.

Canvis en el model productiu

El model productiu és la clau de les crisis econòmica i laboral. Quines respostes hi ha de donar Catalunya?

En primer lloc, entendre el context global. S'ha acabat allò d'aixecar el cap i veure els límits de l'Estat. L'escenari és una Unió Europea sense fronteres internes, és la Mediterrània, és el món global.

Ja no podem ser la mà d'obra barata d'indústries externes, i tampoc podem seguir sobre-exploitant la construcció. Hem d'oferir alternatives als sectors que no tinguin perspectives de futur, detectar-ne d'emergents i adaptar els que tenen viabilitat a les noves exigències del nostre temps.

Això vol dir fer canvis amb un ull posat a la revolució de les noves tecnologies, a l'aplicació de criteris de sostenibilitat, a l'ús de noves fonts d'energia o a la reducció del seu consum. I al mateix temps vol dir avaluar els costos socials i econòmics que tindrà aquest procés de canvis, preveure com ho podem fer perquè els catalans no perdin ni drets ni benestar en el camí.

Per tant, cal readaptar-se, cal innovar. Val a dir que tenim a favor la geografia, el fet geoestratègic de ser la porta al continent de la península Ibèrica i de ser també la porta oberta a la Mediterrània. A més, tenim tradició emprenedora, treballadora, i som una marca de garantia de bona feina. Tenim també ingredients per convertir-nos en un país altament competitiu. Per completar la recepta estratègica, cal una bona xarxa d'infraestructures. I en aquest sentit, hem d'insistir en dues reivindicacions:

1. Aconseguir la gestió del conjunt del sistema aeroportuari català, amb l'aeroport del Prat al capdavant. El cas recent de Ryanair, que vol ocupar amb vols de baix cost la nova terminal de l'aeroport de Barcelona, amb les conseqüències que aquest fet tindria sobre les altres companyies que operen al Prat i els aeroports on fins ara treballa Ryanair, és un exemple dels perjudicis que pot comportar el fet de no tenir un sistema aeroportuari català, un model propi que serveixi per defensar els interessos comercials de Catalunya.

2. Fer realitat el projecte del corredor ferroviari mediterrani. Malauradament, l'Estat espanyol sempre ha dissenyat les infraestructures amb criteris polítics, i no pas pensant ni en la productivitat econòmica ni en el servei als ciutadans i el seu benestar.

El model radial, a partir del quilòmetre zero de la Puerta del Sol de Madrid, neix de la voluntat política de connectar «las capitales de provincia», i no té en compte ni les necessitats del transport de mercaderies, ni les persones, ni el corredor natural que connecta el nord d'Àfrica amb Europa per la costa mediterrània. Aquest model radial i centralista, dissenyat d'esquena a Europa i al progrés, ha comportat un endarreriment per al país, que té molta activitat logística, però limitada per les infraestructures.

Dos exemples claríssims d'això són l'ordre en què es van construir els trams del TGV (Madrid-Sevilla primer) i el debat actual sobre l'aeroport del Prat, dos temes heretats d'una crisi més profunda i mal tancada: la de la relació de Catalunya amb l'Estat. En parlaré més tard.

* * *

Torno als canvis en el model productiu. Catalunya fa passes, en aquest sentit.

El Govern, juntament amb les institucions, les universitats i les empreses han apostat els darrers anys per la recerca i la innovació. En tenim exemples concrets, coneguts, com la construcció del sincrotró o l'organització Biocat, que intenta fer del sector biotecnològic i biomèdic un motor econòmic del país.

O també el Pacte nacional per a la recerca i la innovació, que planteja un nou model de progrés socioeconòmic per a Catalunya fonamentat en l'educació, la recerca i la innovació.

És significatiu que els pressupostos de la Generalitat per a l'any vinent, aprovats la setmana passada, presentin un augment del 21,7% en R+D+I. A diferència dels pressupostos de l'Estat d'enguany, en què les inversions en aquest concepte cauen un 3%, els de Catalunya posen ja d'entrada un accent especial en les partides per a R+D+I, fet que potser no tindrà efectes a curt termini ni serà rendible electoralment, però que, en canvi, és fonamental per al futur imminent, per tirar endavant la modernització de l'estructura productiva de Catalunya.

Queda molt per fer. La sensació és que el rumb és bo, però que no n'hi ha prou.

Canvis en el sistema polític

Vivim un progressiu allunyament de la ciutadania respecte a la vida política. Els casos de corrupció destapats recentment són la gota que ha fet vessar la paciència dels ciutadans.

En aquest punt, un incís contra determinats missatges populistes: la corrupció no és inherent a la democràcia; és inherent a l'ésser humà. Lluitar-hi demana mecanismes de control, fer-la difícil i l'actuació contundent de la justícia.

S'ha de revisar i millorar, el control? Sens dubte. I es fa, com ho proven el paquet de mesures acordades ahir mateix pel Govern o la posada en marxa de l'Oficina Antifrau, aprovada pel Parlament aquesta legislatura i que reforçarà la lluita contra la corrupció.

Ara la corrupció és un tema calent. Però cal el que els deia abans: una perspectiva més global i entendre que el problema de la crisi política va més enllà, ve de més lluny i és de desconfiança respecte a la política i els partits polítics, de descrèdit.

I en l'arrel d'aquest problema hi trobem l'esgotament, en ple segle XXI, de models polítics propis del segle passat, des del llenguatge polític fins als canals de participació. És a dir, els canvis passen per una veritable refundació del sistema polític català i dels mecanismes d'informació i participació política.

Podem oferir més transparència de l'activitat política, podem fer que la ciutadania pugui participar més, que pugui estar a sobre del que fan els seus representants.

Els canvis han de produir-se en diferents institucions i en l'interior dels partits. També al Parlament ens correspon fer-ne. En aquest sentit, com a president de la cambra fa dies vaig exposar públicament una sèrie d'actuacions que posteriorment he anat tractant personalment amb els presidents dels grups parlamentaris:

1. La primera i més significativa, accelerar els treballs de la ponència de la llei electoral, pendent des de fa trenta anys. Vaig demanar el compromís dels grups parlamentaris d'aprovar-la abans que s'acabi la legislatura. Els grups tenen la responsabilitat de tirar-la endavant. I compte: no aconseguir-ho seria un fracàs. Per ara, anem pel bon camí. Diven-dres la ponència que ha d'elaborar la llei va començar a treballar.

Per cert, vull remarcar uns quants detalls, perquè hi ha qui no ha vist la connexió entre la llei i els canvis que la política catalana necessita. La llei no es fa solament contra l'abstenció. L'abstenció no és el problema. És el símptoma, o la conseqüència, de l'allunyament de la ciu-tadania. Cal, com deia, refundar el sistema. I la llei electoral és quelcom més que unes regles de joc. No es redueix a la traducció de vots en escons, sinó que incideix directament sobre la relació dels diputats amb la ciutadania, sobre el funcionament dels grups parlamentaris, so-bre les votacions al Parlament, sobre l'equilibri territorial, sobre el sistema de partits; en de-finitiva, sobre tot el sistema polític. Aquesta llei pot generar canvis en tot el sistema polític.

I tinguem-ho clar des del principi: tots els models electorals tenen pros i contres. Cap no és perfecte. Cal trobar equilibris en el que busquem.

I què busquem? Doncs un model propi, no fotocopiats d'altres països que tenen unes al-tres realitats. Busquem crear un model català que ofereixi pluralitat, que reforci la vincula-ció dels representants amb la ciutadania i amb el territori, que mantingui el paper prioritari i de garantia d'estabilitat dels partits, però que alhora augmenti la responsabilitat personal dels diputats respecte a la ciutadania que els ha escollit. És a dir, una llei que a l'equilibri entre proporcionalitat i territorialitat hi afegeixi també un equilibri entre els partits i els diputats, preservant sempre la pluralitat que caracteritza la cultura política catalana.

2. El mateix compromís que amb la llei electoral l'he demanat pel que fa a la reforma de la Llei de la Sindicatura de Comptes, també pendent de fa anys. Aquesta reforma permetria corregir les mancances que els casos Millet i Pretòria han posat de manifest. Entre altres co-ses, com ja es va assenyalar en l'acord parlamentari del 2001 impulsat pel meu predecessor, el president Rigol, la Sindicatura ha de comptar amb mecanismes de fiscalització i de sanció.

3. Aprofundir els mecanismes de transparència i participació. En aquest punt vull po-sar sobre la taula l'exemple de Suècia, que ja s'ha esmentat alguna vegada. A Suècia tota la documentació de les administracions és d'accés públic. Tota. I al segle XXI, en plena revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació, cal pensar en aquest fet tenint en compte el potencial d'Internet, que pot permetre un accés ràpid i clar a qualse-vol informació, des de qualsevol lloc i en qualsevol moment. Segurament, és l'instrument

estratègic clau per a la transparència de la funció pública i la política del segle XXI. En un futur immediat estic convençut que hi podrem trobar tota la informació necessària per garantir, d'una banda, la confiança en els representants polítics, com ara els seus sous o el seu patrimoni, i, de l'altra, la transparència de tot el sistema.

Els ciutadans han de saber qui són i què fan els seus representants a les institucions, i s'hi han de poder adreçar. Aquesta transparència és la clau fonamental per recuperar la confiança.

I compte: els ciutadans també han de fer passes per assolir aquests canvis. Les institucions, com ara el Parlament, hem d'obrir la porta de la informació, però la ciutadania ha d'entrar, hi ha de posar de la seva part, no desentendre's del procés.

Fet el pas de la informació i la transparència, en podem fer un altre. De fet, alguns ja l'experimentem: la política 2.0, o, el que és el mateix, la política que es fa per mitjà de les xarxes socials, de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

Aquest és un escenari nou per a la participació política que permet als ciutadans no solament agrupar-se i organitzar-se a distància, sinó també interactuar, generar un capital polític col·lectiu. Implica comunicació en totes dues direccions. És diàleg, és participació activa. Ja ara, amb un ús incipient d'aquestes possibilitats, els plens del Parlament prenen una nova dimensió. En poso només un exemple. En una recent sessió de control al president de la Generalitat va sortir breument el tema de l'impost de successions. Al Parlament la qüestió es va limitar a una pregunta i a una resposta, a una rèplica i a una contrarèplica. Dos minuts i mig entre el president i un representant de l'oposició. Però a la xarxa va continuar un debat en paral·lel per mitjà del Twitter, i després del Facebook, en què centenars de persones van opinar sobre la qüestió i van plantejar diversos dubtes que alguns diputats es van atrevir a respondre. És només un exemple que alguna cosa passa, que alguna cosa canvia, que augmenta l'exigència de diàleg amb els representants polítics.

La política 2.0 afavoreix no solament el seguiment de la política, sinó que promou el diàleg, el debat i la participació. Obre una nova dimensió a la representació política. I aquest penso que és el gran canvi que la política 2.0 genera sobre l'activitat dels representants polítics: passar de parlar *a* la ciutadania a parlar *amb* la ciutadania.

I, encara, una altra actuació que he proposat aquests dies als grups parlamentaris.

4. Hem d'elaborar un marc comú de bones pràctiques que englobi institucions, partits polítics, administracions i organitzacions. El Síndic de Greuges ha elaborat un codi de bones pràctiques administratives, i els partits elaboren o reformen els seus codis interns. Entre tots hem de fixar les bases d'una nova manera de fer política i d'exercir la funció pública, més enllà de l'obligat compliment de les lleis i les normes administratives. En definitiva, es tracta de generar un compromís comú a favor de la transparència, l'ètica i l'eficiència pública.

Canvis en l'escala de valors de la societat

Com deia al principi, en l'arrel de les altres crisis hi ha la de la pèrdua de valors socials, de valors col·lectius. Hi ha una relació directa entre els valors socials i el funcionament de les institucions, de les empreses, del país. Hem de canviar l'escala de valors actual. No és cap qüestió idealista. La societat de mercat en què vivim necessita, per mantenir-se com a

sistema de progrés, posar al capdamunt valors socials i col·lectius i funcionar amb perspectives a mitjà i llarg termini.

Cal superar el pessimisme i la desconfiança generals que s'estenen no solament respecte als polítics, sinó al conjunt d'actors i institucions de la societat. Penso en la judicatura, en els mitjans de comunicació i, fins i tot, en la sanitat (en tenim un exemple amb la vacunació contra la grip A, amb molts ciutadans que desconfien dels interessos farmacèutics). Interessos ocults o particulars planen sobre tots els àmbits, i no cal que sempre tinguin fonament.

Quins canvis es produeixen o caldria impulsar?

Davant la desconfiança, transparència en tots els àmbits. La societat premiarà tots els qui donin exemple de sinceritat i transparència. Tant al sector públic com al privat, arreu, la transparència i la sinceritat guanyaran pes per si mateixes.

Però els valors socials que el país necessita en són molts més: treball, constància, rigor, consciència col·lectiva... En aquest sentit, es poden fer discursos i reflexions com aquesta, però sobretot calen accions, exemples, comprovar que la contribució col·lectiva pot substituir l'èxit individual i immediat que la societat ha premiat i ha fet prevaler els darrers anys. Cal crear un nou marc de referents per a la societat.

I vull aprofitar l'avinentsa per fer una reivindicació. Reivindico la figura d'alguns catalans que al llarg de la història han contribuït a la innovació, a la investigació, al progrés del país i al coneixement universal. Són noms que mereixen ser coneguts i reconeguts, com: Narcís Monturiol, inventor del submarí. Ildefons Cerdà, que fa un segle i mig va entendre i desenvolupar la idea que amb l'urbanisme es podien millorar les condicions de vida de les persones i es podia transformar la societat. Francesc Salvà, l'inventor del telègraf elèctric. Ramon Farguell, inventor de la berguedana, màquina essencial en la revolució industrial catalana. Josep Trueta, inventor d'un mètode que va permetre combatre la gangrena i salvar milers de vides en temps de guerra. Jaume Ferran, inventor de la vacuna contra el còlera. Químics de reconeixement mundial, com Manuel Ballester. El biòleg Ramon Margalef. El bioquímic Joan Oró. Investigadors que han fet importants descobriments en la lluita contra el càncer, com Francesc Duran, o en l'actualitat Joan Massagué, Manel Esteller o Joan Seoane. Eudald Carbonell, paleontòleg descobridor de l'*homo antecessor*. El cardiòleg Valentí Fuster. O Anna Veiga, que ha obert camins de coneixement en biomedicina.

No és una llista completa ni exhaustiva, però sí que són alguns noms que els joves han de poder tenir com a referents, noms que la Catalunya del segle XXI necessita multiplicar.

Finalment, vull fer referència a una darrera crisi, particular, perquè és permanent, està enquistada en el temps, la de les relacions entre Catalunya i l'Estat.

Canvis en les relacions entre Catalunya i l'Estat

Aquesta crisi l'arrosseguem fa temps, i obliga les institucions catalanes a malbaratar temps i recursos en conflictes permanents amb l'Estat per poder fer realitat les demandes socials i econòmiques dels catalans.

Abans parlava dels aeroports i el corredor ferroviari mediterrani. Només són dos dels moltíssims exemples que podríem dir. També en tenim molts en l'àmbit legislatiu. El més recent és el del Projecte de llei general de comunicació audiovisual, amb què el Govern de

l'Estat amenaça d'envair competències de la Generalitat en un sector cultural i productiu tan rellevant i estratègic en el segle XXI com l'audiovisual.

Però l'exemple més significatiu és, sens dubte, l'amenaça de la Sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. L'Estatut, aquell que va aprovar el Parlament el 30 de setembre de 2005, va ser un intent de fixar un marc estable, almenys temporalment. Però el van anar retallant i va perdre força i sentit. Tanmateix, el poble de Catalunya va validar el que havien aprovat les Corts Generals de l'Estat. Però des que es va aprovar viu l'amenaça de més retallades, encara, retallades *a posteriori* que si es produïssin posarien en dubte la lògica del model de l'estat autonòmic. Es demostraria de manera definitiva que les regles de l'Estat espanyol són d'una lògica injusta i negativa per a Catalunya.

No és estrany, per tant, que a Catalunya creixin les veus que demanen el dret a decidir sobre el nostre futur. De fet, una part important de la societat catalana empeny cap a aquest dret mitjançant consultes locals i simbòliques. És una opció present, i creixent, en el catalanisme del segle XXI que ja no es pot ignorar. Aquest és un dels grans canvis que vivim en la relació entre Catalunya i l'Estat.

Més tard o més d'hora, el poble català exercirà el seu dret a decidir específicament sobre la relació amb l'Estat sense descartar cap opció.

La crisi de les relacions amb l'Estat també demana canvis, i caldrà fer-los amb l'ull posat en un món on guanyen terreny els estats petits, amb capacitat d'actuar amb agilitat, ben connectats al món, capaços de teixir aliances, d'innovar i d'adaptar-se als canvis.

Conclusió

Per cloure la intervenció, m'agradaria fer una última reflexió.

Els representants polítics hem de treballar per facilitar els canvis, per superar no solament les crisis que tenim a sobre ara mateix, sinó també les que es preveuen en un futur immediat. Els representants polítics tenim la responsabilitat de pensar amb visió global, de posar mitjans, d'orientar, de regular, i de vegades *regular* vol dir simplificar i ser més eficients.

Però que ningú no esperi que els canvis que necessita fer Catalunya vinguin tots dels governs i les institucions. Tothom hi té un paper, en aquest context de canvis, perquè aquests canvis afecten tots els àmbits: institucions, empreses, sindicats, societat civil, ciutadania... Tots. Els canvis, els hem de fer entre tots.

Si sumem forces, si treballem amb constància, si apostem fort per la innovació en tots els terrenys, podem encarar el futur amb una economia forta, amb uns sectors productius adaptats al món global, amb una cultura plena de vitalitat, amb una societat cohesionada, amb dignitat i amb el país preparat.

Moltes gràcies.

El paper de les regions a la Unió Europea

Sessió plenària extraordinària

Consell Regional dels Abruços, 26 de febrer de 2010

Com a president del Parlament de Catalunya, vull expressar el meu agraïment per la invitació a participar en aquesta sessió plenària extraordinària del Consell Regional dels Abruços. És un honor tenir l'oportunitat de parlar i debatre en aquesta cambra sobre el paper de les regions a la Unió Europea i sobre l'aplicació del principi de subsidiarietat.

Abans, però, em permetran que expressi la meua solidaritat i la del poble català amb tota la població de L'Aquila, en relació amb el terratrèmol de l'abril del 2009. Les pèrdues humanes són irreparables, però cal seguir endavant, conscients que el repte de la reconstrucció no és tan sols d'edificis, sinó també de confiança, d'esperances de progrés. És refer una ciutat adolorida, que ha de viure amb el record de la tragèdia.

Des de Catalunya, en la mesura de les nostres possibilitats, volem contribuir a aquest procés de reconstrucció. Així, el passat 14 de desembre vaig poder assistir, convidat pel cònsol italià a Barcelona, a un concert benèfic de Nadal a la capital del Principat, a càrrec de l'orquestra i el cor Alfredo Casella, per a la reconstrucció del Conservatori. I tenim també la voluntat d'acollir a la nostra seu parlamentària una exposició impulsada per la fundació L'Abruzzo Risorge.

Són només dos detalls, dos exemples de la voluntat de Catalunya de col·laborar, de donar suport, humilment, a les víctimes del terratrèmol a la ciutat de L'Aquila, al conjunt de la regió dels Abruços, regió amb què tenim no tan sols vincles institucionals, com els que m'han portat avui aquí, sinó també socials, per mitjà de la figura d'un mite esportiu com el waterpolista Manel Estiarte, un català que ha construït la seva vida esportiva i personal a Pescara. Si l'esport és el gran espai simbòlic de la identitat als nostres temps, hi ha un fil que per mitjà d'ell també uneix Catalunya i els Abruços.

* * *

Dit això, passo a parlar del paper de les regions a la Unió Europea, regions, per cert, molt diverses. N'hi ha que tenen competències legislatives i n'hi ha que no. Tampoc coincideix el grau de capacitat fiscal pròpia, si és que en tenen. Menys encara els fets específics de cada territori: estructura productiva, moviments migratoris, etc. N'hi ha amb consciència nacional pròpia, fins i tot amb voluntat d'esdevenir estat, i n'hi ha de caire simplement administratiu, plenament identificades amb l'estat nació de què formen part i sense cap aspiració d'autogovern. Cadascuna respon a la seva identitat, a la seva realitat. Totes són Europa.

Una Europa que s'enfronta a diverses crisis globals o, millor en positiu, a diferents reptes globals. Alguns, de present, com la crisi financera, que ha fet trontollar no sols l'economia,

sinó també alguns principis neoliberals que havien marcat la política a Europa els darrers anys.

I altres reptes, altres crisis, truquen a la porta, com l'energètica o la mediambiental. Són temps de canvi, d'adaptació a un nou entorn, a un nou escenari polític internacional, temps de revisió de valors i actituds, de canvis estructurals a molts sectors. També per a les regions.

Aquestes crisis, situacions de canvi del nostre temps, posen en evidència que els grans reptes globals necessiten polítiques globals amb implementació i participació activa no tan sols dels estats, sinó també de governs i ens subestats, per criteris d'agilitat administrativa, proximitat i eficàcia, especialment en el cas dels grans estats, dels que mantenen estructures centralitzades i allunyades del detall de les realitats diferents de cada territori.

El món actual, en molts casos, en moltes qüestions, des del medi ambient a l'energia, passant pels fets migratoris, sobrepassa per dalt i per baix l'àmbit dels grans estats del segle XX, exigeix mesures supraestats —en el cas d'Europa, a escala de la Unió Europea—, però també demana mesures específiques a cada territori, d'escala subestatal.

Els estats mantenen el seu paper principal, però, la realitat política internacional, la conformen xarxes institucionals en què necessàriament es creuen els diferents nivells d'administració.

La mateixa Unió Europea, que necessita recuperar la implicació de la ciutadania, propugna l'aplicació del principi de subsidiarietat per ser més eficaç en les seves decisions. És a dir, defensa l'acció política des dels nivells més propers possibles a la ciutadania, i articula mecanismes com el de l'alerta prèvia legislativa per evitar disfuncions entre la legislació europea i les diferents legislacions estatals i subestats que conviuen a Europa.

Des de diferents perspectives, els canvis del nostre temps ens empenyen a mirar més enllà de les nostres fronteres, a entendre que l'escenari econòmic, polític, social i cultural és ja el món sencer. En conseqüència, l'acció de govern al segle XXI obliga a una acció exterior que respongui a l'àmbit competencial del govern. Si no, no es podrà prestar el servei eficaç al país que la ciutadania espera del seu govern.

* * *

En el cas de Catalunya, l'Estatut d'autonomia, aprovat l'any 2006 (que tenen traduït a la seva disposició), respon precisament a aquesta lògica. Dedica un capítol específic a les relacions de la Generalitat amb la Unió Europea i un altre —amb vuit articles— a l'acció exterior de la Generalitat, és a dir, de les institucions de govern de Catalunya. Així mateix, a l'Estatut incorporem de manera explícita els valors, els principis i les obligacions que deriven del fet de formar part de la Unió Europea.

Hem entès que Europa és el nostre espai natural al segle XXI. I Catalunya intenta participar-hi, intenta contribuir amb veu pròpia al projecte de la Unió Europea. Així es reflecteix en el nostre Estatut d'autonomia. L'escenari de l'acció política de les institucions catalanes abraça, per tant, la política exterior, tot respectant, en relació amb l'Estat espanyol, els principis d'autoritat, de lleialtat institucional i d'ordenació competencial.

El Parlament, de fet, actua des de fa anys assumint aquesta lògica. Sense menyscar les competències de l'Estat, en l'àmbit europeu participem en xarxes institucionals de caràcter multilateral com la CALRE (Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals Europees)

i mantenim relacions institucionals amb el Parlament Europeu, el Comitè de les Regions i la Comissió Europea, entre altres.

I, en paral·lel, hem mantingut i impulsat relacions bilaterals amb parlaments dels cinc continents: els casos del Marroc, Califòrnia, les Filipines o el Quebec, per citar alguns exemples més enllà dels regionals de la Unió Europea.

Per aquests motius, també, en la nostra cambra legislativa hem constituït dues comissions parlamentàries de seguiment: la d'Acció Exterior i de la Unió Europea, i la de Cooperació i Solidaritat, que vetllen per l'acció del Govern en aquestes matèries.

El poder legislatiu català, per tant, no és aliè a la necessitat d'actuar políticament a l'exterior.

Al contrari, entenem que l'eficàcia de l'autogovern necessita l'acció política exterior. I defensar els nostres interessos, alhora que defensar el projecte europeu, ens demana participació activa en la política comunitària.

Faré referència a dos exemples d'això, en relació amb Catalunya i la Unió Europea.

a) Connexió ferroviària. Des dels anys noranta, amb l'ajut dels fons europeus, l'Estat espanyol ha implementat línies de tren d'alta velocitat. I ho ha fet prioritant la connexió de la capital, Madrid, amb el sud i el centre de la península Ibèrica.

Tot just fa dos anys ha connectat Madrid amb Barcelona. Vint anys després d'inaugurar la primera línia de tren d'alta velocitat, encara s'estan fent les obres per connectar amb les regions del sud de França. I encara espera torn el tren d'alta velocitat de l'anomenat *corredor mediterrani*, que hauria d'unir les regions costaneres de la Mediterrània espanyola, amb sortida a França.

Per lògica europea, i per lògica de les regions mediterrànies, la connexió de l'Euromediterrània hauria d'haver estat una prioritat a l'hora d'invertir en infraestructures ferroviàries. I, tanmateix, per a l'Estat espanyol, la prioritat era una altra, la de connectar amb alta velocitat el centre de l'Estat i la resta de la península. És la prioritat per a la qual va demanar suport a la Unió Europea, i és la que s'ha fet.

No han coincidit ni coincideixen els interessos de les regions mediterrànies (i els de bona part d'Europa) amb els del conjunt de l'Estat espanyol. Això porta les nostres institucions, els nostres representants, a intentar defensar altres prioritats al món polític europeu. És pràcticament una obligació amb la nostra ciutadania, amb les nostres empreses, amb el conjunt de la regió, traslladar aquesta reivindicació a la Unió Europea de manera directa, no oposada a l'Estat, però sí complementària, atès que el que per a nosaltres és una prioritat (i té una lògica europea evident), no ho ha estat tant per a l'Estat.

Aquesta actuació complementària s'ha fet visible amb trobades i manifestos conjunts amb institucions de regions franceses i italianes que comparteixen el nostre objectiu. Per exemple, amb una declaració comuna, l'estiu passat, a favor de les xarxes transeuropees de transport, signada per Catalunya, les regions franceses de Roine-Alps, Llenguadoc-Rosselló i el Franc Comtat, i la regió italiana del Piemont.

I s'ha traduït també, per exemple, en una alegació al Llibre verd de les xarxes transeuropees de transport de la Comissió Europea. Alegació en què el Govern de Catalunya demana un gran eix ferroviari d'ample europeu per a mercaderies que connecti tots els ports marítims i fluvials i els aeroports del nord al sud d'Europa, passant pel Mediterrani.

Considerem que ha de ser una prioritat en la construcció europea, perquè és un projecte d'interès comú europeu.

b) Un segon exemple. El de l'oficialitat de la llengua catalana a la Unió Europea (actualment és reconeguda com a llengua d'ús administratiu, ja que és llengua oficial de l'Estat espanyol).

La nostra llengua, aquesta amb què m'adreço avui a vostès, no és tan sols una llengua plena d'història, que ha sobreviscut a prohibicions i persecució. És la dotzena llengua més parlada de la Unió Europea (fins i tot manté una petita presència aquí, a Itàlia, a Sardenya, a la ciutat de l'Alguer, on s'estima que l'entén el 90% de la població).

A Europa no és una llengua minoritària. És la llengua de deu milions d'europeus. Disposa d'una literatura de prestigi (la cultura catalana, per exemple, fou la convidada d'honor a la Fira del Llibre de Frankfurt del 2007). És una llengua amb una indústria editorial de primer nivell i de llarga tradició, amb més de deu mil títols a l'any, circumstància que ens converteix en la vintena llengua que més edita del món. Som la desena llengua en nombre de traduccions. Una llengua i una cultura preocupades i ocupades en la seva difusió internacional, amb la voluntat de compartir i dialogar amb totes les altres llengües i cultures. Enguany ha estat la convidada d'honor de la prestigiosa fira Expolangues de París.

I té una presència activa i destacada a Internet. Com a exemple, en l'enciclopèdia lliure d'Internet, la Viquipèdia, és la quinzena llengua en nombre d'articles publicats (més de dos-cents mil). Per cert, la italiana és al cinquè lloc, per sobre de l'espanyola. El «cat» és el primer domini d'Internet d'una llengua i una cultura, la catalana. Un domini propi que ha generat l'entusiasme dels ciutadans, les entitats, les empreses, les institucions i les administracions del país amb la seva «matrícula virtual».

Per cert, l'empresa nord-americana d'antivirus McAfee ha situat el «cat» en segon lloc pel que fa a seguretat informàtica (és a dir, que navegar per pàgines «cat» és més segur), en un rànquing de 280 dominis de tot el món.

Que la nostra llengua sigui reconeguda oficialment per la Unió Europea és una reivindicació vinculada al fet de poder veure en la Unió Europea un espai on ens puguem reconèixer, on es reconegui allò que som, on es reconegui la nostra identitat, de què poder-nos sentir part des de la pròpia identitat.

Potser algú de vostès pensa que això no és gaire important, però pensin com se sentirien si neguessin això a la seva pròpia llengua, si l'italià no fos idioma oficial de la Unió Europea.

La nostra reivindicació no és una prioritat per a cap govern de l'Estat espanyol. De manera que la voluntat i els drets de la nostra ciutadania ens empenyen a traslladar des de les nostres institucions la petició d'oficialitat del català a les institucions europees.

* * *

No substituïm l'estat, però sí que complementem les seves actuacions i empenyem en defensa dels nostres interessos, dels nostres drets.

Hi insisteixo: les necessitats del segle XXI ultrapassen l'acció dels estats. Això ens porta, més enllà d'aquests exemples, a intentar defensar a la Unió Europea, amb veu pròpia, els nostres interessos, amb perspectiva europea, i a col·laborar amb altres regions europees de manera bilateral, com fem amb Roine-Alps, amb qui l'any passat Catalunya va signar un conveni de col·laboració per impulsar actuacions en infraestructures, recerca i innovació,

cultura i formació, amb l'objectiu de plantar cara a la crisi econòmica i preveure oportunitats de futur. O de manera multilateral, com és el cas de l'Euroregió, amb les regions d'Aragó, les Illes Balears, Languedoc-Rosselló i Migdia-Pirineus.

* * *

Passant de l'exemple català a una visió més global, el que és evident és que el desenvolupament i el futur de la Unió Europea passen, entre altres aspectes, pel reconeixement del paper fonamental de les regions en el projecte comunitari, per raons de proximitat i eficàcia del mateix projecte comunitari, i per raons d'interès de la ciutadania en la seva relació amb els poders públics.

En certa manera així ho ha anat reconeixent la mateixa Unió Europea en propugnar l'aplicació del principi de subsidiarietat. Un principi que determina que la presa de decisions s'ha de fer en l'esfera més propera possible a la ciutadania, i que ha estat present en els processos d'integració europea des dels tractats fundacionals de la Unió, tot i que la ineficàcia a l'hora d'aplicar-lo l'havia mantingut com a assignatura pendent en cada fase d'avenç del desenvolupament de la Unió Europea.

La frustrada Constitució europea va marcar un punt i a part. Des de la CALRE, les regions amb poder legislatiu, tot i considerar insuficient l'avenç en el reconeixement i la integració del paper de les regions en el projecte de tractat constitucional i, en especial, del protocol annex sobre l'aplicació del principi de subsidiarietat, vam valorar positivament que introduís un canvi d'orientació significativa en diversos aspectes: des d'assumir definitivament el valor polític del principi fins a determinar que l'exercici de les competències de la Unió no és una qüestió reduïda a la dinàmica institucional amb els estats, sinó també amb els nivells territorials en què aquests s'organitzen a escales regional i local. Seguint aquella línia, el Tractat de Lisboa ha obert, finalment, la porta d'un nou escenari.

És evident que ens trobem a l'inici d'una nova etapa de la Unió Europea. La participació de les institucions subestats en els processos legislatius de la Unió Europea constitueix un pas important en l'adequació del funcionament de la Unió a la realitat multinivell de l'Europa del segle XXI. Una realitat multinivell que la Unió Europea no pot ignorar si vol ser eficient, si vol ser propera a la pluralitat de realitats territorials, identitàries i socials que la caracteritzen.

Si els mecanismes per a la participació de les regions en el projecte europeu no funcionen, el desajust, la ineficàcia afecta la regió i afecta les polítiques europees. De manera que el paper que correspon a les institucions subestats en el marc comunitari no es pot reduir a una qüestió interna dels estats. Som part d'Europa, i cal que es tingui present aquesta concepció europea de les nostres realitats.

I, en relació amb això, em permetran remarcar dues idees relacionades amb els parlaments regionals de la Unió Europea i el principi de subsidiarietat:

1. El control de la subsidiarietat en el marc comunitari és una qüestió fonamentalment legislativa, i això situa els parlaments regionals en un paper central dels processos legislatius de la Unió Europea.

2. Els parlaments regionals hem d'assumir aquest paper, aquesta responsabilitat amb el projecte europeu, amb les nostres institucions i també amb la ciutadania que representem.

* * *

En conclusió, el Tractat de Lisboa ha obert una nova etapa, plena d'interrogants, en què cal que els parlaments legislatius regionals col·laborem, sumem experiències, sumem esforços. Així almenys ho intentem fer per mitjà del grup de subsidiarietat de la CALRE.

I en aquest sentit aprofito l'oportunitat per cloure la meua intervenció anunciant-los que, en el marc d'aquest grup de treball, el Parlament de Catalunya organitza i acull el 28 de juny un seminari sobre l'actual aplicació del principi de subsidiarietat als diferents estats; i tractarem també el dret d'acció del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees (TJCE) davant la violació del principi de subsidiarietat.

En concret, ens proposem analitzar l'establiment d'un procediment per sol·licitar la interposició d'un recurs davant el TJCE quan sigui necessari. Una qüestió específica, clau, per garantir el paper de les regions en el control de la subsidiarietat de la legislació comunitària.

Confio que llavors podré acollir els representants del Consell Regional dels Abruzzos amb la mateixa càlida hospitalitat amb què he estat rebut en aquesta breu visita a la seva regió.

Moltes gràcies.

El rol del cooperativismo como agente de desarrollo local en un contexto competitivo

Open Days 2010 - 8a Setmana Europea de Regions i Ciutats

Trento, 5 d'octubre de 2010

El cooperativismo frente a la crisis

Los países del mundo occidental se encuentran en un contexto de crisis. Crisis en plural: financiera, económica y productiva. Otras crisis amagan sus efectos, aguardan a la vuelta de la esquina, como la energética o la medioambiental. Crisis globales pero también particulares de cada país, con factores propios y consecuencias diferenciadas. En unos casos las cuentas públicas están al borde del colapso, en otros, el paro adquiere niveles insostenibles para una sociedad avanzada. Y los que resisten en uno y otro sentido, sufren un deterioro en su modelo de estado del bienestar, en derechos sociales o laborales, o en sus perspectivas de progreso.

En la raíz de todas esas crisis se encuentra una crisis de valores, la imposibilidad de detener la codicia y la obsesión por los beneficios a corto plazo. El individualismo extremo pasando por encima del bien común. No es tan solo un problema de ética. Esa corriente de fondo ha arrastrado al mercado financiero, a la sociedad, a la vida política y a la actividad productiva.

La especulación no creó solamente burbujas financieras, o inmobiliarias (como en el caso de España o Irlanda): todo el modelo occidental estaba montado en una burbuja especulativa.

Durante el largo ciclo económico de prosperidad, empujados por el liberalismo y la globalización, y con el consentimiento de la sociedad, los principales agentes económicos, sociales y políticos prescindieron de cualquier referencia a la persona, al bien común y a la sostenibilidad del sistema a medio y largo plazo. Todo valía en nombre del beneficio más inmediato.

Por ello, a la hora de plantear los cambios a los que obliga cualquier crisis, debe tenerse en cuenta esa raíz común de las crisis actuales. Nuestras sociedades, los ciudadanos de la Europa que quiere salir de las crisis, no pueden estar al servicio de la economía. La economía debe volver a ser un instrumento, nunca un fin.

En consecuencia, las respuestas, los cambios que incidan en esa raíz, deben contar con toda la atención y apoyo posibles. Y ese es el caso de la economía cooperativa, de las propuestas de tipo cooperativo. Por ejemplo, en el mundo de la empresa. Durante estos años, en muchos países, la figura de la cooperativa ha sido marginada y víctima de estereotipos.

Ahora, paradójicamente, es un modelo que responde a la necesidad de un modelo productivo donde las personas recobren su valor; una forma de empresa alejada de las prácticas que nos han abocado a las crisis actuales y que postula trabajar con sentido común por el bien común. Un modelo, además, arraigado en el territorio, preocupado por su desarrollo empresarial pero también por su entorno. Insisto, no es solo una cuestión ética.

Existen evidencias de que las cooperativas, en cualquier sector de actividad, sobreviven mejor que sus competidores. Hoy hemos conocido el caso de Mondragón, en Euskadi. Les pongo un ejemplo que no se ha citado. Trasladémonos a la crisis de los ochenta, al siglo pasado. En Mondragón, ante la posibilidad de tener que despedir a un 15% de sus trabajadores, optaron por reducirse todos ellos un 15% su salario durante un año. Impidieron que se produjera un solo despido y la cooperativa salió reforzada de aquella crisis.

Las cooperativas tienen mayor flexibilidad laboral, por lo que sus puestos de trabajo pueden resistir mejor las situaciones de crisis. Y en tanto que pueden autorregularse, permiten controlar y mejorar las condiciones laborales y potenciar su formación, lo que a medio y largo plazo es beneficioso para la competitividad de la cooperativa. Generan empleo estable y favorecen el desarrollo de la economía local.

Las cooperativas de consumidores son proveedoras de productos de consumo al mejor precio con garantía de calidad, y por lo tanto, también están bien situadas para mantener ingresos en tiempos de crisis. Las de productores ayudan a los empresarios pequeños a mantenerse en el mercado. Y las agrícolas son, para Europa occidental, un factor necesario para conservar el sector, de gran importancia estratégica para el territorio en el siglo XXI.

Sin embargo, como bien advierte el propósito de esta jornada, estas ventajas están condicionadas por la competencia del mercado, o por su propia eficiencia. Es decir, el modelo cooperativo ofrece ventajas, pero no es una garantía de éxito. Por tanto, teniendo en cuenta el valor añadido que ofrecen a nuestros sistemas productivos y a nuestra sociedad, en cierto modo estamos obligados, desde el punto de vista de los poderes públicos, desde la política, a plantearnos la forma de ayudar a su consolidación y extensión.

Cooperativismo en Cataluña

Hecho este posicionamiento general, haré una breve descripción de la situación del modelo cooperativo en Cataluña. Como presidente del Parlamento, me permitirán que haga hincapié en los aspectos legislativos.

Cataluña es un país con una fuerte cultura de la solidaridad. No es extraño, por tanto, que las sociedades cooperativas tengan allí una larga tradición. Posiblemente también influye el hecho de que ante los obstáculos políticos para ejercer nuestro autogobierno, ante nuestra «carencia de Estado» propio, la sociedad civil ha tomado frecuentemente la iniciativa a la hora de innovar, de buscar modelos sociales y económicos alternativos.

Solamente un ejemplo: fue en Cataluña donde se fundó, en 1842, la primera sociedad cooperativa del Estado español, la Companyia Fabril de Teixidors i Cotó de Barcelona, una cooperativa laboral que al mismo tiempo hacía las funciones de mutua ante situaciones de desempleo, enfermedad o invalidez.

Consiglio della Provincia
autonoma di Trento

8th Europe
Regions
Brussels 4 -

Aquel empuje social ha tenido su traducción legislativa cuando hemos podido disponer de poder político. Ya en 1934, durante la República, el Parlamento de Cataluña aprobó una ley de bases de la cooperación, y separadamente, una de cooperativas y otra de sindicatos agrícolas. Me estoy refiriendo a los años treinta del siglo pasado. Aquella legislación fue considerada en aquellos tiempos como una de las más avanzadas a nivel mundial; y como tal fue elogiada por la Oficina Internacional del Trabajo de Ginebra.

Pero en 1939, al vencer en la Guerra Civil el bando franquista, esas leyes fueron derogadas por la dictadura militar. Las cooperativas catalanas fueron regidas desde entonces por distintas leyes estatales hasta la recuperación democrática de nuestras instituciones de autogobierno.

Así, en 1983, el Parlamento de Cataluña aprobaba de nuevo una ley de cooperativas de Cataluña. Y una vez más, Cataluña se avanzaba al Gobierno del Estado, que no legislaría democráticamente sobre la materia hasta 1987. Es decir, desde 1975, año en el que muere el dictador Franco, hasta el 1987, en el que la democracia ya hace un tiempo que funciona, las cooperativas españolas no tenían una ley propia adaptada a la expresión de la democracia en España.

Continúo con la historia catalana. En los años 1991 y 1993 el Parlamento modifica la ley catalana, introduciendo importantes innovaciones, como la reducción de cinco a tres miembros como número mínimo de socios para constituir una cooperativa laboral, lo que favoreció la utilización de esta figura jurídica para iniciar numerosos proyectos de autogestión empresarial.

Nuevamente, esas dos modificaciones de ley inspiraron cambios legislativos en otras comunidades autónomas españolas, así como en la propia legislación del Estado.

En 2002 el Parlamento aprobó una nueva ley de cooperativas de Cataluña, con el objetivo de fomentar la constitución de cooperativas y conseguir la consolidación económica de las ya existentes, en cuanto se había constatado, y así se señaló en el preámbulo de dicha ley, que «el autoempleo generado mediante las llamadas empresas de economía social, y en concreto, mediante las cooperativas, se había demostrado que era una de las fórmulas más adecuadas para la inserción social y laboral de las personas».

Más aún, se consideraba que podía constituirse como figura clave, desde el punto de vista jurídico y económico, «para la consolidación del concepto actual de empresa competitiva», concepto vinculado al «capital humano» y a la idea de la «responsabilidad social de la empresa».

Cabe añadir que a consecuencia de la ley de 2002, que obligaba a las cooperativas a adaptarse a la nueva normativa, se puso de manifiesto que en el Registro Central de Cooperativas de Cataluña estaban dadas de alta muchas cooperativas que en la práctica permanecían inactivas. De las 11.000 que constaban inscritas, se pasó a 4.000 reales. Ello ha llevado a plantear la necesidad de una nueva legislación, adaptada a un escenario real distinto del que se creía al elaborar dicha ley. Por lo tanto, en estos momentos existe en Cataluña un debate sobre cómo podemos mejorar los aspectos relativos, por ejemplo, a la competitividad; un debate que, debido a los tempos parlamentarios (se celebran elecciones el mes que viene), queda pendiente y deberá ser tratado en la próxima legislatura.

Termino esta parte de la conferencia con el Estatuto de autonomía de Cataluña. Como saben, el Estatuto de autonomía es la ley —ley orgánica del Estado, en este caso— por la que nos regimos, por la que se rige nuestro autogobierno. Pues bien, en el nuevo Estatuto, aprobado en 2006, las cooperativas tienen una presencia significativa.

En relación con los principios rectores que deben guiar la actuación de los poderes públicos, el artículo 45, relativo al ámbito socioeconómico, dice en uno de sus puntos que «la Generalitat debe fomentar la acción de las cooperativas y las sociedades laborales y debe estimular las iniciativas de la economía social».

En cuanto a la distribución de competencias sobre la materia, el Estatuto dedica un artículo exclusivo, el 124, a cooperativas y economía social. En este artículo se establece que «corresponde a la Generalitat la competencia exclusiva en materia de cooperativas». Es decir, es competencia de la Generalidad de Cataluña «la regulación y el fomento del movimiento cooperativo, en especial para promover las formas de participación en la empresa, el acceso de los trabajadores a los medios de producción y la cohesión social y territorial».

A su vez, «la regulación y el fomento del movimiento cooperativo incluyen:

- a) La regulación del asociacionismo cooperativo.
- b) La enseñanza y la formación cooperativas.
- c) La fijación de los criterios, la regulación de las condiciones, la ejecución y el control de las ayudas públicas al mundo cooperativo.»

Expuesto el marco legislativo, y para no excederme en el tiempo de mi intervención, permítanme unos breves apuntes sobre el contexto político del modelo cooperativo en Cataluña:

— Las medidas de apoyo del Gobierno de Cataluña van desde las subvenciones hasta las bonificaciones fiscales, pasando por el derecho de preferencia en caso de empate cuando concurren a concurso de adjudicaciones públicas. O el sistema Coop Express, iniciativa para agilizar los trámites burocráticos, que garantiza la inscripción en el registro público de cooperativas en un límite de 48 horas.

— De modo particular deben citarse los planes de dinamización de la economía cooperativa, 2010-2013, de carácter territorial. Es el resultado de un proyecto piloto impulsado por el Gobierno catalán durante el 2009, en colaboración con las administraciones locales, en el que han participado cuatro ayuntamientos. Sus objetivos son: diagnosticar el potencial cooperativo en cada territorio; establecer y consolidar una mesa de concertación a nivel territorial con otros agentes para trabajar coordinadamente; y elaborar un plan de actuación de promoción del cooperativismo a tres años vista.

— Pese al apoyo del Gobierno de Cataluña, pese a la tradición histórica, pese al marco legislativo, pese a distintos ejemplos de éxito empresarial (la cooperativa Abacus, por ejemplo, cuenta con más de medio millón de socios consumidores), pese a que un número creciente de economistas y expertos sociolaborales aboguen por las virtudes del cooperativismo, el modelo cooperativo continúa ocupando en Cataluña un espacio cuantitativamente marginal en el sistema productivo (alrededor de un 2% del empleo, y un 6% del PIB), y sigue alejado de la opinión pública catalana y española como alternativa al modelo capitalista tradicional.

— En un contexto de destrucción de puestos de trabajo alarmante en Cataluña y en el conjunto del Estado, las cooperativas no solamente resisten, sino que en los últimos trimestres han aumentado ligeramente sus niveles de empleo. Y en los últimos dos años ha continuado aumentando el número de cooperativas y de socios.

— El modelo cooperativo es, por su naturaleza, innovador. Son muchos los ejemplos en relación con la forma de organizarse, de acceder a los clientes, de relacionarse con los proveedores, de producir y distribuir los productos. Esa capacidad de innovación revierte positivamente en su competitividad.

Conclusión

La economía cooperativa representa un modelo empresarial que trabaja en el territorio y para el territorio, lleva a cabo una actividad productiva, crea empleo de calidad, genera riqueza y la distribuye de modo más equitativo, contribuye al equilibrio territorial, y se preocupa por una economía más sostenible desde el punto de vista económico, ambiental y social.

Un modelo alternativo que puede ser competitivo, y por lo tanto, del que no podemos desentendernos desde los poderes públicos. En Cataluña, probablemente, tenemos mucho que aprender de los innovadores proyectos impulsados en distintas regiones italianas. Y creo que el conjunto de Europa debe prestar más atención a las posibilidades que ofrece el modelo cooperativo como respuesta a las crisis, como referente para los cambios que deben producirse en las empresas tradicionales, por ejemplo, en relación con la llamada responsabilidad social de las empresas.

Pero lo más importante, lo que me gustaría remarcar hoy aquí, es que su competitividad no viene dada por las posibles ventajas de su figura jurídica, sino precisamente por su naturaleza cooperativa, por su identidad. Lo será en la medida que cumpla los principios cooperativos, que responda a las necesidades colectivas.

Su identidad es su valor. El modelo cooperativo es potencialmente competitivo, especialmente si su entorno toma conciencia de su valor añadido.

Es competitivo como servicio, como producto, si no pierde sus valores, su razón de ser, si no se aboca a la competición obsesiva de costes. No tiene sentido competir en costes de mano de obra en un mundo globalizado donde países emergentes o en desarrollo mantienen derechos laborales reducidos.

Es plenamente competitivo en términos de valor social añadido; es competitivo si mantiene la garantía de calidad; es competitivo por el factor de proximidad; es competitivo por su arraigo en el territorio; es plenamente competitivo si no abandona su tendencia innata a la innovación. En definitiva, es competitivo en el contexto actual y futuro si no se traiciona a sí mismo, si los poderes públicos le dan su apoyo, y sobre todo, si el conjunto de la sociedad toma conciencia del valor colectivo añadido que deriva de su oferta de productos y servicios.

La última palabra no la tiene un mercado abstracto, sino las personas que conforman la sociedad de cada país. La competitividad del modelo depende, pues, de cada uno de nosotros.

Muchas gracias.

Actes institucionals

Inauguració del monument en memòria del president Lluís Companys

Sant Llorenç Savall, 13 de gener de 2007

Com a president del Parlament és un veritable honor inaugurar aquest monument en memòria del president Lluís Companys i Jover, afusellat ja fa seixanta-sis anys, després d'un fals judici —que malgrat algunes promeses, per cert, encara ara no ha estat anul·lat—, en un castell, el castell de Montjuïc, que, malgrat també algunes promeses, encara ara segueix en mans de l'exèrcit espanyol.

El president Companys fou assassinat, i ho fou perquè era el president democràtic del nostre país. L'extremeny Fernando Valera, que va ser un alt càrrec en el Govern de la República i que va ser cap del Govern en l'exili, ho va deixar escrit, i ho cito textualment: «Digámoslo claro: lo han asesinado por catalán. El odio del vencedor hubiera querido fusilar en su persona a Cataluña entera.» La seva execució no pretenia ser només la d'una persona, sinó la de tota una institució. Va morir perquè pretenien matar amb ell l'esperit, la voluntat, d'una nació. Volien matar el que ell representava: un poble que havia pretès accedir a l'exercici de les seves llibertats individuals i col·lectives.

Però no ho van aconseguir. Només van engruixir la llista de màrtirs que al llarg de la història han perdut la vida per la llibertat. I, així, el seu esperit de justícia, de pau, de llibertat, aquelles darreres tres paraules que va escriure la vetlla de la seva mort —«justícia, pau i llibertat»—, van passar a formar part per sempre més de l'ànima de Catalunya.

Companys, per tant, té un lloc en la història com a president màrtir. Però Companys, amb les seves virtuts i també amb els seus defectes, és clar, és molt més que això. El seu llegat va molt més enllà. Lluís Companys forma part també del que ara som, del que avui és Catalunya.

La història recorda la seva trajectòria política com a diputat, com a dirigent d'Esquerra Republicana, com a president del Parlament, com a ministre de la República i finalment com a president de la Generalitat de Catalunya. També recorda que fou impulsor de grans moments històrics, com quan va hissar les banderes republicana i catalana al balcó de l'Ajuntament de Barcelona, cosa que va precipitar la proclamació de la República per Francesc Macià. Però, cal recordar i remarcar, tant o més que això, el seu compromís social amb el món obrer, amb el món agrari, amb la justícia, amb Catalunya, fos exercint com a advocat dels menys afavorits, fos escrivint i dirigint publicacions en què denunciava injustícies socials o criticava, per exemple, la guerra amb el Marroc, fet que, per cert, li va costar el primer d'una quinzena d'empresonaments.

Mantenir en la memòria aquell Companys vol dir també mantenir viu el record d'altres catalans que el van precedir o que el van acompanyar en la lluita per la llibertat i contra les injustícies, amb el també assassinat Francesc Layret al capdavant.

El nom de Lluís Companys i Jover, abans de ser president, s'inscriu entre altres grans noms catalans que entre el final del segle XIX i el primer terç del segle XX van estendre arreu de la societat els valors republicans, mitjançant l'acció social, exercint la defensa activa dels drets dels obrers i dels camperols, publicant articles, llibres o revistes, impulsant ateneus o amb aquella Associació Escolar Republicana, de què fou un dels fundadors i que tant va significar per a l'educació de milers de catalanes i catalans.

Avui més que mai ens cal recordar els valors que formen part de la nostra cultura, de la nostra manera de ser, del nostre tarannà, i que en resum serien: la llibertat, aquesta llibertat de pensament; la participació, és a dir, el deure d'implicació en la cosa pública, prendre consciència general que l'interès ens afecta a tots plegats, i compromís amb la justícia, amb la llibertat, amb els drets de les persones i amb els drets dels pobles, també. Aquests valors formen part de Catalunya, són el llegat de tota una generació que va lluitar per nosaltres, per la nostra terra, pels nostres drets, per les nostres llibertats, i que en molts casos ho van pagar amb la mort o amb l'exili.

Companys va ajudar a estendre aquests valors, i davant els crits d'imposició hi oposava llibertat. Llibertat, un anhel present al llarg de la història de la nostra nació i que encara ara és al darrere de gairebé tots els impulsos polítics del país.

«Catalunya i la llibertat són la mateixa cosa», deia el president Companys. I personalment no em canso d'utilitzar la seva cita, perquè és, aquest anhel de llibertat, un anhel que tothom pot comprendre, que tothom comparteix, un dels valors que precisament ens pot ajudar a cohesionar, a bastir, aquesta nova Catalunya del segle XXI que ha d'avançar en un món cada cop més globalitzat.

Llibertat, perquè els darrers segles de la història de Catalunya són els d'un poble que simplement lluita per ser, per existir, no pas per imposar res a ningú. Les reivindicacions de Catalunya han estat i són reivindicacions de llibertat. I sempre mitjançant el diàleg, la pau i l'entesa.

Tot això connecta Lluís Companys amb la realitat actual, i ens empeny, per sobre de l'home, a recordar el polític compromès amb la llibertat, a recordar també el ciutadà actiu en defensa dels drets de les persones, dels drets de la nostra nació, a recordar en definitiva el nostre president de la Generalitat, assassinat precisament perquè ens representava a tots nosaltres.

No és, doncs, només una figura històrica del passat d'una nació. És una part del nostre present. De fet, l'íntim lligam entre reivindicacions socials i nacionals que ell defensava, i derivades d'aquest republicanisme que comentava abans, forma part del pensament actual polític del nostre país.

Per exemple, avui és difícil oposar el fet de corregir els desequilibris del mercat de l'habitatge, o sigui, garantir el dret a un habitatge digne, al fet que es tracta d'un avenç imprescindible per aconseguir un país més lliure, una Catalunya més lliure. De la mateixa manera, un major autogovern real o la correcció del dèficit fiscal que pateix Catalunya són elements imprescindibles per avançar en el progrés social. No són ni processos oposats ni processos incompatibles. Tot al contrari.

Aquest vincle, aquest lligam entre l'avenç social i l'avenç nacional, avui present en gran part del pensament polític català —«transversal», que es diu actualment—, té també l'em-

premta de Lluís Companys i Jover. Forma part del llegat d'aquell republicanisme que veié la realitat esclafada per la violència dels militars colpistes, però del qual vam poder conservar voluntats i ideals que inspiren nous camins de futur. Camins propis, perquè els temps són uns altres, el món és molt diferent, la nostra realitat és molt diferent. Però tenim referents, tenim exemples i tenim somnis assolibles que ens ajuden a construir la nova Catalunya.

* * *

Avui, per tant, fem un acte de commemoració institucional, i vull manifestar solemnement l'agraïment i el reconeixement a l'Ajuntament de Sant Llorenç, al seu alcalde, per la seva contribució a la recuperació de la nostra memòria històrica.

I respecte al procés de recuperació de la nostra memòria històrica, permetin-me un apunt: se'ns intenta fer passar en blanc moltes pàgines de la història d'aquest país, brandant l'argument de la necessària concòrdia, de la igualtat i la reciprocitat entre bàndols, preteñent ignorar que un dels dos es va alçar militarment contra la democràcia, va guanyar per la força de les armes i durant gairebé quaranta anys va assenyalar uns vencedors i va assenyalar uns vençuts. Molta gent va patir per la defensa de la democràcia, i no ha tingut més reconeixement que el silenci, la marginació i l'oblit. Moltes persones encara no saben on anar a plorar el cos dels seus familiars i éssers estimats, morts i desapareguts en la guerra o en els durs anys que la seguiren.

Per això és important, la lluita per la memòria històrica, perquè cal passar pàgina en la història, evidentment, no n'hi ha cap dubte, però no es pot passar aquesta pàgina en blanc.

Els darrers anys, les institucions catalanes han fet molt en aquest sentit, i cal reconèixer-ho. Avui n'és un exemple, i torno a insistir en l'agraïment a l'Ajuntament, i també permetin-me agrair a l'escultor la seva brillant aportació amb aquestes formes que veiem aquí al darrere i que signifiquen tant, al mateix temps.

Avui fem un acte, doncs, de recuperació de la memòria històrica, però també un acte de reivindicació del llegat del president Companys; de reivindicació, en definitiva, de la lluita per la llibertat: la de les persones i la dels pobles. Avui reivindiquem, doncs, el valor de la llibertat; avui reivindiquem Catalunya.

Moltes gràcies i enhorabona.

Acte de signatura de la Capital de la Cultura Catalana 2008

Perpinyà, 24 de febrer de 2007

L'any vinent, l'any 2008, «el centre de l'univers» —en paraules de Dalí— serà la Capital de la Cultura Catalana. Dalí va situar en l'estació de tren d'aquesta vila el focus del pensament universal. Aquell fou l'impuls d'un geni per a la projecció de Perpinyà. Ara han estat l'impuls social, l'impuls polític i l'impuls institucional els que no solament han tornat a situar l'estació de tren en el punt d'atenció internacional, en un ambiciós projecte de reforma de la ciutat, sinó que amb treball, amb decisió i amb illusió han aconseguit que el 2008 la vila de Perpinyà esdevingui la Capital de la Cultura Catalana.

És a dir, durant tot un any, Perpinyà, el que aquí es farà, la seva gent, serà el punt de referència principal d'una nació cultural de més de dotze milions de persones, que encara que actualment pertanyin a diferents estats se saben i se senten unides per un vincle més fort que qualsevol frontera política, unides per una cultura comuna: la cultura catalana.

Milions de persones agermanades per una llengua, milions de persones que tenen en comú vincles històrics, milions de persones que conformen una àrea social i econòmica potent, amb personalitat pròpia dins la nova Europa i el nou món del segle XXI.

Més enllà de fronteres estatals, tots els qui formem part de la cultura catalana tenim paisatges comuns, tenim reptes comuns, i penso que cada cop més som conscients que el nostre futur passa per la capacitat de col·laborar, de generar sinergies, de sumar esforços en favor d'objectius també comuns, sigui en el marc de les comunicacions, de l'energia, del comerç o de la cultura. Col·laborar, cercar complicitats des de les institucions polítiques i els governs, des de la societat civil, des del món associatiu, des del món empresarial, des del món universitari. Tenir sempre present el que ens uneix, de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó i, Mediterrània enllà, a l'Alguer.

N'és exemple, d'aquest nou entorn de col·laboració, el projecte de la capitalitat cultural, un projecte que ens permet donar-nos a conèixer portes enfora amb molta més força, però que també ens permet, i això no és menys important, una oportunitat perquè els diversos territoris de parla catalana ens coneguem millor portes endins, recuperem lligams i ens descobrim o recordem nosaltres mateixos.

En aquest sentit, ningú no dubta que Perpinyà ha estat històricament un referent fonamental de la Catalunya del Nord. Però és prou coneguda, la Catalunya del Nord? Del que ara s'hi fa, quantes coses en desconeixem els qui vivim més avall dels Pirineus o els qui viuen Mediterrània enllà? Quantes emocions, quants coneixements, quantes vivències, quanta riquesa vital, hi podem trobar el 2008 si aprofitem l'oportunitat que ens oferirà aquesta capitalitat cultural?

I no oblidem que en l'àmbit cultural tothom hi guanya: el qui dona i el qui rep. Totes les cultures del món creixen amb la difusió, amb el contacte, amb la mirada de l'altra. I quina mirada hem de buscar primer si no és la d'aquests més de dotze milions de persones agermanades per la llengua catalana?

Es pot enfocar en termes de mercat, d'eficiència, d'eficàcia, de potencialitats de la producció i de la indústria cultural; però també podem parlar de lligams col·lectius invisibles que expliquen l'emoció compartida per unes notes, uns colors, uns paisatges.

Al cap i a la fi, què és la cultura, si no és l'expressió de l'ànima d'un col·lectiu, d'un poble, d'una nació? La cultura és l'expressió dels somnis, de les pors, de les il·lusions, de les alegries i també dels fracassos. És el seny i és la rauxa, és la rutina i és el trencament, és el pensament i és l'acció, elements marcats tots sobre el mapa del món amb paraules, amb pinzells, amb instruments tecnològics, amb el cos, amb les mans, també amb les rialles i amb els plors.

I en el cas de la cultura catalana podem dir amb orgull i veu alta que ha fet grans aportacions a la cultura universal en tots els àmbits. Fins i tot, com bé es destaca en el projecte de la capitalitat de Perpinyà, en la cultura de la pau i el diàleg.

És en aquesta Catalunya del Nord, a la ciutat de Toluges, on tingué lloc al segle XI la primera de les assemblees de pau i treva, la demostració en uns temps difícils que els conflictes es poden resoldre amb diàleg arribant a acords i compromisos. Aquest esperit de diàleg, d'escoltar el que diu l'altre, ha fet de la nostra una cultura amb aportacions molt diverses, plena d'intercanvis, de barreja, i que alhora manté sempre elements propis, la nostra identitat.

En certa manera, la història ja ens ha preparat per a l'actual context de la globalització. Per a nosaltres, culturalment, és un escenari ple d'oportunitats. Tenim molt a oferir al món. Som una nació oberta que, a diferència d'altres, no es caracteritza perquè vol imposar, sinó perquè vol ser.

És la història i és la nostra cultura les que han fet de la tenacitat i la llibertat valors característics i irrenunciables per a nosaltres, valors amb què ara avancem en aquest nou món del segle XXI, un món de trobades, d'aliances, de recerca de camins de convivència, de camins de llibertat.

Amb la riquesa d'allò que conservem del nostre passat, amb els instruments del present, amb els somnis i les esperances del futur, fem política, fem vida, fem cultura, fem aquest camí que en el 2008 té un punt de trobada obligatori per a tots nosaltres: la vila de Perpinyà.

Molta sort i moltes gràcies.

Commemoració del 50è aniversari del Tractat de Roma

Barcelona, 23 de març de 2007

El poble de Catalunya sempre ha mirat, culturalment, políticament i socialment, cap a Europa. N'rem la porta quan la península es trobava aïllada per les dictadures. Ara som Europa i ens en sentim orgullosos.

Des de ja fa més de vint anys formem part d'un projecte comú que ara celebra cinquanta anys del seu naixement institucional. Aquest mig segle és, doncs, motiu de satisfacció; satisfacció en fer balanç, en mirar enrere i veure els avenços assolits. El projecte comunitari europeu ha impulsat el desenvolupament i el progrés dels països que en formen part, també del nostre.

Tanmateix, no ens podem quedar aquí, no podem limitar-nos a l'autocomplaença. Celebrar anys permet mirar enrere de manera objectiva i comprovar que el camí ha estat positiu. Permet parar atenció, reflexionar, saber d'on venim, però també ens obliga a pensar en el present i en el futur, a valorar on som i a plantejar-nos cap on volem anar i com volem anar-hi. Més encara en un moment com l'actual en què el projecte de la Unió Europea es troba en un moment de certa incertesa.

Relativa incertesa, potser, ja que la voluntat europea, la voluntat de seguir desenvolupant l'estructura institucional, d'avançar en la nova Europa és una voluntat ferma, consolidada i manifesta. Però sí que ens trobem en un moment de cert replantejament. Diria que ens trobem en un moment de reconeixement del camí a seguir.

És urgent definir aquesta Europa del futur, una Europa que ha de ser l'escenari comú dels reptes del segle XXI, que a hores d'ara tenen noms i cognoms: immigració, energia, cohesió social.

L'existència d'un cert distanciament de la ciutadania respecte a les institucions de la Unió i la constatació que la realitat europea és i ha de ser molt més que una simple suma d'estats han de ser elements presents en qualsevol anàlisi de l'actual situació del projecte europeu.

La globalització empeny a favor de projectes supraestatals com el de la Unió, però al mateix temps ressalta, dóna més importància, als valors de la identitat i de la proximitat en les decisions públiques. És allò que s'ha anomenat la *globalització*.

La Unió Europea del futur ha d'aprendre a encaixar les moltes realitats de la mateixa Europa; ha de saber implicar la ciutadania en el projecte; ha d'entendre la importància creixent de les noves realitats regionals, com la de l'Euromediterrània, que no poden restar condicionades pels límits dels estats, i veure-hi una aportació al projecte europeu, no pas un obstacle.

Des de Catalunya, sens dubte, seguirem fent propostes i aportacions al projecte comunitari, seguirem demanant que s'escolti la nostra veu, tan important i insubstituïble com qualsevol altra.

La cultura catalana és la nostra gran contribució, el gran tresor que hem aportat a Europa. I dins la cultura hi ha un element fonamental, un element que ens dóna identitat i ens dóna vida, ens la dóna arreu: la nostra llengua, el català.

L'Europa diversa, oberta i plural ho sap. Ara, a més de saber-ho, cal que ho reconegui i ho normalitzi en tots els àmbits. Fer-ho serà donar força a la democràcia. Fer-ho aproparà els ciutadans a Europa.

Som part del projecte europeu, hi creiem, i per això, a les paraules de George Steiner, que advertia que «Europa, sens dubte, morirà si no lluita per les seves llengües, les seves tradicions locals i les seves autonomies socials», jo hi vull afegir que nosaltres, els catalans i les catalanes, en cap cas no pensem deixar que Europa mori, en fem una qüestió vital.

Nosaltres, els catalans i els catalanes, continuarem implicant-nos en la construcció i el desenvolupament d'aquesta nova Europa.

Per molts anys, doncs.

Moltes gràcies.

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament al col·lectiu Els Setze Jutges

Palau del Parlament, 13 d'abril de 2007

No recordo si tenia catorze o quinze anys; recordo, però, que Franco era a les acaballes. La meva padrina, que ja en aquella època m'havia regalat discos en català, em va portar a un concert d'un cantautor català. La meva cosina, que era la seva filla, havia estat detinguda amb els cent tretze de l'Assemblea de Catalunya.

En aquell concert no es podia aplaudir; era el pacte entre el cantant i el públic. Uns quants dels avui presents aquí eren a l'exili o a la presó. I no aplaudíem les cançons perquè algú important havia estat detingut i torturat. Era l'expressió més dura de la reivindicació de llibertat que havia viscut en directe i en la pròpia pell fins aquell moment. S'imaginen quin impacte per a un noi, per a un xiquet de quinze anys?

Recordo que vaig passar por, aquell dia, i també recordo que aquell dia vaig obrir els ulls a moltes coses alhora, i les cançons van tenir tota una altra dimensió. Les cançons ja no sonarien mai més igual al tocadiscos de casa, mai més. La música havia agafat tota una altra dimensió. La música i la llibertat, en el meu interior, sempre més han anat lligades.

* * *

He volgut començar amb aquesta introducció més personal perquè diuen que la música és expressió de l'ànima de les persones, dels pobles, de les nacions, expressió de sentiments, somnis, pors, il·lusions, alegries i tristeses; la música és expressió de vida.

Diuen també que la dictadura franquista va cobrir amb una ombra de foscor i silenci la nostra nació, va reprimir les llibertats, va perseguir la nostra llengua, va intentar emmudir la nostra cultura, sotmetre la nostra identitat.

I que en la transició a l'actual sistema democràtic es va estendre un altre silenci: el silenci institucional, el silenci de l'oblit. Només recentment, des de fa uns anys, hem aconseguit començar a recuperar oficialment la memòria històrica del nostre país, la memòria dels que van ser vençuts i, per tant, no van escriure la història, dels que van morir i dels que van sobreviure a l'opressió d'una dictadura. Superar l'amnèsia oficial després de més d'un quart de segle de democràcia és, ja no una qüestió de justícia amb els que han protagonitzat la nostra història, amb els que ens han portat fins on som ara, sinó una qüestió de dignitat.

Avui, amb aquest acte, el Parlament s'ha volgut afegir, en certa manera, a aquest exercici de dignitat, a aquest procés de recuperació de la memòria, en aquest cas, de la memòria cultural i artística del nostre país. Avui trenquem el silenci de l'oblit per retre reconeixement i homenatge a un grup de persones que van trencar el silenci cultural i vital d'una dictadura, un grup de persones que representen la lluita per ser, la lluita per recuperar la normalitat, per

recuperar la llibertat davant les imposicions sofertes; la mateixa lluita, al cap i a la fi, que des de fa segles manté la nació catalana i que ells van viure en l'àmbit de la cançó.

Aquell grup de persones fou conegut arreu del país com Els Setze Jutges, i la seva aparició, impulsant la Nova Cançó, s'ha considerat un dels fets culturals catalans més importants de la postguerra. Manuel Vázquez Montalbán va anar una mica més enllà quan va escriure que «la cançó catalana és aquest fenomen que qualificaré fins al martiri i la mort com l'esdeveniment cultural i popular més important de l'Estat espanyol des del Concili de Toledo».

No sé si comparteixen aquelles paraules, però el cert és que Els Setze Jutges foren un alè de vida que retornava l'expressió musical del país a la realitat del temps i del món. Foren un crit que ressonà amb força arreu del país, arreu del territori, amb la força que dona sumar veus, estils, visions i plantejaments diferents, empenyent un objectiu comú. Aquella pluralitat els portà tensions i contradiccions, però també és la que va fer possible que aquell crit travessés la closca i arribés a tothom. Els Setze Jutges foren, en definitiva, una llum que va encendre il·lusions, que va recuperar l'autoestima de país, que va obrir camins.

De fet, mai no sabrem què hauria passat ni com hauria evolucionat la cançó catalana si no haguessin existit Els Setze Jutges. Però la seva existència va significar un pas de gegant per a la cultura d'aquest país. Van contribuir a l'impuls i la normalització de la llengua catalana en l'espai públic. No hi podia haver en aquella època «Mòniques Terribas» parlant-nos obertament per televisió. Per cert, gràcies, Mònica, per la teva implicació en aquest acte; gràcies, Manel Camp, per la teva implicació en aquest acte, i gràcies també a TV3, la televisió nacional de Catalunya, per la seva col·laboració en aquest acte.

Deia que en aquella època el català vivia reduït a l'àmbit privat, vivia en la clandestinitat. Fou l'impuls d'Els Setze Jutges el que va permetre articular una xarxa de difusió de la cançó, un espai d'expressió pública catalana, i això va significar obrir espais de llibertat. En certa manera, hi havia unes generacions de catalanes i catalans expectants, necessitats d'aquell crit, d'aquell alè, d'aquella llum, i Els Setze Jutges els van donar. Van contribuir a fer créixer a Catalunya una nova cultura musical, arrelada al moment històric, cercant referents i influències de més enllà dels Pirineus, però reivindicant sempre la pròpia identitat, el català com a vehicle d'expressió vàlid per a la música moderna.

Foren, en definitiva, el detonador d'una explosió de realitat, de la realitat d'un país que anhelava respirar, viure, ser lliure, i també de la realitat d'unes generacions disposades a fer camí, a caminar endavant amb totes les limitacions i contradiccions, però entestades a ser. En certa manera, ho explicava ja Josep Maria Espinàs quan introduïa un dels primers recitals públics d'Els Setze Jutges al Fòrum Vergés de Barcelona amb aquestes paraules: «En la línia dels trobadors medievals, però vivint intensament, avui i aquí, l'hora actual i trencant els convencionalismes socials que desdibuixen l'home modern, Els Setze Jutges s'han posat en marxa, la guitarra al coll, pel camí de la infantesa, que és el de la simplicitat, la disponibilitat, en definitiva, de l'autenticitat.» Aquella autenticitat va fer que es guanyessin la complicitat del públic, i se la van guanyar recorrent el país de dalt a baix per fer arribar arreu les seves noves cançons; cançons que en molts casos han continuat amb nosaltres, han anat formant part de la banda sonora d'aquest país, de la vida de diferents generacions de catalanes i catalans.

Avui, doncs, amb la Medalla d'Honor del Parlament els retem un llargament esperat homenatge, que no serà l'únic; em consta que el d'avui tindrà una continuïtat ben merescuda. I val a dir que els homenatges institucionals políticament mai no són innocents. No solament per les possibles afinitats ideològiques o distàncies ideològiques entre qui ret l'homenatge i qui el rep, fet que no deixa de ser anecdòtic. També i sobretot perquè, per contrast, situen l'àmbit d'homenatge en el centre de l'atenció pública i, per tant, subjecte a reflexió i debat. És a dir, després de recordar i valorar el significat d'allò passat i de fer justícia als nostres herois culturals, podem aprofitar aquest homenatge per inspirar camins de present i de futur.

Els Setze Jutges han de ser, com ho serien en qualsevol altre país, un referent. Són un exemple, no a seguir mimèticament, ja que les realitats són ben diferents, però sí un exemple que la força de la voluntat, com va dir el savi, és imparable fins i tot davant les dictadures. Un exemple d'inquietud cultural, de pensament lliure, d'orgull de país, de recerca de llibertats, un exemple tan plural com els setze jutges que compongueren el grup.

Penso també que, tot i que realment aquest homenatge s'ha fet esperar massa anys, coincideix amb un moment clau per a la cultura catalana, en què cal tenir present el referent d'Els Setze Jutges i la Nova Cançó. S'està començant a aconseguir un ampli consens i molt de suport entorn de la necessitat d'impulsar la cultura catalana, modernitzant i dinamitzant el llegat cultural, incidint molt més en la difusió i la distribució de la producció cultural, fent arribar la cultura catalana allí on pot arribar, portes enfora i portes endins, amb el reconeixement que es mereix. Un moment en què es comença a entendre que per ser cosmopolita no cal renunciar a les pròpies arrels; menys encara menystenir allò que prové de la pròpia cultura i magnificar el que ve de fora. Un moment, doncs, en què s'intueix voluntat política, voluntat de país per sobre de lluites partidistes, per posar els mecanismes i els instruments que necessita tota cultura en l'era de la globalització i les noves tecnologies. Un moment, precisament, però, en què res no tindrà sentit sense la voluntat de ser, d'expressar-se des de la pròpia identitat, com ho van fer ara fa uns anys un grup de persones agosarades anomenades Els Setze Jutges.

* * *

I en aquest punt del discurs permetin-me que els faci una confessió: quan algú estimat, admirat i respectat em va suggerir la possibilitat de reconèixer-ne la trajectòria amb la Medalla d'Honor del Parlament, van començar a desfilar davant meu una col·lecció d'imatges, totes elles amb so, imatges i sons que em van emocionar profundament. Imatges que em suggerien compromís, llibertat, país, però que també em suggerien l'amistat com a valor fonamental a la vida; també em suggerien el primer amor, el primer petó, els primers acords en una guitarra.

Quan desfilaven aquestes imatges davant meu, tancava els ulls i em trobava en un recital, en un poble del Priorat, amb un cantant i una guitarra només, i l'aire ple de llibertat que es respirava només en aquella sala, perquè a fora la llibertat no existia. I tancava els ulls i em trobava en qualsevol dels molts teatres d'aquest país, grans i petits, de ciutats i de pobles, amb cantants que portaven vida i emoció a la gent, amb músics cada cop més bons, amb alguna guitarra excepcional. I tancava els ulls i veia el Camp Nou ple, amb cent mil ànimes sentint que la cançó era viva i que la cultura catalana era potent, i ho era a través de

la cançó i d'un cantant, d'un mite ja aleshores. I tancava els ulls i em trobava al teatre Karl Marx de l'Havana, on un cantautor català era l'ídol de tants i tants joves d'arreu del món, i m'emocionava sentir-lo tan lluny de casa. I tancava els ulls i la Mediterrània se'm feia present amb cabells llargs i una veu femenina, com la mar, i dolça, tan dolça... I tancava els ulls i veia aquells vells lluitadors que van ser els precursors de les diferents generacions de músics que ha donat de llavors ençà el nostre país: tots vostès, exactament tots vostès, que van començar quatre, fins a arribar a setze, i que avui ja serien a prop o ja haurien passat de la tornada dels deu mil que deia Miquel Porter, al costat de Delfí Abella, Remei Margarit i Josep Maria Espinàs, tal com hem pogut veure en les imatges que han precedit aquest acte.

I, darrere de tots vostès, noms propis de la música catalana que arriben fins avui, i el que és més important: que garanteixen que la nostra cançó, en gèneres ben diversos, té futur, que la nostra cultura té molt de futur. No es troba en un llit de roses, per descomptat; més aviat té reptes complexos i difícils. Però té referents i voluntat de futur. I res no pot aturar la voluntat.

Per tot això, amb tota solemnitat, amb honor, amb orgull i emoció, com a president del Parlament vull manifestar no solament el reconeixement, sinó també l'agraïment més sincer a Els Setze Jutges per la seva contribució cultural i artística al passat, al present i també al futur d'aquest país; pels molts moments d'emoció, d'alegria, d'illusió, d'entusiasme, de felicitat, amb què heu obsequiat milions de catalanes i catalans; per haver-hi estat, per ser-hi, pel que signifiqueu, per tot. I també, perquè us ho devíem.

Moltes, moltíssimes gràcies.

I Nit de Castells

Valls, 14 d'abril de 2007

Vull dir moltes coses, i sóc conscient que el temps és limitat. Per tant, intentaré concretar.

En primer lloc, vull agrair la invitació per ser avui aquí, en aquesta primera edició de la Nit de Castells. Vull agrair-ho a Utopia Global i vull agrair-ho a la Coordinadora de Colles Castelleres. Crec que és un pas més, aquesta Nit de Castells, en la normalització del fet casteller. I a més a més, també vull dir-vos que, com a president del Parlament, he assistit a diades castelleres en festes importants, a actes de colles, a aniversaris i a sopars de final de temporada en què he fet conferències. Vull dir amb això que el fet casteller forma part normalitzada de l'agenda del president del Parlament de Catalunya.

També em plau donar l'enhorabona més cordial i sincera als premiats. Abans ho he dit al doctor Rosset aquí en veu baixa, però ara ho dic en veu alta: crec que és absolutament encertat el reconeixement que es fa al doctor Rosset, entre altres coses perquè, manllewant per uns moments una altra figura de la nostra cultura tradicional, de l'imaginari col·lectiu, jo a vegades tinc la sensació que el doctor Rosset és una mica l'àngel de la guarda del món casteller. Enhorabona, doctor Rosset. I també als qui d'una manera permanent han anat reclamant el Museu Casteller, el meu reconeixement per aquesta constància. Jo també penso que els podem tranquil·litzar una mica, que aquesta constància aviat s'acabarà. I no haig de dir gaire cosa més d'aquest tema, avui; només vull expressar tranquil·litat. Anem bé, i amb això penso que està tot dit.

El tercer tema —en parlarem a bastament— és el de patrimoni de la humanitat. I vull començar parlant-ne amb una proclamació formal i solemne, aquí a Valls. Com a president del Parlament ho he escrit, ho he dit, però avui, aquí, a Valls, amb tot el significat que això té, proclamo el suport entusiasta del president del Parlament a la candidatura dels castells com a patrimoni de la humanitat de la UNESCO.

I per què? Doncs si m'ho permeten, per cinc motius, tot i que segurament n'hi ha molts més:

Primer, els castells són un element claríssim de representació de la identitat de la nostra nació.

Segon, els castells són inèdits, és a dir, els fem nosaltres. Hi ha altres coses que es fan en altres parts del món, però no són els castells, amb tot el significat que tenen. Ho diré sense embuts: si Catalunya no existís, els castells tampoc no existirien. Les aportacions que puguem fer des de Catalunya al món sempre seran úniques i pròpies, enriquidores i originals, nascudes de la creativitat, arrelades a la tradició i amb la mirada posada en la modernitat. Aquest és el segon motiu pel qual crec que la candidatura dels castells a patrimoni de la humanitat és absolutament justa.

Tercer, ho és a partir de valors positius. Si anem al lema dels castells, el «força, equilibri, valor i seny», el podríem traduir en altres paraules: esforç; treball en equip; solidaritat en molts àmbits, en molts camps, en molts aspectes; enginy; habilitat... Per tant, valors, valors i manera de veure la vida, manera d'actuar, que curiosament és una manera pròpia del nostre poble, del poble català, que l'ha sabut mantenir al llarg de la seva història.

Quart. Vivim en una època difícil. Les societats són cada cop més impersonals. Fins i tot podem trobar situacions molt fredes en la relació. Tenim una tendència, jo penso que malaltissa, fins i tot, en determinats moments, a un cert aïllament. Costa molt trobar una cosa tan elemental com les emocions. I el fet casteller, per tradició, per essència, és festa i a més a més és emoció. Els castells són emoció en plantejar-los, són emoció en intentar-los, són emoció en fer-los, són emoció en veure'ls, són emoció quan els culminem a la plaça. M'és absolutament apassionant veure com l'emoció s'acaba socialitzant a partir dels triomfs col·lectius, com l'emoció precisament esdevé un valor perquè neix de l'entusiasme amb què es fan les coses, amb què es fan els castells. Els castells, doncs, són pura emoció, són tradició i són patrimoni cultural. Em semblen especialment interessants tots els projectes que puguem compartir com a país, que ens facin créixer l'autoestima, que generin complicitat social, que generin també una valoració positiva del que fem i del que som. El valor de les coses úniques fa mobilitzar, estén un corrent de complicitat formidable que fa que tothom s'hi pugui sentir compromès i identificat.

I cinquè, i no perquè sigui l'últim és el menys important. Hi ha un altre element que penso que va a favor nostre en tot aquest procés de la candidatura, un argument que jo diria que és irrefutable: els castells, a més d'identitat, són un element d'integració; són un exercici de solidaritat, de relació, de convivència, que implica gent de qualsevol condició social, de qualsevol origen, i els implica en un projecte comú i a viure les nostres tradicions i la vida social dels nostres pobles, de les nostres ciutats i de les nostres comarques.

I aquí permeteu-me que apunti un fet que crec que és fonamental i que no deixa de ser un repte per a tots vosaltres. Abans, el conseller de Cultura plantejava la integració i el rejueniment com a factors fonamentals de la cultura del segle XXI, per entendre la cultura catalana del segle XXI, integrar i rejuenir. Doncs bé, el conseller de Cultura ens ho posa en safata: els castells han de ser capaços de liderar la cultura del segle XXI, perquè no hi ha ningú que ens pugui guanyar integrant i rejuenint.

Els reptes de país necessiten sumar totes les forces possibles. Totes i tots en som part, totes i tots hi tenim un lloc. L'aventura d'aconseguir aquest reconeixement mundial, n'estic segur, tindrà també el suport de la societat catalana, no solament el dels qui fan castells.

Lluís Llach deia en una entrevista recent que «per ser cosmopolita no cal renunciar a les pròpies arrels». No hi ha cap manifestació artística en tot el món que no tingui les arrels profundament enterrades en el seu propi país.

Els castells han de ser patrimoni de la humanitat, ho han de ser. Els mèrits, els tenen. Gent per defensar el projecte, és a dir, els castellers, essencialment, també. Ara cal muntar bé la pinya, reforçar el tronc i que la canalla, àgil i precisa, carregui aquest castell complex, que un cop carregat, n'estic convençut, tot el país ajudarà a descarregar.

Quan la revista *Castells* em va demanar un article que parlés precisament d'això, el vaig començar amb una cita de Rovira i Virgili. Deixeu-me que la reproduïxi. Deia Rovira i

Virgili: «Cal l'ànima perquè la nació existeixi. Sentir-se nació és ser nació, i si cal ho és àdhuc contra la història, i contra la raça, i contra les teories, i contra la geografia, i contra tot.» Efectivament, sentir-se nació és ser nació, però per ser-ho cal l'ànima. Doncs bé, tinc el convenciment més absolut que els castells formen una part molt important de l'ànima d'aquesta nació.

Castelleres i castellers, que tingueu tots plegats molts èxits en aquesta temporada que comença i que, com s'ha dit abans, d'aquí a un parell de nits, màxim tres, puguem veure feta realitat la proclamació del fet casteller com a patrimoni de la humanitat. Jo estic segur que a més a més això vindrà acompanyat d'alguna altra bona notícia amb relació al món casteller.

Bona nit i moltes gràcies.

Inauguració de l'exposició de textos jurídics «A Mediterranean mirror: catalan law in an international context»

Nova York, 26 d'abril de 2007

Ahir, justament, en la inauguració oficial del Catalan Center, expressava la importància que per a Catalunya té el fet de ser present en el món, de ser present en el món global, de mantenir contacte amb altres cultures i amb altres realitats de què podem aprendre molt i a què també podem fer aportacions valuoses.

Avui, precisament, em complau, com a president del Parlament, inaugurar aquesta exposició de textos jurídics «A Mediterranean mirror: catalan law in an international context», que més enllà d'explicar la contribució catalana a la legislació internacional constitueix, vista en conjunt, un resum històric de la nostra nació, que té per fil conductor la plasmació jurídica, legal, de valors i voluntats collectives que sovint han servit de model i inspiració per a altres nacions, especialment en el context europeu, però no solament en el context europeu.

Es tracta de textos que potser no han tingut la reconeguda influència global que han pogut tenir, per exemple, la Declaració del poble de Virgínia, la d'independència dels Estats Units, la dels drets de l'home i del ciutadà de la França revolucionària o la seva mateixa Constitució, per posar només alguns exemples, però en alguns casos han obert camins i fins i tot han constituït la base de legislacions de caràcter pràcticament global, com el cas del *Llibre del Consolat de Mar*, conjunt d'ordenances i costums marítims escrits en llengua catalana i que va ser el primer codi de dret mercantil marítim que conegué l'Europa de l'edat mitjana. Fou observat durant més de quatre segles a tota la Mediterrània i constitueix una base fonamental dels textos que anaren regulant el comerç marítim arreu del món *a posteriori*, alguns dels quals també es troben en aquesta exposició.

I en aquesta exposició també es pot comprovar que Catalunya és bressol del parlamentarisme i de la recerca de la pau. Els nostres antecedents parlamentaris són anteriors als d'Anglaterra. Fou a Catalunya, al segle XI, a la ciutat catalana de Toluges, ara a França, en un context històric de violència i inseguretat arreu del continent europeu, que representants dels pagesos i de les autoritats eclesiàstiques es començaren a reunir per mirar de trobar alguna solució a aquella permanent inseguretat i posar-hi fi. Fou la primera de les assemblees de pau i treva, que s'estengueren al llarg d'aquell segle no solament pel territori català, sinó també per zones d'Occitània.

Les assemblees eren cada cop més importants i feien referència a més qüestions. S'hi havia ja afegit el comte de Barcelona i la noblesa. Se'n va reglamentar el funcionament i s'hi trac-

taven els impostos i les lleis que regien la vida d'aquell temps. Eren lleis acordades i pactades conjuntament entre el rei i els tres estaments.

La recerca de la pau, la resolució de conflictes mitjançant el diàleg i el pacte i l'establiment de normes i acords amb altres nacions per garantir jurídicament la convivència i les relacions comercials entre nacions són part de la cultura política catalana, són expressions de la nostra forma d'entendre la vida, d'entendre el món, que també hem plasmat jurídicament. Històricament han servit d'exemple, han obert portes a camins que diversos pobles i nacions han continuat en segles posteriors.

En aquesta exposició hi trobem també el Decret de Nova Planta, de 1716, amb què es van abolir durant més de dos segles les nostres institucions. Podríem dir que aquell text és novament una plasmació jurídica, en aquest cas funesta, de l'inici d'una llarga etapa de repressió contra el nostre poble i de persecució de la nostra llengua i la nostra identitat, conseqüència de la caiguda de la ciutat de Barcelona en mans de les tropes borbòniques l'11 de setembre de 1714. Tanmateix, aquell text prohibitiu va marcar l'inici d'un esperit de lluita per la llibertat, present des de llavors en la història i el caràcter del nostre país. I al llarg del segle XX la reivindicació de voler ser ha quedat reflectida en els diversos estatuts d'autonomia, intents no sempre reeixits de pacte amb l'Estat espanyol.

Vull remarcar que aquestes iniciatives no han estat ni són una reivindicació merament simbòlica o sentimental deslligada del dia a dia de la societat, sinó al contrari: sempre han estat i són una reivindicació en paral·lel, una reivindicació de llibertat per poder actuar sobre el nostre present i el nostre futur. Encara ara. Perquè, com diu l'antic usatge, *Una quaeque gens*, és a dir, 'cada nació escull la seva pròpia llei', i això és el que intentem. Perquè els límits que ens imposem —els drets, les normes, les formes d'organitzar-nos institucionalment, d'establir els equilibris de poder— són determinants en la configuració del dia a dia de les persones.

I vull remarcar que aquesta voluntat catalana no és un fet aïllat ni desfasat, sinó un mirall del que succeeix arreu d'Europa, on el desenvolupament de la Unió Europea i les noves condicions generades per la globalització afavoreixen precisament el fet de repensar la utilitat, l'eficiència i l'eficàcia dels grans estats centralistes i donen més sentit que mai a les reivindicacions de més autogovern de regions i nacions que en formem part.

És per això que el recent Estatut d'autonomia pactat entre Catalunya i l'Estat espanyol ha estat seguit amb atenció arreu d'Europa, perquè s'inscriu en un context de canvis, de crisi del centralisme imposat en els grans estats plurinacionals d'Europa, que cada cop tenen més problemes per donar resposta a les demandes de les persones, dels territoris i de les nacions que en formen part.

Aquesta exposició, per tant, és un mirall en què es reflecteix la història de Catalunya, però en què també, si es mira amb atenció, es poden veure imatges que ajuden a entendre el present de l'Europa mediterrània i els camins empresos amb vista al futur. Espero que sigui del seu interès.

Vull donar l'enhorabona a la Universitat de Nova York i a l'Institut Ramon Llull per aquesta exposició, i vull agrair especialment al Col·legi d'Advocats de Barcelona la seva invitació, perquè sense ells hauria estat impossible de fer. Per tant, moltes gràcies a tots per aquesta mostra de què avui podem gaudir.

I encara una darrera cosa. Com vostès saben, a Catalunya hi ha una tradició, que és la de Sant Jordi, patró de Catalunya. Amb motiu d'aquesta festa hi ha el costum de regalar una rosa i un llibre. Doncs bé, encara que ja hàgim passat Sant Jordi, tot i que és molt recent encara, volíem acabar d'arrodonir l'acte d'aquest vespre amb l'obsequi d'una rosa i també del catàleg de l'exposició.

Moltes gràcies.

Diàleg parlamentari euromediterrani des d'una perspectiva regional

Nàpols, 5 de juliol de 2007

Signore e signori, la regione mediterranea, culla di grandi e piccole civiltà dell'umanità, costituisce un ricco mosaico di culture, popoli e nazioni che cercano di convivere in pace e progresso nelle sue coste, promuovendo progetti comuni senza rinunciare né alla propria identità, né ai vincoli che ha intessuto la storia.

Sono vincoli questi che, spesso, sfuggono dalle frontiere amministrative che alza l'uomo. È questo il caso, per esempio, della lingua. La lingua propria della Catalogna, lingua che utilizza il Parlamento di Catalogna per dibattere, per legiferare, continua a non essere riconosciuta pienamente dall'UE come lingua ufficiale.

Una lingua che è parlata da più di dieci milioni di europei, in Catalogna, nelle Isole Baleari, nella Comunità valenciana, nel sud della Francia (Pirenei orientali), e anche ad Alghero, nel nord-ovest della Sardegna, oltre ad essere la lingua ufficiale dello Stato di Andorra. Una lingua, che però ci è impedito di usare con normalità nel Parlamento Europeo.

Bene, si dice che bisogna cominciare a parlare a partire da quello che ciascuno è; perché è parlando che la gente si capisce, che i popoli si capiscono (ed è anche come ci capiamo noi rappresentanti politici), e non c'è niente di meglio che farlo in libertà e nel rispetto delle diverse identità che convivono nel mondo.

Senyores i senyors, bressol de grans i petites civilitzacions de la humanitat, la regió mediterrània és un ric mosaic de cultures, pobles i nacions que hi volen conviure en pau i progrés, impulsant projectes comuns sense renunciar ni a la seva identitat, ni als vincles que la història ha anat teixint.

Són vincles que, sovint, van més enllà de les fronteres administratives que crea l'home. És el cas, per exemple, de la llengua. La llengua pròpia de Catalunya, la que utilitza el Parlament de Catalunya per debatre, per legislar, continua sense ser plenament reconeguda com a idioma oficial de la Unió Europea.

Una llengua que parlem més de deu milions d'europeus, a Catalunya, a les Illes Balears, a la Comunitat Valenciana, al sud de França (Pirineus Orientals), i fins i tot a l'Alguer, al nord-oest de l'illa de Sardenya, a més de ser l'idioma oficial del Principat d'Andorra. Una llengua, però, que encara se'ns impedeix usar amb normalitat al Parlament Europeu.

Bé, diuen que cal començar parlant des d'allò que cadascú és; perquè parlant la gent s'entén, els pobles s'entenem (i també parlant ens entenem els representants polítics), i no hi ha res millor que fer-ho amb llibertat i respecte a les diferents identitats que conviuen al món.

Per això, i aprofitant les possibilitats tècniques dels nostres temps, continuaré la resta de la meva intervenció expressant-me en la meua llengua, el català, sense que això suposi cap obstacle perquè vostès entenguin i comprenguin el meu missatge amb la mateixa facilitat que quan els he parlat en la bella i rica llengua italiana.

I el que alguns poden veure com a anècdota, la qüestió de la llengua, no deixa de ser en si mateix una metàfora de l'Europa real, la que va més enllà de l'estructura politicoadministrativa de la Unió Europea i dels estats que la componen.

Perquè igual que succeeix amb el mateix procés de desenvolupament i construcció d'Europa, el diàleg euromediterrani necessita tenir en compte les múltiples realitats regionals, subregionals i locals que configuren la xarxa de xarxes que és Europa; fugir de la rigidesa burocràtica de les grans estructures imposades; treballar amb les realitats de les persones, els pobles i els territoris.

Des de fa anys la Unió Europea mira a l'est, escenari de les darreres ampliacions, però també al sud, a la regió mediterrània. De fet, en aquest espai anomenat *Euromediterrània*, de més de 250 milions d'habitants, es troba el present i el futur de la mateixa Europa, s'hi troba la resposta a grans reptes comuns.

És aquest l'escenari fonamental de grans conflictes d'inestabilitat, és on neixen les arrels del problema terrorista, i, per tant, és escenari vital en la recerca de la pau; és també espai de grans fonts de recursos energètics tradicionals, i de l'origen dels grans moviments migratoris.

Tres grans reptes, doncs, que determinen l'estabilitat i el progrés comú: pau, recursos energètics i moviments migratoris. Sense tenir en compte que les interdependències del món global el converteixen també en un escenari tan determinant com altres quant a les relacions comercials i econòmiques d'Europa i en la lluita global per la sostenibilitat i el medi ambient.

És, per tant, un escenari sobre el qual des de fa anys actuen la Unió Europea i els estats que la componen. Així, amb consciència d'estar impulsant la construcció d'un espai econòmic i estratègic que aportés estabilitat, pau i prosperitat, l'any 1995 naixia l'anomenat *Procés de Barcelona*. La capital de Catalunya acollí la Primera Conferència Ministerial Euromediterrània, coincidint amb la presidència espanyola de la Unió Europea. El desplegament d'acords d'associació entre la Unió Europea i països tercers de la ribera mediterrània va donar lloc a un partenariat euromediterrani de naturalesa multilateral i multisectorial.

En el pla parlamentari, el diàleg entre els representants del poder legislatiu es projectà en l'Assemblea Parlamentària Euromediterrània (valuós espai de diàleg, fins al moment més potencial que real), la creació de la qual, per cert, s'aprovà aquí mateix, a Nàpols, en la Sisena Conferència, l'any 2003.

Avui dia, els ambiciosos objectius d'estabilitat, pau i prosperitat de la Declaració de Barcelona del 1995 no han estat assolits, però aquell procés continua viu. El 2005 intentà reimpulsar-se, novament amb Barcelona com a punt de trobada, acollint la Primera Cimera Euromediterrània amb presència de caps d'estat i de govern, i amb menor protagonisme, la Cinquena Conferència de Presidents de Parlaments Euromediterranis.

El més significatiu, des del punt de vista regional, és que en aquell any 2005, en aquell punt d'inflexió del procés, des d'Europa comença a assumir-se la necessitat d'actuar amb coherència amb els nous temps, amb coherència amb la pròpia realitat, atorgant un major protagonisme a les institucions locals i regionals.

És a dir, començant a entendre que si el món ha esdevingut una xarxa, una gran xarxa de xarxes, si aquest és el paradigma estructural del món actual, cal que Europa actuï també com la múltiple xarxa interconnectada que de fet és.

El diàleg euromediterrani, el contacte, la connexió, s'ha de produir en tots els nivells institucionals possibles.

Aquesta nova perspectiva sobre pas, per exemple, en la trobada a Luxemburg del Setè Consell Euromediterrani de Ministres d'Assumptes Exteriors, on es va concloure que tenint en compte la necessitat d'apropar el partenariat als problemes de la ciutadania, i atesa la importància creixent de les ciutats i regions dels països euromediterranis, els ministres recordaren que les autoritats locals i regionals havien d'involucrar-se més estretament en el Partenariat Euromediterrani per avaluar els reptes comuns i intercanviar experiències i bones pràctiques.

De manera més concreta s'expressà el Parlament Europeu en la Resolució del 27 d'octubre de 2005, sobre la revisió del Procés de Barcelona. En assenyalar, per exemple, que els projectes concrets de cooperació a petita escala entre ciutats, fossin «bilaterals o en el marc de xarxes regionals o transregionals, en tota una sèrie de qüestions relacionades amb el desenvolupament urbà sostenible, poden produir resultats tangibles per a la ciutadania i millores immediates en la seva qualitat de vida».

És a dir, igual que en el procés europeu, el procés euromediterrani necessita desenvolupar-se des de la proximitat, tenir en compte les diferents necessitats, prioritats i urgències de cada territori.

És aquí on apareix la importància de la participació d'institucions d'àmbit legislatiu i executiu de nivell regional.

Al cap i a la fi, els poders legislatius de les regions expressem punts de vista, impulsem accions, defensem els interessos, som la veu de la ciutadania que representem. Som la veu propera de milions de persones. Una veu més àgil i més propera que la d'altres institucions superiors.

I tenim el nostre paper, tenim la nostra aportació a fer en el diàleg euromediterrani, en la construcció d'espais de trobada i connexió entre les múltiples realitats que componen l'Euromediterrània.

Sense renunciar a la nostra identitat, cerquem camins comuns per a avançar en el nou món del segle XXI. On abans s'havien bastit fronteres, barreres, muralles, avui construïm camins de comunicació.

Les assemblees legislatives regionals de la Unió Europea hem construït una xarxa de diàleg consolidada, com és la CALRE. I a través d'aquesta participem en el diàleg euromediterrani. Però la xarxa legislativa regional ha de ser viva, cada parlament és també un punt potencial de connexió.

Per això sumem al diàleg parlamentari contactes bilaterals i multilaterals, complementaris a la CALRE, complementaris als parlaments estatals, complementaris al Parlament Europeu i a l'Assemblea Parlamentària Euromediterrània.

Hi insisteixo: tot plegat suma, es complementa, actuant sempre sense perjudici competencial de nivells institucionals superiors, sense esdevenir mai obstacle, sense interferir en els seus objectius.

Correspon a cada parlament d'àmbit regional participar i fer que la xarxa de diàleg parlamentari esdevingui més viva i més extensa, més propera a les múltiples realitats.

Per passar de l'abstracte al concret, permetin-me posar un exemple: les relacions de Catalunya amb el Marroc.

El 2004, el Parlament de Catalunya va establir un principi de col·laboració amb la Cambra de Representants del Marroc. Vam obrir un marc de relacions, no pas per caprici, sinó per l'impuls de les realitats socials i econòmiques, les mateixes que els darrers anys han propiciat altres vincles entre institucions i entitats de Catalunya i el Marroc.

Realitats socials i econòmiques que configuren prioritats i necessitats urgents i concretes per a Catalunya. Necessitats i prioritats que demanen actuar amb agilitat i proximitat, sense menystenir ni substituir l'acció institucional de l'Estat espanyol, o de la Unió Europea.

Uns exemples dels interessos, urgències i prioritats diferenciats de Catalunya en relació amb el Marroc: segons dades recents, a tot l'Estat espanyol hi ha censades 576.344 persones nascudes al Marroc. D'elles, 189.719 es troben a Catalunya. És a dir, una de cada tres.

Una altra dada, les inversions de Catalunya al Marroc sumen el 65,4% de la inversió directa de l'Estat espanyol. I de les 1.500 empreses espanyoles instal·lades al Marroc, més de 450 són catalanes. Novament, una de cada tres. És a dir, part de l'empresariat català, seguint els camins de la globalització, ha trobat en el Marroc una zona prioritària per a les seves inversions. De manera paral·lela, Catalunya acull en aquests moments una important massa de treballadores i treballadors originaris del Marroc, que han optat per la sempre dificultosa opció de deixar la terra de naixement tot cercant noves oportunitats, noves perspectives.

El que per a la Unió Europea o per a l'Estat espanyol és important, per a nosaltres pot ser prioritari. Catalunya i el Marroc estem destinats a entendre'ns, a col·laborar plegats. Els interessos s'entrellacen. En conseqüència, també ho han de fer les nostres institucions, si volem ser útils a totes aquelles persones que representem. Als parlaments ens correspon cercar espais de diàleg, de trobada entre les veus d'un i altre poble, impulsar i facilitar la tasca dels governs.

És en aquest sentit que, des del Govern de la Generalitat de Catalunya, s'obren oficines de promoció exterior i d'intermediació laboral en origen. O que s'actui de manera preventiva, específica, sobre la situació dels menors que arriben a Catalunya, tot signant recentment un acord (en el marc del programa europeu AENEAS) entre ambdós governs per promoure la integració dels menors marroquins a Tànger que han realitzat o pretenen realitzar un progrés migratori sense les seves famílies.

Tampoc ha d'estranyar que cada dia siguin més freqüents les activitats i iniciatives d'entitats socials i empresarials catalanes al Marroc. No són més que diferents realitats que conviuen, que sumen.

Hi insisteixo doncs: les relacions bilaterals i multilaterals que establim els parlaments d'àmbit regional amb parlaments de qualsevol nivell, de qualsevol part del món (en el cas del Parlament de Catalunya, en mantenim pràcticament a tots els continents) formen part d'una realitat creixent, una adaptació de les estructures institucionals a les noves realitats del nostre temps.

No es tracta de substituir altres nivells de diàleg, sinó de complementar-los en favor de l'agilitat i la proximitat, en favor de la ciutadania que els parlaments representem. Ja siguin

regionals, estatals o supraestatals, som representants de la ciutadania, dels pobles, som la seva veu, i hem de treballar plegats, col·laborar, participar activament en favor d'ella.

Des de les institucions de Catalunya, almenys, no renunciem a participar activament en la xarxa de xarxes del món actual, alhora que defensem la nostra identitat. Per això sempre treballarem a favor de la creació d'espais de diàleg, de trobada i col·laboració amb altres territoris de l'Estat, de la Unió Europea, de l'Euromediterrània, amb altres territoris del món als quals ens uneixin reptes comuns. Les nostres prioritats, les nostres urgències volen resposta, no pas falses fronteres que pretenguin recloure les realitats.

Moltes gràcies.

Audiència amb el dalai-lama

Palau del Parlament, 10 de setembre de 2007

Catalunya, terra d'acollida per a centenars de milers de persones vingudes d'arreu del món que han fet d'aquest el seu país, és oberta i tolerant amb totes les creences i religions, és solidària amb la defensa dels drets i les llibertats de totes les persones i de tots els pobles.

No podria ser d'una altra manera, tenint en compte que la nostra és una nació que al llarg dels darrers tres segles ha patit i superat dictadures i imposicions, ha sobreviscut a l'abolició i l'exili de les seves institucions, i ha patit la persecució de la seva llengua, la seva cultura i la seva identitat nacional.

Som també una nació compromesa amb la pau i la democràcia. Al segle XI, fou a la Catalunya del Nord on tingué lloc la primera de les assemblees de pau i treva, que obriren espais de pau i diàleg en una Europa llavors assolada per la violència.

És, per tant, la pròpia història, el que hem viscut, el que, a Catalunya, ha fet del pacte i el diàleg instruments irrenunciabls en la resolució de conflictes; el que ha fet de la pau, la llibertat i la democràcia, valors fonamentals arrelats en el caràcter del nostre poble.

És en la nostra història, en el camí fet, que descobrim el present, i on s'aclareix el camí que volem seguir.

Demà, precisament, és la nostra diada nacional. Demà la nació catalana recordarà un cop més els fets del passat, celebrarà que encara som i reivindicarà el seu futur.

I ho farem, un cop més, com una nació que no vol imposar, com una nació que vol pau, democràcia i llibertat, que construeix el seu camí fent ús del pacte i del diàleg.

Aquests són els instruments i els valors amb què avancem en aquest nou món del segle XXI, un món de grans canvis en què cauen barreres, en què civilitzacions i cultures abans separades necessiten trobar camins de convivència per mitjà dels quals puguin avançar sense que ningú hagi de renunciar a ser allò que és ni a allò que sent. Trobar aquests camins és un repte difícil però necessari.

I avui, aquest Parlament, per tot el que vostè fa, per tot el que vostè és i per tot el que vostè representa, el rep amb honor i agraïment, conscient de la seva participació en aquesta recerca comuna, que ajuda a fer del nostre món, un món millor on poder conuiu en pau i amb llibertat.

Ho va dir mahatma Gandhi, i avui és oportú recordar-ho: «No hi ha camí per a la pau: la pau és el camí.»

Moltes gràcies.

Obertura de la Conferència de Parlaments Nacionals i Assemblies Regionals «Democràcia representativa, afers europeus i ciutadania activa»

Consell d'Europa (Estrasburg), 12 de setembre de 2007

Senyores, senyors, en nom de la Conferència d'Assemblies Legislatives Regionals Europees (CALRE), per delegació del president Straub, i com a president del Parlament de Catalunya, els dono la benvinguda en aquesta Conferència de Parlaments Nacionals i Assemblies Regionals, que amb el títol «Democràcia representativa, afers europeus i ciutadania activa» acollirà al llarg del dia d'avui un debat intens i necessari.

I dic que és necessari perquè Europa no és una simple suma d'estats, sinó una gran xarxa de xarxes. L'Europa del segle XXI no es pot desenvolupar, no pot avançar, sense tenir en compte les múltiples realitats nacionals, regionals i locals que la componen.

Cal visió de conjunt, però no per imposar ni forçar esquemes que no es corresponen a la realitat plural i complexa d'Europa. Cal treballar en el projecte comú que és l'Europa del segle XXI, però cal fer-ho adaptant-se a la realitat. Negar aquesta realitat, ignorar-la, menysprear-la, paralitza el procés, com ha succeït amb el Tractat constitucional.

La trobada d'avui, doncs, és una trobada de treball, però també és un exemple d'aquesta nova Europa que necessita el diàleg obert, la trobada i la participació de les seves moltes realitats, les que amb la nostra paraula expressem els representants de la ciutadania; de vegades, amb visions no del tot coincidents, però sempre visions que representen ciutadanes i ciutadans europeus.

Aquesta complexitat, expressió de la realitat del nostre temps, exigeix, per tant, als representants dels poders legislatius, un esforç més gran de col·laboració i cooperació amb la resta d'assemblies i actors institucionals que participen en la construcció i el progrés d'Europa.

Es tracta que aquesta gran xarxa de xarxes estigui ben connectada, sense interferències ni curtcircuits, que la comunicació institucional flueixi en totes les direccions.

En aquest sentit, per exemple, les assemblies legislatives regionals de la Unió Europea vam constituir la CALRE, ja consolidada com a xarxa de diàleg i col·laboració. Però no per substituir amb una sola veu les moltes veus que l'impulsen, ni per substituir tampoc altres realitats institucionals, sinó per afavorir la comunicació i la col·laboració, per fer millor i més útil l'aportació de les regions al projecte europeu.

És per això que la responsabilitat de les assemblies legislatives regionals en el procés de desenvolupament de la nova Europa no acaba en la CALRE, sinó que aquesta n'és un instrument.

La responsabilitat recau en cadascú de nosaltres, en allò que hi aportem, per mitjà de relacions bilaterals o multilaterals amb parlaments d'estats o d'altres regions. Qualsevol relació, qualsevol cooperació que faci més forta la xarxa d'Europa, que la faci arribar més lluny, és positiva.

Tot això suma, es complementa, amb la condició d'actuar sempre sense perjudici competencial de nivells institucionals superiors, sense esdevenir mai un obstacle, sense interferir en els seus objectius.

Els reptes que té Europa en aquesta qüestió passen en gran mesura per dos conceptes que potser són complexos per a la ciutadania, però que són molt coneguts per tots els presents: principi de subsidiarietat i lleialtat institucional.

Amb aquests dos principis podem començar a donar resposta al gran dèficit del projecte Europeu: la manca de proximitat i la percepció ciutadana de la realitat europea com a entitat llunyana amb forma de laberint sense sortida.

Evidentment, amb aquesta jornada no superarem aquests reptes ni resoldrem els dèficits de proximitat i de participació de la ciutadania en el projecte europeu.

Però si aprofitem l'oportunitat que comporta aquesta trobada, sí que podem començar a impulsar algunes solucions, sí que podem anar fent camí cap a una Europa del segle XXI que esdevingui projecte comú des del respecte a la pluralitat i a les identitats, que sigui eficient i propera, que sigui de tots.

Per això agraeixo que el Consell d'Europa m'hagi permès de fer aquesta obertura en la meua llengua, en la llengua de més de deu milions de ciutadans europeus, tot i que encara no pugui ser utilitzada per fer una pregunta al Parlament Europeu.

El futur és obrir portes, establir vincles, treballar per sumar en el projecte comú, i no pas per excloure. Si treballem amb aquesta perspectiva, avui podem fer una conferència que doni bons resultats, i demà, potser, una Europa millor.

Moltes gràcies, i molta i molt bona feina.

Inauguració de l'exposició «El fons del MACBA a Frankfurt»

Frankfurt, 8 d'octubre de 2007

Molt bona tarda. Com a president del Parlament de Catalunya, em complau inaugurar aquesta important exposició, «El fons del MACBA a Frankfurt», que, fins al 13 de gener, té el privilegi de ser acollida al prestigiós Frankfurter Kunstverein.

Il·luminada per la Fira del Llibre, Frankfurt és aquests dies el centre mundial de la cultura. I enguany la cultura catalana hi és present amb la distinció de ser-ne la convidada d'honor. Per a qualsevol país, aquest és un fet important. Per a Catalunya, encara ho és més.

Ara som punta de llança del desenvolupament de l'Estat espanyol, som un dels motors econòmics de la nova Europa, amb una capital de prestigi com Barcelona, i som una important destinació turística, com ho proven els més d'un milió set-cents mil alemanys que ens visitaren l'any passat. Participem activament en el procés de desenvolupament de la Unió Europea, en la construcció d'una nova Europa, tot remarcant que precisament Europa no pot ignorar les seves pròpies realitats, com succeeix encara amb Catalunya.

La nostra identitat i la nostra realitat cultural no són prou conegudes ni reconegudes a Europa. Han estat reiteradament perseguides i reprimides els darrers tres segles, i no sempre han gaudit de les plataformes de projecció exterior que ens permeten difondre i compartir plenament la nostra riquesa cultural. Per això és especialment important per a Catalunya que la cultura catalana sigui la convidada d'honor a la Fira de Frankfurt. Suposa un impuls transcendental per a la indústria cultural del país, i una empenta endavant en la projecció internacional de la nostra identitat.

En aquest sentit, Frankfurt és un pas més en la normalització i el reconeixement de Catalunya com una més de les realitats que componen Europa. Ens permet ser reconeguts portes enfora i recuperar l'autoestima portes endins. És l'hora de comprovar el potencial de la nostra cultura en el món global del nostre temps. Tenim un digne passat per oferir, som part del present d'Europa, i volem ser part del seu futur.

La normalització i el reconeixement de la qualitat i el valor de la nostra cultura són importants per a Catalunya i per als milions de persones que, a les Illes Balears, al País Valencià, a la Catalunya del Nord, a Andorra i a l'Alguer, comparteixen la nostra identitat cultural i se senten agermanades per la llengua comuna. Una llengua de present i de futur, que és la pròpia de milions de ciutadanes i ciutadans d'Europa, i que, amb la mateixa tenacitat amb què hem sobreviscut a les imposicions, continuarem demanant que sigui reconeguda com a llengua oficial de la Unió Europea.

La cultura és terreny de llibertat, i Catalunya mai no hi renuncia. La cultura catalana s'ofereix a Frankfurt amb il·lusió, per compartir mitjançant la literatura, la pintura, la mú-

sica, la dansa, el teatre, el cinema, amb tota expressió artística i cultural, fins i tot amb una aportació tan singular com els castells, la nostra riquesa cultural, la nostra aportació a la cultura universal. Oferim història, realitat present i gran potencial de futur.

Aquesta exposició del Museu d'Art Contemporani de Barcelona n'és una bona prova. Cent cinquanta-quatre valuoses peces d'art que configuren una mostra especialment concebuda per a l'ocasió, que ha comptat, com a comissaris, amb el director del MACBA, Manel Borja Vilell, i la directora del Kunstverein, Chus Martínez.

Diuen que la cultura és una expressió individual i col·lectiva de les infinites maneres de veure i de viure la vida. I més enllà del valor mateix i del significat de les obres exposades, penso que aquesta exposició també és una porta oberta a la reflexió sobre el que representa el mateix Museu d'Art Contemporani, sobre el seu paper en la societat i en l'evolució d'una cultura que vol mantenir els vincles amb les seves arrels, entendre el present global i projectar-se al futur.

Un procés que, en certa manera, sempre ha tingut lloc, però que actualment, en un món globalitzat, adquireix noves dimensions, ja que precisament la identitat diferenciada, el vincle entre allò que ens ha fet com som i allò que volem ser, cobra un preuat valor universal.

Els convido, doncs, a visitar aquesta singular i alhora universal exposició —i els ho recomano—, alhora que explico l'agraïment i la felicitació a totes les persones, les institucions i les entitats que han fet possible aquesta cita de la cultura catalana amb la dinàmica i acollidora ciutat de Frankfurt. Se'ns ha obert una finestra al món per presentar-nos tal com som, oferint allò que fem. Espero que els agradi.

Moltes gràcies.

Pregó de les festes del barri de Sant Ildefons de Cornellà

Cornellà de Llobregat, 11 d'octubre de 2007

Fa temps que parlo en públic de la nova Catalunya, d'aquesta Catalunya complexa i plural que construïm tots dia a dia. I avui sóc aquí: un ciutadà de Reus —la ciutat de Gaudí, o d'Andreu Buenafuente—, que els parla com a president del Parlament de totes les catalanes i tots els catalans, al barri de Sant Ildefons —en altres temps la *Ciutat Satèl·lit*; avui més conegut com el barri dels Estopa—, fent-los amb tot l'honor aquest pregó.

I el primer que haig de fer és presentar-me, perquè, tot i que els representants polítics volem creure que tothom ens coneix, que tothom sap el que fem, el cert és que no és exactament així. De fet, segons una enquesta oficial que vam fer recentment, tres de cada quatre ciutadans de Catalunya no sap respondre qui és el president del seu Parlament. Doncs sóc jo, Ernest Benach i Pascual, per servir-los, i per si mai els ho pregunten en una altra enquesta.

Si el desconeixement de la ciutadania fos només sobre el meu nom, tampoc seria greu. Però aquesta enquesta oficial a què em referia, no tan sols deia que dos de cada tres ciutadans tampoc saben dir el nom de tres diputats —només tres diputats!—, sinó que no tenen coneixement ni interès pel que es fa al Parlament.

I, francament, que desconeguim el nostre nom és un mal símptoma, però que la ciutadania d'una democràcia no s'interessi pel que fa el seu Parlament és molt preocupant. Vostès no són clients dels polítics, vostès són els amos del negoci. I aquest és justament el xip que cal canviar: vostès no són els clients, són els amos.

La democràcia és això. Vostès han de passar comptes de la feina dels seus representants. Nosaltres treballem per a vostès. Per tant, han de saber qui és que treballa per a vostès, què fa i com ho fa. Perquè el que fa el Parlament afecta el seu barri, la seva feina, la seva vida.

* * *

A més, hi ha un altre motiu pel qual els vull insistir que s'interessin pel Parlament. Una darrera dada —i no els atabalo més amb l'enquesta, ho prometo—: la gent que coneix la feina que es fa al Parlament, la gent que s'ha informat ens valora bé; i no tan sols ens valora bé, sinó que confia en la institució. I al revés: per a qui no sap què es fa al Parlament la valoració és dolenta, hi ha desconfiança. Per tant, qui s'assabenta del que fem opina que treballem bé. Qui no se n'assabenta, opina que discutim sobre coses que no importen a la gent, que només mirem per nosaltres i tots aquests tòpics que darrerament es repeteixen sobre els polítics.

I els confessaré una cosa. Jo sé que el públic que tinc avui, vostès, és un públic molt bo. I no tan sols pel fet que estiguin il·lusionats perquè comencen la seva festa major. Dic que és bo perquè vostès saben com ningú que no ens podem quedar en els tòpics. Perquè

aquest, precisament, és un barri que ha sabut vèncer els tòpics. Ja no és la *Ciudad Satélite*. És, amb tot orgull, el barri de Sant Ildefons.

I no faran cas de tòpics com el que diu que al Parlament es debat sobre temes que no preocupen la gent, perquè aquest, precisament, és un barri que ha estat centre de debat al Parlament de Catalunya. Vostès saben que al Parlament parlem de coses importants, perquè, entre moltes altres coses, hem parlat d'aquest barri.

És al Parlament on es discuteixen, s'elaboren i s'aproven les lleis. Per exemple, la Llei de barris del 2004. La llei que els darrers tres anys ha permès millorar carrers, edificis, accessos i equipaments de determinats barris, per exemple, el de Sant Ildefons.

De vegades, com amb la Llei de barris, al Parlament treballem sobre temes que els interessin i els afecten de manera directa. Altres vegades treballem per qüestions que els afecten de manera indirecta, però no per això d'una manera menys important.

Quan discutíem, per exemple —i en faig esment perquè és una crítica que hem rebut tot sovint—, quan discutíem sobre l'Estatut era perquè també els afectava. Perquè quan el Parlament discuteix sobre l'Estatut, a l'hora de fer-lo, a l'hora de demanar a l'Estat que compleixi els pactes a què s'ha compromès, en realitat de què parlem? Doncs parlem, per exemple, de quina part dels nostres impostos, dels que tots vostès paguen religiosament cada any, podrà utilitzar la Generalitat per arreglar barris com aquest, o per millorar la xarxa de metro, o per alliberar-nos de peatges.

El debat sobre el model d'Estat, la diferència entre els que parlen d'unitat, de federalisme o d'independència, no és tan sols una qüestió d'identitat nacional; és, sobretot en aquests moments, un debat sobre on es prenen les decisions i qui gestiona els impostos, qui gestiona els recursos, qui decideix què es fa dels diners.

Perquè, per exemple, Catalunya és un poble solidari —i això, ho podem dir amb la cara ben alta i amb tot l'orgull del món—, és un poble solidari. El deu per cent de la nostra riquesa es gestiona en altres territoris de l'Estat. Per tant, és normal que exigim que això se sàpiga. Volem transparència. Perquè sovint se'ns acusa de ser insolidaris, i justament és al contrari. Les xifres són prou evidents i volem que quedi clar, no volem que es confongui amb mentides quan demanem el que és just, quan exigim límits i transparència sobre la contribució de Catalunya a la resta de l'Estat.

En definitiva, parlar de l'Estatut és parlar del que interessa a la gent, perquè tot allò que afecti les seves butxaques, les de totes les catalanes i tots els catalans, i tot allò que afecti la qualitat dels serveis, ens interessa a tots.

És per això que les forces polítiques catalanes que són al Parlament, tot i que tenen horitzons i ideologies diferents, coincideixen a demanar més capacitat de decisió i més recursos per a Catalunya. Capacitat per fer. D'alguna manera, el mateix que demanava l'amic de l'alcalde, nascut a Còrdova. En definitiva, deia: «On pago els meus impostos, on visc, on tinc la meva gent.»

En política, per passar efectivament de les paraules als fets, cal tenir poder de decisió pròpia i tenir els recursos econòmics necessaris. Per tant, cada partit vol arribar més o menys lluny sobre el poder i el finançament de Catalunya, però en aquests moments la majoria de grups polítics al Parlament comparteixen uns mínims comuns de reivindicació, ja que són absolutament indispensables perquè aquest país funcioni bé.

La gran majoria de forces polítiques coincideixen a dir que per resoldre els problemes de Catalunya, per afrontar els reptes comuns que tenim tots, és important que es puguin prendre més decisions des d'aquí, i que tinguem els recursos i els diners suficients perquè, efectivament, les decisions siguin fets i no només paraules.

Entre altres coses, perquè de vegades el que potser per a l'Estat és important, per a Catalunya o per a Cornellà, o per a Sant Ildefons, és urgent i és prioritari. I hi ha una gran diferència entre una cosa i l'altra.

I quan tot ha de passar per un centre que queda lluny, sovint s'actua tard, o equivocadament, o totes dues coses alhora. Hi ha un exemple de llunyania i centralisme excessiu que tots hem viscut, que és el de Renfe, el servei de trens de rodalia i les avaries permanents que té, i la desinformació que pateixen els usuaris i sovint els mateixos treballadors.

Què significa això? Doncs una cosa tan elemental i senzilla com que si una cosa es gestiona des d'aquí, des de la proximitat, és més fàcil que funcioni bé. Sempre millora l'eficàcia quan les decisions es prenen a prop, des d'on no només es rep un informe sinó al lloc mateix on es viuen els problemes i els reptes. I si no es gestiona bé, almenys la ciutadania ho tindrà més a prop per qüestionar-ho, criticar-ho i pressionar fins que millori.

Demandar poder de decisió i de gestió per a Catalunya és intentar prestar millors serveis a la ciutadania, és treballar per coses que interessin la gent. De vegades ens podem equivocar, de vegades la podem encertar, però reivindico la feina que fan els parlamentaris, perquè treballen perquè aquest país pugui avançar en el seu progrés, en les seves llibertats, i perquè ho faci, sobretot, d'una manera més justa que fins ara, amb menys desigualtats.

Darrere el soroll de les polèmiques, de les anècdotes que els uns i els altres poden utilitzar per al seu interès, a Catalunya en aquests moments es fa molta feina, una feina que es veurà amb el temps. I si no, d'aquí a uns quants anys, recordin aquesta frase.

* * *

I quan dic que a Catalunya es fa molta feina —encara que no en siguem conscients—, em refereixo no només als representants polítics, sinó també, i sobretot, a entitats, associacions, empreses, treballadors, sindicats, als milers i milers de persones que vencen cada dia nous reptes, que se'n surten, perquè la societat ens planteja nous reptes cada dia.

Per exemple, la immigració. Fa vuit anys, vuit anys només, Catalunya era un país en què una de cada trenta persones —una de cada trenta— havia nascut a l'estranger. Avui és una de cada set. Fixin-s'hi bé: hem passat d'una de cada trenta a una de cada set. I si les dades no em fallen, a Cornellà és una de cada cinc, aproximadament.

En vuit anys hem viscut aquest canvi espectacular, que no és gens fàcil d'assumir per cap societat. Hem viscut una arribada massiva, i en molt poc temps, de persones que busquen un futur digne, que tenen orígens diferents, identitats diferents, costums diferents, valors diferents dels costums i els valors dels que vivim aquí. Perquè aquest canvi que viuen els barris i les ciutats pugui tenir lloc amb relativa normalitat i no generi conflictes importants, perquè tots puguem tirar endavant, no n'hi ha prou amb prendre mesures polítiques; aquestes mesures calen i s'estan adoptant, des de l'Ajuntament i des del Govern. Les mesures polítiques són fonamentals, doncs, però no n'hi ha prou.

Cal l'aportació de la societat mateixa. Tots, tant els que ja hi érem com els que arriben, hem de poder sentir que formem part d'aquest mateix projecte, que formem part d'aquest mateix país, d'una nova Catalunya. I perquè això sigui possible, és vital el paper de les entitats. És fonamental generar la participació i la implicació dels nouvinguts en la vida social dels barris i dels pobles. Només així es poden vèncer el desconeixement i la ignorància mútua, que són la mare de la desconfiança que existeix entre el país que acull i els que hi arriben. Hi insisteixo: són fonamentals les entitats i les associacions, i és fonamental el paper individual de cada persona, tant de la persona que arriba com de la persona que rep.

Cal que qui arribi sigui conscient d'on arriba, que se li expliqui, que se'l faci partícip, que se'l faci còmplice d'aquestes il·lusions que tots plegats podem compartir, per fer un barri millor, perquè els trens funcionin més bé, perquè en definitiva ara fem una festa i tots plegats ens ajudem a conèixer i ens ho passem bé. Tots hem d'entendre que tenim drets i que tenim deures, i que els drets són fonamentals, però els deures també.

Només així, establint vincles sobre la base del present i del futur del barri, de la ciutat o del país, sobre els interessos i les il·lusions que compartim, només així podrem afrontar els problemes derivats d'una onada migratòria que s'ha produït en molt poc temps. Si entre tots ho sabem fer bé, tindrem un barri més fort, una ciutat més forta, un país més fort.

Em consta que a Sant Ildefons les entitats s'han implicat en tot aquest procés i assumeixen el seu paper cohesionador, de generació d'aquests vincles i aquestes complicitats. Tenen un pla educatiu d'entorn que n'és un bon exemple.

Perquè és compartint iniciatives d'oci, de cultura, d'esport, és compartint preocupacions veïnals comunes, que un poble o un barri es manté amb vida. En ocasions anteriors, en altres lluites, les entitats han estat al capdavant, han impulsat, han tibet, han aconseguit millorar de manera evident molts indrets de Catalunya, molts barris. Sant Ildefons n'és un exemple. I no tinc cap dubte que aquest cop també ens n'acabarem sortint, al país, a les ciutats, als barris.

Ho aconseguirem sumant esforços, implicant institucions i societat, tal com fan vostès en aquestes festes.

* * *

I en aquest sentit, em permetran que faci un parallelisme propi d'algú que es passa el dia pensant en Catalunya i parlant de Catalunya. Les festes d'un barri són, en certa manera, com una democràcia, com un país. Necessiten participació, necessiten gent, necessiten tothom. Tenen sentit i tenen lloc gràcies, justament, a la participació i implicació de tothom.

És més que un conjunt d'activitats, és més que una bateria d'actes festius, és molt més que música, que dansa, que castells, que esport, que correfocs. És molt més que mostres tradicionals, és molt més que tot això. És sumar tot el barri en una mateixa gran festa, és una alegria compartida en què s'agermana el passat, el present i el futur. Són dies, sobretot nits, de trobada amb els veïns, amb les famílies, amb els carrers, les places, de trobada amb el barri. Són dies de convivència i de tertúlia.

Les festes del barri són una realitat, però també són un sentiment. Hi ha un passat, hi ha una història, hi ha el significat del barri, hi ha una identitat compartida. I, sobretot, hi ha l'alegria del present i l'esperança en el futur.

És realitat i sentiment; té història, té present i té futur; necessita la implicació de tots, mantenir aquesta identitat compartida. Són molts els parallelismes que hi ha entre les festes i el que és Catalunya, el que ha de ser Catalunya.

El que no vol dir que Catalunya sigui sempre una festa. Sí que necessita, però, una certa alegria, un cert entusiasme, de participar-hi, de sentir que hi som i que tenim molt a dir i molt a fer.

Catalunya és una terra d'acollida, és un país obert, és un país que mira cap al futur. És un país que sap que la riquesa del seu futur passa per mantenir viva aquesta identitat pròpia. Una identitat que ha anat sumant segle a segle els qui han vingut a cercar oportunitats, buscar un futur millor, sempre respectant qui ve de fora, sempre demanant ser respectats, sempre sumant al camí comú de la recerca de progrés i de llibertat.

No vull cloure aquestes paraules sense insistir en el reconeixement del paper que fan les entitats d'aquest barri. Vull felicitar totes les entitats i totes les persones que de manera totalment desinteressada fan possible aquestes festes de Sant Ildefons. No oblidin mai que fent aquest esforç de generositat, vostès fan barri, i tant!, però també fan Cornellà i també fan Catalunya.

Moltes gràcies, novament, per haver-me convidat a fer aquest pregó de les festes. Per a mi ha estat un honor. Els animo a passar-s'ho molt bé, a fer aquesta festa motiu d'orgull i a fer motiu d'orgull també aquest barri, i que sigui per molts anys.

Queden oficialment inaugurades i iniciades les festes del barri de Sant Ildefons del 2007. Visca Sant Ildefons, visca Cornellà i visca Catalunya!

Commemoració del centenari de l'escoltisme

Palau del Parlament, 16 d'octubre de 2007

Senyores i senyors. Catalunya no seria la que és ara sense l'escoltisme.

No dic que es puguin atribuir a l'escoltisme les virtuts i els defectes de la Catalunya actual. No pretenc —Déu me'n guard!— fer-lo responsable d'allò bo o dolent del país. Però sí que voldria reivindicar el reconeixement del paper que l'escoltisme ha tingut a l'hora de formar milers i milers de catalanes i catalans en valors de ciutadania i humanisme; a l'hora d'obrir espais de llibertat, a contracorrent, fins i tot, de la situació política, per exemple en temps de dictadura; a l'hora d'establir vincles i complicitats que han ajudat a fer del nostre país un país especialment actiu en l'impuls de projectes socials, col·lectius; a l'hora d'aconseguir punts de trobada i de diàleg en l'àmbit polític, i també a l'hora de posar Catalunya en el món.

Avui som aquí perquè fa cent anys va néixer un moviment de formació humana i ciutadania activa de què han participat milions de joves de més de dos-cents països i en què avui dia participen més de vint milions de joves de pràcticament tot el món. I no sempre en som conscients, no sempre es valora en la justa mesura, però l'escoltisme, allà on ha arrelat amb força, ha esdevingut una influència decisiva en la vida de les persones i en l'evolució de les societats, perquè l'escoltisme és sempre una llavor de futur. Ha complert cent anys de vida, ha donat molts fruits, però continua llaurant futur.

Deia Baden-Powell en la seva darrera carta, en aquell testament ètic: «Tractin de deixar aquest món en millors condicions de com l'han trobat.» I si mirem cent anys enrere, l'escoltisme ha posat el seu gra de sorra per millorar el món. De fet, n'ha posat un grapat, de grans de sorra, i en segueix posant.

L'escoltisme és futur, perquè, al cap i a la fi, el futur de tota societat, el futur de tota nació, es troba en els joves d'ara. Amb la seva formació, amb la seva implicació, es construeix el futur de tota societat. I l'escoltisme, en tant que incideix en la formació de les persones, incideix en el seu futur i també en el conjunt de la societat.

He començat dient que Catalunya no seria la que ara coneixem sense l'escoltisme, perquè ha format ciutadans, ha format persones que s'han implicat en el seu entorn, en allò que els grecs anomenaven la *res publica*, la cosa pública. Ha format persones, ha teixit vincles i ha estès valors i actituds en la nostra societat.

Ara compleix cent anys, uns quants menys a Catalunya, i, com tot impuls social que es manté viu, s'ha anat enriquint amb la pluralitat. El món i les societats canvien i evolucionen amb el pas del temps, i el moviment escolta no hauria pogut mantenir el seu esperit, la seva raó de ser, sense evolucionar, també, sense adoptar la complexitat del seu entorn.

Al llarg d'aquests anys l'escoltisme ha anat incorporant i diferenciant-se en creences, formes i ideologies, i ha aportat diversos matisos a una mateixa base, a una essència comuna

que es manté inalterable. L'escoltisme és futur, perquè aquesta essència, allò que impulsa i distingeix el moviment escolta, és plenament vigent en aquest món del segle XXI.

Potser no sempre s'ha encertat ràpidament a l'hora d'encaixar l'escoltisme en les noves realitats, però aquest és un problema comú a tot moviment social o a estructures arrelades a les societats del segle XX, des de religions fins a sindicats, passant per l'escola i els partits polítics. Vivim temps de canvis accelerats, i no és fàcil adaptar-se a la velocitat dels canvis, però el sentit de l'escoltisme és vigent, des de la pluralitat de matisos, amb la força comuna de la riquesa vital i formativa que aporta.

Els reptes de la Catalunya del segle XXI necessiten, precisament, els elements i l'aportació que el moviment escolta ofereix, des de la feina en el terreny de la integració social fins al respecte a la natura, a la terra, passant per l'educació en valors, que han de constituir el tronc comú de la nova Catalunya.

Aquesta és una visió global de país, és una valoració de conjunt, com correspon fer al president del Parlament en un acte com aquest, però seria un error oblidar, ignorar, que aquesta història de cent anys, aquest paper de constructor cívic, de constructor humà, és sempre el resultat d'accions personals, d'un dia a dia constant. La utopia del bé comú parteix, neix, de la feina de cada agrupament, de cada família que apunta el fill al cau, de cada jove que s'hi implica, que viu el procés de formació, que en fa un fonament del seu futur.

Tot plegat acaba tenint un efecte de conjunt, però no oblidem mai que el moviment neix cada dia, viu cada dia en cada jove, en cada cap, i amb el pas del temps es manté viu dins nostre.

També en el meu cas. Jo he estat i sóc escolta, i n'estic especialment orgullós. Ha estat, sens dubte, una part important de la meva formació com a persona. I hi poso èmfasi perquè sovint l'escoltisme no ha tingut la rellevància pública que es mereix. Un fals i absurd concepte d'una determinada modernitat el presentava com un moviment passat de moda, carrincló. Res més lluny d'això: l'evolució pedagògica de l'escoltisme és extraordinària; la visió de la societat que té l'escoltisme és indispensable si realment es vol un món millor, però un món millor de debò, no en la teoria. La solidaritat, el treball en equip, el respecte per la natura, l'amor pel país, el compromís, la responsabilitat, un cert sentit indispensable de la disciplina, saber treballar pels més desafavorits, pels més febles, són valors que l'escoltisme ha aportat, ha injectat, a milers de catalanes i catalans.

Això i la creença en la necessitat de potenciar l'associacionisme educatiu que es fa des del voluntariat, com tantes altres coses en aquest país, va provocar fa dues legislatures, aleshores com a diputat, que presentés una iniciativa parlamentària que bevia precisament de les fonts de l'escoltisme: la llei de promoció de l'associacionisme educatiu. Aleshores no va ser possible dur-la endavant, tot i que es va fer una feina molt important, tant amb la Secretaria General de Joventut com amb el Consell Nacional de la Joventut; tampoc no ho va ser la legislatura passada, però la feina que es va fer penso que va deixar llavor. I penso també que avui és un bon dia per reclamar en veu alta que ja és hora de poder gaudir d'una llei que empari la vostra activitat i reconegui públicament els valors que promoueu. Em consta que hi ha un compromís, ja s'ha expressat abans, de la majoria dels grups parlamentaris i de la Secretaria General de Joventut perquè aquest cop sí, aquesta legislatura, pugui tirar endavant. Els confesso que em plauria molt especialment.

De la mateixa manera, vull aprofitar l'oportunitat per demanar-los una cosa: de la mateixa manera que repeteixo una i altra vegada —i no me'n cansaré— que en els grans reptes de país ens cal sumar forces, que cal que tots anem a l'una —partits polítics i societat civil—, que no ens podem perdre en petites baralles, crec que l'escoltisme català, respectant òbviament la seva pluralitat, que és un valor, necessita més sovint sumar forces per fer front als reptes comuns del moviment, i especialment de portes enfora, en la seva projecció.

L'esperit que, per exemple, ens aplega a l'hora de celebrar aquest centenari ha de servir també per entendre que el moviment escolta, de manera conjunta, té un paper important, fonamental, en el camí d'una Catalunya que vol ser, d'una Catalunya que vol tenir veu pròpia en el món global dels nostres temps.

Dit això, vull cloure les meves paraules expressant que avui ha estat per a mi un honor i un orgull impulsar, presidir i acollir aquest acte de reconeixement institucional a totes i tots els qui han mantingut i mantenen viu un impuls que intenta formar persones millors, que intenta fer un món millor. La paraula, el diàleg, la fraternitat... Jo també vull construir un món millor.

Moltes gràcies per la seva participació, moltes gràcies per la seva assistència i moltes felicitats pels cent anys.

Inauguració del programa «Empreses i parlamentaris»

Palau del Parlament, 17 d'octubre de 2007

El 2 de maig de 2006, la fundació FemCAT, en una audiència aquí al Parlament, ens va presentar una proposta francament interessant, que de seguida, d'alguna manera, vam entendre que era, de fet, una necessitat. Era un programa d'acostament entre l'empresa i el Parlament, entre empresaris i parlamentaris.

La setena legislatura va acabar abans d'hora i, per tant, no vam tenir marge per poder dur endavant la idea. Així que en començar la vuitena legislatura vam reprendre aviat els contactes. El fet de partir d'una idea ja treballada i plantejada amb anterioritat ens donava un cert avantatge. En vaig parlar amb els presidents de tots els grups parlamentaris, els quals van acollir la idea amb entusiasme, i dic «amb entusiasme» perquè és veritat, els va semblar una iniciativa excel·lent, i per tant hi ha haver complicitat per part de tothom. La proposta es va anar treballant fins que el dia 14 de juny vam signar el conveni de col·laboració per impulsar el programa «Empreses i parlamentaris», que avui ja comença a caminar.

Un cop acceptat el concepte, era clau encertar amb la definició precisa dels àmbits de treball perquè aquesta iniciativa fos una eina útil i eficaç. En aquest sentit, no vam dubtar gens en el moment que es va plantejar que el primer programa havia de ser entorn del medi ambient —la gestió de residus, la gestió de l'aigua, la gestió de l'energia—, ja que són qüestions no solament d'interès creixent, sinó que tenen una importància estratègica, amb moltes perspectives d'interès: des del punt de vista del medi ambient al de la qualitat de vida de les persones, passant per l'econòmic i l'empresarial, sense oblidar el fet que es tracta d'un tema prioritari en el món globalitzat del nostre temps.

De fet, en els contactes que tenim amb altres parlaments, aquest és un tema central, recurrent; és objecte d'interès especial als parlaments d'arreu. Per exemple, aquest cap de setmana comença la trobada anual de la CALRE, que és l'assemblea de parlaments regionals europeus amb competències legislatives, que es fa a Berlín i acabarà dimarts. I aquest serà un tema central de la trobada. El debat sobre l'aigua i sobre l'energia és recurrent en aquestes trobades perquè, en definitiva, a ningú no se li escapa que Europa té un problema greu des del punt de vista energètic. És un repte comú, tot i que amb problemàtiques i perspectives diferents en cada país.

Per tant, si m'ho permeten dir així, la va encertar, la fundació, quan va fer la proposta de començar pel tema del medi ambient, de la gestió de l'aigua i l'energia, ja que és un tema de gran interès tant per al món polític com per a l'empresarial.

* * *

Vull afegir que el programa encaixa amb dos aspectes que considero molt importants per a la vida política del nostre país. D'una banda, la proximitat. Per actuar amb eficàcia i eficiència sobre les noves realitats del segle XXI, cal prendre mesures des del coneixement de la proximitat. I la proximitat que volem quan demanem competències d'autogovern s'ha d'aplicar a dins el país, ha de formar part de la nostra manera de fer política al segle XXI. Canvien moltes coses, al segle XXI, moltes: la manera de portar les empreses és evident que ha evolucionat, la manera de fer parlamentarisme també evoluciona, i la manera de fer política; per tant, el contacte amb el ciutadà —o amb les empreses—, la proximitat a les coses que passen, cada vegada serà més important.

I el segon aspecte que voldria destacar és la implicació col·lectiva: sumar, col·laborar, per fer front als reptes comuns, als reptes del país. I en aquest sentit voldria destacar la participació de les empreses del sector, a les quals vull agrair el fet que siguin avui aquí i que participin en aquest programa, i de tots els grups parlamentaris. Els agraeixo aquesta voluntat compartida d'implicar-se i col·laborar per ser útils a la societat, que uns representem i els altres, d'alguna manera, construeixen.

Voldria acabar les meves paraules felicitant i agraint també l'esforç que ha fet FemCAT, la idea, el fet d'adaptar-nos a una idea que existeix, però que a Catalunya no havia tingut concreció. Voldria agrair l'esforç que s'ha fet des del punt de vista de la fundació, també de les seves empreses. Aquest és un projecte que en un moment determinat vam somiar i que avui comença a fer les seves passes, la qual cosa penso que és una excel·lent notícia per a tots plegats: per als grups parlamentaris, per als empresaris, per a la fundació, per al Parlament, però també per a la societat catalana. Aquesta perspectiva, la del conjunt de la societat, la perspectiva de país, no l'hem de perdre en cap moment.

Vull agrair, evidentment, al senyor Folch el seu mestratge. La seva funció i el seu coneixement seran indispensables en aquestes primeres sessions. I res més. Tinc la sensació que avui fem una cosa important, i així els ho vull manifestar i ho vull compartir amb tots vostès.

Moltes gràcies.

El paper de les comunitats catalanes en la projecció exterior de Catalunya

Santiago de Xile, 26 d'octubre de 2007

Vull començar les meves paraules en aquesta trobada amb una imatge: vostès són l'ancoratge de la identitat, la cultura i la llengua catalanes a l'Amèrica Llatina, són l'enllaç de Catalunya amb els països llatinoamericans, són el vincle humà. I d'aquesta manera les catalanes i els catalans a l'exterior han creat una xarxa de relacions transversals i a llarg termini que implica i beneficia totes dues parts: la xarxa dels casals catalans a l'exterior i també, evidentment, Catalunya.

Allò tan antic de les estructures piramidals ha quedat antiquat, ha estat superat per les relacions horitzontals, molt més enriquidores i àgils. Dels casals catalans, doncs, en neixen constantment iniciatives, projectes, activitats, propostes de nous marcs de relació, idees, trobades, un reguitzell de noves idees transformadores, com correspon al seu esperit cívic, al seu esperit participatiu, per modernitzar i mantenir al dia el paper dels casals catalans a l'exterior. Perquè aquest és un dels principals reptes a què han de fer front: redefinir-se tenint en compte els nous temps i revitalitzar el paper dels representants de la Catalunya de l'exterior.

En certa manera ja s'avança per aquest camí, però encara calen altres impulsos: més i millor coordinació, multiplicació de contactes, fer que els diversos casals esdevinguin una veritable «xarxa d'ambaixades»; ambaixades, si ho volen vostès, socials, utilitzant l'expressió que ha fet servir l'Àngel de «lobbies catalans», d'espais útils emprats per les catalanes i els catalans. En definitiva, cal fer un pas més enllà en la feina que ja es fa des de fa molts anys.

Catalunya necessita el suport d'aquesta Catalunya exterior, més activa i compromesa que mai. I d'alguna manera les catalanes i els catalans que viviu fora també reclameu sovint aquest suport dels qui vivim al Principat, i ho heu de fer.

A més a més, hi ha un altre factor que és important: el vent bufa a favor nostre, perquè les tecnologies de la informació i la comunicació ens ofereixen noves oportunitats. La virtualitat, la capacitat de connectar-nos i comunicar-nos de manera instantània, l'enderrocament de les fronteres espai-temps, fan més fàcil la nostra relació, ens brinden l'oportunitat d'enriquir de la mateixa manera totes dues comunitats i facilita que ens puguem sentir més a prop els uns dels altres.

Així, doncs, les xarxes virtuals ens permeten sumar esforços i recursos i treballar de manera coordinada, ens permeten fer aportacions, ser presents al món, ser visibles i tenir veu pròpia al món global i globalitzat. El valor de la diferència cada dia és més preuat, i, justament, reconèixer les identitats individuals i col·lectives, o, dit d'una altra manera, els drets de les persones i dels pobles, preservar les realitats territorials i nacionals com la catalana, urgeix

com mai perquè no quedin dissoltes, difuminades per les grans potències culturals. Les comunitats catalanes a l'exterior tenen aportacions importants a fer en aquest procés continu.

Permetin-me un símil: aquesta gran xarxa que formen el conjunt de casals catalans és part essencial del que podríem anomenar el *sistema nerviós de la societat catalana*, i, per tant, és part fonamental de la seva salut. Aquest sistema de comunicació sensible, de recepció i de transmissió d'informació, és clau per poder donar resposta a les noves realitats emergents, com també ho és el repte de donar-nos a conèixer al món com a catalans.

Els poso l'exemple recent de Frankfurt. La cultura catalana es va oferir a la fira del llibre d'aquesta ciutat amb il·lusió per compartir, per mitjà de la literatura, la pintura, la música, la dansa, el teatre, el cinema, per mitjà de tota expressió artística i cultural, fins i tot amb una aportació tan singular com els castells, la nostra riquesa cultural, la nostra aportació a la cultura universal. Vam oferir història, realitat present i, sobretot, gran potencial de futur.

Diuen que la cultura és l'expressió individual i col·lectiva de les infinites formes de veure i de viure la vida. Catalunya és un país culte en tots els sentits de la paraula, Catalunya és una potència mundial de la creació, i la cultura catalana es va presentar a Frankfurt amb tota la seva plenitud.

El procés d'internacionalització de la nostra cultura iniciat a Frankfurt tindrà continuïtat, aprofitarem els circuits engegats. Se'ns va obrir una finestra al món per presentar-nos-hi tal com som i oferint allò que fem. Aquesta és la línia que cal seguir, la línia d'un discurs modernitzador i integrador de la cultura i la llengua catalanes.

L'Àngel parlava d'un concepte relativament recent —tot i que ja hi ha càtedres, concretament una de la Universitat de Berkeley, sobre aquesta qüestió—, que és el de la *diplomàcia pública*. Què és, la *diplomàcia pública*? Tots coneixem la diplomàcia oficial, la diplomàcia que fan els ambaixadors, els cònsols, els ministres d'exterior, la diplomàcia que fan els estats, amb les seves ambaixades, les relacions diplomàtiques, etc. No parlem d'això, parlem d'una altra cosa completament diferent. (Tant de bo, i ho dic entre parèntesis, que algun dia Catalunya pugui tenir la seva diplomàcia oficial.) Però això ara no és així. Ara parlem d'una altra cosa. Parlem del fet que al món globalitzat —que s'alimenta de diversitat, i per tant fa de la identitat un valor preuat— hi ha altres formes d'assolir objectius de projecció i política exterior. Donar-se a conèixer al món, ser presents al món, ser referents al món, és qüestió de voler-ho fer.

Els posaré algun exemple, i segur que m'entendran de seguida. Què és, *diplomàcia pública*? Doncs, per exemple, és el que fa el Barça, i no el que fa el Barça quan guanya copes, lligues o títols. No, no parlo d'això. Parlo del que fa el Barça en el moment que es posa el nom de l'UNICEF a la samarreta. Aquest és el concepte. Quin altre equip de la potència del Barça hi ha al món que porti l'UNICEF a la samarreta en aquest moment? Això vincula el Barça a valors positius i el projecta amb més força arreu del món. Per què el Govern de Catalunya, sense ser un govern d'estat, signa un conveni amb l'UNICEF pels objectius del mil·lenni? Per què s'implica en polítiques de cooperació sense ser estat? Doncs justament per fer que Catalunya sigui present al món, i ho fa expressant un compromís i uns valors que volem que defineixin la nostra identitat.

Un altre exemple: en Ferran Adrià. Quan la portada del *New York Times* o d'aquella revista tan famosa de Nova York diuen que en Ferran Adrià és el millor cuiner del món i

ell diu «Sóc català», aleshores en Ferran Adrià fa diplomàcia pública. Quan l'any 1971 Pau Casals feia el discurs davant les Nacions Unides, ell no ho sabia, però feia diplomàcia pública: explicava Catalunya al món en un moment en què era molt difícil explicar Catalunya al món. O el mateix Gaudí; tampoc no ho va saber mai, que feia diplomàcia pública, però quan has esdevingut una icona en aquest món, i una icona que és marca del país, això és *diplomàcia pública*.

El que diem és: «Som catalans, volem fer les coses bé i som oberts i solidaris amb el món.» I aquesta manera d'anar pel món és una manera agradable, simpàtica, positiva, que ha de ser el nostre referent i la nostra manera d'actuar.

El *lobby* que abans reclamava l'Àngel passa per aquí, també. No s'ha descuidat mai, el *lobby* econòmic, és molt important, i l'hem de reforçar, perquè no el tenim prou fort. Però aquest *lobby* més social, més cultural, més públic, és també indispensable. Hi hem de treballar, i hi treballem.

El professor Manuel Castells, un professor de la Universitat Oberta de Catalunya que viu, com saben, a Califòrnia i a Catalunya, combina tots dos llocs, feia aquesta reflexió sobre la diplomàcia pública en un article de diari que vaig llegir. I a partir d'aquella lectura he anat mirant què fem els catalans al món, i he quedat admirat. I no solament des del punt de vista de la presència de catalans al món, sinó de l'activitat d'aquests catalans, i per la presència de persones significatives de Catalunya en llocs concrets d'una grandíssima responsabilitat, per exemple a les institucions europees, o en els àmbits de la investigació i de la cultura. Quants catalans hi ha a Nova York que fan cultura d'avantguarda, per exemple, en aquest moment? Se'n farien creus.

Si fem d'aquest concepte de *diplomàcia pública* una bandera de país, serà d'aquelles banderes potents de debò, perquè el món que ve, el món global, justament, el que ens demana és això.

Tot això ho deia perquè, en el fons —i l'Àngel m'ha provocat quan ha dit que parlés de diplomàcia pública—, vostès, com a casals catalans, són també un agent fonamental en aquest concepte de *diplomàcia pública*, un agent absolutament fonamental. I he posat sobre la taula aquest marc general de la diplomàcia pública perquè només si tots plegats som capaços de donar-hi sentit globalment, en podrem fer una eina útil per al país. Catalunya en aquest moment es pot vendre al món com mai; hem de ser capaços, entre tots, d'exercir el nostre paper.

* * *

He parlat de passat, de present i de futur. Sobretot he parlat de futur, de coses que hem de començar a fer ara, a partir d'avui mateix, perquè, en definitiva, aquest futur ha de ser sinònim d'una Catalunya millor, més justa i més cohesionada. La idea és apostar pel futur, per damunt de tot, però sense renunciar mai al passat, sense perdre el fil històric, sense perdre el fil humà de successives generacions.

Vostès, els seus avantpassats, els seus fills, els seus néts, representen una part de Catalunya; del passat, del present i fins i tot del futur de Catalunya. I jo vull reivindicar aquí aquesta part del passat de Catalunya, una part que no ha estat prou reconeguda i de la qual a Catalunya no sabem prou coses, encara. La memòria dels qui van haver de fugir de casa seva, la memòria dels exiliats, dels perseguits pel franquisme, no ha estat prou difosa.

La memòria de la Catalunya democràtica que es va mantenir fidel a les seves institucions, que les va mantenir a l'exili, i sobretot als valors de la República té des d'aquesta setmana una nova institució que la defensa. Dijous el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei del Memorial Democràtic, que és una llei amb què es crea el primer òrgan de l'Estat —i és curiós que s'hagi aprovat abans a Catalunya que no a Madrid, senyal del valor que té per als catalans el record d'aquesta etapa dura i fosca de la història— dedicat a la recuperació de la memòria històrica relativa al període comprès entre el 1931 i el 1980. A partir d'ara, doncs, s'impulsaran polítiques públiques de rescat, de commemoració i de foment de la memòria democràtica, i també de coneixement de les etapes de la Segona República, de la Generalitat republicana i de la Guerra. Inclou també un altre aspecte essencial: les víctimes i la seva memòria emocional.

Els anys de la dictadura franquista van lligats a conceptes com la fam, la por, la violència, la mort, i a una llarga llista, massa llarga, d'homes i dones que van ser víctimes de la repressió franquista, primer, i del silenci i l'oblit institucional, després. Explicar les conseqüències d'aquesta repressió és la millor manera de reconèixer i fer justícia a les catalanes i els catalans que van defensar la llibertat i els drets de Catalunya.

Abans els deia que hem d'apostar pel futur, que hem de mirar cap al futur. Però només podem mirar el futur si tenim molt clar d'on venim, quin és el nostre passat. Vostès, els casals catalans de l'exterior, formen part d'aquesta memòria històrica de Catalunya, en són una part indispensable i valuosa. Des del Principat ens cal tenir-los presents per recordar la nostra història, ens cal tenir-los presents per impulsar el nostre futur.

Per acabar com pertoca vull fer un merescut, solemne i institucional reconeixement als casals catalans a l'exterior, en concret als de l'Amèrica del Sud. Són una realitat viva, plena d'activitat, que s'implica i participa, que genera valors i vincles estrets entre la terra d'origen i la terra d'acollida. Un orgull per a nosaltres.

Per tot això, gràcies. Per ser-hi i per estimar Catalunya de la manera com ho fan, per transmetre aquest amor a les noves generacions, per no oblidar. Sàpiguen que la seva nació, malgrat la distància, tampoc no els oblida. N'està orgullosa.

Moltes gràcies.

Inauguració de la Jornada sobre Democràcia i Participació

Palau del Parlament, 12 de novembre de 2007

El debat sobre la participació és un debat clàssic des de fa dècades a les democràcies occidentals. Constitueix una de les grans àrees d'estudi i investigació en la ciència política. Convé recordar-ho, precisament ara que als mitjans de comunicació es parla molt sovint de crisi de la política, d'allunyament de la ciutadania respecte als partits polítics, ara que ressonen els tòpics com que els polítics no ens interessem per les coses de la gent.

Ara que passa tot això resulta molt il·lustratiu recuperar articles de ciència política com els que, per exemple, fa gairebé deu anys signava un dels ponents d'avui, José Ramón Montero. Montero, juntament amb Gunther i Torcal, analitzava el descontentament i la desafecció envers la política a l'Estat espanyol. Fa deu anys. Ja llavors parlaven de la desafecció, «actitud sostinguda de llarga durada, diferenciada de la insatisfacció, que és de caràcter més puntual, en funció d'un o altre context». Fa ja quinze anys que Gunther escrivia que, en línies generals, el desinterès polític estava estretament vinculat a sentiments d'impotència i confusió respecte a la política.

Si ens centrem en l'àmbit de Catalunya, el treball i l'interès permanent pel que fa a l'abstenció electoral o a les diverses formes de participació política queden palesos tant en les valuoses aportacions impulsades des de les universitats catalanes —amb els treballs de recerca de Francesc Pallarès, Joan Font o Joan Subirats, per esmentar només alguns noms— com en la feina que porten a terme diverses entitats, fundacions i institucions acadèmiques. Queden també palesos en les nombroses experiències participatives de caire local impulsades al país, en l'àmbit de molts i molts ajuntaments, i queden palesos també en l'existència, fins i tot, d'un departament del Govern de la Generalitat amb competències directes sobre la matèria, desenvolupades, a més a més, per la Direcció General de Participació Ciutadana.

Per tant, no partim de zero, no hi ha un buit d'atenció ni de coneixement, hi ha molts estudis fets, hi ha una base sobre la qual es poden plantejar propostes, hi ha molt més que no intuïcions o observacions puntuals a l'hora de posar la qüestió de la participació sobre la taula.

Més encara, en un context de davallada de la participació a les darreres convocatòries electorals, inclosa la del referèndum de l'Estatut, el Parlament disposa d'un informe per a la llei electoral de Catalunya encarregat el mes de juliol passat pel Departament de Governació. És un informe elaborat per una comissió d'experts formada per Josep Maria Colomer, Agustí Bosch, Joan Botella, Jaume Magre, Josep Maria Reniu i Jordi Sauret, que comptà amb la col·laboració d'altres experts, inclosos quatre catedràtics de ciència política del nostre país. Cal recordar que aquest informe es presentà al Parlament com a punt de

partida per a una llei, que és sens dubte un dels deutes pendents d'aquest Parlament, en tant que Catalunya, després de vint-i-set anys, encara no té una llei electoral pròpia.

Els canvis en el sistema electoral que caldria introduir en aquesta llei pendent són evidentment necessaris si tenim en compte l'alta abstenció de les darreres convocatòries. Però no ens enganyem: no són cap solució miraculosa.

Recuperant un símil que vaig fer servir després de les darreres eleccions locals, el termòmetre marca febre, efectivament, assenyala abstenció alta: el 46,2% al conjunt de Catalunya en la darrera convocatòria electoral. Com vaig dir llavors, el malalt té febre, però per diagnosticar el mal cal parar atenció al detall dels símptomes, defugir interpretacions interessades.

Un exemple. Si el problema es redueix a les regles de joc, al sistema electoral, l'abstenció hauria de ser generalitzada al país. I en les darreres eleccions, ni més ni menys que en 575 poblacions de Catalunya la participació va superar el 70%. En 197 municipis la participació es va mantenir entre el 60% i el 70%. Per tant, no podem reduir l'explicació de l'abstenció al sistema d'elecció quan l'abstenció no fou significativa en el 83,5% dels ajuntaments.

Cal, doncs, analitzar què tenen en comú aquest 16,5% dels municipis amb problemes de participació. Per exemple, amb una abstenció superior al 50% trobem les cinc ciutats que tenen un cens superior a Catalunya: Barcelona, l'Hospitalet, Sabadell, Terrassa i Badalona. És a dir, que el tan comentat distanciament entre ciutadania i vida política en les darreres eleccions locals és especialment acusat en les grans ciutats, mentre que, hi insisteixo, no s'aprecia tant en el 83,5% dels municipis.

Amb aquestes dades no pretenc treure importància a l'alta abstenció. És evidentíssim que ens ha de preocupar. A més a més, existeix. Però sí que vull remarcar que cal situar el debat en la realitat, fer-lo amb rigor, fugint d'interpretacions que de vegades poden ser interessades.

Les dades també ens diuen, i em remeto a les enquestes del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) dels darrers anys, que aproximadament la meitat de la població es declara «poc o gens interessada» en la política. I amb una xifra inferior, però molt similar, la població es declara «poc o gens satisfeta» amb el funcionament de la nostra democràcia.

Pel que fa al Parlament, també comptem amb una enquesta recent feta pel CEO, segons la qual dos de cada tres ciutadans no saben dir el nom de tres diputats, ni tenen coneixement del que es fa al Parlament, ni hi tenen interès. Això sí, segons la mateixa enquesta, curiosament, qui ens coneix, qui s'informa, ens valora bé i a més a més confia en la institució. Qui segueix el que fem al Parlament opina que fem bé la feina i ens té confiança. I a la inversa: qui no sap què es fa al Parlament ens valora malament i desconfia de nosaltres. Aquesta és la situació.

Recentment hem patit, doncs, una repetida davallada de la participació electoral, i això, evidentment, ens ha de preocupar. Però cal parar atenció a aquest desinterès, a la desconexió existent entre la pràctica política i la ciutadania. No podem acceptar que la gran majoria de la ciutadania catalana doni l'esquena al que fa el seu Parlament, que ignori qui són i què fan els seus representants i s'instal·li en tòpics negatius sobre el funcionament de les institucions i el sistema democràtic en conjunt. Al cap i a la fi, democràcia significa allò tan elemental de «govern del poble», i des de la ignorància i el desinterès es governa malament.

Cal anar a l'arrel dels problemes per solucionar-los, i no té gaire sentit que demanem als ciutadans que vagin a les urnes si abans no aconseguim augmentar el seu interès per la política. Cal fer-los entendre, cal recordar-los, que no són clients, que en definitiva són els amos i que, per tant, són responsables del negoci, per dir-ho de manera col·loquial.

El bon funcionament, la bona salut de la democràcia, depèn de la ciutadania, i, fent un altre símil, el bon estat de forma no es pot aconseguir ni mantenir fent només l'exercici d'anar a votar un cop cada quatre anys. En fi, al final anem a votar cada any, pràcticament, però no es pot mantenir la forma només fent aquest exercici. Cal mantenir en forma la democràcia per mitjà d'un exercici regular d'informació, participació i implicació política. Cal fer exercici de la democràcia, perquè només amb una ciutadania informada, només amb una bona cultura política, només amb un país en bona forma democràtica, es poden prevenir i combatre els mals que amenacen i corrompen el funcionament del sistema democràtic.

És en aquest punt que cal plantejar-se el fet que mentre vivim en un món i en un temps de grans canvis continuem instal·lats en formes polítiques del segle XX, o fins i tot, en algun cas, del segle XIX. És hora de plantejar-nos canvis en la forma d'articular la participació de la ciutadania, d'introduir canvis en un sistema representatiu que fou concebut quan la majoria de la gent no sabia ni llegir ni escriure, quan només els privilegiats tenien possibilitat d'accés a la informació política. És hora, doncs, de renovar les formes de fer política, d'adaptar la democràcia representativa a la societat, als temps i a les possibilitats actuals, que no són poques.

El Parlament de Catalunya no es pot mantenir aliè a aquest context, no pot passar per alt els indicadors que assenyalen distanciament i desinterès de gran part de la ciutadania respecte a la vida política del seu país.

Per aquesta raó hem promogut i organitzat aquesta jornada, conscients que en finalitzar les ponències i els debats que hi tindran lloc la realitat continuarà sent la mateixa, segur, però també conscients, i això és el més important, que amb aquesta jornada podem donar un impuls a aquest debat en la nostra societat, que podem aportar noves perspectives des del rigor i el coneixement, que el que aquí es dirà serà tingut en compte, que podem participar i contribuir a fer un pas endavant.

Gràcies per la seva presència i per la seva participació. Molt bona feina.

Inauguració del III Saló del Llibre de Barcelona

Palau 1 de la Fira de Barcelona, 21 de novembre de 2007

Els llibres no es van quedar a Frankfurt. Aquest any Frankfurt ha estat una fita important per al sector editorial del país i també per a la literatura catalana, però és evident que encara queden moltes altres fites, moltes altres passes endavant que cal fer. Molta feina, doncs, que ens queda pendent, portes enfora, i tan important o més, portes endins.

Em sembla que va ser Unamuno que deia que al nostre país ens perd l'estètica. És a dir, sovint estem més preocupats pel que diuen de nosaltres des de fora que no pas pel que som realment. I l'èxit de Frankfurt pot servir per a aquest exercici de descobrir-se portes endins, de guanyar espais en una Catalunya que de vegades sembla que ni acaba d'aixecar el cap per mirar el món, ni té cura de fixar-se en el que té més a prop.

Aquest consolidat Saló del Llibre, que arriba a la tercera edició i que un any més tinc l'honor d'inaugurar, és una aportació molt valuosa per posar en contacte els diferents actors que participen en la indústria del sector, i que permet apropar el llibre al públic destinatari del nostre país. Aquest contacte és necessari i evidencia la doble realitat d'un producte que és alhora indústria i cultura, oci i negoci, font de recursos i font de coneixements.

No podem deixar de banda ni la destacada importància que té aquest sector, de manera directa i indirecta, en l'estructura econòmica i productiva del país, ni encara menys que els llibres són, encara avui, un vehicle fonamental de transmissió de coneixement, de comunicació, de formació; en definitiva, de vida.

Des d'aliment dels somnis dels més joves fins a refugi de reflexions en l'experiència, des de receptes que animen les cuines fins a diccionaris que ens ajuden a trobar la paraula adequada en cada moment, el llibre retroba avui dia el seu espai en aquest món de grans canvis que vivim i que protagonitzem.

Entre altres coses, perquè en aquesta anomenada *revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació*, en aquesta era del coneixement i la informació —que massa vegades s'acaba convertint en la del desconeixement i la desinformació—, en aquest context, es dona la paradoxa que un dels invents més antics, amb molts segles a l'esquena, es demostra al cap i a la fi insubstituïble, i és avui, més que mai, instrument del seu temps.

És portàtil, és seductor, és útil, no necessita bateries, ni cables ni espais amb Wi-Fi. És el llibre, un tresor per a les nostres vides i, alhora, un producte potent que arrossega molts llocs de treball, genera molta activitat i riquesa al nostre país i, a més, fa projecció d'aquest país al món.

És obvi, doncs, que cal que tots com a país —des de les administracions, les institucions, la societat— valorem com es mereix el que és, el que significa, el que ens ofereix, el que porta darrere seu el llibre que agafem amb les mans, que obrim, de què gaudim.

Diu un proverbi àrab que un llibre és com un jardí que es porta a la butxaca. Els animo a visitar, doncs, aquest Saló ple de jardins, aquest tercer Saló del Llibre que avui obre les portes i que des d'ara queda oficialment inaugurat.

Moltes gràcies.

Cloenda de l'acte de lliurament dels Premis FAGIC

Auditori Winterthur (Barcelona), 23 de novembre de 2007

Vull començar aquestes paraules de cloenda expressant l'agraïment més sincer del Parlament per la distinció que acabem de rebre. La cambra catalana se sent enormement orgullosa i profundament honrada per l'atorgament del Premi Concòrdia, pel que significa, pel que és i per qui el lliura.

M'omple d'orgull que es destaquí el Parlament, la cambra de representants del poble de Catalunya, per la seva feina de sensibilització i promoció de la igualtat d'oportunitats entre la població gitana i la resta de la societat, això és, per l'esperit i el respecte que ha demostrat envers l'ètnia gitana.

No és la primera vegada que el Parlament català expressa el deure i la voluntat de reconeixement del poble gitano i la seva cultura i del valor que aquest poble té per al conjunt de la societat catalana. Avui renovem fermament aquest compromís d'amistat i de diàleg, i reiterem una vegada més l'enorme satisfacció pel fet de rebre aquest Premi Concòrdia 2007 de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya.

Els parlo com a president del Parlament català, però també ho faig en nom dels altres premiats. Penso que no m'equivoco si els transmeto l'afecte i la gratitud dels guardonats i la satisfacció d'haver estat distingits en la primera edició d'aquests premis, que desitgem de tot cor que tinguin continuïtat en el futur.

* * *

Catalunya és un país culturalment divers, on han sedimentat cultures de procedència ben llunyana que amb les seves aportacions han contribuït de manera determinant a fer la Catalunya d'avui.

Un país obert a la Mediterrània, influït per aquest univers complex de riquesa immensa, punt de trobada de civilitzacions i d'història i espai d'intercanvi privilegiat. Ramon Llull, cap al final del segle XIII, ja ho va escriure: «La Mediterrània és una correntia del món», d'idees, de valors, de projectes, de canvis, de persones...

I, per tant, Catalunya ha estat i és terra d'adopció. La societat catalana s'ha construït a partir de la immigració, amb nouvinguts i nouvingudes en aquesta terra, com els primers gitanos que s'hi van instal·lar durant el segle XV i que des de llavors han format part activa de la societat catalana: de la d'abans, de la d'ara i, per descomptat, de la del futur.

El poble gitano que viu i treballa a Catalunya està plenament integrat a la societat, tot i que de vegades la veritable realitat dels gitanos queda amagada pels tòpics i prejudicis socials que sovint encara impregnen la seva imatge col·lectiva i pública.

El Parlament ha contribuït modestament al reconeixement de la identitat del poble gitano i a la lluita per la plena igualtat social. Des del 2003 la cambra celebra el Dia Internacional del Poble Gitano amb un acte institucional. I el 29 de març vam fer una declaració amb què afirmàvem públicament la persecució i el genocidi d'aquest col·lectiu; un acte que recordarem durant molt de temps.

I el més important, pel valor simbòlic però també per la realitat jurídica, és que el nou Estatut fa una referència explícita a la identitat del poble gitano: «Els poders públics han de vetllar per la convivència social, cultural i religiosa entre totes les persones a Catalunya i pel respecte a la diversitat de creences i conviccions ètiques i filosòfiques de les persones, i han de fomentar les relacions interculturals per mitjà de l'impuls i la creació d'àmbits de coneixement recíproc, diàleg i mediació. També han de garantir el reconeixement de la cultura del poble gitano com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble.» Això és el que diu l'Estatut.

Per tant, la cambra, i en conseqüència el poble de Catalunya, tria la cohesió social i la convivència com a valors de present i, sobretot, com a valors de futur. Tria la paraula i el diàleg, la diversitat i l'intercanvi; tria el respecte i el dret a l'emancipació dels individus i dels pobles. Catalunya tria el camí de la modernització i del benestar per a la seva ciutadania, i la cultura, sempre la cultura, com a senyal de progrés.

La cultura és l'expressió genuïna de la cohesió d'un grup humà, d'un poble. Hi ha pobles que no tenen territoris, fins i tot n'hi ha que no volen tenir-ne, però sí que mantenen la seva cultura per damunt de tot, perquè sentir-se poble és ser poble.

La cultura és una cosa viva, dinàmica, que es nodreix constantment de la realitat i dels canvis que aquesta realitat experimenta. La cultura és la llengua, els valors, la tradició i els costums. I la cultura gitana és respecte, hospitalitat, tenir cura de nens i ancians, solidaritat i sentit de la responsabilitat, comportaments ètics actuals i plenament vàlids i necessaris per a la societat moderna.

Deixin-me fer una última reflexió relacionada amb la implicació com a valor. Els animo a convertir aquest concepte en realitat, perquè la implicació i la participació són molt més que una teoria política freda i purament acadèmica. Implicar-se passa per tenir consciència civil, per tenir passió per defensar el bé comú, per tenir militància cívica i responsabilitat ciutadana, per prendre part en les coses que passen a l'entorn, al barri, a la ciutat o al país. Els prego que ho facin, que hi mantinguin l'interès i que amb les seves accions en facin pedagogia.

El teixit associatiu gitano, que ha unificat esforços i potencialitats amb la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya, és un bon exemple d'instrument de transformació social. Els animo a continuar enriquint la nostra societat amb les seves aportacions, sempre singulars i universals alhora.

No vull acabar sense tornar a donar les gràcies a la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya en nom de tots els premiats, i molt especialment del Parlament.

Bute nais. Moltes gràcies.

Presentació del nou equipament de la Selecció Catalana de Futbol

Museu Colet (Barcelona), 5 de desembre de 2007

Sóc un afeccionat a tots els esports, perquè m'agrada el món de l'esport, però, sobretot, sóc un gran defensor de la causa de les seleccions, i per això sóc aquí. A més, m'agrada el futbol i segur que aquest serà un partit interessantíssim.

Per tant, vull agrair-los la possibilitat de ser aquí, en la presentació d'aquesta samarreta, que, a més, s'estrenarà en un lloc emblemàtic per al futbol, com és la «catedral del futbol», l'estadi de San Mamés. En un partit que, a més, és contra Euskadi. Per tant, un partit competitiu interessant; sens dubte, serà una festa i també una reivindicació. Però jo també vull veure un partit de futbol amb competició real, perquè comença a ser hora que puguem mesurar i calibrar una mica quin és l'abast, quines són les possibilitats reals de les nostres seleccions, la de futbol i les altres.

I aprofitant l'avinentsa que es presenta la samarreta per fer aquesta compareixença, vull afegir alguna reflexió, més enllà de la samarreta. Darrerament ressona amb una certa força en el debat polític una expressió que està marcant el que en diuen l'agenda política, que és l'expressió del «dret de decidir».

I jo crec que el dret de decidir, aplicat al cas de les federacions esportives catalanes, seria el «dret de competir». El dret de competir internacionalment en competicions oficials.

El dret dels esportistes catalans de competir per Catalunya. També el dret de milions de persones de poder veure, de poder animar, de poder emocionar-se amb esportistes que, en definitiva, no fan altra cosa que representar la seva identitat nacional. Per tant, des d'aquest punt de vista, el dret de decidir en el món de l'esport també té el seu debat paral·lel. Un debat que cal continuar, i l'hem de continuar fent en positiu.

També darrerament hi ha hagut una certa polèmica amb relació a les federacions, justament arran del partit no celebrat entre Catalunya i els Estats Units, sobre si els polítics havien de saber fer la seva feina. No vull entrar en polèmiques, perquè em sembla que és un error gravíssim entrar en polèmiques en aquesta qüestió. Però sí que vull dir que, primerament, els polítics han de ser els primers de tibar el carro, els primers de posar-s'hi i de treballar perquè hi hagi seleccions catalanes internacionalment reconegudes en tots els àmbits, en tots els esports. Però si ens pensem que només és feina dels polítics, no ens en sortirem mai. És feina de tots. Els polítics al davant, els polítics primer, segur, però també els clubs, les federacions, els esportistes, la societat catalana.

I si tots som capaços de creure'ns que això és possible, ho serà. Aquesta és la gran qüestió. Aquest país, que és un país que és capaç de fer grans coses i que en determinats moments ha estat capaç de generar situacions que ningú no podia ni tan sols sospitar, aquí té

un repte molt important. Si som capaços d'entendre que aquest és un objectiu de país i que, per tant, el compartim tots, per motius diversos, totalment diferents, però entenem que el compartim tots, quan ens hi impliquem tots, jo crec que és quan anirem bé.

Entre altres coses perquè una persona pot tenir una motivació; un esportista, de l'esport que sigui, pot tenir una motivació personal, individual, que li faci dir: «Jo vull competir amb Catalunya perquè això em permetrà competir internacionalment», cosa que potser en un altre àmbit no podria fer. És vàlid. Una altra persona pot dir: «Jo vull competir amb Catalunya perquè vull veure la meva samarreta, la selecció del meu país competint en una Eurocopa», per exemple. És vàlid. Un altre pot dir: «Jo vull veure competir Catalunya perquè resulta que l'estructura esportiva d'un país requereix que hi hagi una elit que alimenti després la base i que, això, des del punt de vista federatiu, té una estructura que s'ha de completar, i si li escapcem la part de l'elit no acaba d'anar bé del tot.» També és vàlid.

És a dir, som en una situació en què tots tenim arguments positius i arguments per treballar amb un objectiu comú. I aquest és el meu missatge justament, amb motiu d'aquest partit i de la presentació d'aquesta samarreta. Si hi som tots, si ens ho creiem, si a més som conscients que hem d'anar avançant pas a pas —i això no és fàcil, sempre hi ha moltíssimes pegues—, que tothom hi té el seu paper, absolutament tothom —la societat, la plataforma, la mateixa Secretaria General de l'Esport, les federacions, que han agafat un paper proactiu, els polítics, etc.—, si tothom és conscient que hi pot i que hi ha de tenir un paper, aquest serà un objectiu assolit. No sé quan, però segur que serà un objectiu assolit.

Perquè s'està avançant. He seguit aquest tema des de fa uns quants anys, des del vessant polític, i els puc assegurar que s'han fet passos molt importants, no tan sols en l'assoliment de noves federacions reconegudes internacionalment —ara estem al voltant de la quinzena—, sinó des del punt de vista de la consciència, que de vegades és tan important com aconseguir més federacions.

Aquests passos s'han de fer, són fonamentals. Anem per bon camí, continuem en aquesta línia i siguem capaços d'entendre que és una feina de tots, una responsabilitat de tots i que l'hem de saber compartir.

Una peça de roba és un símbol, avui és un símbol, és un símbol d'identitat. També és una reivindicació de llibertat. I per tant, si una reivindicació es fa de manera adequada, correcta, amb bon gust i amb qualitat, segur que és sinònim d'èxit.

El 29 de desembre espero que la puguem veure a la «catedral».

Moltes gràcies, i bona tarda.

Nit de Santa Llúcia 2007, Festa de les Lletres Catalanes

Reus, 14 de desembre de 2007

Catalunya té una gran capital, Barcelona, però també té un territori ple de força que vol i que ha de tenir un paper fonamental en la Catalunya del segle XXI. Reus, per exemple, que va ser referent internacional en el món del comerç en altres segles —encara ara prediquem amb orgull allò de «Reus, París i Londres»—, és actualment un referent de la vitalitat de la cultura catalana, és un creixent motor cultural de la nostra nació.

I el fet d'acollir avui aquesta Festa de les Lletres Catalanes només tres setmanes després d'haver acollit també el lliurament dels Premis Nacionals de Cultura representa un reconeixement, una constatació, d'aquesta realitat. Parlava precisament en els Premis Nacionals de Cultura de tres reusencs il·lustres, referents de la cultura catalana, artistes universals. Els parlava de Fortuny, de Gaudí i de Gabriel Ferrater. I aquesta nit, que Gabriel Ferrater sigui el fil conductor de la vetllada té un significat especial. Per a mi, ja em perdonaran aquesta confessió més personal, Ferrater segurament és un dels millors poetes de què hem gaudit: «Sense enyor / se'ns va morint la llum, que era color / de mel, i ara és color d'olor de poma. / Que lent el món, que lent el món, que lenta / la pena per les hores que se'n van / de pressa. Dignes, te'n recordaràs / d'aquesta cambra?» Quina autèntica meravella.

Parlàvem, doncs, de realitat, i la realitat també ens diu que en aquest món globalitzat en què les distàncies s'esvaeixen la nostra cultura té l'oportunitat, i podríem dir que té també la necessitat, de projectar-se a l'exterior. En aquest sentit, la literatura catalana ha tingut el 2007 un nom clau: Frankfurt. Ja s'ha dit, però l'èxit és tan important que cal remarcar-lo; un moment de projecció a Europa, per donar-se a conèixer, un moment per demostrar la nostra qualitat, per sentir-nos orgullosos de la nostra literatura, massa desconeguda portes enfora i no sempre prou valorada portes endins. Europa ens ha redescobert, ens ha vist culturalment, ha pogut comprovar la força i la qualitat de les lletres catalanes.

Paradoxalment, ara que metafòricament Europa ens veu, el que no es permet de manera real és veure TV3 a les comarques del sud del País Valencià. Una televisió pública que és vehicle de comunicació, d'informació i de cultura, en plena era de la globalització, d'eliminació de les fronteres comunicatives, es troba una absurda barrera administrativa que amenaça de deixar sense cobertura tot el territori del País Valencià. Els fets afecten la projecció de la nostra cultura i són prou greus com perquè en faci esment en aquesta nit de premis, en aquesta nit de cultura. No podem fer com si no passés res.

Ara bé, tampoc no podem dedicar-nos ara a repartir-nos culpes entre nosaltres, a dividir-nos i afeblir-nos, els qui compartim un objectiu comú i els qui treballem per solucionar el repte que tenim sobre la taula. Sincerament, algunes de les crítiques que s'han fet aquests

dies no han estat justes entre els qui som al mateix cantó de la mateixa taula. És clar que cadascú ha d'assumir les seves responsabilitats, però ara no és moment d'abocar frustracions en una confrontació interna. És moment d'articular respostes des de la unitat, sense renunciar a la feina feta, que ha estat molta i difícil, ni a les vies sobre les quals es treballa; sense renunciar a un rigor i una assumpció de la realitat que abans no sempre havia estat present; sense renunciar tampoc a cercar i obrir noves vies si són possibles, i sobretot sense defallir, sense que ens venci el desànim. Si treballem en positiu, si treballem plegats, si assumim tots la nostra responsabilitat, farem molta més feina que no pas si llancem pedres sobre la nostra teulada.

Per a aquest repte comptem amb persones de gran capacitat, a les institucions i a la societat civil. De fet, el nostre país es distingeix perquè compta amb entitats com Òmnium Cultural, que avui, per sobre d'aquestes qüestions, mereix un gran elogi per l'organització d'aquestes nits de Santa Llúcia. No els descobriré ara la importància d'Òmnium per al nostre país, però sí que vull expressar solemnement, com a president del Parlament, el més gran agraïment i reconeixement a la seva tasca.

I no voldria acabar sense fer un sentit recordatori per al recentment desaparegut Sebastià Sorribas, premiat justament la Nit de Santa Llúcia del 1965 per *El zoo d'en Pitus*, un llibre amb què centenars de milers d'infants vam començar a apreciar els llibres, vam començar a estimar les lletres catalanes.

Amb el record d'un premiat que ha deixat una empremta en la nostra literatura, en la nostra gent, vull felicitar els premiats, present i futur de les lletres catalanes, que en aquesta Nit de Santa Llúcia reben un reconeixement ben merescut.

Moltes gràcies.

Lliurament dels I Premis Fundació Institut Català d'Oncologia

Palau del Parlament, 4 de febrer de 2008

Avui, 4 de febrer, Dia Mundial contra el Càncer, aquí, al Parlament de Catalunya, tenim l'honor de proclamar que a Catalunya —i ho diem amb tot el convenciment— tenir càncer no significa morir; que avui tenir càncer significa haver de lluitar —i tant!—, però també significa tenir més possibilitats que mai de superar la malaltia.

La supervivència global al càncer s'ha incrementat notablement els darrers anys, i la mitjana és similar a l'europea. Hi ha resultats positius, i hi tenen molt a veure les polítiques preventives, és a dir, la detecció precoç, el diagnòstic i el tractament a temps de les malalties oncològiques, processos que són avui una prioritat sanitària del país.

Aquest és, doncs, un missatge d'esperança, de confiança en el sistema nacional de salut, i molt especialment d'optimisme en la recerca biomèdica que es desenvolupa a Catalunya, on s'han posat d'acord els laboratoris bàsics, els experts clínics i les farmacèutiques industrials per avançar i donar millor resposta a les demandes de la societat catalana en investigació.

Deixin-me que en faci bandera i motiu d'orgull de país: a Catalunya som molt bons en recerca biomèdica, i molt especialment en recerca oncològica. Catalunya és científicament competitiva en aquesta matèria, especialment d'uns anys ençà, des que el país —i quan dic «el país» vull dir les seves institucions, amb el Govern al capdavant, però també les empreses, els centres de recerca i les universitats— va decidir apostar fort pel coneixement com a motor de creixement nacional.

I dins el nostre context proper, amb un entorn europeu que ens influencia i amb què tenim més relacions que mai, Catalunya fa anys que treballa en aquesta direcció: avançar amb serietat cap a l'objectiu d'esdevenir un referent internacional en recerca i innovació. Europa ens mira com a exemple en l'estudi i la investigació del càncer, perquè tenim centres, investigadors i empreses d'excel·lència en tota la cadena de valor, això és, des de la recerca bàsica en biologia cel·lular fins a la creació de noves empreses i la consolidació mundial d'indústries farmacèutiques en tecnologia aplicada, passant per la recerca clínica i la biotecnologia. Hi ha pocs llocs a Europa amb tant potencial. Ara el que toca és saber-lo aprofitar al màxim i posar tots els recursos necessaris per fer-ho.

El desenvolupament, la gestió i la continuïtat d'aquesta recerca se sustenten avui sobre l'aposta de Catalunya per un esforç inversor públic i privat a llarg termini. Tant l'Administració com les empreses catalanes han entès que el repte comú és generar i transferir coneixement des del sistema de recerca públic a l'empresa privada. I no solament això, sinó que per resoldre l'eterna qüestió d'un finançament estable i sostingut cal el millor pacte

possible amb l'Estat, cal acordar molt bé amb l'Estat partides pressupostàries perquè Catalunya es mantingui en la primera línia de la recerca biomèdica i, per descomptat, de la investigació oncològica europea. I aquí vull fer una petita aturada: parlo del «millor pacte possible amb l'Estat» pel que fa al finançament, però no hi ha cap mena de dubte que el millor pacte possible amb l'Estat seria un sistema de finançament just per al país.

I arran d'aquesta reflexió, fixin-se que hi ha tres elements que són fonamentals en l'estat del benestar: educació, salut i serveis socials. En tots tres elements —educació, salut i serveis socials— Catalunya ha fet històricament, i molt especialment els darrers anys, un esforç impressionant per la cohesió social. L'aposta per la cohesió social de Catalunya ha estat absolutament indispensable.

Bé doncs, ara també hem de fer l'aposta per l'excel·lència. La cohesió social i l'excel·lència, fins ara, amb els recursos que hi havia, eren complicades d'assolir. En aquests moments hem fet l'aposta per la cohesió social, però també, com a país, hem de fer l'aposta per l'excel·lència, i això només és possible si hi ha un sistema de finançament just.

Precisament, amb relació al reconeixement europeu dels nostres investigadors, la setmana passada es va fer pública la notícia que el Consell Europeu d'Investigació finançarà quinze projectes d'investigadors catalans, la majoria sobre ciències de la vida, mitjançant el seu programa de beques. Per tant, Europa reconeix la nostra excel·lència investigadora donant suport i finançament a aquesta quinzena de propostes d'entre les més de nou mil sol·licituds presentades.

I encara una última qüestió. Vull destacar l'excel·lent decisió de posar les condicions necessàries per al retorn de talents, perquè és una inversió imprescindible per al futur de la recerca del país. La política pel retorn d'investigadors de valor té un bon exemple, que avui hem vist, en la recuperació del doctor Manel Esteller per a l'equip de l'Institut Català d'Oncologia a l'Hospitalet de Llobregat. El seu —ja s'ha dit— és el retorn d'un dels científics amb més projecció internacional del país per dirigir el nou programa de recerca en epigenètica i biologia del càncer de l'Institut Català d'Oncologia. Ben tornat; ha estat una bona notícia per a tots plegats.

Feta aquesta reflexió de fons, i abans de cloure les meves paraules, permetin-me també, com és de justícia, felicitar de tot cor els guardonats: la doctora Teresa Puig i el doctor Ander Urruticoechea, guardonats amb el Premi Clàudia Elies, de recerca oncològica, pel seu treball sobre el càncer de mama, i també, i molt especialment, el senyor Manel Díaz pel seu gest, essencialment pel seu gest, un gest senzill, noble i indispensable. Serrat té una cançó que parla de les petites coses, les petites coses que ens fan grans. Doncs de vegades aquests gestos senzills i nobles ens fan grans. Gràcies, senyor Manel Díaz. I també felicitar l'actor, director i guionista Albert Espinosa, Premi Oncologia i Societat, com ha destacat el jurat, pel seu optimisme vital, perquè té una enorme sensibilitat per tractar el càncer en el món audiovisual. Benvolgut Albert Espinosa, molts petons i moltes abraçades. En nom del Parlament de Catalunya, els agraeixo profundament la seva feina i la seva actitud.

Acabo amb un desig: que aquests premis dels quals avui hem celebrat la primera edició tinguin una vida molt llarga. Voldrà dir que tenim una producció científica oncològica cada vegada més gran i de més qualitat i persones disposades a treballar contra l'estigmatització del càncer; voldrà dir que Catalunya haurà triat millorar la qualitat de vida de les persones malaltes de càncer i la normalització social de la patologia, i ho haurà fet com a valors de país; voldrà dir, en definitiva, que la societat catalana haurà demostrat un cop més que és solidària, empàtica i compromesa amb els altres i que respon a les preocupacions socials dels seus conciutadans.

Moltes gràcies.

Cloenda de la XVII Jornada Europea del Consell Català del Moviment Europeu, «El Tractat de reforma de la Unió Europea»

Palau del Parlament, 11 de febrer de 2008

La Unió Europea, després de l'aturada que va significar el rebuig dels referèndums de França i Holanda al Tractat constitucional, continua avançant. En aquests disset anys de jornades europees al Parlament, ha anat assumint poder i competències dels estats. I, en certa manera, està esdevenint l'escenari marc, el que per a Catalunya representava l'Estat espanyol als segles XIX i XX.

Després d'haver caigut les fronteres administratives, de mica en mica també van caient les fronteres mentals. En el món polític, en l'econòmic, en l'empresarial, en el social, encara costa mirar més enllà dels límits de l'estat. Però s'està fent, cada vegada més, al mateix temps que s'assumeix el que significa el procés de globalització i s'hi actua en conseqüència.

De fet, Europa és l'escenari sobre el qual pivotem en el procés de globalització. És significatiu que una de les prioritats, com a projecte col·lectiu, dels països de l'Est que els darrers anys han anat adquirint la independència, dels estats que han anat apareixent a Europa, sigui la incorporació a la Unió Europea.

Diuen que el món del segle XXI és el món de les organitzacions en xarxa, i Europa és la nostra xarxa, la que ens connecta al món. Per tant, és obvi que el procés de construcció i desenvolupament de la Unió Europea té una alta incidència a Catalunya, encara que els temes de política europea sovint passin de puntetes entre la ciutadania i que la imatge de la Unió Europea que es manté majoritàriament sigui la d'un fred laberint administratiu situat a Brussel·les que es percep massa complex o massa allunyat de les realitats que viuen les persones.

El cert és que fins ara la Unió Europea continua ancorada en un funcionament, en una mentalitat, que pren com a unitat bàsica els estats, quan la realitat social, empresarial, nacional i lingüística no sempre es correspon amb la mesura dels estats actuals.

I això, per a Catalunya, és un fre. Un fre que es manifesta visualment quan els nostres representants polítics no es poden adreçar al Parlament Europeu en la pròpia llengua.

I és un fre pràctic quan els projectes que cerquen el suport de la Unió Europea han de passar per l'estat, que sovint situa altres prioritats per davant, com ha succeït en el cas d'alguna infraestructura posposada eternament.

En aquest context, l'anomenat *Tractat de Lisboa*, signat el 13 de desembre de 2007, pel qual es modifica el Tractat de la Unió Europea i el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea, suposa un petit pas endavant per adaptar la lògica de funcionament de la Unió

Europea a les pròpies realitats d'Europa. Un pas petit, que ens situa en un escenari en què s'obren possibilitats, però en què moltes altres continuen sense treure el cap.

Així ho hem posat de manifest en la CALRE, la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals d'Europa, que en l'assemblea plenària del mes d'octubre passat va expressar la necessitat de desenvolupar l'aplicació del principi de subsidiarietat. Un principi fonamental, perquè Europa no es pot impulsar ignorant la pròpia diversitat: la realitat subestatal, regional i local. I en conseqüència, no es pot ignorar el paper que els parlaments regionals amb competències legislatives poden tenir en els processos legislatius de la Unió Europea.

En aquella assemblea, per cert, també vam iniciar el debat sobre les possibilitats que podem oferir en l'adopció de mecanismes de consulta i participació de la ciutadania en el marc de la Unió Europea. Des del respecte a la legitimitat de cada estat i al principi de lleialtat institucional, els parlaments com el nostre podem impulsar o articular processos i mecanismes de consulta, de participació directa de la ciutadania, perquè es pugui sentir part de la construcció europea, per assolir la implicació ara pràcticament inexistent en el projecte europeu comú. En definitiva, fer exercici de proximitat i aprofundiment democràtic sobre qüestions d'interès del nostre territori vinculades al projecte europeu.

* * *

De vegades s'ha recordat solemnement que les institucions catalanes són jurídicament estat, formen part de l'Estat. Jo vull remarcar que també som Europa, que també som part de la complexa estructura europea. Catalunya és Europa, les institucions catalanes són, també, Europa.

Però la Unió Europea continua sent ignorada o situada en un segon pla de l'agenda política i mediàtica. Per tant, és especialment important impulsar el debat, informar, fer pedagogia del coneixement sobre tot allò que fa referència a la Unió Europea, a aquesta nova Europa.

De vegades no sembla que en siguem conscients, però el procés de creixement, de desenvolupament de la Unió Europea serà recollit en primer terme als llibres d'història del futur, o als suports d'història, siguin quins siguin. És a dir, estem escrivint una pàgina determinant de la història social i política del segle XXI. Una pàgina que Catalunya vol ajudar a escriure, vol participar-hi, i vol fer-ho amb veu pròpia.

Europa és una pluralitat d'identitats immerses en un projecte comú, i Catalunya vol participar-hi des de la pròpia identitat. Aquesta voluntat de participació, d'implicació, queda reflectida no només en l'acció institucional, sinó també en la intensa activitat de debat, de propostes i de difusió que impulsa la societat civil catalana en relació amb la Unió Europea.

En són un exemple aquestes jornades impulsades pel Consell Català del Moviment Europeu, que avui ens ha ofert una perspectiva acadèmica del context i el contingut jurídic, econòmic i social de la reforma de Lisboa, i ens ha permès conèixer de primera mà la perspectiva dels governs de França i Espanya. Agraïxo, per tant, al Consell Català del Moviment Europeu aquesta contribució al coneixement i el debat sobre la Unió Europea, i dono per finalitzada aquesta XVII Jornada Europea al Parlament.

Moltes gràcies.

Inauguració de l'exposició «Cris de liberté»

París, 14 de març de 2008

Senyora secretària general, senyor director general, estimat Daniel Giralt-Miracle, monsieurs et dames, en tant que président du Parlement de la Catalogne j'ai l'honneur de clôturer cet acte d'inauguration de l'exposition « Cris de liberté », qui présente une sélection d'affiches de la Seconde République et de la Guerre Civile de la Collection Fornas du Parlement de la Catalogne, une exposition d'un grand intérêt pour sa valeur artistique et culturelle, mais également pour sa signification historique et politique.

D'une part, ces affiches sont nées comme propagande politique, mais les affichistes qui les ont conçues ont converti chaque appel politique en une expression artistique brillante. D'autre part, elles sont le témoignage historique de quelques années et faits significatifs de l'histoire, non seulement de la Catalogne et de l'État espagnol, mais également de l'histoire d'une Europe alors agitée aux portes de ce qui sera la Seconde Guerre Mondiale.

Senyores i senyors, com a president del Parlament de Catalunya tinc l'honor de cloure aquest acte d'inauguració de l'exposició «Crits de llibertat», que presenta una selecció de cartells de la Segona República i la Guerra Civil de la Col·lecció Fornas del Parlament de Catalunya, una exposició d'un gran interès tant pel seu valor artístic i cultural com pel seu significat històric i polític.

D'una banda, aquests cartells van néixer com a propaganda política, però els cartellistes que els van concebre van convertir cada reclam polític en una expressió artística brillant. De l'altra, són el testimoni històric d'uns anys i d'uns fets significatius de la història, no solament de Catalunya i de l'Estat espanyol, sinó també de la història d'una Europa aleshores convulsa a les portes del que havia de ser la Segona Guerra Mundial.

Aquesta exposició potser no és un relat d'aquella història, però sí que en representa petits fragments importants.

Cal recordar que el canvi de monarquia a república no fou només de règim polític, sinó també, i sobretot, de valors: llibertat, igualtat i fraternitat —*liberté, égalité et fraternité*—, els valors del republicanisme que intentaven obrir-se pas en un Estat ancorat en el passat.

Cal recordar que fou una època de grans avenços socials, de veritables revolucions en el camp de l'educació o en el paper de la dona, per posar només dos exemples.

Cal recordar que aquells foren uns anys de construcció d'un país, de construcció d'una nova societat, primer, i uns anys de lluita i resistència després, la construcció i la resistència d'un somni finalment trencat però que d'una manera o una altra no ha deixat de formar part del que ara som.

Aquells ideals republicans, igual que la nostra llengua, igual que la voluntat de ser de la nació catalana, no van morir. Simplement van haver d'exiliar-se o sobreviure en la clandestinitat, i avui són entre nosaltres formant part del que ara és Catalunya.

Però és que, a més, el fet que aquests cartells fossin conservats i puguin ser avui aquí també és en si mateix un fet de significació històrica i cultural. Josep Fornas, que dona nom a la col·lecció d'obres exposades, va assumir els riscos d'aplegar durant els anys de la Dictadura aquests cartells, aquest tresor cultural, de manera clandestina. En restablir-se la democràcia i el nostre Parlament, fou escollit diputat, i posteriorment, amb immensa generositat, va donar la seva gran col·lecció a la nostra cambra. És necessari recordar que són persones com ell, com les moltes que el van ajudar, les que arreu del món, al llarg dels temps, mantenen viva la memòria dels pobles, la memòria de la humanitat.

Els ciutadans i els visitants d'aquesta meravellosa ciutat tenen l'oportunitat de pensar en tot això mentre contemplen els magnífics cartells que la Maison acull en aquesta exposició. Un cop més, la Maison és una porta que comunica Catalunya i París, Catalunya i França, una porta que aviat canviarà d'ubicació però que continuarà ben oberta.

La Catalogne a compris depuis longtemps déjà qu'elle a besoin de se projeter dans le monde, qu'elle a besoin d'entretenir des liens forts au-delà des frontières de l'état, qu'elle a besoin de participer au monde global avec sa propre identité. Et une exposition intitulée « Cris de liberté » est sans aucun doute un bel exemple d'identité. Lluís Companys, président de la Generalitat républicaine, arrêté par les nazis et fusillé par le franquisme, avait déjà écrit que «la Catalogne et la liberté sont la même chose».

L'histoire de la Catalogne est celle d'une lutte pour l'existence, une lutte pour la liberté. Les affiches exposées ici sont par conséquent des cris de liberté, les cris de la Catalogne. Et c'est un honneur pour moi, en tant que président du Parlement, d'avoir pu faire en sorte que ces cris de liberté parviennent jusqu'à Paris.

Merci beaucoup.

Catalunya ha comprès des de fa ja molt de temps que necessita projectar-se al món, que necessita mantenir lligams forts més enllà de les fronteres de l'Estat, que necessita participar en el món global amb la seva pròpia identitat. I una exposició titulada «Crits de llibertat» és sens dubte un bonic exemple d'identitat. Lluís Companys, president de la Generalitat republicana, detingut pels nazis i afusellat pel franquisme, ja va escriure que «Catalunya i la llibertat són la mateixa cosa».

La història de Catalunya és la d'una lluita per l'existència, una lluita per la llibertat. Els cartells exposats aquí són per consegüent crits de llibertat, els crits de Catalunya. I és un honor per a mi, com a president del Parlament, haver pogut procurar que aquests crits de llibertat arribin fins a París.

Moltes gràcies.

Lliurament del Premi Sant Joan de Caixa Sabadell 2008

Sabadell, 17 de juny de 2008

Senyores, senyors, primer de tot, com a president del Parlament, vull expressar el meu agraïment per haver estat convidat a participar un any més en el lliurament del Premi Sant Joan de Caixa Sabadell, un premi amb què la Fundació Caixa Sabadell contribueix de manera important a la promoció i difusió de la literatura catalana del nostre temps.

Una difusió necessària portes enfora, país enfora, per ajudar a exportar la producció cultural aprofitant les oportunitats que ofereix aquest món globalitzat, però també una difusió necessària a dins, al país mateix.

Enquestes com la dels hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya, encarregada pel Gremi d'Editors de Catalunya i l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, ens diuen que els darrers cinc anys ha anat creixent el percentatge de persones que asseguren que llegeixen llibres de manera freqüent, com a mínim un cop la setmana.

Però la mateixa enquesta també ens diu que l'idioma habitual de lectura és el castellà per al 78% dels lectors catalans, i el català ho és només per al 20% de les persones enquestades. Setanta-vuit a vint. A la pregunta de l'últim llibre llegit, o l'últim llibre comprat, les xifres de resposta no varien gaire aquesta proporció. Malament rai, una nació que no té com a llengua de primera referència per a l'exercici de la lectura la llengua pròpia. És difícil també, per a qualsevol literatura, créixer en aquest context.

Com a dada per a l'esperança, en la mateixa enquesta, les noies i els nois d'entre deu i tretze anys que tenen el català com la llengua habitual de lectura augmenten fins al 38%, gairebé el doble. Per acabar de capgirar aquestes xifres, per augmentar la lectura en la nostra llengua al nostre propi país i promoure la literatura catalana, cal un esforç més gran i voluntat de la indústria editorial, d'institucions polítiques i socials i de les administracions de fer aquest esforç.

Cal aprofitar plataformes de projecció, com per exemple es va fer amb la Fira de Frankfurt, o com el Premi Sant Joan de Caixa Sabadell. Calen moltes coses, però la base de tot, el que és imprescindible, és la mateixa creació cultural, la mateixa creació literària.

És a dir, en el món actual, de globalització, de consum, la societat, el mercat i les institucions han de tenir cura del procés de comunicar, de traslladar la creació a la població. Cal fabricar, distribuir, vendre i potenciar la nostra indústria cultural. Però tot restaria buit sense un bon contingut, sense l'essència mateixa del fet cultural i artístic, allò que les persones volen expressar, l'expressió en ella mateixa, i en aquest sentit és un privilegi del nostre temps, de la nostra cultura, de la nostra literatura, comptar amb Baltasar Porcel, enguany premiat.

Per llegir el llibre sembla que haurem d'esperar unes setmanes, però ahir mateix vam poder llegir un magistral article seu en què parlava del procés de creació, de la malaltia que ha superat, i en què deixava caure tres idees que ajuden a pensar, que ajuden a entendre el moment que vivim, derivades de la seva pròpia experiència recent. Hi denunciava la banalitat que ens rodeja i que interfereix en el que és important. Hi reafirmava el valor de la lluita, la lluita per la nostra vida i les il·lusions, per l'amor que ens uneix als altres. I hi proposava un lema de capçalera: «Ciència, atzar, voluntat, futur», i afegia que no albirava política o pàtria que no s'ocupi més de la ciència i la cultura que d'altres preteses prioritats.

Crec que aquesta darrera idea, la de les prioritats, queda matisada per fets com la crisi de l'aigua, o la del petroli, i les que en deriven, que indirectament, per exemple per la via de la vaga de transportistes, afecten subministraments materials bàsics. La política i les pàtries també es basen en el manteniment d'una complexa roda que de vegades pot girar per pura inèrcia, però que es pot descontrolar pel més petit detall. La política, com a art de gestionar els conflictes, no ho pot oblidar; ha d'anar ajustant les peces d'aquesta roda i ha de marcar un rumb o corregir-lo quan calgui. És un matís que crec que és important de tenir en compte, però que no treu força a la raó de fons de les seves idees.

Jo ho aprofito per afegir-hi que aquest país necessita llegir més, seguir aprenent, pensar i reflexionar més enllà de la immediatesa permanent en què massa sovint totes i tots vivim. Potser si aquest país llegeix més i reflexiona lliure d'immediateses serà més fàcil que tothom entengui i assumeixi veritablement que davant els grans reptes de país ens cal col·laborar amb generositat i sumar el major nombre de forces possibles al nostre costat. És el sentit de país a què tan sovint faig referència i que en si mateix és una reivindicació política, una lluita que no em canso ni em cansaré de fer, tot i que no sempre s'aconsegueixi.

Encoratjo a llegir, perquè llegir és sempre mirar des de nous punts de vista el món que ens envolta, el nostre entorn, les nostres vides. I llegir algú que escriu des d'una perspectiva lliure i mai domesticada, algú amb el talent de Baltasar Porcel, és afegir una mirada de riquesa a allò que veiem, una mirada de gran valor al nostre país.

Acabo, doncs, felicitant el premiat i la seva editorial, i expressant un cop més el reconeixement que mereix el Premi Sant Joan per la contribució que fa a la difusió de la literatura catalana, de la cultura i del coneixement del nostre país.

Moltes gràcies.

Intervenció del president del Parlament de Catalunya en la XXXIV Assemblée Parlamentària de la Francofonia

Quebec, 5 de juliol de 2008

Molt bon dia a tothom. Deixin-me començar les meves paraules amb l'agraïment profund i solemne de la cambra legislativa catalana, i amb el meu propi com a president del Parlament, per l'acceptació de Catalunya com a membre observador permanent de l'Assemblée Parlamentària de la Francofonia. És tot un honor i una responsabilitat entrar a formar part d'aquesta organització internacional de respecte a la diversitat cultural i lingüística, en la qual la llengua francesa i els valors universals esdevenen elements de cohesió i actuació multilateral.

Per a Catalunya, nació mil·lenària, i per al seu Parlament, esdevenir membre observador d'aquesta gran xarxa de la francofonia constitueix una oportunitat històrica per aprendre i per donar valor a les nostres relacions institucionals multilaterals al més alt nivell. I per al poble de Catalunya significa entrar a formar part d'un conjunt divers i plural de països amb qui compartim relacions de veïnatge, amb un passat comú i compartit, amb cultures i llengües molt pròximes i amb relacions socials arrelades en la història que defineixen qui som i per què som com som.

Els lligams entre Catalunya i França i amb tot l'espai francòfon —les relacions històriques, culturals, lingüístiques, socials i econòmiques entre Catalunya i la francofonia— vénen de lluny i han condicionat i condicionen de manera inevitable el passat, el present i el futur del país.

La Catalunya del Nord, avui a l'Estat francès, és històricament i culturalment també terra catalana. L'actual departament francès dels Pirineus Orientals és l'exemple de la convivència i la fusió pacífica de la cultura catalana i la cultura francesa. Terra, doncs, d'acollida generosa on personatges del reconeixement internacional d'Henri Matisse, André Derain, Pablo Picasso o Georges Braque van desenvolupar la seva rica activitat artística.

Aquestes relacions són, avui, elements que ajuden a comprendre què és Catalunya, la seva llengua i la seva cultura.

La globalització exigeix grans aliances, requereix grans estructures institucionals i socials per sumar esforços i poder enfocar amb eficàcia els problemes globals, les situacions comunes. Compartim, doncs, interessos i esperances, reptes a què les nostres institucions han de fer front si volem ser útils a totes aquelles persones a les quals representem. És el cas de la immigració de llengua francesa a Catalunya, que representa el 30% del total. Persones procedents del Marroc, Tunísia, Senegal, el Camerun i Gàmbia majoritàriament que

vénen i continuaran venint a casa nostra en cerca d'un futur millor. Ells i elles són una part essencial de la nostra societat i ens plantegen el repte d'acollir-los i integrar-los a Catalunya de manera respectuosa amb els seus orígens i la seva cultura. Aquesta també és una part indispensable de la globalització.

Perquè, paral·lelament a les grans concentracions de recursos polítics, socials o econòmics, la globalització també necessita el valor de la diferència, demana reconèixer la identitat individual i preservar la coexistència de les múltiples realitats territorials i nacionals.

En definitiva, cal comprendre que el món s'està transformant en una gran xarxa en què tothom està connectat i en què Catalunya vol ser present, tot aportant la seva manera de ser, la particular mirada del món i la seva principal aportació: la llengua catalana, la llengua pròpia de més de deu milions de persones a Europa.

Som un poble treballador, solidari i dinàmic, bressol del parlamentarisme, i històricament hem fet ús del diàleg i del pacte com a mecanisme de resolució de conflictes. Som un poble actiu i decidit, que avui fa una passa molt valuosa per establir un marc de relacions estable amb l'espai de la francofonia.

Moltes gràcies.

50 anys de la mort de Josep Irla, president a l'exili

Palau de la Generalitat, 19 de setembre de 2008

Vull començar les meves paraules fent una confessió personal. En ser escollit president del Parlament, vaig sentir la responsabilitat que assumia envers el meu país, la importància institucional del càrrec, però sobretot, em va venir al cap la responsabilitat històrica, l'exigència, que d'ençà no m'ha abandonat, de recollir el testimoni d'una llista de grans noms, de grans polítics que m'han precedit i que són part fonamental de la història de la nostra nació, com ho és el president Josep Irla i Bosch.

Tot poble necessita l'energia de la il·lusió, la que transmetien persones brillants com el president Macià, per exemple. Però Catalunya no hauria arribat fins on ara som, no hauríem resistit el pes de les dificultats de la nostra història, sense l'energia de la tenacitat, sense la capacitat de treball fora dels focus de persones com Josep Irla.

No fou un polític carismàtic, però fou sempre un eficient i íntegre representant del poble, que en aquells anys sempre va reconèixer la seva vàlua, com ho proven els resultats de totes les eleccions a les quals es va presentar, en una època en què es votaven llistes obertes, en què no només es votava l'opció d'un partit, sinó que cada representant havia de ser elegit pels electors de la seva circumscripció.

Valgui com a exemple que a les eleccions al Parlament de Catalunya del 20 de novembre del 1932, encapçalant la candidatura d'Esquerra Republicana de Catalunya a la circumscripció de Girona, Josep Irla va ser votat per més de la meitat dels electors, i proporcionalment fou el candidat amb més vots de tot Catalunya.

No cercava el protagonisme de la seva figura política, no disputava la seva presència a les fotografies solemnes. I tanmateix, en els moments difícils, quan es requeria compromís amb el país, amb els valors de l'esquerra i del republicanisme, hi era, i hi era amb fermesa, sense defugir la responsabilitat.

Quan es va formar al Parlament una comissió parlamentària especial per a l'estudi i el dictamen de la Llei de contractes de conreu, assumpte prou delicat, ell en fou un dels vocals designats.

Com a diputat, va ser membre de la Diputació Permanent, de les comissions permanents d'Obres Públiques i de Sanitat, i de la Comissió de Pressupostos.

També fou membre de la comissió especial per deliberar sobre la Llei municipal, i tingué un paper destacat en l'elaboració i la defensa al Parlament de la Llei de bases per a l'organització dels serveis de sanitat i assistència social de Catalunya, aprovada per unanimitat, amb l'absència dels diputats de la Lliga.

El nom del Josep Irla diputat no apareix al centre dels conflictes d'aquell període intens i convuls de la República, però sí en la lletra petita dels destacats avenços socials i nacionals del país en aquells anys.

Potser en coherència amb el personatge, avui que sobretot reivindicuem la figura de l'Irla president, vull reivindicar també la figura de Josep Irla com un dels representants, dels protagonistes, d'aquell breu oasi català, al qual tantes vegades es fa referència, aquells primers mesos del 1936, quan els diputats al Parlament van prendre consciència plena que els reptes del país passaven per sobre dels interessos partidistes mentre Espanya s'abocava a una guerra civil. O quan el Parlament va viure gestos i actuacions d'unitat i generositat que aparcaven la legítima lluita partidista per tal de protegir les institucions catalanes i defensar els interessos del poble català en un context difícil com aquell.

Ja en guerra, el compromís, i l'esperit de tenacitat i treball, van fer que Irla anés adquirint més responsabilitats. I foren aquests valors, sumats a la seva concepció lleial de la política, amb adversaris però mai amb enemics, i el seu sentit de responsabilitat amb el país, els que el van portar a ser protagonista capdavanter de la història de la nació catalana.

L'1 d'octubre de 1938, amb una part del territori català ja ocupat per les tropes franquistes i amb la imminència d'una desfeta completa, acceptà la responsabilitat de convertir-se en president del Parlament de Catalunya en la darrera sessió que aquest celebrà.

En exercici del càrrec, en aquells moments especialment difícils, demostrà el seu compromís, i el seny de qui entén que en la divisió interna només es troben diferents camins cap al fracàs. Va intentar refer ponts i mantenir la unitat, no sempre de manera exitosa, entre els representants d'una institució que s'esmicolava.

Amb l'afusellament del president Companys, a l'octubre del 1940, refusà d'emigrar a Amèrica i assumí la Presidència de la Generalitat (des de l'octubre del 1940 fins a l'agost del 1954), càrrec que li pertocava en tant que president del Parlament de Catalunya, en aplicació de l'Estatut interior de Catalunya; i passà el testimoni de president del Parlament a Antoni Rovira i Virgili.

En l'exili, Josep Irla va ser una de les baules, un dels homes tenaços, tossuts, que van mantenir viva la flama de la nació catalana i la legitimitat de les nostres institucions durant els llargs anys de la Dictadura.

Ens va llegar exemple de tenacitat, de resistència, de compromís, fins i tot, o sobretot, en els moments més difícils. Ens va llegar exemple de sentit de país, per sobre de visions personals. Va treballar pels avenços socials i nacionals de Catalunya, fent exercici dels valors republicans de llibertat, igualtat i fraternitat. Va sostenir les nostres institucions en els moments més difícils. Va ser, doncs, una figura i una persona que mereix reconeixement, més reconeixement del que ha tingut fins ara del poble de Catalunya.

I si he començat amb una confessió personal de president de parlament, vull acabar amb unes paraules seves, de president de parlament. Paraules que va pronunciar en el seu discurs de presa de possessió: «Èrem, som i serem republicans i catalanistes, perquè som liberals, perquè és un sentiment de la nostra ànima que ens ha dut a sentir i a conèixer les necessitats del nostre poble.»

Ara que encara tenim molts reptes col·lectius, no oblidem aquestes paraules, i mantinguem viu el seu compromís amb les necessitats del nostre poble, mantinguem viu el seu llegat.

Moltes gràcies.

Commemoració del 60è aniversari de la creació de l'Estat d'Israel

Lleida, 23 de setembre de 2008

Senyores, senyors, *shalom*. La creació de l'Estat d'Israel és un fet de gran transcendència històrica. Per al poble jueu, com és obvi, però també, com tots sabem, per a la resta del món. No debades, aquests han estat seixanta anys amb l'Estat d'Israel al centre de l'actualitat política internacional.

Per altra banda, no podem oblidar que en el món globalitzat, el món actual, els problemes i els reptes són cada cop més compartits; el que passa en un punt del planeta té conseqüències cada cop més directes en la resta. Ja sigui l'economia, el terrorisme, els recursos energètics o els d'aigua, tot el món és al mateix escenari, ningú se'n pot aïllar.

No ens en podem desentendre, per tant, d'allò que succeeix a l'Estat d'Israel perquè el seu present i el seu futur, en certa manera també són els nostres.

És, doncs, un punt d'interès global, i des de Catalunya s'ha seguit amb atenció (i amb visions enfrontades) el seu desenvolupament i els seus conflictes. Entre d'altres coses, perquè el poble jueu és present en l'ADN del nostre país, és visiblement present en les nostres arrels culturals, urbanes i humanes.

A més, la difícil història política de la nostra nació empeny una part de Catalunya a identificar-se amb el poble jueu (incloent el fet que molts catalans compartiren amb milions de jueus l'horror dels camps nazis d'extermini); una part del país entén que no es pot criminalitzar la defensa d'un Estat permanentment amenaçat, com ho està el d'Israel.

Tanmateix, també hi ha una part important del nostre poble que per raons similars s'identifica amb la situació actual dels palestins i la defensa dels seus drets.

Es podria dir, per tant, que Catalunya observa i es relaciona amb l'Estat d'Israel des de les pròpies contradiccions, amb una certa exigència d'allò que voldria que fos, i acollint una forta crítica sobre determinats fets; però també que es respecta i es valora la tenacitat d'un poble perseguit al llarg dels segles que no ha desistit ni desisteix de la voluntat de ser, d'existir a la seva terra, de crear un Estat pròsper i de progrés.

I, sens dubte, es pot dir també que tots compartim la voluntat i el desig que l'Estat d'Israel tingui un futur de prosperitat, pau i llibertat, perquè entenem que aquests són drets fonamentals de tots els pobles, i són l'únic camí possible cap a un món millor.

* * *

Abans de cloure oficialment aquest acte, em permetran que afegeixi una reflexió al fil dels conflictes a què s'enfronta Israel, però també als de l'Estat espanyol, que aquesta mateixa setmana ha patit el dolor d'atemptats terroristes.

La primera és recordar que l'existència de conflictes és connatural a l'espècie humana. Compartir un espai i un temps genera xocs en els plantejaments, en les idees i en les accions, comporta xocs d'identitats. En aquesta perspectiva, la política esdevé, com alguna vegada s'ha definit, l'art de gestionar aquests conflictes.

Ningú no pot, doncs, pretendre acabar amb l'existència de conflictes al món, ni tan sols amb l'existència de conflictes a la pròpia casa, però tot representant polític està obligat a intentar trobar respostes que en desterrin la violència i permetin la convivència i garanteixin l'exercici dels drets i les llibertats. No aconseguir-ho és sempre un fracàs de la política.

L'ús de la força és una resposta legítima com a defensa, i evidentment és necessària en determinades situacions; no seria realista ignorar-ho. Però tampoc seria realista ni intel·ligent pensar que en l'ús de la força hi ha una solució veritable als conflictes. Pot ser una manera de retardar fets, o la solució a un punt del conflicte, però mai al problema en el seu conjunt. Al contrari, tots sabem que el que fa és retroalimentar els conflictes. Sempre, sempre, al final del camí, hi ha d'haver una trobada, diàleg i compromisos d'acord.

Sense fer-ne una equivalència —les situacions són molt diferents—, el cert és que tant aquí com a Israel es viu amb el llast d'uns conflictes violents que s'arrosseguen al llarg dels anys, de les dècades, i dels quals no s'acaba de veure mai la fi. S'han viscut moments de molta esperança, en què semblava veure's la llum del final del túnel, però no se n'ha aconseguit sortir: els conflictes violents continuen enquistats en aquests estats.

Hi pensava desanimat mentre preparava aquesta intervenció, quan he recordat unes paraules del president Pujol, precisament a Jerusalem, en què ell defensava que per sobre de les raons polítiques, socials o econòmiques, la construcció de l'Estat d'Israel havia estat possible per una tremenda voluntat de ser.

Fins i tot Einstein deia que la força motriu de la voluntat humana era superior a la de l'energia atòmica. Si hi ha voluntat, per tant, si hi ha una veritable voluntat d'un futur de pau, voluntat de posar fi a la violència de determinats conflictes, al final del camí hi trobarem la pau.

I no hi ha dubte que no són camins fàcils ni curts; no vull fugir de la realitat. Però també és real que la pau és al final del camí; si hi ha voluntat s'hi avança. I en tots els casos, en aquest camí, sempre hi trobaran l'humil suport de Catalunya i els catalans.

Moltes felicitats per aquests seixanta anys que enguany celebra l'Estat d'Israel, *Mazal tov* ('felicitats') i moltes gràcies a tothom per la seva presència.

Inauguració oficial de la 38a edició d'Expro/Reus, la fira catalana del consumidor

Reus, 4 d'octubre de 2008

Quan el president de la Cambra de Comerç em va convidar avui a ser aquí amb vostès, per participar en aquest acte d'inauguració oficial de la trenta-vuitena edició d'Expro/Reus, em va dir: «Home, és un moment de transició, és un moment delicat, per tant, ens cal tant de suport com sigui possible de les institucions.» Doncs bé, tot el suport, i més, a la fira, a la Cambra i a la ciutat de Reus.

Però, a més, hi ha un altre motiu que encara em va motivar més a acompanyar-los, i no és altre que el fet que tinguessin l'encert d'encomanar la inauguració d'aquesta edició a un dels fills il·lustres de la ciutat, l'Albert Vilalta, que, com ja s'ha dit, ha fet moltes aportacions a la nostra ciutat. Permetin-me, doncs, que aprofiti també l'oportunitat del dia d'avui per donar les gràcies públicament i de manera solemne a l'Albert Vilalta per tot el que ha fet pel país, que és molt!

A qualsevol país normal és indispensable que hi hagi gent que tingui el país al cap, i em refereixo a tenir el país al cap en tota la seva extensió, és a dir, tenir-lo al cap per terra, mar i aire, i, evidentment, tenir-lo al cap des del punt de vista del servei a aquest país. L'Albert Vilalta és de les persones que, a Catalunya, tenen el país al cap. L'Albert Vilalta ha estat d'aquells polítics que tenen un valor afegit, o ho haig de dir al revés, d'aquells tècnics que tenen un valor polític afegit. És a dir, l'Albert Vilalta és un molt bon tècnic, dels millors, i s'ha dedicat a la política. I és curiós, perquè en aquesta ciutat, de tècnics que s'han dedicat a la política, n'hi ha uns quants en diferents administracions, i tots molt bons. I és curiós també perquè són molt bons tècnics, el que passa és que a vegades no s'adonen que també són molt bons polítics.

En qualsevol cas, per tot això, em va semblar del tot oportú que l'Albert Vilalta fos avui el protagonista, un polític honest —hi insisteixo, un dels millors tècnics d'aquest país—, que té Catalunya al cap i Reus al cor. Una persona íntegra a qui avui, justament, al seu Reus natal, vull aprofitar per expressar-li públicament la meva admiració, gairebé la meva devoció —si m'ho permeten—, i agrair-li també tot el que al llarg dels anys he après d'ell, que també és molt. Moltes gràcies, Albert.

I parlant de la fira, aquesta és una fira ja consolidada, de primer nivell, una fira que no s'acomoda —i no ho dic perquè enguany ocupi aquest espai de transició, que per ser de transició Déu n'hi do!—, una fira que ha demostrat any rere any la voluntat d'innovar i de progressar; una fira que és referència en el seu àmbit a tot Catalunya, una fira que es fa a Reus i que és un exemple més del gran potencial d'aquest territori; un referent, com deia fa un moment el president de la Cambra de Comerç.

Però, a més, i com ha dit l'alcalde —el problema de parlar l'últim és que vas repetint coses de tothom, però em fa l'efecte que hi ha uns conceptes clau que han de quedar clars, i avui n'hi ha uns quants que hi poden quedar...—, un referent que, a més, amb l'aposta del Tecnoparc acabarà sent un dels pols més importants no tan sols de Reus, sinó del Camp, i jo m'atreviria a dir que de més enllà.

Jo vaig aprendre això de la nova àrea de centralitat —m'ho va ensenyar en Jordi Berguedà— fa uns quants anys, però en parlàvem en clau estrictament d'ajuntament, de municipi, en clau local. Amb el temps es va veient que les fronteres es difuminen, es dilueixen i les noves àrees de centralitat ocupen més espais. És evident que el Tecnoparc pot ser una d'aquestes àrees..., és —de fet, serà, n'estic segur— una nova àrea de centralitat; el que no en tinc tan clar és l'abast, només estic segur que aquest abast a hores d'ara pot ser molt important.

Sovint reivindico que es reconegui el paper clau que el Camp ha tingut i té i encara ha de tenir en la vertebració econòmica del país. I sovint remarco que el progrés de Catalunya ha estat possible gràcies a l'empenta i els projectes impulsats des dels seus municipis; ha estat possible gràcies al treball i l'esperit emprenedor de tanta i tanta gent que viu arreu de Catalunya.

Hi ha com una mena de xarxa invisible, de ciutats mitjanes, que tenen aquesta capacitat, aquesta manera de fer, aquesta manera d'emprendre les coses, que en el fons acaba de ser una mica el nervi d'aquest país i, aquest nervi, Reus el té i, a més, hi pot jugar un paper molt important.

Per tant, penso que, d'això, n'hauríem de ser conscients, com també hauríem de ser conscients que tenim molt de camí per recórrer, que encara queda molta feina per fer i que es pot arribar molt més lluny.

Algú podria pensar que ara, amb una crisi econòmica a la porta, no podem plantejar segons quins avenços. Però —i com ja s'ha dit també— precisament, les crisis, cal sempre encarar-les com a oportunitats. Tenim dues opcions: la primera, acotar el cap, amagar-nos i esperar la trompada —segur que la rebrem, segur, perquè estem esperant la trompada—; segona, encarar, mirar de cara per on ve i veure que hi ha oportunitats, oportunitats per reaccionar i corregir precisament allò que no hem fet bé.

Tota crisi és canvi, i són els canvis que portem a terme els que corregiran el rumb cap a millor o cap pitjor. No es tracta que ignorem la realitat, però tampoc que la realitat ens paralitzi ni ens aboqui a la resignació.

Hi ha problemes d'àmbit global que necessitaran respostes globals; per exemple, tot el que fa referència als canvis i les regulacions en els mercats financers. En això, segurament que des d'aquí ben poca cosa hi podem fer.

Però al mateix temps hi ha qüestions d'àmbit nacional, d'àmbit local i d'àmbit privat que són les que determinaran que ens ofeguem o no en la crisi de manera col·lectiva.

Tots, cadascú en el seu àmbit, sabem una cosa o altra que no s'estava fent del tot bé, o idees que no acabaven de tirar endavant com calia. Quan tot funciona hi ha inèrcies que costa corregir. Ara és el moment de fer-ho, ara és l'oportunitat de fer-ho. És el moment d'arromangar-se i aparcar les excuses.

I, això, ho hem de fer tots, ens pertoca a tots, perquè des d'un o altre àmbit tots tenim responsabilitat amb la nostra societat. I en el fons el progrés d'aquest territori, d'aquest

país, no és tan sols en mans d'un o altre dirigent, és en mans de totes les persones, empreses, entitats; és en mans d'institucions, de tots aquells que formem part d'aquesta gran xarxa d'interessos creuats que és qualsevol societat.

I per entendre els interessos creuats, el lligam que uneix les coses, en tenim exemples com el problema del finançament de la Generalitat, aquest que s'intenta alleujar i que, malgrat la publicació de les balances fiscals, encara hi ha massa pegues perquè es pugui reconèixer i resoldre definitivament.

De vegades sembla que aquest problema només preocupi els representants polítics, però només cal una mica d'enteniment per veure que aquest finançament repercuteix directament en l'economia catalana, molt directament en l'economia catalana, i repercuteix de manera definitiva en la qualitat de vida dels ciutadans i les ciutadanes del nostre país; ens afecta en el nostre dia a dia, en allò que fem en cada moment, en la nostra quotidianitat.

En el finançament hi ha la clau per prendre mesures de suport a l'empresariat, per poder garantir els serveis públics, però, del finançament, també en depèn una important activitat econòmica i una gran part del suport a la innovació; és a dir, que és un tema determinant per poder donar respostes a la crisi econòmica.

Per tant, no podem ignorar que hi ha una crisi global, i que és la que està empenyent a preocupants tancaments de petites i mitjanes empreses, que alimenta els expedients de regulació d'ocupació cada cop més freqüents, com els anunciats ahir mateix, precisament, amb relació al sector de l'automoció.

Hi ha condicionants globals, però és des de les administracions properes que caldrà donar suport a aquest esperit emprenedor per trobar els nous camins de progrés; que caldrà donar diferents respostes, per exemple, a les 5.714 persones que aquest mes de setembre es registraven a l'atur a la ciutat de Reus. No podem restar quiets esperant que les coses s'arreglin soles. Cal trobar respostes, cal tirar-les endavant, sense pessimisme i sense por.

Per altra banda, enguany s'ha escollit l'automoció com a tema central de la fira, i m'agradaria fer-hi referència, una breu referència, més enllà de la difícil situació que viu el sector, car, a més de donar nom al sector de la indústria de l'automòbil, l'automoció defineix la facultat de moure's per si mateix.

És a dir, fa referència a la llibertat de mobilitat. És obvi, per tant, que el sector de l'automoció és un sector fonamental des del punt de vista industrial i econòmic, però també des del punt de vista social i personal.

Parlar d'automoció és referir-se als vehicles, però també a l'educació viària, a la seguretat, al seu ús, com bé recullen algunes de les activitats que han previst vostès en aquesta fira; és parlar de progrés, tot recordant que els avenços tècnics i tecnològics no són suficients per al progrés social, que només són útils, només són profitosos, quan se'n fa un bon ús, i que, al contrari, el mal ús comporta crear més problemes, és un pas enrere.

Cal, per tant, qualitat en les infraestructures viàries, i això vol dir en l'ordenació i en l'aprofitament. Vol dir qualitat en el consum; per tant un ús eficient. Qualitat en el transport públic com a garantia de mobilitat de les persones, però també com a imperiosa necessitat per evitar el col·lapse de les infraestructures.

Cal qualitat i, sobretot, qualitat en el producte, perquè la globalització obliga a això al nostre país, al nostre territori: a fer de l'alta qualitat una característica de Catalunya.

Si volem jugar un paper al món del segle XXI, cal que fem de la innovació i del treball acurat una constant, un senyal d'identitat reconegut a casa i reconegut, amb relació a nosaltres, de portes enfora.

Més encara, en tant que precisament la crisi que vivim té un dels seus factors essencials en la confiança o en la desconfiança —segons com ho enfoquem—, la garantia de qualitat constitueix un dels factors essencials per fer-hi front. El consumidor necessita més que mai confiança en allò que consumeix, saber que la seva inversió en consum és una inversió segura, que se li garanteixi al màxim possible qualitat en el producte i qualitat en l'ús.

Hi insisteixo: en el context actual, oferir i garantir qualitat en el producte, i que el consumidor hi tingui confiança és més que mai un element determinant que condicionarà el futur de les empreses catalanes i, per extensió, condicionarà el futur del país. En conseqüència, aquesta fira que apropa i posa en contacte productors, producte i consumidors, adquireix enguany, des d'aquesta perspectiva de la confiança, de la garantia de qualitat, més importància que mai.

Agraint novament la invitació a participar en aquest acte, felicitant els organitzadors pel bon treball desenvolupat, com ja s'ha dit, acabo desitjant-los una molt bona i profitosa Expro/Reus 2008.

Moltes gràcies.

Cloenda del 12è Fòrum Fedaia

Collegi Oficial de Metges de Barcelona (Barcelona), 17 d'octubre de 2008

Voldria iniciar les meves paraules remarcant la importància d'aquest fòrum.

D'una banda, pels efectes que té, podríem dir, de portes endins. Els efectes per als que hi participen, per al conjunt del sector, per als que hi treballen dia rere dia, tant des de la iniciativa social com des de l'Administració. És un diàleg de coneixement necessari, és compartir experiències i informació.

I de l'altra, per l'efecte que té de portes enfora. Perquè actua com a crit d'atenció per als representants polítics que venim a fer-ne la cloenda o la inauguració. Un crit d'atenció a la societat, a la ciutadania, perquè ens adonem que al nostre país, en aquesta Catalunya del segle XXI, hi ha un nombre molt alt d'infants i de famílies en situació de risc o d'exclusió social. Hi ha maltractaments, hi ha pobresa, hi ha dèficit d'atenció a la salut. Però hi ha gent que hi treballa, que hi treballa molt i que intenta donar-hi resposta.

Vinc a lloar i reconèixer la tasca que feu, però sobretot vinc a reivindicar de portes enfora l'atenció del que aquí es fa, del que vosaltres feu. La nostra societat no sempre atura la mirada en les realitats dures del propi país.

Catalunya té el repte i l'obligació de donar resposta i solució a aquestes realitats. Cal reivindicar més atenció a la formidable tasca de la iniciativa social del nostre país, no sempre prou coneguda ni reconeguda.

I cal també més atenció a l'esforç que fan les administracions públiques catalanes, sovint, per no dir sempre, amb menys recursos que els que caldrien. Aquest és un problema que comparteixen ajuntaments i Generalitat per les limitacions d'un sistema de finançament injust.

El sistema de finançament és injust per Catalunya, ho diuen les xifres. Però, de fet, i sense necessitat de números a la mà, ja és injust que aquest país, amb la riquesa que genera, no pugui donar una resposta més eficaç a situacions socials greus.

És clar que podem fer referència a xifres. Tinc entès, per exemple, que les partides destinades al suport a les famílies en situacions especials o les destinades a mesures per a infants maltractats tenen la mateixa quantia els darrers anys, que Catalunya no rep cap augment.

Costa d'acceptar que hem de demanar, i que hem d'esperar; costa d'acceptar que tot depengui d'una prioritat pressupostària d'un ministeri físicament distanciat de la nostra realitat. El concepte de la distància i de la proximitat amb relació als problemes, i a les decisions per resoldre'ls, és fonamental.

En part per això, i també potser perquè jo provinc d'això que aquí a Barcelona en diuen *territori*, em complau especialment que enguany el Fòrum Fedaia hagi dirigit el focus sobre el concepte del territori i la proximitat. Sé que és també una de les línies prioritàries del Departament, a més de bregar pel finançament de les polítiques socials.

I és que cada cop és més evident que aquest món del segle XXI necessita mesures i iniciatives globals per respondre a determinades qüestions, siguin canvis climàtics, crisis financeres o grans moviments migratoris.

Però alhora també és evident que aquest món necessita mesures i iniciatives impulsades des de la proximitat, respostes que no es poden donar de manera eficient ni eficaç des de la distància dels grans estats clàssics. Perquè hi ha polítiques, hi ha actuacions, hi ha infinites qüestions socials que necessiten que sigui des de la base, des de la realitat de cada territori, des d'on s'impulsin i s'hi articulin respostes.

Abans de venir repassava unes notes de l'any passat, del III Congrés Mundial sobre els Drets de la Infància i l'Adolescència. Rellegia la Declaració de Barcelona i em cridava l'atenció aquest paràgraf: «Eradiquem del nostre món la idea de prendre la pobresa com una excusa d'abús; cal que acceptem que és un problema, i com a tal ha de ser solucionat.»

I en rellegir aquest text pensava que on diu «del nostre món» hi podem posar Catalunya, la nostra ciutat o el nostre poble.

Perquè hem reconegut drets globals, que necessiten actuacions globals, però per garantir-los, cal actuar des de la proximitat, des del territori. I els que sou aquí, precisament, sou els que intenteu tirar endavant aquest repte. Mereixeu molt més reconeixement, i el que és més important, molt més que les bones paraules d'un president del Parlament, necessiteu un major suport. I no hi valen excuses.

Però que no hi valguin excuses no vol dir que no hi hagi obstacles.

Vivim en un context de crisi financera que amenaça d'estendre's a altres àmbits del sistema socioeconòmic, per dir-ho sense cruïra. I quan hi ha crisi, la crisi sempre colpeja més fort de la banda dels dèbils, així que les incerteses del present no poden ser excusa, sinó al contrari, són exigència per parar-hi més atenció, per fer del nostre sistema de protecció social una prioritat.

Som a la cua d'Europa en atenció a la infància i a les famílies. I per primer cop, els darrers anys s'està intentant construir aquest pilar pendent de la nostra societat. I hi hem de poder posar els recursos suficients, no el podem construir barat, de mala qualitat. Potser no el podem alçar tan ràpid com s'hauria volgut, potser Catalunya haurà de saltar uns quants obstacles més. Però Catalunya no pot avançar en el segle XXI sense el sistema de protecció social que es mereix.

Perquè en aquest món de canvis en què vivim, i en què sobretot viurem els propers anys, els drets socials hi han d'ocupar una posició preferent. I també els deures: hem de recuperar conceptes com el de la responsabilitat amb la societat i amb el país, que en alguns moments s'han trobat a faltar.

Felicito l'organització pel bon desenvolupament d'aquest 12è Fòrum Fedaia i el declaro oficialment clos.

Moltes gràcies.

Seminari internacional del Fòrum de les Assemblees Regionals Europees, «Canvi climàtic i gestió de l'aigua»

Zwolle (Països Baixos), 14 de novembre de 2008

Antes de nada, como presidente del Parlamento de Cataluña, permítanme agradecer la invitación a presidir esta sesión inaugural, que versará sobre las asambleas parlamentarias y el cambio climático y la adaptación, como cuestiones políticas clave.

Y como presidente de un parlamento regional donde ayer mismo se debatía un proyecto de ley de evaluación ambiental de los planes y programas, que tiene por objetivo mejorar la aplicación de la normativa europea y estatal adecuándola al entorno organizativo, político y ambiental de nuestro territorio, permítanme también una breve reflexión antes de dar paso a los ponentes de esta sesión.

El cambio climático es uno de los temas que en los últimos años han abierto los ojos al mundo acerca de la necesidad de adoptar una perspectiva global ante determinados problemas cuyos efectos no conocen fronteras administrativas. Las consecuencias medioambientales y sociales pueden ser muy diferentes en un punto u otro del planeta; incluso, a menudo, entre territorios vecinos. Pero la raíz del problema es común, y todos tenemos la responsabilidad de participar en una respuesta común.

No tenemos otra opción. Ante la amenaza del cambio climático, el destino de todos los pueblos del mundo debe estar unido. Este no es un juego de suma cero. El perjuicio de unos no se traduce en el beneficio de otros. A medio y largo plazo, todos ganamos o todos perdemos.

En parte por ello, y en parte por las diferencias de un mundo que es global pero no igual ni homogéneo —ni lo es la Unión Europea ni lo son la mayoría de los estados—, el tema exige perspectiva y medidas globales, pero necesariamente perspectiva y medidas que al mismo tiempo tengan en cuenta, respeten e integren las múltiples perspectivas locales y regionales. En caso contrario, cualquier intento de adoptar medidas globales generará múltiples conflictos y desajustes internos, y no encontrará ni la eficiencia ni la eficacia en su implementación.

No olvidemos que lo que globalmente puede ser un detalle menor, local o regionalmente puede ser urgente e, incluso, imprescindible.

Por tanto, el reto es de todos, y desde el punto de vista legislativo la respuesta pasa por el diálogo y la cooperación entre todas las asambleas legislativas, y hacer todo lo posible para que se impliquen y asuman responsabilidades en estas cuestiones políticas que son clave para nuestro futuro.

Hecha esta reflexión, esta apreciación, me complace dar la palabra al señor Hans Blokland, vicepresidente del Comisión de Medio Ambiente, Salud Pública y Seguridad Alimentaria del Parlamento Europeo.

Commemoració dels 25 anys de la mort de Joan Miró

Fundació Joan Miró (Barcelona), 25 de novembre de 2008

Com a president del Parlament, és un honor participar en aquest acte d'homenatge a Joan Miró. I em permetran que els confessi que a aquest honor institucional s'hi suma un sentiment de caire personal. A Mont-roig vivien els meus avis, hi va néixer el meu pare, i és així que aquells paisatges que tant significaren en l'obra de Joan Miró són precisament els meus paisatges vitals.

En conseqüència, m'era obligat fer aquesta referència, en tant que ell mateix va explicar repetidament la influència de la força de la terra de Mont-roig, «la força que en trepitjar fort li entrava pels peus», que era una de les seves formes d'expressar l'arrelament al país i la inspiració vital que trobava en el món rural i la natura.

Miró és un artista universal que, en paraules del seu amic Josep Lluís Sert, «com un arbre fort, té arrels fondes a la terra catalana, terra vermella del Camp de Tarragona».

I tanmateix, com malauradament sovint succeeix, durant molts anys aquest país no li va atorgar el reconeixement que mereixia, el que sí que trobava arreu del món. Preparant aquesta intervenció, he llegit paraules seves en què confessava que per a ell va ser molt dur ser conegut a tot el món mentre les autoritats oficials feien el possible perquè fos desconegut al propi país.

En conseqüència, em complau especialment —i permetin-me aprofitar l'ocasió per agrair la invitació a participar-hi— contribuir a un acte d'homenatge que fa visible el suport de totes les institucions catalanes a la figura de Joan Miró, el suport i el reconeixement que un geni com ell mereix. Al cap i a la fi, el seu nom ens recorda que la cultura catalana ha fet i fa contribucions valuoses a la cultura universal.

Massa sovint en aquest país s'ha menystingut injustament allò que s'hi feia i s'ha valorat més allò que venia de fora, sota paràmetres de cosmopolitisme mal entès.

Encara ara moltes vegades ens manca un punt d'orgull envers la nostra cultura, l'orgull que demostrin sense complexos tots els pobles del món amb les seves cultures.

És cert que vivim en un món global. Però precisament, la figura de Miró ens recorda que no és defugint d'allò que som que aconseguirem ser més globals. Ell és un artista universal, però la seva universalitat neix precisament de la seva identitat catalana. És des del seu vincle amb una terra, amb uns paisatges, amb un poble, que construeix la seva expressió de ressò universal. És així que s'entén la seva renúncia a l'exili, en tant que va explicar haver-ho fet per la seva filla, però també per no perdre el contacte amb la terra i el país, el contacte que ell considerava fonamental per no perdre la força creativa.

Miró, hi insisteixo, esdevé universal des de la seva identitat catalana, la que determina el paisatge i la terra, però també la que determina la voluntat de ser, amb llibertat, de tot un poble.

I en aquest sentit, vull acabar la meva intervenció citant unes paraules seves: «Quan un artista parla des d'un país com el nostre, cruelment marginat per una història adversa, cal que faci sentir la seva veu pel món, per afirmar que Catalunya existeix, que és original i és viva.»

Com a president del Parlament, volia cloure amb aquestes paraules, perquè recullen el compromís i la fidelitat al país d'un ciutadà català que en la seva recerca d'expressió va descobrir valuosos camins d'art per a tota la humanitat.

Moltes gràcies.

Inauguració de la jornada «El canvi climàtic i la seva influència en l'economia»

Palau del Parlament, 12 de gener de 2009

Malgrat la persistència de veus que s'entesten a negar o posar en dubte la idea del canvi climàtic i dels seus efectes, penso que, en general, s'ha anat assumint, cada vegada més, la necessitat de corregir i adaptar els models productius i els hàbits socials a favor del desenvolupament sostenible i el respecte al medi ambient. Això sí, que s'hagi assumit la necessitat de canvis no vol dir que s'hagin posat plenament en pràctica, aquests canvis, ni molt menys.

Aquesta jornada, de fet, tracta d'un factor fonamental d'aquest pas de la teoria a la pràctica: la influència del canvi climàtic en l'economia, més encara tenint en compte el context de crisi econòmica global en què ens trobem.

No han faltat novament veus que insinuen que, en un context de crisi econòmica, les consideracions vinculades al medi ambient i al canvi climàtic han de quedar en segon terme, o fins i tot han de ser deixades de banda.

Tanmateix, precisament, l'actual crisi econòmica ha posat de manifest que no tot val a l'hora de generar riquesa. Ha provat que hipotecar-se contínuament en decisions a curt termini, ignorant les conseqüències i els interessos col·lectius a mitjà i a llarg termini, que trencar els equilibris per un afany de guanys immediats s'acaba pagant a un preu molt alt per a tothom.

Certament, la situació és preocupant, i calen respostes a l'actual crisi econòmica. Però cal tenir en compte que les respostes no són vàlides si passen per alt el canvi climàtic, o simplement no volen acceptar el que significa realment la sostenibilitat i volen continuar amb els mateixos models productius i econòmics i la mateixa concepció de desenvolupament que ens han portat a la situació actual.

De fet, és en les crisis que es dona l'oportunitat de fer els canvis que tothom veia que eren necessaris però que s'anaven ajornant perquè tot semblava que anava bé. Això succeeix també en aquesta crisi amb relació a les respostes al canvi climàtic. Cal plantejar-se si és l'hora d'impulsar nous models productius, si és l'hora d'innovar des d'una perspectiva sostenible, de lligar el desenvolupament amb l'ús eficient dels recursos de què disposem.

Si es fan les coses bé és possible que en les respostes al canvi climàtic trobem també algunes respostes interessants a la crisi econòmica, que impulsant noves formes de fer en l'ús de recursos energètics, en els models de producció, trobem camins de progrés i sortides a la crisi econòmica.

No endebades el medi ambient és determinant, de manera directa o indirecta, en tots els àmbits de la vida humana, des de la producció d'aliments fins a la disponibilitat d'ai-

gua, passant per les necessitats energètiques o d'infraestructures. Els recursos del planeta, i per extensió tot el que hi incideix, són un factor determinant per a les nostres societats, per a la vida humana, per al món productiu, i per tant tenen incidència en les grans crisis globals del nostre temps, no solament l'econòmica, també l'alimentària o l'energètica.

Perquè no en tenim només una, de crisi, sobre la taula. Rússia i Ucraïna ens ho recorden aquests dies amb un conflicte entre tots dos països pel subministrament de gas, tot un advertiment de cara a possibles crisis energètiques futures.

El món ha esdevingut global en tant que les distàncies físiques i comunicatives han estat reduïdes. Apareixen problemes i reptes globals, i ara descobrim també la complexitat de la connexió entre problemes i reptes globals, la suma de crisis fruit dels desequilibris sobre els quals s'ha desenvolupat la globalització.

Per tant, davant la crisi econòmica no podem ignorar aquesta realitat. Caldrà construir nous equilibris en el món global, caldrà saber combinar les necessitats immediates amb les perspectives de futur, les mesures internacionals amb actuacions sobre la realitat més propera.

I, sobre la realitat propera, permetin-me que faci esment de l'actuació d'aquest Parlament en l'actual legislatura. Valguin com a exemples de la implicació amb el medi ambient i amb la lluita contra el canvi climàtic la Resolució del mes de juny sobre l'aplicació del Reglament de la CE 842/2006, sobre determinats gasos fluorats d'efecte hivernacle i la lluita contra el canvi climàtic; també lleis aprovades, com la del finançament de les infraestructures de gestió de residus i dels cànons sobre la disposició del rebuig dels residus; o projectes de llei que actualment estan en tràmit, com el d'avaluació ambiental dels plans i programes —que té l'objectiu de millorar l'aplicació de la normativa europea i estatal adequant-la a l'entorn organitzatiu, polític i ambiental del nostre territori—, el de la llei de política industrial o el de la llei de regulació de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, l'IRTA, que, entre altres canvis, fa esment destacat del fet d'estudiar les influències del canvi climàtic en l'aqüicultura i en qüestions de pesca.

Més encara, en aquest grup d'exemples vull incloure que el 10 de novembre es va constituir al Parlament el CAPCIT, el Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia, una mesura innovadora que pretén avalar científicament la feina i les decisions dels representants polítics del poble de Catalunya. És un organisme mixt, amb la participació de parlamentaris i de representants del món científic a Catalunya: universitats, organitzacions diverses, etc.

Tot plegat, exemples nostres, petits a escala global, però significatius dels canvis que vivim i que volem viure. Fem feina, doncs, en aquesta direcció. Ara és moment de valorar si cal potenciar la perspectiva de la sostenibilitat en totes les polítiques públiques. Personalment crec que sí, que és una de les apostes més serioses que s'han de plantejar els futurs governs, locals, nacionals i fins i tot d'àmbit superior, els propers anys, plantejar-se considerar la protecció del medi ambient com una nova via d'oportunitats de progrés, com un factor permanent i determinant en les polítiques públiques del nostre temps.

Per aprofundir en aquesta idea, i més concretament en la influència del canvi climàtic sobre l'economia, té lloc, doncs, aquesta jornada, amb ponents de prestigi i amb ponències d'alt interès.

Per tant, els desitjo molt bona feina, que el debat sigui productiu, sigui ric, i els agraeixo la seva presència, molt especialment la de la Fundació, i també als diputats que al llarg del dia els aniran acompanyant, representats aquí per la presidenta de la Comissió de Medi Ambient.

Moltes gràcies i que tinguin una molt bona jornada.

Presentació del llibre *Joan Peiró, afusellat*

Palau del Parlament, 16 de febrer de 2009

Hi ha persones que per la seva trajectòria, pels seus actes, per l'atzar de les circumstàncies i el destí o per la suma de tot plegat esdevenen referents d'un moviment, d'una nació, d'una lluita, persones que encarnen en la seva figura, en la seva biografia, identitats col·lectives i fets històrics, amb un significat que supera la pròpia identitat individual. Joan Peiró és una d'aquestes personalitats històriques del nostre país.

Joan Peiró és un dels referents més destacats de l'anarcosindicalisme català del primer terç del segle XX —anys en què aquest moviment tingué un fort protagonisme polític i social— i sense el qual no s'entendrien molts dels fets que van tenir lloc aquells anys a Catalunya i al conjunt de l'Estat.

Obrer que va entrar a treballar a la fàbrica als vuit anys —com tants altres nens d'una època que ara sembla impossible—, director de publicacions i diaris, lluitador pels drets socials, repetidament empresonat als anys vint, màxim dirigent de la CNT, ministre de la República, la seva biografia remet a Joan Peiró com a figura destacada present en esdeveniments històrics importants. Alhora, la seva trajectòria personal reflecteix en certa manera l'evolució, l'avenç, del moviment obrer anarquista en aquells anys, fins i tot les contradiccions internes que s'evidenciaren amb la instauració de la República i els anys de guerra. També és significativa la seva oposició a la violència radical, la seva insistència a cercar ponts d'entesa en aquell context de permanents divisions internes. Peiró és un personatge important del relat d'aquella època que amb el seu afusellament adquirí una dimensió històrica encara superior.

De l'assassinat del president Companys el ministre Varela en va dir que l'odi del vencedor havia volgut afusellar en la seva persona Catalunya sencera. El franquisme va matar el president de Catalunya amb un fals judici per intentar matar tot el que ell representava, tota una nació, la voluntat de ser del poble català.

En el cas de Peiró, podríem dir que el franquisme també va cometre un assassinat amb missatge de fons. Va intentar matar el que Peiró representava, inclòs el que significava un Peiró que s'havia negat a col·laborar amb el franquisme per aixecar el sindicat únic del nou règim. En aquest llibre hi ha diversos moments en què es posa de manifest que el seu és més que l'assassinat d'una persona. Un d'aquests és quan, davant la insistència del defensor de Peiró a remarcar els nombrosos testimonis favorables a l'acusat, el president del tribunal respon: «Yo levanto primero una estatua a este hombre en la plaza del Caudillo por todo el bien que ha hecho a mucha gente, y luego le fusilo por haber sido ministro de la República.»

La injustícia, la bogeria de la repressió franquista un cop acabada la guerra, té en Companys, Peiró i tants altres els exemples que donen la dimensió del que va passar i el que es va

silenciar al llarg de tants anys, i ens recorda la manca de dignitat de l'actual estat democràtic a l'hora de restituir la seva memòria i no haver estat encara capaç d'anul·lar aquells judicis.

Els paral·lelismes entre els casos de Peiró i Companys són nombrosos: tots dos foren detinguts en l'exili francès per l'exèrcit nazi; tots dos foren víctimes d'una farsa presentada com a judici, un exemple de la injustícia que guiava el dictador i que Peiró va posar de manifest amb aquell últim crit davant l'escamot que havia de complir la sentència; tots dos foren assassinats quan la Guerra Civil havia quedat enrere, ja acabada, per consolidar amb crueltat una dictadura que va resistir gairebé quaranta anys.

I crida l'atenció el fet que el defensor de Peiró, l'alferes Luis Serrano, que s'enfrontà als seus superiors davant la injustícia del procés judicial, abandonés l'exèrcit i emigrés a Veneçuela, al mateix país on curiosament havia també emigrat el capità Ramón de Colubí y Chánez, que havia defensat amb la mateixa desesperació humana Lluís Companys.

El cas de Peiró, com el de Companys, posa al descobert la misèria moral del franquisme, la perversió de la justícia, la crueltat i l'horror humà d'una dictadura que s'alça justificant-se en la salvació de la nació espanyola i de la seva unitat.

I cal remarcar-ho: ells no foren l'excepció; foren molts, els qui van patir el mateix destí. Sis foren els executats al costat de Peiró aquella mateixa nit; milers, els morts víctimes de la represàlia de la dictadura franquista.

Els noms de Peiró, del president Companys o fins i tot del doctor Peset, el cas del qual es recull, com ja s'ha dit, al final d'aquest llibre, ajuden a entendre la dimensió dels fets. Tenen una significació evident, especial, que denuncia per si mateixa la gravetat d'aquells crims. Els seus noms representen als ulls de la història els milers de condemnats il·legalment pels tribunals franquistes, i en conseqüència els seus casos són la punta de llança de la denúncia, de la lluita per la memòria, de la lluita per no permetre l'oblit de la repressió militar d'una dictadura que s'alça contra la democràcia, contra la República, contra la llibertat i contra la nostra nació.

Vull acabar amb un solemne reconeixement, un profund agraïment, a una altra personalitat destacada del nostre país, que ja no és amb nosaltres però que ens ha llegat aquest magnífic llibre del procés judicial i l'afusellament de Joan Peiró, que cal sumar als anteriors, i també magnífics, treballs sobre el president Companys i Domènec Latorre. Les aportacions de qui va ser diputat d'aquesta cambra, Josep Benet, a la memòria històrica d'aquest país, la reivindicació de personatges clau i de fets llargament oblidats, el rigor i la importància de les seves obres i la seva pròpia trajectòria humana a favor de les llibertats socials i nacionals de Catalunya en fan un altre tipus de referent per al nostre país; en fan un exemple humà i professional que ens cal mantenir present. El meu agraïment, per tant, a Florència Ventura, a Josep Poca i a Edicions 62 per haver tirat endavant la publicació d'aquest treball, aquesta contribució pòstuma de Josep Benet a la memòria històrica, a fer llum sobre la foscor dels crims de la dictadura franquista.

Sempre que parlem de les injustícies de la Dictadura, per les quals mai no s'han assumit responsabilitats, repeteixo la idea, el lema, que cal passar pàgina de la història, però que no es pot passar una pàgina en blanc. I avui la repeteixo per dir que Josep Benet ens ha llegat una pàgina més d'aquesta història, amb dades, amb rigor, i denunciant la injustícia, que és com cal passar les pàgines.

Penso que estem obligats a ser dignes del seu llegat, a seguir fent llum sobre el passat amb rigor, a seguir reivindicant justícia, a seguir treballant per una Catalunya millor, fent bona feina, com ho va fer ell i com demostra aquest excel·lent *Joan Peiró, afusellat* que avui hem tingut l'honor de presentar aquí, al Parlament de Catalunya.

Moltes gràcies a tots vostès per la seva presència.

Visita al Consell General d'Andorra

Andorra la Vella, 27 de febrer de 2009

Com a president del Parlament de Catalunya, vull agrair al Consell General d'Andorra, i en especial al síndic general, l'acolliment dispensat a aquesta primera delegació de la cambra legislativa catalana que visita institucionalment el Principat.

Els vincles entre el Principat d'Andorra i Catalunya són nombrosos. Ens uneix la geografia, la llengua i la cultura, i la voluntat de ser, d'existir amb identitat pròpia. Som països veïns, països germans; per als catalans, Andorra és un escenari important en la història de la nostra nació.

Ara, en aquest segle XXI de la globalització, l'evolució de les realitats internacionals empeny a la col·laboració i la cooperació entre institucions, a establir acords, a crear i reforçar una xarxa plural més enllà de les nostres fronteres, que ens permeti donar resposta als reptes socials i polítics del nostre temps.

És a dir, es multipliquen els punts en comú, els punts de trobada, a l'hora d'encarar els reptes de present i futur dels nostres països. Conscients d'això, els darrers anys s'han succeït els acords de col·laboració, des del de la creació de la Fundació Ramon Llull en l'àmbit de la llengua i la cultura, fins al de la interconnexió de la xarxa de fibra òptica, passant per acords específics de col·laboració en matèria d'esport o sanitat.

Aquest escenari de col·laboració creixent s'ha traduït en un conveni marc de col·laboració entre els respectius governs, que entre altres coses, ha de permetre a Catalunya tenir presència i cooperar dins les organitzacions internacionals en les matèries que siguin competència de la Generalitat.

L'acostament transfronterer també es fa visible en iniciatives com la d'estudiar la viabilitat d'una possible ampliació de la línia ferroviària Barcelona-Puigcerdà fins a la Seu d'Urgell i Andorra, d'acord amb una resolució del Parlament.

Davant aquest context, quedava pendent impulsar la relació institucional entre les respectives cambres legislatives. I, en aquest sentit, estic especialment satisfet d'haver obert aquesta porta de col·laboració, amb aquesta primera visita oficial al Principat d'Andorra. Vull manifestar públicament la nostra disposició a aprofundir, en un futur immediat, en les relacions entre ambdues cambres parlamentàries.

Des de fa anys el Parlament de Catalunya manté contactes i acords de col·laboració amb cambres legislatives d'arreu del món, estatals i regionals, amb les quals comparteix experiències i impulsa projectes comuns des del respecte a la pròpia identitat.

I és de sentit comú que, si podem mantenir aquesta relació amb parlaments de tot Europa, de tots els continents, estem obligats a entendre'ns i establir punts de trobada amb el Consell General d'Andorra, el parlament d'un estat veí, un estat germà, independent, que

fa sentir la seva veu de manera directa (i en català) als principals organismes institucionals d'àmbit internacional.

Crec que avui fem un pas més, un pas que teníem pendent, per continuar avançant en la recerca de respostes als reptes comuns del segle XXI.

Moltes gràcies.

III Nit de Castells

Tarragona, 18 d'abril de 2009

Voldria començar, en primer lloc, agraint la possibilitat de tornar a ser aquí amb vostès, de compartir aquesta nit, la tercera Nit de Castells, i, a més, de poder fer algunes reflexions en veu alta, que és del que es tracta.

Primer vull felicitar la revista *Castells*, que arriba als vint-i-cinc números. Em fa l'efecte que és una fita remarcable. I vull felicitar també la Coordinadora de Colles Castelleres i agrair-los el suport a aquest acte, i també a tots els patrocinadors que el fan possible. Aquest és un acte de referència del món casteller, i està bé que continuï sent així.

També és evident que és necessari felicitar, i ho faig de tot cor, els premiats d'aquesta nit per la seva aportació desinteressada, entusiasta, al món casteller i per l'enriquiment i la dignificació que fan del patrimoni cultural i tradicional del nostre país.

I permetin-me fer un repàs dels premis, perquè em fa l'efecte que, francament, s'ho valen. El Premi a la Iniciativa Social a aquesta assignatura dels castells a l'escola, que s'imparteix als centres educatius de Tarragona des de fa anys, representa no solament una bona promoció social, sinó també una excel·lent idea i alhora una proposta innovadora per apropar des de les escoles el món casteller, els valors que emanen del món casteller —i que en són tants!—, a la gent més jove.

Vull fer extensiva també la felicitació a l'Institut Ramon Llull, mereixedor, sens dubte, d'aquest Premi Ambaixador dels Castells per tot el que abans ha explicat l'amic Pep Bargañó, però sobretot també perquè Frankfurt va ser un èxit per a la cultura catalana, Frankfurt va ser un referent, i la Fira del Llibre, però per extensió la cultura catalana, i els castells també, hi van tenir un paper destacat. Per tant, felicitats.

Un reconeixement també per a Forward Pass i Films de l'Orient per aquest projecte «Quatre d'onze», guanyador de la Beca Castellera, per aquesta idea de presentar el món dels castells com a marc de referència per establir aquest paral·lelisme amb la nostra història, amb el nostre present i, sobretot, amb el nostre futur.

Però, si m'ho permeten, si hi ha un premi que m'ha fet especial il·lusió com a president del Parlament, com a ciutadà de Catalunya i com a casteller, senzillament perquè és d'aquells que fan justícia, és el que s'ha atorgat a Pere Català i Roca. El Pere fa poques setmanes que ens va deixar, i penso que no hi ha ningú que pugui dubtar que en la seva trajectòria personal, vital, els castells hi van tenir un paper absolutament fonamental. Com ja s'ha dit, com ha dit l'Eloi, aquest guardó s'havia decidit abans de la seva mort, i també estic segur que és d'aquells guardons que haurien emocionat especialment el Pere, que l'hauria agrait d'una manera segurament molt íntima, però al mateix temps molt sentida.

En Pere era un apassionat del món casteller. Jo diria que me'l vaig trobar en totes les places possibles on te'l podies trobar. Però el Pere també era un treballador incansable, prolífic, de la cultura catalana. Era un magnífic ambaixador de Catalunya arreu i era un home amb un sentiment molt arrelat de país. És d'aquella gent que deixa petjada, és d'aquella gent que enriqueix Catalunya. A la seva memòria. I a tots els guardonats, ho repeteixo, la meua més sincera felicitació.

* * *

Fa tres anys, en la primera edició de la Nit de Castells, celebrada a Valls, vaig proclamar el meu suport més entusiasta a la candidatura dels castells a esdevenir Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO. De llavors ençà, les coses han anat fent el seu camí, i, la veritat, sembla que es vagi avançant. Ahir, per cert, va fer un any exacte que el Parlament va aprovar una declaració institucional de suport a la inscripció dels castells a la llista representativa del patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la UNESCO. I avui sembla que la candidatura continua encaminada, i tant de bo que aquest estiu puguem veure com s'incorpora a la llista de peticions del Consell de Patrimoni del Ministeri de Cultura i, per tant, que al llarg del 2010 —em fa l'efecte que hauria de ser cap a l'estiu— se'n pogués veure ja l'aprovació definitiva per la UNESCO. Tant de bo!

Fa dos anys, en la segona Nit de Castells, en aquest cas a Vilafranca del Penedès, les meves paraules anaven encaminades a fer un pas més, i per aquest motiu vaig parlar de la necessitat de projectar justament a l'exterior el món dels castells. Per això està molt bé el premi que s'ha donat al Ramon Llull, però també està molt bé la reflexió que ha fet el Pep Bargalló, absolutament complementària a aquella reflexió que vaig fer en aquell moment.

També vaig parlar, aleshores, i jo diria que sobretot, dels valors que avui converteixen el fet casteller en un referent modern d'un país avançat, integrador i solidari que cultiva la cultura de l'esforç, del treball en equip, de l'enginy, de l'habilitat i de la superació. En definitiva, un seguit de valors que són una declaració d'intencions i una manera de veure i de viure la vida que el poble català ha mantingut al llarg de la seva història. Per tant, el missatge subliminal que s'amaga al darrere d'aquestes paraules és dir al món que les aportacions que puguem fer des de Catalunya són úniques i pròpies, enriquidores i originals, nascudes de la creativitat i arrelades a la tradició, però amb la mirada posada en la modernitat.

* * *

I avui, en aquesta tercera edició de la Nit de Castells, a Tarragona, m'agradaria encara fer una altra passa i fer-los arribar un parell de reflexions en veu alta. La primera, al voltant de la participació de les dones al món casteller. Reconec que m'ho han inspirat la portada i el reportatge del vint-i-cinquè número de la revista *Castells*. Sense les dones avui és impensable imaginar-se el món casteller. I la segona, i per acabar, sobre la cohesió i la defensa d'uns valors i d'uns interessos comuns del món casteller amb la mirada posada en el futur.

Com els deia, la portada de la revista *Castells* que es presenta avui està dedicada a la participació de les dones en el món casteller, i més concretament a la cada vegada major presència femenina en els càrrecs directius de les colles, a diferència del segle XIX i de gran

part del segle XX. Quan neixen i arrenquen els castells es fa des d'una òptica absolutament, exclusivament, masculina. És evident que eren altres temps, era una altra societat, i evidentment cal tenir-ho present, però també és cert que avui és impensable imaginar-se el món casteller sense comptar amb la participació de les dones.

De fet, estic convençut que la gran eclosió castellera que es donà al principi dels anys noranta i que encara es manté avui, que de segur és l'època més prolífica i més gloriosa del fet casteller, no hauria estat possible sense l'entrada en escena de dones i de xiquetes als castells. I val a dir que l'entrada i la consolidació de les dones en el món casteller no ha estat fàcil en cap cas, no ha estat àgil, no ha estat ràpida. Com gairebé ha succeït en totes les etapes i en tots els sectors de la vida, en el fet casteller les dones han hagut de lluitar contra tot tipus de prejudicis, que després s'han acabat demostrant absurds i han hagut de demostrar àmpliament la seva vàlua i la seva idoneïtat per ocupar llocs i posicions que fins fa unes dècades, fins fa uns anys, potser, semblaven estar fets només per als homes.

L'entrada més fàcil, com no podia ser d'una altra manera, va ser mitjançant la canalla, el pom de dalt. I des de les alçades, com una construcció que comença a descarregar-se, les noies van anar baixant, les dones van anar baixant pisos, demostrant que el castell no solament no se'n ressentia, sinó que l'estructura mantenia perfectament l'equilibri, guanyava suavitat i lleugeresa a l'hora de baixar i se'n reforçava la capacitat de lluita, de sofriment i de resistència si les coses anaven mal dades. De dalt a baix, de l'àgil i menuda enxaneta a l'esforçada i valenta dona que para els castells a baixos. La pinya també s'ha feminitzat. Els folres, en conseqüència, han millorat.

I jo també m'atreveixo a dir-ne una de grossa, avui. El que passa és que no dic cap barbaritat; n'estic absolutament convençut. Si existeixen els castells de gamma extra que hem vist fa un moment i que s'han anat mantenint amb una certa regularitat els darrers anys és per la presència i el paper de les dones.

Però la cosa no s'acaba aquí. Encara mancava un nou pas, un nou pas que havia de ser ferm i decidit, el pas definitiu per palesar i convèncer-nos que la normalització de les dones al món dels castells és total i absoluta, sense esquerdes ni dubtes. I aquest avenç passava, òbviament i naturalment, perquè les dones ocupessin llocs directius i de màxima responsabilitat dins les colles castelleres. Però no solament als equips de la canalla, sinó també a les presidències de les entitats, a les tresoreries, al capdavant dels equips de premsa i de comunicació, i també a les pinyes i als folres, però sobretot liderant les agrupacions com a caps de colla. I aquest repte, per sort per al món casteller, també es comença a superar amb èxit, de manera que en els darrers anys hem vist, hem celebrat i hem admirat la participació de dones en els principals càrrecs directius de les colles.

Per tant, permetin-me que avui i aquí, on hi ha una nodrida representació de bona part del món casteller, felicit de manera molt sincera i emocionada totes les xiquetes, noies i dones que amb la seva perseverança i el seu treball —de vegades callat, sense fer soroll, però sempre constant i efectiu— han permès arribar a aquest estadi del qual, sens dubte, el gran beneficiari és i serà per sempre més el món casteller. Per a totes vosaltres, castelleres, el meu sincer i profund reconeixement.

I com ja he avançat abans, voldria acabar les meves paraules amb un missatge de cohesió, d'unitat i de defensa dels valors castellers amb la mirada especialment posada en el futur.

Molts de vostès, sobretot els castellers més veterans, han estat testimonis de l'evolució que ha experimentat el fet casteller en l'imaginari de la nostra societat i les institucions públiques catalanes, i també de la progressiva dignificació de l'art de fer castells, amb tots els valors que comporta aquest terme. I ha estat així fins a esdevenir un dels principals símbols moderns del país, la qual cosa no deixa de ser paradigmàtica quan parlem d'una tradició bicentenària. Això vol dir que els castells han sabut evolucionar, adaptar-se als nous temps i millorar. Si m'ho permeten, com els bons vins, o els bons caves.

Avui els castells són la metàfora que explica millor la construcció nacional de Catalunya i el millor exemple possible dels grans valors que han perdurat en la història de la humanitat. Deuen estar d'acord, però, que aquesta concepció i aquesta imatge dels castells han costat molt d'aconseguir i ha costat molt que se solidifiqués, tant pel que fa al si de la societat com també pel que fa a les institucions públiques. Perquè, no ho oblidem, tinguem-ho ben present, no sempre s'ha vist el fet casteller de la mateixa manera.

Per això, tot i el prestigi i la merescuda i privilegiada posició que ocupa avui el món casteller, a Catalunya, per descomptat, però també lluny de les nostres fronteres, cal estar atents i preveure els riscos i les situacions desagradables i difícils que poden aparèixer en qualsevol moment, quan menys te'ls esperes.

I és per aquest motiu que el món casteller, més enllà de la metàfora, necessita ser una autèntica pinya que es tanca sense fissures i que està cohesionada, perquè una pinya o es tanca bé o serveix de ben poc, i vostès ho saben millor que ningú.

El president màrtir de la Generalitat de Catalunya, Lluís Companys, deia sovint que Catalunya només ens té als catalans. Aquesta frase —el president Companys tenia més raó que un sant— és clara, és diàfana, no dóna lloc a dubtes. Per defensar els interessos de la nació catalana i a l'hora d'actuar amb criteri i amb sentit de país Catalunya només pot comptar amb la seva gent. Per desgràcia, amb ningú més. Doncs bé, si apliquem aquest símil als castells, ens adonarem que per defensar els interessos del món casteller i fer-ho legítims com una sola veu cal que actuem com a castellers responsables. Ningú més no ens defensarà com ho fariem nosaltres.

La competició en el món dels castells ha existit sempre; els castells són competitius per definició. I si me'n demanen l'opinió els diré que a més de compartir-la, sempre que sigui sana, és clar, la trobo desitjable i necessària per progressar i per créixer. Per al casteller i també per a l'afecionat casteller. Però fora de la plaça cal que actuem amb responsabilitat i amb sentit comú. I si com a catalans és desitjable que actuem amb sentit de país, com a castellers cal que ho fem amb responsabilitat i amb seny. I fixin-se que tota aquesta darrera part del meu discurs l'he feta en primera persona del plural.

Moltes gràcies per la seva atenció; de nou, felicitats de tot cor als premiats, i, evidentment, molta sort a totes les colles davant la temporada que comença.

Pit i amunt, senyores i senyors!

Sessió de treball «Política exterior comparada d'ens subestats»

Palau del Parlament, 22 d'abril de 2009

Darrerament s'han pogut observar intents —jo diria que molt barroers, fins i tot de vegades no ratllant sinó superant el que és tolerable en política, fent un excés de demagògia— de desacreditar la política exterior de la Generalitat, la política exterior també del Parlament. Normalment aquests intents vénen des de posicions que són favorables a un major centralisme de l'Estat espanyol, per dir-ho d'una manera entenedora. Responen normalment a plantejaments caducs, que el que fan és vessar crítiques pel fet que les institucions catalanes tinguin veu i actuïn fora del país. Per tant, el que volen, o el que pretenen, és presentar l'acció exterior catalana com un caprici o un luxe innecessari.

Aquests plantejaments signifiquen no voler assumir la realitat plural de l'Estat espanyol, no voler acceptar, de fons, l'autogovern català i sobretot, i això és més lamentable, signifiquen no entendre quina és la realitat que vivim, no entendre i no saber interpretar ni llegir el món global del segle XXI.

Permetin-me il·lustrar això amb un exemple. Catalunya té un marc d'autogovern que està desenvolupat i que té tot un seguit de competències legislatives pròpies. Només posaré un exemple significatiu, però en podríem posar moltíssims més.

La immigració, com vostès saben, ha estat un fenomen molt important a l'Estat espanyol en els darrers anys, sobretot la immigració que ve de les zones del Magrib. Una dada: un de cada tres immigrants marroquins que ve a l'Estat espanyol s'installa a Catalunya. Un de cada tres.

És evident que en el món global la internacionalització de l'economia és un fet. Per tant, que les empreses inverteixen arreu és una realitat, i un país que vol ser competitiu ha de tenir empreses potents a casa i saber exportar i saber ser present a fora. Una altra dada complementària: un de cada tres empresaris de l'Estat espanyol que inverteix al Marroc és català.

Fixin-s'hi, doncs: un de cada tres immigrants marroquins que entren a l'Estat espanyol ve a Catalunya; i un de cada tres empresaris de l'Estat espanyol que inverteixen al Marroc és català. Si això no significa que el Govern català, les institucions catalanes, el Parlament de Catalunya, els ajuntaments catalans, poden i han de tenir relacions amb les institucions marroquines és que no hem entès res.

Per tant, la relació de Catalunya amb el Marroc, evidentment, per tot el que significa des del punt de vista social i des del punt de vista econòmic, esdevé una qüestió prioritària des del punt de vista institucional, també. I, doncs, la necessitat de l'acció exterior és cada cop més evident, forma part de l'entramat polític de la nostra realitat.

He posat només un exemple. En podríem posar molts més que il·lustrarien aquesta qüestió.

D'altra banda, també és cada cop més evident que els grans reptes globals necessiten polítiques globals amb implementació i participació activa, però no només dels estats, sinó també de governs i ens subestats. I ho és per una qüestió d'agilitat administrativa, de proximitat, d'eficàcia. Els projectes que abracen diverses euroregions, en aquest moment, tenen una potència molt gran a Europa, i evidentment el nostre cas, el cas de la regió mediterrània, és un exemple més, un exemple important, però no és l'únic. Les polítiques de cooperació més enllà dels estats, en aquest moment, a Europa comencen a tenir un pes específic molt important.

Per tant, això són realitats del món actual, realitats productives, socials i econòmiques que superen per dalt i per baix l'àmbit dels grans estats del segle XX.

La conseqüència, doncs, quina és? És una realitat política internacional de xarxes institucionals multinivell. La mateixa Unió Europea —que, per cert, necessitaria recuperar molt més la implicació de la ciutadania— propugna l'aplicació del principi de subsidiarietat per assolir més eficàcia en les seves decisions. De fet, la constitució europea fracassada ja el recollia, i el Tractat de Lisboa fins i tot té elements molt importants que crec que són amb els que més s'ha intentat treballar i avançar.

Per tant, la Unió Europea defensa l'acció política des dels nivells més propers possibles a la ciutadania i comença a articular mecanismes com el de l'alerta prèvia legislativa per evitar disfuncions entre la legislació europea, l'acció de la Comissió i les diferents legislacions estatals i subestats que conviuen a Europa. Una alerta prèvia que en alguns països i estats de la Unió està pràcticament del tot desenvolupada i en funcionament, i en d'altres encara discutim, encara pensem com ho farem.

Des de diferents perspectives els canvis del nostre temps ens empenyen a alçar la vista més enllà de les nostres fronteres, les fronteres estrictes, ens fan entendre que l'escenari econòmic, polític, social i cultural ja és el món sencer.

En conseqüència, l'acció de govern en el segle XXI obliga a una acció exterior que respongui a l'àmbit competencial de cada govern. En cas contrari no es podrà prestar el servei eficaç al país que la ciutadania espera del seu govern.

L'Estatut d'autonomia aprovat l'any 2006 respon precisament a aquesta lògica. Dedicava un capítol específic a les relacions de la Generalitat amb la Unió Europea, i un altre, amb vuit articles, a l'acció exterior de la Generalitat.

L'escenari de l'acció política de les institucions catalanes abraça, per tant, la política exterior, respectant, òbviament, els principis d'autoritat, de lleialtat institucional i d'ordenació competencial. No s'ha discutit mai, això. El Parlament, de fet, ja fa molts anys que actua amb aquesta lògica.

Sense menyscar les competències de l'Estat, a escala europea nosaltres també participem en xarxes institucionals de caràcter multilateral —i en aquest cas concret en una, que és la CALRE, la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals Europees— i mantenim relacions institucionals amb el Parlament Europeu, amb el Comitè de les Regions i amb la Comissió Europea. Tenim també una relació molt intensa amb alguns parlaments que, podríem dir, tenen molta similitud amb el nostre, com és el cas del Parlament de Flandes, el Parlament d'Escòcia, els d'alguns *Länder* alemanys —Baden-Württemberg, Baviera—, els d'algunes regions italianes —el Vèneto, la Llombardia—, etc. Hem impulsat també relacions

amb parlaments dels cinc continents, des del Marroc, com els deia abans, fins a Califòrnia, des de les Filipines fins al Quebec o des d'una de les regions més potents que hi ha a Corea fins a Bulgària. Només són alguns exemples d'aquests acords que hem anat impulsant des del Parlament de Catalunya amb els parlaments de tots aquests àmbits.

D'altra banda, a escala interna el Parlament té, com ja s'ha explicat, dues comissions parlamentàries de seguiment, la d'Acció Exterior i de la Unió Europea i la de Cooperació i Solidaritat, que vetllen precisament per l'acció del Govern en aquestes matèries.

És evident, doncs, que el poder legislatiu català no és en cap cas aliè a la necessitat d'actuar políticament a l'exterior. Al contrari, n'és còmplice. És més: entén que l'eficàcia de l'autogovern necessita absolutament l'acció política exterior, i la necessita molt més del que actualment concep la majoria de la ciutadania.

Entenem que el valor del que fan els governs més enllà de les seves fronteres territorials, el valor del nivell d'integració en les dinàmiques internacionals, és creixent en el món global del nostre temps i comprèn també un nombre creixent d'àmbits d'actuació política.

En conseqüència, vull remarcar la importància d'aquest Pla de l'acció exterior de Catalunya, i a més vull fer un públic i solemne reconeixement del treball que es porta a terme en la seva elaboració.

Aquesta sessió de treball d'avui, que compta amb ponents de prestigi, és un pas més, una posada en comú d'aquestes diferents experiències subestats, i ens ofereix l'oportunitat d'aprofundir en el coneixement de realitats polítiques d'altres territoris i d'altres nacions. No tinc cap dubte que aquesta serà una jornada profitosa i positiva per ajudar a definir l'acció política de Catalunya en aquest món global en què vivim i en què viurem de manera intensa en els propers anys.

Tenir coneixement del que es fa en altres llocs, saber valorar les semblances i les diferències de cada context, compartir respostes a reptes que són comuns i alhora diversos, posar en contacte la ciència política i la praxi política, ens enriqueix i és una part imprescindible de la construcció del futur del nostre país.

Moltes gràcies, i, sobretot, facin molt bona feina. És absolutament indispensable per a les nostres institucions, per al nostre país, per al futur de la societat.

Homenatge a Manuel Serra i Moret

Pineda de Mar, 7 de maig de 2009

«La nació pot morir, i si mor serà més culpa dels catalans que dels seus enemics.» Aquesta frase de Manuel Serra i Moret és una variant, potser la concreció, d'aquella altra sentència del president màrtir Lluís Companys quan deia que al món hi ha moltes causes i que, de fet, Catalunya només ens té a nosaltres, els catalans.

D'alguna manera aquestes dues expressions tenen un pont, un pont que no deixa de ser altra cosa que aquestes coincidències en el pensament polític de Serra i Moret i de Companys. Abans s'ha fet referència a algunes coincidències amb Macià. Doncs bé, amb Companys també n'hi havia.

L'historiador Pere Anguera afirma en la introducció del llibre *Lahir i el demà de Catalunya i altres reflexions sobre el patriotisme català* que al llarg de tota la trajectòria teòrica de Serra i Moret «hi batega un independentisme no sempre explícit».

Això passa de vegades, però altres vegades sí que n'era, d'explícit, pel que fa a aquest pensament. Els en poso un exemple. En el llibre que es pot considerar el seu testimoni espiritual, Manuel Serra i Moret ja avisava que «l'esforç que ens costaria de separar-nos de l'Estat espanyol en homes i riquesa fóra molt inferior al que ens costarà de suportar-lo passivament un quinquenni. Entretant, si no som separats de fet, ho som de dret, en esperit i voluntat». I afegia: «Les ofenses inferides a la nostra condició humana i nacional per part de l'Estat espanyol no tenen perdó ni reparació possibles.» Segurament es pot dir més alt, però no més clar.

L'actual vicepresident del Govern, Josep-Lluís Carod-Rovira, exposa en el pròleg del llibre que els he esmentat que «l'entusiasme de Manuel Serra i Moret davant la proclamació de la República catalana ens indica clarament el seu republicanisme essencial, un republicanisme d'esquerres que es basava en la defensa de la democràcia política, la separació entre l'Església i l'Estat, la justícia social inherent al seu socialisme democràtic i el reconeixement polític dels drets individuals i col·lectius».

Però la figura de Serra i Moret va més enllà de les reflexions, els arguments i els pensaments sobiranistes i de llibertat que defensa i clama per a Catalunya, que, val a dir-ho, esdevenen de manera clara i diàfana el gran eix de la seva obra. Serra i Moret es perfila també com un polític de gran alçada i, com ja s'ha dit també, com una persona extraordinàriament avançada a la seva època, perquè si hi ha alguna cosa que destaca i emergeix de la seva figura aquesta és el pensament polític, la clarividència i la modernitat de les propostes nacionals que planteja i defensa.

Per això, ara, un segle després del seu activisme patriòtic, t'adones, rellegant les notes, les biografies i els llibres que evoquen la seva memòria, que moltes de les escenes de la política nacional no han perdut vigència, ai las!, que les relacions amb l'Estat continuen

si fa no fa com sempre les ha volgut i determinat una de les parts i que es manté intacte l'espai sobiranista d'esquerres on han de confluïr un seguit de pensaments i forces amb un objectiu comú.

Així, doncs, i vist amb ulls d'ara, podem afirmar sense por d'equivocar-nos que el conjunt de propostes polítiques de Serra i Moret tenen una vigència extraordinàriament insòlita. I la tenen perquè, com ja hem dit, era un home avançat a la seva època i desprenia unes fortes conviccions nacionals, evident, però també aquests grans valors socials, culturals, democràtics i populars, i sobretot aquesta extraordinària visió de futur. Serra i Moret era també un home del qual emanaven els valors profunds del pensament d'esquerres: de defensa a ultrança de l'educació, de la cultura i de la llengua com a pilars de la construcció nacional d'un país ric i pròsper, de condemna del militarisme i de l'ús de la força per imposar les idees, de protecció i de formació dels joves com a llavor de futur de la nació catalana i de defensa convençuda i aferrissada, com pocs van demostrar en aquell moment, del paper de la dona.

Els joves i les dones. Vet aquí dos arguments recurrents en el seu pensament. I el cito: «Encara ningú no ha gosat reclamar per a la dona el dret a triar lliurement aquella ocupació que li sembli més adequada i ja es tracta de provar la seva inferioritat intel·lectual; ningú no defensa encara l'emancipació econòmica i cultural de la dona i ja s'argumenta sobre els destins que la lliguen a la impotència; ningú encara no ha apuntat la idea d'un estat social que posi la dona en igualtat de drets amb l'home i ja es parla amb horror de l'estupend enrunament de la família.» Encara que sembli estrany, aquestes paraules que reclamen el que avui hem batejat com a *democràcia paritària* van ser pronunciades per Serra i Moret fa uns cent anys.

Sobre els joves i el militarisme, Serra i Moret defensava que «s'ha de combatre el maneig de les armes als joves allunyant-les de prop seu i procurant distreure les seves fogositats encarrilant-los en els camins de la ciència i de l'art». És a dir: cultura contra violència; raó en lloc de força.

I en una nova mostra de visió de futur, de per on i com havia de començar la construcció nacional de Catalunya, Serra i Moret afirmava: «Hem d'organitzar-nos de manera que els homes que es dediquin sincerament a la ciència trobin a casa nostra tots els elements necessaris per tal que puguin reeixir i triomfar en aquest camp immens de l'experimentació científica, on els pobles capdavaners s'asseguren el poder efectiu. Nosaltres hem de voler gent ben nodrida, amb les facultats ben despertes per pensar i per obrar.»

Senzillament brillant. Oi que tot això els sona? Oi que els esforços que encara es fan avui per assolir escoles, instituts i universitats de qualitat pensem tots plegats que encara són pocs? I també per mirar de repatriar els ciutadans i ciutadanes amb prestigi professional i universal, catalans i catalanes que en aquests moments generen investigació, recerca i desenvolupament amb valor afegit i que són un referent en els respectius camps? No volem que tornin? No volem evitar fugues de nous valors?

Aquests pensaments van ser pronunciats fa un segle, doncs, quan Serra i Moret ja parlava de drets i de deures dels ciutadans i vaticinava amb sentències tan actuals com «el dia que els polítics palpin els sentiments dels catalans i aconseguixin despertar-los i enardir-los, aquell dia, els ciutadans respondran i ens seguiran».

Vaig acabant, i ho faré amb un missatge del passat que ens ha de servir per mirar i afrontar el futur més immediat, un missatge optimista i de confiança que pren forma i esdevé una fórmula magistral: perseverança, fermesa, convicció, identitat, memòria i treball.

Deia Serra i Moret en un passatge que igualment podríem reconèixer avui en el context polític actual: «Qualsevol que es resigni, que es resigni, ho repeteixo, al fet que Catalunya no torni a néixer tota sencera, lliure, amb tots els seus atributs, no solament amb els atributs presidencials, estatutaris, sinó amb els seus atributs nacionals complets, és un home que traeix la memòria de Lluís Companys, perquè Companys no hauria donat la vida per una legalitat passatgera, no la hi podia donar perquè aquella legalitat no ho mereixia. Hi ha una cosa més alta i més profunda, que és la nostra nacionalitat, la consagració d'aquesta nacionalitat amb tots els atributs del poder. I és això el que volia el nostre màrtir.»

És per motius com aquest que hem de perseverar i hem de seguir picant pedra sense defallir, amb intel·ligència, amb perspicàcia, amb talent, amb personalitat i amb renovades forces, amb estima pel país i amb patriotisme.

Deia finalment Manuel Serra i Moret que els catalans hem de ser molt ambiciosos per aconseguir «una Catalunya rica, completa, tan independent com sigui possible i tan lliure com sigui possible». I fixin-se, per si hi havia cap dubte, la manera com reblava el clau: «Aquesta limitació d'allò possible no l'entenc en el sentit d'haver-nos de sotmetre a l'Estatut, a tals o quals convenis i pactes determinats, sinó en el sentit universal pel qual jo poso sempre limitacions d'independència a tots els pobles, perquè els voldria veure tots interdependents i agermanats, única manera de servir la pau i la fraternitat entre els homes.»

Doncs el que deia: ens cal seguir treballant per recuperar aquesta fermesa i la unitat com a poble, una robustesa i una seguretat que ens faci guanyar el respecte de tothom, que ens permeti enriquir Catalunya com a país i que ens ajudi a abraçar la plena llibertat.

I, és clar, també hem de seguir perseverant per honorar la memòria de tots els patriotes que com Manuel Serra i Moret ens van precedir i no van dubtar a sacrificar les seves vides per marcar-nos el camí a seguir d'una manera tan i tan clarivident, tan i tan lúcida.

Moltes gràcies per la seva atenció.

Homenatge a Narcís Monturiol amb motiu del 150è aniversari de l'avarada del submarí *Ictineu I*

Palau del Parlament, 26 de juny de 2009

Voldria començar amb una cita que he repetit algunes vegades. No m'agrada abusar de les cites, i per tant els demano excuses si algú ja l'ha sentit, però és que avui era idònia. És de l'escriptor i científic Arthur Clarke, que deia: «L'única possibilitat de descobrir els límits del que és possible és aventurant-se una mica més enllà, cap a l'impossible.» Escau perfectament al personatge que homenatgem. Un missatge que defineix l'afany humà de cercar respostes, de descobrir, de trobar la inquietud pròpia de l'esperit científic, però que també defineix l'esperit de progrés de totes les persones que no renuncien a la idea que les coses poden ser millors. Un missatge, doncs, que defineix Narcís Monturiol.

La societat catalana dels darrers segles ha demostrat que té aquest afany emprenedor, de progrés, i ha proporcionat noms destacats, d'influència cabdal, en nombrosos àmbits, des d'expressions culturals fins a projectes de cooperació, passant per l'arquitectura o la investigació científica.

Narcís Monturiol és sens dubte un d'aquests grans noms propis, una d'aquestes persones destacades que s'aventuren a anar una mica més enllà, cap al que es considera impossible, i obren camins de coneixement, ofereixen noves realitats.

Tanmateix, tot i la seva vital aportació a la navegació submarina, i de retruc a nombroses branques científiques, no té el reconeixement internacional que mereix, i m'atreviria a dir que, malgrat les iniciatives socials, culturals i polítiques, malgrat els carrers, els actes, els monuments, els llibres i les pel·lícules que se li han dedicat, tampoc és prou conegut pel gruix de la societat catalana actual. Almenys no com es mereixeria. Tant de bo que l'impuls d'aquest cent cinquantè aniversari i iniciatives com la de l'*Ictineu III* ajudin a corregir aquesta injustícia de la història, a recuperar l'interès per la seva persona i a aconseguir que el poble català conegui, valori i reivindiqui amb orgull la seva figura, com ho faria qualsevol nació normal. I amb ell també caldria reivindicar altres grans personatges que van compartir somnis de progrés a contracorrent del seu temps i que romanen amagats en la història.

Monturiol va dedicar la seva vida al servei del coneixement, però sobretot a uns ideals humans: els ideals republicans de la llibertat, la justícia, la igualtat i la fraternitat. És aquesta implicació humanista, el compromís amb el progrés i la justícia social, el que el porta a participar en política, a no defugir la seva responsabilitat col·lectiva. Ho va fer com a activista, com a revolucionari del pensament, impulsant publicacions diverses sempre perseguides per les successives dictadures de l'Estat espanyol.

És el compromís amb els ideals republicans el que el porta a defensar drets civils, a reivindicar la dignitat de la dona, a fer al·legats pacifistes contra les execucions públiques, a millorar

les condicions dels treballadors, en definitiva a cercar el progrés d'una societat tancada i reprimida, i a ser escollit, com ja s'ha dit, diputat per Manresa a les Corts espanyoles en el breu i accidentat període de la Primera República. Fins i tot, a abraçar l'esperança de l'anomenat *socialisme utòpic*, que llavors espurnejava a Europa i que ell va intentar difondre a Catalunya.

La constant de la seva trajectòria és el compromís social, la recerca de progrés, intentant anar més enllà, sovint avançant-se al seu temps. I cal remarcar que, malgrat els obstacles, sempre va seguir endavant. Mai no va renunciar a la idea del progrés tècnic i social, de millorar el món d'una manera o altra.

En aquest aspecte podríem dir que, tot i el seu universalisme vital, Monturiol exemplifica perfectament no solament el seny i la rauxa que identifica els catalans, sinó també un altre gran tret identitari del nostre poble: la tenacitat, o sigui, la tossuderia.

Presó, exili, persecució, menyspreu als seus projectes, problemes tècnics, manca de finançament i un entorn polític de repressió gairebé constant. És en aquest context que, vist amb perspectiva, els projectes de Monturiol eren gairebé una missió impossible. Però si és cert que no tot va reeixir com ell pretenia, també ho és que va avançar, que va posar les bases perquè d'altres anessin més endavant i guanyar així terreny a l'impossible.

Més enllà de la seva contribució valuosa a la ciència i el coneixement, el llegat de Monturiol és el de la il·lusió, és l'exemple que, malgrat tot, tot somni és possible. El seu llegat és també l'exemple que amb la força del seny i la rauxa, sumant passió i imaginació al treball i la raó, podem superar tots els obstacles i avançar. Potser no de manera immediata, potser no tal com voldríem, però segur que contribuirem a fer camí.

Pel seu esperit de recerca, inventiu, per l'afany innovador, pel seu humanisme, per la implicació amb la justícia social, amb els valors republicans de la llibertat, la igualtat i la fraternitat, pel seu sentit col·lectiu —per cert, tan oposat a l'individualisme imperant del nostre temps—, Monturiol és un exemple apassionant que ens cal conèixer, que ens cal tenir present, un exemple de compromís amb uns valors i uns ideals per fer del món un espai millor on l'ésser humà pugui viure més lliure, en fraternitat.

Entenent això, coneixent la seva vida, la seva trajectòria, la història del seu projecte, podem entendre també que l'*Ictineu* és més que un avenç científic insuficientment reconegut internacionalment. És també un símbol de la lluita pel progrés de l'ésser humà, el símbol d'una societat que suma esforços i empeny endavant tot i els obstacles. I en l'*Ictineu*, per tant, també es reflecteixen els obstacles que el mateix ésser humà, en les seves lluites de poder, posa al seu propi progrés.

I en certa manera és també un símbol del que necessitem. La Catalunya del segle XXI, la Catalunya que ha de sortir de la crisi i definir nous rumbs col·lectius, necessita Monturiols, necessita *Ictineus*, necessita mantenir aquest afany emprendedor, innovador, imaginatiu, tenaç, per continuar avançant en el camí del progrés.

Moltes gràcies, doncs, a totes les persones, entitats i institucions que impulsen la commemoració d'aquests cent cinquanta anys; moltes gràcies a la família de Narcís Monturiol per ser avui aquí i acompanyar-nos en aquest acte; moltes gràcies a tothom per la seva participació i la seva assistència a aquest homenatge institucional a una de les grans personalitats de la nostra història.

Molt bona tarda.

Acte de benvinguda a la delegació de l'Assemblea Nacional del Quebec

Palau del Parlament, 9 de setembre de 2009

Excel·lentíssim Senyor Yvon Vallières, president de l'Assemblea Nacional del Quebec; Illustre Senyor Pierre Moreau, *whip en chef* del Govern i vicepresident de la delegació de l'Assemblea Nacional per a les relacions amb Catalunya; Il·lustres Senyores Diputades i directora de Relacions Interparlamentàries i Internacionals.

Abans que res, permetin-me que els digui amb el cor a la mà que és un honor per a nosaltres tornar a rebre una delegació de l'Assemblea Nacional del Quebec, un parlament amic amb el qual mantenim unes excel·lents relacions i amb el qual ens uneixen un passat, un present i un futur amb molts objectius comuns.

No hi fa res que les nostres respectives capitals, Barcelona i Mont-real, estiguin separades per més de 5.600 quilòmetres (o el que és el mateix: 3.500 milles), perquè aquesta llunyania geogràfica que marquen les latituds i les longituds queda reduïda a una proximitat veïnal quan en lloc de quilòmetres o de milles parlem de reptes comuns: preservar la identitat nacional, normalitzar i enfortir l'ús de la llengua, perpetuar i divulgar la cultura, excel·lir en valors com el treball, la solidaritat, la tolerància, la democràcia i la pau, i, per descomptat, seguir avançant cap a l'autogovern i la plena llibertat.

Perquè si hi ha una cosa que ens relaciona, un valor que ens uneix especialment, catalans i quebequesos, quebequesos i catalans, és la nostra trajectòria en la defensa convençuda de les llibertats més essencials. Catalunya i el Quebec són dues nacions amb una marcada personalitat que han prosperat, precisament, perquè han sabut mantenir, fins i tot en les més grans adversitats, les respectives essències nacionals.

A més, a mesura que hem anat progressant i avançant en els respectius camins, salvant tota mena d'obstacles, hem anat madurant, hem anat guanyant experiència i saviesa, i hem anat prenent consciència del valor creixent que representen les nostres identitats en un marc global.

En aquest context —coses del nostre caràcter perseverant i perspicaç—, els que som avui aquí representem dues institucions que entenen que en aquest marc global de barreres que cauen, fronteres que s'obren i distàncies que s'escurcen, els reptes són cada cop més semblants i cada cop estem més connectats a banda i banda del planeta.

I en això treballem, amb l'objectiu d'escoltar i fer-nos sentir alhora; d'aprendre i ensenyar; d'oferir i cercar complicitats; d'establir vincles amb països i nacions d'arreu del món; en definitiva, de compartir experiències i coneixement, sumar esforços i generar sinergies en la nova societat del coneixement.

Nogensmenys, els nostres parlaments —i aquí les respectives trajectòries ens avalen— han donat suficients mostres d'aquest esperit inequívoc de voler obrir-se al món i no tancar

les fronteres. I no només això, sinó que amb el nostre exemple estem esperonant tots els estaments dels països respectius a participar d'aquesta gran xarxa de xarxes en què s'està convertint el segle XXI, i amb l'objectiu d'aconseguir nous instruments de progrés i més benestar per a les nostres societats.

Obrir-se al món no significa posar en perill les essències i els orígens; ans al contrari. Significa que tens la possibilitat d'aprendre noves coses que et poden ajudar a créixer com a país, però també oferir el teu coneixement per ajudar els altres.

I en aquest context, Catalunya sempre ha estat un país solidari, emprenedor i culturalment inquiet. La xarxa de col·laboració entre el Parlament de Catalunya i l'Assemblea Nacional del Quebec és un exemple de la nostra voluntat de treballar amb parlaments legislatius de diferents regions europees, d'arribar a acords de cooperació amb institucions de nivell supraestatal, i de la voluntat de superar les limitacions i mancances dels estats.

Avui la majoria de problemes i reptes ja sobrepassen les estructures nacionals i estatals, i esdevenen globals. La globalització, d'una banda, exigeix grans aliances i sumar esforços per poder enfocar amb eficàcia els problemes comuns. Però, de l'altra, també necessita el valor de la diferència i la identitat individual.

En el cas que ens ocupa, en aquesta ocasió tindrem l'oportunitat de parlar a fons de qüestions tan diverses com les polítiques d'educació —aquí al Parlament, per exemple, acabem d'aprovar la primera Llei d'educació de Catalunya—; d'agricultura i de diversitat cultural.

És moment, doncs, que ens posem a treballar, que plantegem els pròxims reptes en aquestes àrees esmentades, que intercanviem situacions i experiències, que compartim el coneixement. No hi ha repte petit en el gran objectiu de fer créixer i enfortir el país. Sovint cal perseverar i picar molta pedra per aconseguir petits avenços en el benestar de les societats i en les llibertats dels pobles. Però el repte en si ja és prou engrescador i mereix l'esforç de posar-s'hi amb els cinc sentits. Dit això, confio també que gaudeixin de la seva estada en aquest país acollidor que és Catalunya.

Benvinguts i benvingudes de nou i moltes gràcies.

Commemoració del 150è aniversari del naixement del president Macià

Palau del Parlament, 10 de setembre de 2009

Macià és llibertat i justícia social.

Macià és l'anhel i la lluita per la llibertat política que defineixen la nació catalana des de fa tres segles, i que encara avui marquen qualsevol repte que vol encarar Catalunya, perquè, amb un autogovern limitat i sovint assetjat, estem obligats a malbaratar temps i recursos en conflictes permanents amb l'Estat per poder fer realitat les demandes socials i econòmiques dels catalans.

Macià és l'afany de posar fi a qualsevol imposició i injustícia que pateixi el poble català; és el compromís honest amb Catalunya.

El seu paper en la nostra història i la seva contribució a ser el que ara som són prou coneguts. Va liderar la recuperació de les nostres institucions d'autogovern dos segles després que fossin abolides per Felip V, les institucions amb què ara comptem després del llarg parèntesi de la dictadura franquista. I amb un suport electoral abassegador va ser el primer president de la Generalitat moderna, el primer president escollit democràticament pel Parlament de Catalunya.

Només per això ja s'entra a les grans pàgines de la història. Hauria de ser una figura venerada, sempre present, equivalent al que poden significar, per exemple, Washington o Lincoln als Estats Units. I, en canvi, de vegades sembla que la de Macià hagi estat un figura amagada al poble que tant el va estimar.

El llegat de l'avi Macià, que sí que fou venerat per la societat de la seva època i respectat per allà on va passar, va molt més enllà del que políticament va aconseguir, tot i les dimensions, les grans dimensions, de les seves fites polítiques. Macià té un significat més gran, perquè en ell mateix, en la seva biografia, s'encarna part de la història de la nostra nació. Sense conèixer la figura de Macià no es pot entendre el que Catalunya és i el que mai no hem renunciat ni renunciarem a ser. En ell trobem la reacció contra el maltractament al catalanisme, amb sacrifici de les comoditats i els interessos personals, hi trobem el compromís amb els treballadors de la terra, la defensa dels drets socials, la plantada del diputat a Corts a un centralisme estatal que bloquejava els interessos de Catalunya, la rebel·lió contra la Dictadura, l'aglutinador del republicanisme d'esquerres, la figura venerada de tota una nació, la proclamació de la República Catalana i el pragmatisme indispensable de l'acceptació d'un marc estatutari dins l'Estat espanyol sense renunciar a l'esperança d'un estat català propi. Ell era l'Avi, el president Macià.

En paraules del seu amic Ventura Gassol, company d'exilis i de govern, Macià era «un d'aquells homes que sempre parlen amb sinceritat, que no volen ocultar res, que tenen

l'ànima als llavis». Políticament —deia Gassol— «va fer el miracle de desvetllar els endormits: va fer sentir els problemes socials als catalanistes i va fer sentir el catalanisme a aquells homes que només pensaven en problemes purament socials». I en les paraules de Gassol trobem encara una tercera clau que ens permet entreveure la grandesa de la figura del president Macià: «El poble de Catalunya va creure en Macià amb tanta fe perquè ell, amb la mateixa fe, sempre va creure en el poble de Catalunya.»

Ventura Gassol ens dóna pistes que ajuden a entendre-ho, però que potser no són suficients. Sinceritat, honestedat, visió acurada de la realitat, intel·ligència política, fe, il·lusió, integritat, coherència, compromís, fermesa, tenacitat... Els valors i els qualificatius amb què s'ha intentat descriure Macià són inesgotables.

I el cert és que no és un fet menor que, més enllà de rivalitats polítiques o ideològiques, el respecte i l'admiració cap a la figura de Macià fos en la seva època gairebé unànime.

Són significatives les nombroses referències a les allaus de gent que s'aplegava al seu pas o al seguiment massiu del seu darrer comiat, quan persones de totes les ideologies i classes socials van seguir, emocionades, el seu fèretre. Hi ha fins i tot anècdotes que amb els ulls d'ara ens poden semblar increïbles. La premsa de l'època descriu les cues de ciutadans que volien entrar al Parlament el dia de l'elecció de Macià com a president de la Generalitat i explica que davant el nombre limitat de seients es va generar fins i tot una certa revenda. Es van arribar a pagar cinquanta pessetes de l'època per veure Macià des de les butaques de convidats i escoltar la seva intervenció, i això que sempre ha estat definit com un home d'acció més que no de paraules.

Amb tot, sí que es va prodigar en discursos breus, directes, carregats d'intenció i d'intensitat, com el de la sessió inaugural o el de la seva investidura, discursos en què els principis republicans de pau, justícia i llibertat es conjuguen amb el sentit històric d'una nació que «després de més de dos-cents anys d'haver emmudit» tornava a parlar.

El sentit històric del moment conviu amb l'essència del seu missatge polític: el lligam indissoluble de l'avenç social i l'avenç nacional de Catalunya. Com quan s'adreça explícitament als infants de Catalunya, als obrers, als intel·lectuals i als manuals del camp i la ciutat i els anuncia que aquell Parlament faria «lleis de pensa catalana pensant en ells, que són catalans».

Les seves paraules són un llegat valuós, però el cert és que amb l'acció, amb les seves decisions, va escriure el seu millor discurs polític: el discurs de l'exemple, el que fa realitat els somnis, el que marca el rumb de la història.

* * *

Macià és un gran referent històric del nostre país. I malauradament és escassament conegut per la ciutadania catalana actual, per la Catalunya del segle XXI, per la Catalunya dels set milions i mig.

Macià, que tant va fer per Catalunya, mereix que el recordem. Però en certa manera és el poble català, la Catalunya del segle XXI, la que mereix i necessita recordar Macià. Perquè no podem projectar el futur sense conèixer la nostra història, donant l'esquena a la memòria dels qui ens han precedit. Cal recordar, perquè no podem menystenir els exemples del passat, i menys quan molts obstacles d'aquell passat encara ho són del present.

Ja llavors el president Macià va haver de superar traves i patir retallades a l'Estatut d'autonomia, resistència i alentiment en el traspàs de competències, problemes greus de finançament tot i l'alta contribució de Catalunya a l'Estat. En morir Macià, el Parlament es trobà amb una llei llavors fonamental, com la de la reforma agrària, contra la qual es va recórrer al Tribunal de Garanties Constitucionals, l'equivalent a l'actual Tribunal Constitucional. Aquell tribunal, dividit, votà 13 a 10 contra la Llei de conreus, que havia aprovat el Parlament, per invasió de competències de l'Estat. Fins i tot s'ha reproduït el context de crisi econòmica internacional que llavors assolava el món occidental després del 1929.

I, com si fos avui, amb unes paraules que semblen adreçades a la Catalunya actual, al context actual, Macià advertia: «Si ve la més petita retallada de l'Estatut de Catalunya, l'hem de defensar com sigui, perquè a la que deixem tocar un fil de roba de la llibertat de Catalunya de mica en mica l'anirem perdent tota, i hauran estat inútils tots els esforços de tantes generacions per arribar a l'Estatut que tenim avui i a aquest Parlament i a aquest Govern de Catalunya.»

Macià continua avui sent vigent, perquè en molts aspectes els obstacles a la llibertat de Catalunya, a la prosperitat i al benestar dels catalans i les catalanes continuen vigents.

Aquell somni col·lectiu que ell va saber expressar com ningú, «una Catalunya lliure, socialment justa, econòmicament pròspera i espiritualment gloriosa», encara s'ha de fer realitat, encara és un repte comú. I només l'assolirem si aconseguim extreure el saber necessari dels exemples del passat i treballem amb decisió i unitat. I ho remarco: amb decisió i unitat. No solament sent nació, sinó exercint com a nació.

* * *

Francesc Macià i Llussà mereixia aquest acte commemoratiu, aquest recordatori institucional, en el cent cinquantè aniversari del seu naixement. I permetin-me que aprofiti l'avenç per agrair públicament als hereus de Macià en el càrrec de president de la Generalitat —els presidents Pujol, Maragall i Montilla— la seva plena disposició a participar en aquest acte. I també per saludar afectuosament la presència entre els convidats de Teresa i Antoni Peyrí, néts del president Macià, i també dels alcaldes de les Borges Blanques i Vilanova i la Geltrú, els dos pobles que ell va portar al cor, i, òbviament, de la resta de persones vinculades d'alguna manera a Macià i la seva família que avui ens han volgut acompanyar.

Davant d'ells, davant de tots vostès, vull remarcar el fet que el Parlament aculli aquest acte. Macià va insistir, d'alguna manera conscient de la càrrega simbòlica de la decisió, que aquí s'establís el Parlament de Catalunya, en aquest Palau, precisament, que havia estat construït com a arsenal de la Ciutadella. És per això que aquest acte és important que s'hagi fet aquí, una fortalesa repressora que Felip V havia fet aixecar enderrocant cases, comerços i esglésies del barri de la Ribera. Una fortalesa que no defensava contra atacs exteriors, com fan totes les fortaleses del món, sinó que va ser dissenyada justament per vigilar la ciutat, i va esdevenir símbol de les imposicions contra la nostra nació. Convertir aquests espais en la casa de tot el poble, en el Parlament de Catalunya, va ser un gest carregat de significat, un veritable missatge a la història. Els catalans convertíem el símbol de la imposició en el símbol de l'autogovern català, convertíem un antic espai d'armes en l'espai de les paraules i el diàleg democràtic.

Aquella conversió, aquella decisió, la va prendre el president Macià, conscient del valor dels gestos i del valor de la història a l'hora de construir projectes de futur. Uns valors que la nació catalana no es pot permetre ignorar per tal d'avançar dia a dia cap a una Catalunya lliure, pròspera i socialment justa. Una Catalunya que intenta créixer i progressar amb l'empenta de milions de persones que hi viuen, hi treballen i que hi intenten exercir els seus drets, les seves llibertats i fer realitat els seus somnis.

És per aquesta Catalunya de present i de futur que la lluita i el compromís de Macià són, encara avui, la lluita i el compromís de la nació catalana.

Moltes gràcies.

Presentació de la reedició del llibre *L'intent franquista de genocidi cultural contra Catalunya*, de Josep Benet

Palau del Parlament, 15 de setembre de 2009

Acollim avui la presentació de la reedició del llibre *L'intent franquista de genocidi cultural contra Catalunya*, de l'enyorat Josep Benet. Val a dir que la reedició i la difusió d'aquesta obra ha estat impulsada pel Govern, fruit precisament d'una resolució del Parlament, que es fonamentava tant en el que aquest llibre representa per a la història d'aquest país com en la categoria i la consistència d'aquest estudi, que —no en tinc cap mena de dubte— mereix ser conegut pels ciutadans i ciutadanes d'aquest país.

Dit això, em fa l'efecte que tots plegats devem coincidir que una primera idea compartida és que en el fons aquesta obra, reeditar aquesta obra, és un altre homenatge —i amb això no vull dir que hàgim de parar, perquè la figura de Josep Benet mereix molts més homenatges— a Josep Benet. El mestre, com a historiador, com a editor, com a polític, com a ciutadà actiu, va ser un divulgador rigorós i compromès amb la transmissió de coneixement, compromès amb la nostra cultura, amb la societat catalana; compromès, doncs, amb el país.

El fet que la seva obra es llegeixi, que la ciutadania conegui el que va cercar i va recollir, el que ens va explicar, és segurament un dels millors homenatges que li podem retre. El treball de Josep Benet, per la seva excel·lència, per la seva dimensió, mereix ser conegut i també reconegut per Catalunya.

I Catalunya mereix i necessita conèixer el treball de Josep Benet, ja que sense el coneixement del passat som més vulnerables, i som més vulnerables davant els errors i els horrors que comet l'ésser humà. En l'experiència hi ha un saber insubstituïble, fonamental, a l'hora de valorar escenaris, advertir els perills i prendre decisions.

De manera particular, aquest llibre, que es remunta més enllà en el passat i apunta també al present i al futur de la nostra cultura, aquesta obra inicialment clandestina de Josep Benet, és avui d'una vigència colpidora.

En unes circumstàncies normals el paràgraf que ve ara me'l saltaria perquè ja ho ha dit el conseller, però no me'l salto, perquè em fa l'efecte que és el nucli central del missatge que jo els volia donar avui i que comparteixo plenament amb el conseller Saura. I no és altre que remarcar que hi ha veus, avui encara a la nostra societat, que neguen o que minimitzen aquell intent de genocidi cultural. I permetin-me que ho digui amb una certa contundència: negar-ho és un insult. Negar o minimitzar aquell intent de genocidi cultural perpetrat pel franquisme, pel postfranquisme i pel tardofranquisme és un insult a la veritat, és

un insult a la memòria del país i és una manca de respecte absoluta envers les persones que el van patir, envers les persones que van lluitar per preservar la cultura catalana en temps de repressió i de persecució.

I és un insult inacceptable, com malauradament fan alguns, i torno a coincidir amb el conseller, comparar l'intent de genocidi cultural que va patir Catalunya en el franquisme amb les polítiques de promoció de la llengua catalana als nostres temps. És un insult inacceptable. No es pot pervertir el record del que va passar per atacar polítiques democràtiques, per atacar polítiques que surten de les urnes, per atacar la voluntat de ser de la nostra nació.

La negació d'aquell intent o l'equiparació amb polítiques actuals és un insult a la veritat, a la història i a l'ètica, i no solament política, sinó també a l'ètica humana. És un fet minoritari, cert, però existeix i cal denunciar-lo.

Molts més són al nostre país els qui no neguen aquest genocidi cultural, sinó que simplement l'ignoren o el desconeixen. Recordo que eren moltes les persones que se sorprenien quan visitaven l'exposició dels vint-i-cinc anys del Parlament i hi descobrien casos com el d'unes multes imposades a dos ciutadans per parlar en català en públic, concretament en un restaurant, de taula a taula. Això els representava una sorpresa important. «Com pot ser?» Doncs era. La Dictadura imposava silenci sobre el que passava, però a la societat catalana li ha estat amagat el seu passat durant dècades de democràcia, també.

Girar l'esquena al passat no és un insult, però sí que és un error gravíssim que ens fa més vulnerables col·lectivament, un error que en el fons ens empobreix, ens despulla del coneixement de l'experiència. I com a societat del segle XXI no ens ho podem permetre.

Els qui per diferents raons van promoure aquest desconeixement, aquesta ignorància, van fer un mal favor al nostre país. Entre altres raons perquè algunes actituds contra el català en el present són fruit d'aquesta desmemòria, d'aquest amagar la realitat viscuda.

L'actual període democràtic no partia de zero, no partia d'una realitat neutra. Moltes de les idees que el franquisme imposava van acabar arrelant. Encara ara ressonen en l'actual democràcia, quan gent instal·lada a Catalunya però que no entén que el català en sigui la llengua pròpia, ni entén ni accepta que la vulguem mantenir com a llengua d'ús normalitzat, hi perpetra atacs.

Quaranta anys de dictadura havien erosionat valors socials i polítics. La nostra cultura, tot i resistir, no tenia, i potser encara no té, una salut perfecta. Necessitava, i necessita, que en tinguem cura per poder conviure amb igualtat amb altres identitats culturals.

I no oblidem que la nostra cultura és tan, o fins i tot en algun cas potser més, útil com qualsevol altra del món, i que té tants drets, com a mínim tants drets, com qualsevol altra.

Per això, entre altres raons, és important la tasca d'historiadors rigorosos, magistrals, com Josep Benet. Per això és també important la recuperació institucional de la memòria històrica portada a terme els darrers anys, perquè sense la memòria històrica ens manca la dignitat del record dels qui ens van precedir, però sobretot perquè la memòria històrica és necessària per entendre la realitat del present i construir el futur de la nació catalana, un futur millor, un futur més lliure en què puguem prendre decisions sobre el nostre futur, precisament amb l'ajut del coneixement del nostre passat.

Moltes gràcies.

Commemoració del 75è aniversari de la presa de possessió de la primera alcaldessa de Catalunya

Bellprat, 19 de setembre de 2009

Diuen que als ajuntaments hi trobem l'essència de la política: la política de la proximitat, del dia a dia dels pobles, dels carrers, dels barris. No podem oblidar que la política local és la gestió dels espais públics del municipi, però també la gestió de les discrepàncies i dels conflictes que en major o menor grau genera tota convivència. I no és una feina fàcil. Ho dic per experiència. Vaig ser regidor de la meua ciutat durant catorze anys. Però també dic per experiència que és una feina apassionant, tan exigent com satisfactòria.

Permetin-me dos apunts personals, molt breus i molt ràpids, i els demano excuses per endavant, però crec que és imprescindible que els esmenti avui aquí. Si jo avui tinc l'honor d'acompanyar-los en aquest acte com a president del Parlament és perquè un dia vaig ser regidor de l'Ajuntament de la meua ciutat. Essencialment per això.

I el segon: crec sincerament que els municipis són l'autèntica escola de la política, l'autèntica escola dels polítics. És on trobem els polítics i les polítiques més esforçats, més il·lusionats, més honestos, i en un moment en què la nostra societat tan sovint es qüestiona la política crec que és bo retre avui també homenatge al món municipal pel que representa, pel que representa en la manera de fer política.

Encara més: el que anomenem *municipalisme* conté una força massa vegades menystinguda. Moltes vegades no pensem que el municipalisme és capaç de fer país, és capaç de construir nació —de fet ha construït nació—, és capaç d'impulsar moviments socials amb l'energia precisament de la proximitat, del coneixement de qui té a tocar la realitat ciutadana, moviments que neixen des de l'arrel de la societat.

Aquesta potència del món local ens l'ha recordada recentment una població, Arenys de Munt, amb una experiència impulsada des de la societat civil de la població amb la complicitat de les forces polítiques i de l'Ajuntament, una experiència que, per cert, en certa manera, ha remogut el país, ha modificat el context en què ens trobàvem.

L'àmbit local reflecteix millor que cap altre el pols del país, el grau d'evolució dels canvis socials. I és aquesta connexió de la política amb la realitat més propera i immediata el que fa especialment significativa aquella elecció de fa setanta-cinc anys, la d'una dona com a alcaldessa de Bellprat.

Nativitat Yarza és més que un símbol. És l'expressió de la realitat d'un canvi a la nostra societat. Aquell fou un gran pas per a la lluita del feminisme, un pas de normalitat, que és el que cerquem: normalitat contra tota discriminació.

Amb aquell gest el poble de Bellprat va donar exemple. La dona no solament havia aconseguit veu en la vida política, no solament podia participar, sinó que liderava, tenia

COMMEMORACIÓ DEL 75è ANIVERSARI DE LA
PRIMERA ALCALDESSA DE CATALUNYA
I DE L'ESTAT ESPANYOL

NATÀLIA YARGÁ PLANAS

autoritat. Aquell fou un salt endavant que, malauradament, com tants altres assolits per la República, va quedar en record, esborrat per la repressió de la dictadura franquista i per l'amnèsia imposada per la Transició.

Però es va fer, va ser real. Bellprat va escollir democràticament una alcaldessa. I avui tot el poble ho pot dir en veu alta i amb orgull: Bellprat va ser pioner, va trencar aquella barreira que no és legal, però sí que és real, aquella barrera invisible present a la nostra societat, aquella herència cultural, de valors, de prejudicis, d'injustícia, que encara discrimina ara la dona en determinats àmbits, en massa àmbits.

Si mirem enrere amb objectivitat, veurem que l'avenç social amb relació al paper de la dona ha estat immens en poc temps, vist el curs de la història. I encara anem endavant. Però de la mateixa manera que dic que encara anem endavant també dic que encara no és suficient. Encara no s'ha assolit la igualtat de drets efectiva, com proven, per exemple, les dades de diferències salarials per raons de gènere, fet absolutament incomprensible a les alçades de la història de la humanitat en què ens ha tocat viure. Encara són molts els casos en què no es valoren amb justícia les capacitats de la dona.

Ve a tomb ara recordar unes paraules de Maria Teresa Gibert, una militant republicana que al principi d'aquells anys trenta va escriure nombrosos articles sobre la participació de la dona a la política. I en un d'aquells articles deia que a les nacions nòrdiques «les dones poden ostentar orgullosament el títol de ministresses sense fer escapar rialles iròniques a cap superhome ni haver de tenir la condició indispensable d'ésser velles i lletges».

Avui el gran obstacle és encara el dels prejudicis, les resistències d'una cultura masclista que té moltes formes d'existir i d'expressar-se, però que, n'estic segur, sens dubte, acabarà caient. Com va caure fa setanta-cinc anys aquí mateix, a Bellprat, amb l'elecció d'una alcaldessa, la primera elecció democràtica d'una alcaldessa.

Per la nostra pròpia dignitat, avui recordem i homenatgem Nativitat Yarza. Perquè la seva empenta, el seu compromís, en definitiva la seva persona, mereix ser coneguda i reconeguda per la Catalunya d'avui, perquè precisament la Catalunya d'avui mereix tenir present aquell fet del passat, un fet que és part de la memòria històrica del nostre país, que per fi els darrers anys recuperem oficialment.

L'hem recuperada, però potser ara toca fer-ne divulgació. Tots els països tenen herois, tenen heroïnes, i a Catalunya sovint se'ns han amagat. Tenim, doncs, tot el dret a conèixer-los, tenim tot el dret a admirar-los, tenim tot el dret a emocionar-nos amb les seves gestes, amb les seves proeses. Ara és el moment, un cop s'ha començat a recuperar amb seriositat la memòria històrica, de fer-ne divulgació, també.

La vida de Nativitat Yarza és un cas claríssim d'això que els dic: una heroïna que va fer grans coses i que, si m'ho permeten, si hagués estat americana, per exemple, com a mínim ja se n'haurien fet tres pel·lícules. És a això, al que em refereixo: saber qui han estat els nostres herois, poder-nos emocionar amb ells i poder-ne seguir l'exemple.

Catalunya ha de mirar endavant, però ho ha de fer amb la dignitat i el saber que vénen de tenir present la nostra història, una història amb noms propis, amb pobles com Bellprat, amb persones com Nativitat Yarza, que ens han de donar aquest punt d'orgull que tota nació necessita per construir el seu futur amb plena llibertat.

Moltes gràcies.

Presentació de la conferència del Dr. Eric Maskin, premi Nobel d'Economia 2007

Palau del Parlament, 5 d'octubre de 2009

És un honor donar-los la benvinguda a aquest Palau, seu del poder legislatiu català, que avui es complau d'acollir la presència del doctor Eric Maskin. Abans de donar-li pas, permetin-me que situï el context d'aquesta iniciativa, que hem pogut portar a terme amb la col·laboració de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres.

Com tots saben, tot i els senyals recents de recuperació global —que tenen, per cert, l'Estat espanyol com una de les excepcions—, vivim en un context de crisis. «Crisis», en plural: crisi financera, econòmica, de l'estructura productiva, laboral, fins i tot de valors col·lectius, que és un dels factors que ha desencadenat els episodis de fallida dels sistemes de mercat.

I si aixequem la vista i mirem a mitjà i llarg termini veurem l'amenaça d'altres crisis, crisis com l'energètica, l'alimentària o la mediambiental, que truquen a la porta del món global i que sens dubte tindran conseqüències importants al món global, però també al nostre país.

Aquest és el context actual, que no podem ignorar i en què no ens podem enfonsar. Val la pena, si m'ho permeten, recordar un altre premi Nobel, Albert Einstein, que afirmava: «La crisi porta progressos. La creativitat neix de l'angoixa, com el dia neix de la nit obscura. És en la crisi que neixen la inventiva, els descobriments i les grans estratègies.» I afegia: «Callar en la crisi és exaltar el conformisme.»

No ens quedem, doncs, en el conformisme. I el primer que cal assenyalar és que des del mateix origen grec de la paraula les crisis estan vinculades als canvis. Calen canvis per fer front als desequilibris del sistema, per resoldre l'aparició de problemes socials i econòmics, però tan important com donar solucions és fer-ho amb perspectiva de futur, posant les bases perquè el nou escenari resultant sigui favorable al desenvolupament social i econòmic.

El context actual, per tant, exigeix detectar i corregir el que va malament, el que ja no serveix, requereix millorar mecanismes de funcionament i intentar anticipar-se al que serà necessari en un futur immediat.

Gran part de les respostes han de ser de caràcter global, ja que aquesta és la realitat del nostre temps, la realitat d'un món globalitzat que no podem ignorar. Però això no vol dir quedar-se amb els braços plegats esperant que les mesures globals ho solucionin tot. A Catalunya també cal fer canvis en molts àmbits, també cal oferir respostes a problemes immediats, també cal intentar anticipar-se a aquest futur que ve, i també cal corregir formes de fer.

Cal adaptar-se, doncs, a noves realitats, a noves exigències, i no solament el món polític —que sí, que principalment—, sinó també l'empresarial i la mateixa societat civil.

És moment d'innovar, i la innovació requereix idees, activar debats que portin a la reflexió, que ens facin pensar i actuar. En certa manera, cal sacsejar perspectives i mentalitats a favor dels canvis, a favor de la creativitat i el progrés a què feien referència les paraules d'Einstein.

És amb aquesta voluntat d'afavorir el debat d'idees, de cercar la trobada entre el món del coneixement i el de la gestió del dia a dia —social, econòmic, productiu i polític—, que hem convidat un recent premi Nobel d'Economia a parlar al Parlament, a l'espai simbòlic, central, del diàleg democràtic de la nostra nació. Portar al Parlament un premi Nobel és un gest significatiu de la voluntat d'activar el debat d'idees, una voluntat coherent amb la tradició de lliure pensament i de diàleg que ha caracteritzat històricament la nostra nació i que també encaixa amb la Catalunya que repetidament, al llarg de la història, s'ha mostrat com un país obert i innovador, atent als canvis i que ha conjugat en els seus projectes col·lectius la voluntat modernitzadora i la de defensar els nostres drets, les nostres llibertats i la nostra identitat.

Amb aquesta voluntat, amb l'objectiu d'encendre l'espurna de les idees, de la innovació, de cercar noves maneres de fer, de millorar mecanismes i processos de decisió, que és una de les exigències del context de crisi, gaudirem ara de l'oportunitat d'escoltar la conferència d'Eric Maskin, professor de ciències socials de la Universitat de Princeton i premi Nobel d'Economia 2007 per l'establiment de les bases de la teoria del disseny de mecanismes, teoria que tot seguit ens exposarà amb relació a com implementar els objectius socials. Quan conclogui la conferència obrirem un torn de preguntes.

Senyor Maskin, és un honor cedir-li la paraula.

Inauguració del seminari internacional «La diplomàcia cultural: reflexions i propostes des de Catalunya»

Barcelona, 2 de desembre de 2009

Vivim un món de grans canvis. A remolc dels avenços de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, i dels processos de globalització, els darrers anys vivim una època de revolució —d'evolució accelerada— en tots els àmbits. Des de les estructures industrials i empresarials, fins a les formes de representació política, passant per la mateixa societat.

La política internacional també viu la seva particular revolució. En l'escenari de la globalització, el que s'ha anomenat *soft power*, el poder suau, guanya terreny sobre el *hard power*, el poder militar i econòmic que tradicionalment imperava en les relacions internacionals.

En aquest nou escenari, la clau ja no és ser un estat gran, fort, amb capacitat d'amenaçar amb l'ús de la força. El que dona valor creixent és tenir capacitat de teixir aliances, és mantenir intenses i extenses relacions comercials, culturals, econòmiques, socials, en l'àmbit internacional. El que es busca és la capacitat d'influir al món global, de ser-hi present.

Aquest és un escenari que sobrepassa el de la diplomàcia oficial entre estats, és un nou escenari on creix en importància l'anomenada *diplomàcia pública*. Un nou escenari que demana als països projectar-se arreu i ser associats a una imatge positiva. Fer valer un «valor afegit d'identitat», diferenciada i de qualitat.

En aquest sentit, dins l'espai de la diplomàcia pública, la diplomàcia cultural n'ocuparia un espai central. La cultura és un gran vehicle de contacte. Més enllà d'haver esdevingut en si mateixa una indústria important, amb objectius econòmics, és una finestra que pot captar l'atenció d'altres societats, i tenir efectes en el turisme, en la demanda de productes, en el suport a causes socials o nacionals, en modes i canvis de costums. És, doncs, un recurs valuós en les relacions internacionals.

De fet, històricament ja s'havia utilitzat com a eina d'alt valor geoestratègic. L'exemple paradigmàtic són els Estats Units d'Amèrica, exportant productes culturals que transmeten valors, que generen complicitats, que persuadeixen, que estenen ideologies, que fins i tot «ataquen» els fonaments ideològics de països competidors. Valgui com a exemple el paper psicològic que tenien la televisió i el cine en la Guerra Freda; de la mateixa manera que avui en dia alguns estats són tan conscients del poder d'Internet que en restringeixen l'ús, el filtren, com és el cas de Corea del Nord o de la Xina.

Tanmateix, com deia, els efectes, el potencial vinculat a la diplomàcia cultural adquireix els darrers anys una dimensió més gran, s'estén a tots els camps, a totes les nacions que participen al món global. És un instrument tan valuós com subtil en la política internacio-

nal del segle XXI. Tan subtil que sovint els «ambaixadors culturals» no són conscients de ser-ne; que el conjunt del país, de la societat, no és conscient de la seva importància.

A Catalunya, per exemple, encara prevalen (encara ho hem de sentir massa vegades), crítiques des de la mentalitat del segle XX, a les despeses en acció exterior, als costos de la projecció de la cultura catalana a altres països, a la pròpia inversió en cultura catalana.

Més ben dit, preval aquesta mentalitat de criticar les despeses en cultura i projecció exterior..., menys el dia que una cosa no surt bé, com ha passat recentment amb el cas de l'arxiu Centelles. Perquè ningú dels qui es queixen dels costos públics de la cultura catalana critica ara que l'Estat hagi interferit en les negociacions, i hagi actuat amb deslleialtat institucional fent ús dels diners públics de tots (també de Catalunya) per portar a Salamanca les fotografies que el mateix Agustí Centelles havia salvat de l'espòli.

En faig esment perquè penso que s'ha estat molt injust amb el conseller Tresserras, que està portant a terme un gran treball al Departament en favor de la cultura catalana, que està treballant amb visió de país, amb sentit de país, amb generositat, que és una persona dialogant que sempre cerca punts d'entesa, d'unitat, que estima la cultura catalana, que ha demostrat repetidament la seva qualitat i les seves capacitats; en definitiva, que és un dels millors consellers de cultura que pot tenir un país.

Fa mal veure determinades actituds que aprofiten un cas complex per atacar-lo. No és així com les nacions avancen. Menys encara països com el nostre, realitats nacionals subestats, que no tenen els recursos ni els instruments d'un estat, però que tenen molt paper en l'escenari de la diplomàcia cultural, en l'escenari del món global, per defensar els interessos socials, econòmics i polítics del conjunt dels catalans.

En aquest sentit, vull reivindicar la tasca que està fent el Govern des de diferents departaments. I el paper que estan exercint institucions com l'Institut Ramon Llull, com a catalitzador públic de la diplomàcia cultural catalana, sumant l'energia de Catalunya i les Balears. La seva tasca fonamental en la projecció de la nostra cultura, d'artistes, de creadors, de patrimoni, l'estructuració d'una xarxa creixent de contactes i d'accions culturals. La Fira de Frankfurt, la Biennal de Venècia, el Made in CataluNYa a Nova York, són exemples d'aquest impuls públic, de suma d'esforços, a la projecció de Catalunya.

I per compensar la manca de recursos de ser una realitat subestatal, comptem també amb la pròpia energia de la societat, l'energia cultural del país. Els catalans sempre hem estat culturalment inquiets.

La creació d'una imatge, d'una marca de país positiva, atractiva, diferenciada, de qualitat, compta amb la força de noms històrics i de present, coneguts arreu del món, en tots els àmbits culturals, des de la gastronomia (Ruscalleda, Roca, Adrià, Santamaria) a l'òpera (Carreras, Victòria dels Àngels), passant pel cine (Sergi López), la dansa (Sol Picó, Cesc Gelabert) o la literatura (Sánchez Piñol). La majoria d'ells són conscients de la importància del valor afegit que comporta una identitat diferenciada en el món global, que contribueixen a reforçar amb prestigi i qualitat.

Ens fa falta un pas més, que aquesta consciència de la cultura com a valor estratègic de progrés sigui present a tota la societat; més encara quan en el món global i de les noves tecnologies, cadascú de nosaltres és potencialment un participant del diàleg cultural del nostre temps. Ens cal visió col·lectiva, de país, amb relació a la cultura.

Tot plegat, penso que debatre i reflexionar sobre diplomàcia cultural, sobre elements com la difusió d'una marca-país, sobre el perill d'instrumentalitzar la cultura, sobre les possibilitats de les nacions culturals subestats és positiu, és especialment necessari perquè la societat catalana entengui la importància de la projecció cultural, perquè prengui consciència que la cultura i la projecció internacional del nostre país són essencials per al progrés social, econòmic i polític de Catalunya en el món global.

En conseqüència, vull acabar la meva intervenció agraint la invitació a participar-hi i fent reconeixement del valor d'aquest seminari organitzat pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, i el Comissionat d'Afers Exteriors i Cooperació de la Generalitat de Catalunya, en col·laboració amb la Fundació Interarts.

Moltes gràcies.

Cloenda de la jornada «L'equilibri entre la recerca històrica i la protecció de dades»

Palau del Parlament, 20 de gener de 2010

El semiòleg, filòsof i novel·lista italià Umberto Eco deia fa poc en una entrevista al setmanari *El Temps* que «la cultura ja no és saber quan va morir Napoleó. Avui, cultura significa saber com puc esbrinar una cosa en dos minuts».

Les noves tecnologies han desencadenat una revolució sense precedents en l'àmbit de la comunicació. Han propiciat el naixement d'una nova era i l'aparició d'una nova col·lectivitat: la societat de la informació i el coneixement, que és radicalment diferent a totes les que ens han precedit.

El comú denominador d'aquest nou període és que per primer cop experimentem canvis a una velocitat instantània que ens afecten en tot: en la manera de treballar, en la manera de relacionar-nos, de distreure'ns, d'organitzar-nos, d'aprendre, de comunicar-nos...

Les noves tecnologies han diversificat extraordinàriament els canals, han multiplicat la capacitat d'emetre continguts, han posat a disposició dels ciutadans informacions i dades que mai abans, mai, no havien tingut a l'abast i, en definitiva, han obert els horitzons de la llibertat.

Permetin-me posar alguns exemples d'això, exemples que penso que són tan gràfics com contundents. A escala planetària avui hi ha més de 1.200 milions de persones que utilitzen Internet gairebé a diari; que miren de resoldre bona part dels dubtes que els van sorgint consultant el Google; que, contràriament al que puguem pensar, s'intercanvien més correus que mai, per bé que aquests correus ja no són postals, sinó que són via Gmail, Yahoo o Hotmail, entre altres serveis de missatgeria immediata; que pugen i que penguen els seus vídeos favorits o els que ells mateixos protagonitzen i produeixen al seu canal YouTube; que exposen totes les fotos que fan al Flickr; que guarden, arxiven i comparteixen documents al Google Docs; que emmagatzemen articles o pàgines diverses, que emmagatzemen coneixement, al Delicious. I això no és tot: molts de nosaltres hem recuperat la fallera d'escriure i ens hem abocat a redactar a Blogspot, a VilaWeb o a qualsevol altra bitàcola les nostres reflexions i experiències; cultivem relacions socials mitjançant el Facebook o el Twitter; parlem pel Messenger o per l'Skype.

Com veiem, doncs, totes aquestes eines han sacsejat brutalment els fonaments de la societat, fins al punt de transformar-la per complet. I com a qualsevol canvi d'estat, quan aquest canvi es produeix s'obren un seguit de possibilitats i apareixen riscos.

Quant a les possibilitats, les noves tecnologies sorgides al voltant del web 2.0 representen la substitució de les jerarquies controladores i tancades per unes estructures més obertes que capten idees i creen sinergies, i que a més són sinònim de participació, d'inter-

canvi de coneixement, de transparència... Si m'ho permeten, fins i tot, d'un cert concepte de la llibertat. Les noves tecnologies són ciència, i la ciència no avança sense comunicació i llibertat. Fixem-nos, si no, en el temor que suscita entre els països amb menys tradició democràtica la formació d'aquesta nova societat, amb uns governs sempre disposats a bastir grans muralles per impedir que penetrin les idees divergents i poder convertir d'aquesta manera la seva opinió en única i immutable.

Però en el nou món de la societat de la informació i el coneixement no tot són flors i violes, evidentment. Hi apareixen també una sèrie de riscos, i un d'aquests riscos, probablement el que fa que més gent en desconfii, és que la comunicació immediata i la informació a l'instant generen dubtes relacionats amb la veracitat, la seguretat, la reflexió, l'anàlisi i el fet de contrastar coses.

Les xarxes socials també són sospitoses pel risc potencial que comporten per a la privacitat d'un volum ingent de dades personals que queden penjades en aquest núvol eteri i intangible que és Internet i que poden ser accessibles per a tota una comunitat d'usuaris. No sabem ben bé ni qui les gestiona ni on es guarda tota aquesta informació.

La manera de dissipar aquestes ombres és amb un cert control, amb l'establiment de lleis i normes per part de les administracions i amb educació i responsabilitat per part dels usuaris. I és aquí on entren en escena entitats com l'Agència Catalana de Protecció de Dades per garantir el bon ús de les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació, impedir la perversió en l'ús de la informació i també per educar en conductes responsables.

La societat de la informació per si sola o l'accés a les TIC per si mateix no tenen consistència si no hi ha un pas previ: el de l'educació per aprendre a aprendre. Alhora, saber utilitzar les eines que la xarxa posa a la nostra disposició és en aquests moments una autèntica responsabilitat, una responsabilitat que hem d'exercir a favor del bé comú.

Si traslладem aquest debat a l'àmbit polític i a l'espai nacional ens adonarem que la presència de les TIC a la societat moderna pot tenir com a mínim tres aspectes positius i afavoridors per a un país com el nostre, per a Catalunya.

El primer. Les TIC són un mecanisme catalitzador per garantir els drets individuals i col·lectius, perquè són instruments eficaços perquè els ciutadans estiguin més i millor informats. I si estan més i millor informats poden tenir més llibertat d'elecció.

El segon. Les TIC són, poden ser, un instrument de cohesió social i territorial. Les xarxes de telecomunicacions són una eina estratègica per equilibrar territorialment el país.

I el tercer. El context mundial ens proporciona moltes i noves ocasions per situar Catalunya al món, Catalunya al mapa global. Per a nosaltres, culturalment, econòmicament, socialment, empresarialment, la globalització és un escenari ple d'oportunitats en el qual podem oferir moltes coses. I en certa manera, també, la història ja ens ha preparat per a l'actual context de canvi constant.

Al Parlament, per exemple, fa temps que treballem per adaptar-nos a aquesta nova situació i amb la voluntat de gestionar millor una realitat cada dia més complexa, però alhora també molt més rica en veus, en democràcia i en coneixement. Fa un any, aproximadament, de la darrera trobada amb alguns de vostès, i recordo que en aquella ocasió, amb motiu d'una reunió de treball d'autoritats en protecció de dades, els vaig parlar de

la posada en marxa de les diferents eines i possibilitats que ens oferien les xarxes socials. Avui, un cop el Parlament 2.0 ja ha superat aquesta etapa més de comunicació i d'informació, l'objectiu és anar un pas més enllà. És encaminar la cambra cap a la interactivitat real entre la política i la societat, trobar l'espai per consolidar noves formes de relació i de comunicació amb la ciutadania.

Aquesta, si m'ho permeten, és una revolució que ja no té marxa enrere. Però precisament depenent de com anem fent les passes avançarem i creixerem més ràpidament sobre uns fonaments més consolidats o menys o, per contra, anirem a poc a poc i nedarem amb molta dificultat en un gran mar de dubtes.

I és aquí on vostès tenen un paper transcendental i primordial, perquè la protecció dels drets de les persones va lligada a la seguretat, a la confiança i al progrés, uns elements que si no els cuidem poden provocar les ombres que he esmentat i generar dubtes que ens facin perdre temps i competitivitat.

La protecció de dades no és solament control i compliment de la legalitat. És també transparència, eficàcia i garantia d'una gestió rigorosa i de bones maneres de fer en el sector públic.

Per això vull felicitar l'Agència Catalana de Protecció de Dades per haver renovat una edició més l'esperit d'aquestes jornades formatives, que posen en comú experiències de diferents països i que permeten compartir punts de vista i veure quins problemes tenim, i sobretot, també, quines respostes hi podem donar.

Per acabar, estic convençut que han tret profit d'aquesta sessió de treball, que n'han extret coneixements i idees per fer que el camí cap a la nova era de la societat de la informació i el coneixement sigui més entenedor, més segur, més rigorós i més eficaç en benefici de tothom.

Moltes gràcies.

Inauguració de la Catosfera 2010

Granollers, 29 de gener de 2010

Molt bona tarda, senyor alcalde, regidores i regidors, blocaires, *twittaires*, *facebookaires*, si se'm permet dir-ho així. En primer lloc, vull agrair la invitació per tornar a participar en aquesta inauguració, en aquesta tercera edició de la Catosfera, que, sens dubte, són les jornades més importants sobre web 2.0 que es fan a Catalunya. He anat seguint les jornades des del seu inici, des de l'aposta que ha fet l'Ajuntament de Granollers per aquest esdeveniment i que, d'alguna manera, no deixa de ser un cert termòmetre de com evoluciona, de com està, de com creix la comunitat catalana a la xarxa.

Jo crec que el primer mèrit de la Catosfera va ser, precisament, estructurar i posar cares a la comunitat virtual que, d'alguna manera, ja es relacionava a través d'Internet, però que va tenir aquí, en aquesta ciutat, la primera oportunitat de desvirtualitzar-se i, per tant, de poder fer una cosa que és molt habitual, i necessària, que és poder anar a fer un cafè, fer petar la xerrada i parlar sobre les coses que ens interessin; en aquest cas, sobre la xarxa i, sobretot, sobre els canvis que la nostra societat està vivint i tots plegats estem protagonitzant. Tots sabem que la relació a la xarxa, més d'hora que tard, acaba necessitant relació presencial, acaba necessitant aquesta trobada, aquest contacte més personal. Això és possible aquí a Granollers un cop l'any i està molt bé que sigui així.

Començo fent aquest reconeixement, doncs, a aquest paper pioner i definidor de la Catosfera, a la voluntat de generar debat a la xarxa sobre el que passa a la xarxa, a l'esperit d'anàlisi de les noves eines virtuals i a estudiar la construcció d'aquesta societat-xarxa que estem vivint i protagonitzant.

Com diu l'eminent sociòleg Manuel Castells, i la cita és textual, «Internet no és una simple tecnologia; és el mitjà de comunicació que constitueix la forma organitzativa de les nostres societats, és l'equivalent al que va ser la factoria a l'era industrial o la gran corporació a l'era postindustrial», una mica en relació amb el que deia fa un moment l'alcalde. Per tant, la revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació està en marxa i, com ja he dit en altres fòrums similars a aquest —i m'agrada dir-ho, a més a més—, vostès en són agents revolucionaris destacats. I no s'espanthin, però és així.

Aprofito l'avinentsa per fer alguna altra reflexió, que em fa l'efecte que és oportú fer-la aquí, precisament. I és la vitalitat del país, de la nació catalana a Internet, que no és una cosa casual. Cada país ha de construir avui la seva identitat digital, i ben bé podem dir que comença a existir, i amb força, una identitat digital pròpia, una identitat digital catalana, que és complexa i plural, com el país, però que, en tot cas, el que també és clar és que, com a país, hem de ser presents a la xarxa, i hem de tenir una estratègia digital pròpia. Una

part d'aquesta estratègia digital, òbviament, passa per la llengua, i per tant també passa per aquests valors lingüístics i socials que ens defineixen com a país.

El català és una llengua que, malgrat totes les dificultats, ha resistit el pas dels anys, i és una llengua viva a l'escola, una llengua present a la societat —tot i que no tant com caldria, sobretot en l'àmbit social—, i aquests dies assistim a la polèmica de la Llei del cinema, però el que és cert és que si avui volem anar al cinema en català l'oferta que trobarem serà absolutament ínfima. O passa el mateix si repassem els mitjans de comunicació tradicional, si repassem quants es fan en català i quants es fan en castellà. Etcètera.

És evident que en la nova societat que s'està construint nosaltres hi hem de ser com el que som i que la llengua catalana ha de tenir un pes i un paper importants a Internet.

També crec que, per sort, la xarxa és molt més desacomplexada del que ho és la societat en molts aspectes, i no parlem ja de les institucions o dels canals clàssics, i això és un avantatge. Funcionem més desacomplexadament, i de vegades això pot comportar sorpreses, però acaba tenint una presència real que jo valoro especialment.

Quin és el resultat, la conseqüència, de tot això? Que tenim una presència virtual que és molt més gran que no el pes demogràfic dels nostres deu milions de parlants. Som una comunitat lingüística potent, molt potent, i continuem avançant, per exemple, gràcies al domini propi, el «.cat», que en el seu primer any de funcionament, fins l'1 de gener de 2007, va captar 16.693 registres; i que l'1 de juliol de 2009 havia crescut fins als 36.710 registres.

Ara sembla una anècdota i sembla que sigui molt lluny, però recordem el que va costar posar en marxa el «.cat», les dificultats que hi va haver. El que en aquell moment semblava que havia de ser un gran drama, no tan sols no ho ha estat, sinó que s'ha normalitzat, ha funcionat i s'ha fet molt bona feina. En aquest sentit, vull referir-me a l'estudi de l'empresa nord-americana d'antivirus McAfee, que situa el domini «.cat», igualat amb altres, en segon lloc pel que fa a seguretat informàtica. O, dit d'una altra manera, que navegar per les pàgines «.cat» és segur. És important que un informe internacional ens doni una posició de podi en aquesta qüestió, tenint en compte que qui va primer és el domini «.gov», com sabeu, que és el primer entre els 280 que s'han analitzat a tot el món, i que és el que correspon al Govern dels Estats Units, que és qui l'ha potenciat. Per tant, no anem gens malament, al contrari.

Al segle XXI, quan estem construint una nova societat i estem plens de dubtes en tots els àmbits, en molts aspectes, també és bo que aquesta identitat digital del país es vagi construint. I, a més, ho anem fent en tots els àmbits, no únicament des de les institucions, perquè si només es fes des de les institucions seria coixa. I celebro també que aquest procés es faci amb tanta naturalitat i normalitat com sigui possible, perquè és la millor manera de fer les coses.

* * *

Encara que l'alcalde em demanava que em referís al Parlament 2.0, permeteu-me que em centri en l'explosió de les xarxes socials, que és el tema principal d'aquesta Catosfera 2010, i que ho faci vinculant aquestes eines a la política.

El 2.0, l'activació de xarxes socials, implica que aquesta participació activa, aquesta comunicació en totes dues direccions, comença a donar-se. No és general, no és la norma,

però comença a donar-se. I això quan ha començat no té aturador, ni marxa enrere possible. I per això dic aquest «sí» contundent, que existeix la política 2.0, perquè cada vegada això anirà inevitablement a més.

Per tant, la primera batalla que hi havia —no l'única ni la més important—, que era que això comencés a funcionar, ja l'hem guanyada. I estic convençut que a poc a poc anirem incorporant en la manera de fer política del segle XXI aquest concepte, com un concepte avançat, atractiu, que, a més a més, ens pot ajudar a canviar moltes coses.

Som en any electoral, el 2010, any d'eleccions, i ja hem començat a assistir a episodis, però s'equivoquen els que veuen la política 2.0 només com una manera de fer campanyes electorals. Si no s'entén que el 2.0 és participació i que la força de la participació, un cop engegada, no tan sols no es pot aturar, sinó que no és fàcil d'aturar en cap cas, s'equivoquen rotundament.

Com us deia, tot això ja està entrant en el dia a dia polític, i la xarxa no només s'ha d'utilitzar, sinó que s'hi ha de ser. Això, en un any electoral, no és fàcil. I de la mateixa manera que dic que existeix la política 2.0 també dic que hi ha el risc de fer un mal ús de la política 2.0, i llavors les conseqüències per a qui seran? Doncs, potser per a qui la utilitzi malament també.

Amb això vull dir que som en un moment delicat —ja ho he dit, l'any electoral, que és una realitat i l'hem d'afrontar—, però, justament, en la manera de fer política o comencem a entendre que s'han de canviar les coses de debò, des de baix, amb sinceritat i a fons, o ens equivocarem.

I poso un exemple. Els casos Millet i Pretòria: un gran escàndol. Tots fem propòsit d'esmena i diem que farem la llei electoral. La llei electoral no arreglarà ni el cas Pretòria ni el cas Millet, però sí que ajudarà a començar a creure que, efectivament, és possible fer política d'una altra manera. Per tant, podem intentar corregir coses que el sistema en què ens hem enrocat tots plegats fa que la política sigui poc atractiva i que el procés electoral sigui per a molts un tràmit sense interès, que si les llistes tancades, etc. Molt bé, passa tot això i, pam!, el bolet: la llei electoral, la ponència electoral. Estem igual, doncs. No hem avançat ni una línia i és dramàtic. Perquè en el fons el que diem és que no volem canviar, i la societat ens reclama aquest canvi.

Hi havia un informe fet per experts —persones de diverses sensibilitats, catedràtics, i no representants de partits— que era un bon element d'estudi i de reflexió, i una guia, fins i tot, que ens hauria ajudat, que ens pot ajudar, que ens ha d'ajudar perquè la llei electoral arribi a bon fi. Doncs no, estem aturats, collapsats, i ens equivoquem. I ens equivoquem en una de les qüestions que em sembla que finalment determinaran aquesta nova manera de fer política.

N'hi ha molts: la llei electoral, la política 2.0, com es fa, com s'interacciona, com es dona veu a la gent, el finançament dels partits polítics, etc. Són moltes les qüestions que hem de posar damunt de la taula, però el que és cert és que en aquests moments això és així.

Per tant, el canvi del 2.0 —i aquest és el missatge que intento explicar— no és tant un canvi d'eina —al cap i a la fi Internet ja fa més de quaranta anys que existeix—, sinó un canvi d'ús. És un canvi en la manera de fer, en la mentalitat, i això sempre costa tant!

Les noves tecnologies han de permetre que els representants polítics puguem difondre millor el fem. Hem d'intentar fer-nos més presents entre els que ens han escollit. Ara que

està tant de moda la paraula *proximitat*, les noves tecnologies poden ser una bona eina per ser més propers.

* * *

I encara una altra reflexió que és important fer-la justament en aquests moments, després de les enquestes del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) i tot allò que hem sentit aquests dies del desastre de la política. Els polítics, que som molts en aquest país, no ho oblidem, no som només els diputats o els que són al Govern. En aquest país hi ha milers de persones que fan política, gent que fa política en l'àmbit municipal, per exemple, que són la gran base, gent que fa molts sacrificis.

Els polítics no som ni herois ni déus. Som persones normals i corrents, però tampoc som els dolents de la pel·lícula per definició. I no sé si ens hi estem convertint o ens hi estan convertint, és igual, però no som els dolents de la pel·lícula per definició.

Som persones que pensem, que sentim, que treballem, que ens emocionem, tenim disgustos, ens agraden coses, tenim gustos, fins i tot, i coses que ens agrada compartir. I és absolutament indispensable que siguem capaços d'humanitzar la política, de presentar-la des d'un altre vessant absolutament diferent de l'estereotip que tenim ara damunt la taula. Perquè la gran majoria, la immensa majoria de polítics, de persones que es dediquen a la política és així, amb els seus encerts i els seus errors, però és així. I les eines 2.0 poden ajudar, efectivament —si se'n fa un bon ús—, a humanitzar la política.

Perquè la política 2.0 propicia no tan sols el seguiment de la política —que això ho hem fet normalment o ho hem fet històricament pels mitjans clàssics—, sinó que propicia —i aquesta és la diferència, la novetat i on ens hem d'aferrar— el diàleg, propicia el debat, propicia la tan famosa participació ciutadana, que fa dècades que en parlem, però que potser ara es comença a concretar en alguna cosa tangible.

Jo crec que la política 2.0, al final, ens condueix a una democràcia més directa, a una major participació política de la ciutadania, i a superar aquell estadi en què no tan sols escollim els nostres representants, sinó que, a més, avaluem, dialoguem, debatem i, a més, ho fem amb altres ciutadans. I també aconseguim, amb aquest debat i aquesta participació, condicionar, influir i fins i tot canviar determinades coses. És això.

Per tant, queda clar que la xarxa ofereix moltes oportunitats a la militància —militància de les causes més diverses i més nobles—, a l'activisme, al dinamisme social, al dinamisme econòmic, al dinamisme associatiu, cultural, etc. Ara bé, aquesta nova dinàmica participativa i de debat entre polítics i ciutadans requereix també —i potser és antipàtic el que diré— una ciutadania més responsable. I amb això no vull dir que els ciutadans no siguin responsables, per descomptat que ho són, però sí que han d'implicar-se més en el funcionament de la democràcia.

Nosaltres, els polítics, hem de fer aquest esforç, hem de provocar aquest canvi de mentalitat. Sé que no és fàcil, he posat l'exemple de la llei electoral i faig autocrítica, que quedi clar, però hem d'intentar-ho a totes, i al màxim, perquè per molt que fem, si després això no va acompanyat del procés que ha de fer també la ciutadania, al final no servirà de res. Per tant, hi ha d'haver implicació i participació, i hi ha d'haver crítica —crítica constructiva, que és la bona. Hi ha d'haver aquella correspondència entre la reclamació dels drets i

l'exercici els deures. I això, perquè funcioni una societat, per trobar aquell punt d'equilibri necessari perquè funcionin les coses, avui és indispensable. I perquè funcioni la democràcia i aquest element de participació, també.

Per tant, la vitalitat, la bona salut de la democràcia no depèn només dels representants polítics. Que els polítics la poden malbaratar? I tant! Però tinguem clar que no depèn només dels representants polítics, depèn de tothom, depèn de tots plegats.

Entre altres coses, perquè, quan participa, la ciutadania s'informa més, està molt més al damunt del dia a dia polític i això acaba enfortint el sistema democràtic, el fa menys vulnerable, fins i tot jo crec que el pot arribar a fer més eficient, segons com. Però tot això ha d'arribar.

* * *

Deixeu-me acabar amb una cita de l'escriptor Sebastià Alzamora, que escriu cada dia al diari *Avui*. Hauria pogut agafar un article del Toni Soler, molt similar i amb una reflexió pràcticament idèntica, que sortia diumenge a *La Vanguardia*, però l'Alzamora era molt més directe.

Era un article que es titulava «Polítics i ciutadans», un article que analitzava la insatisfacció dels ciutadans amb relació als polítics, els papers que tenien els polítics i els papers que tenien els ciutadans. I criticava precisament això, l'estretor de mires, els tacticismes, que moltes vegades són tacticismes barats, que sovint impregnen la política, i per tant expressava aquesta sensació que la desafecció existeix, que la distància, que les coses no van bé per culpa d'actituds que prenem i que fem els polítics.

Però també criticava una altra cosa, que era la manca de coresponsabilitat dels ciutadans. Deia Alzamora: «En una democràcia, tan fonamental és la qualitat dels dirigents com de la mateixa ciutadania, i per aquí tampoc estem per tirar coets. Segons el darrer estudi del CEO, un 37,4% dels enquestats desconeix quins partits formen l'actual govern de la Generalitat i només un 22,4% és capaç de citar les sis formacions que tenen representació al Parlament. D'això se'n diu *menfotisme terminal* i, em torna a saber greu, però no és responsabilitat de cap polític, sinó de cadascun de nosaltres.»

Per tant, tots tenim responsabilitats en aquest joc —nosaltres els que més, per descomptat—, i si no les complim se'ns han d'exigir. Però el que vull dir és que la societat no funcionarà si no ens impliquem tots plegats en aquesta gran història que és la democràcia.

Afegeixo al meu discurs una idea més, per acabar. Saber utilitzar les eines 2.0 ha de ser per a tothom —per als polítics en particular, però per a tothom— un exercici de responsabilitat a favor del bé comú. Per tant, hem de ser capaços de pensar menys en el guany personal i pensar molt més en el guany col·lectiu.

Aquesta és la meua modesta i humil manera de concebre la nova política, la política 2.0. Moltes gràcies.

Inauguració de la jornada del Cercle d'Estudis Sobiranistes «Catalunya, estat independent a Europa? Les perspectives d'ampliació interna a la Unió Europea»

Barcelona, 19 de febrer de 2010

Molt bon dia, *good morning, egun on*. A Catalunya es discuteix força, és un exercici que fem sovint. Però una cosa és discutir i una altra cosa és debatre, i jo, personalment, de vegades trobo a faltar aquest debat més serè i més rigorós, que és el que permet mirar a mitjà i a llarg termini, enriquir i reforçar les propostes que són, o que han de ser, propostes de país. En els temps que vivim es defensen i s'ataquen idees, voluntats, gestos, posicions... Però aquests atacs sovint no van acompanyats del veritable diàleg sobre els arguments i sobre la lletra petita dels plantejaments. En tenim molts exemples, exemples importants i recents. El mateix debat sobre la llei electoral, o fins i tot sobre la mateixa crisi econòmica que patim, requeriria molt més aquesta visió de país llarga, fer un debat més rigorós, més serè, amb la mirada posada més enllà de la immediatesa.

Per tant, els agraeixo la possibilitat d'obrir aquesta jornada, sobre un aspecte concret d'un projecte polític, amb voluntat d'abordar-lo sobre el terreny de les possibilitats jurídiques i les possibilitats tècniques. És a dir, amb rigor.

El projecte de fons que inspira aquesta jornada és el de la independència de Catalunya, un projecte polític, un projecte de país, que comparteixen molts catalans, d'altres no, que ve de lluny i que els darrers anys guanya força en la nostra societat, com una alternativa més al marc de relacions amb l'Estat espanyol.

Aquesta presència creixent de la idea de la independència de Catalunya ha tingut una traducció evident en l'àmbit de la representació política a les institucions. No és una opció majoritària a les institucions públiques, però ha esdevingut visible, s'ha descriminalitzat, i ha situat en el centre de l'opinió pública i del debat polític molts dels seus plantejaments i moltes de les seves reivindicacions històriques.

Per tant, el que fa uns anys era una opció política que s'amagava, que com a molt era marginal, si no utòpica, ara comença a ser una possibilitat real. I això ha tingut conseqüències quant al pensament polític, quant al marc teòric que defineix el projecte.

Fins fa poc, el centre del debat sobre la qüestió de la independència eren les seves raons, la preocupació era explicar el «perquè». Era allò que ens havíem de justificar i a més tractar de convèncer. Avui l'independentisme, com a projecte polític a Catalunya, ha crescut i ha obert una nova etapa. Al «perquè» s'hi ha afegit el «com». Com aconseguir fer-ne una realitat, i com gestionar aquesta possible realitat, com construir l'Estat propi a l'Europa del segle XXI.

Pel que fa a aquest «com», com hi arribem, fa temps que s'han posat sobre la taula algunes línies estratègiques, rumb a seguir, de vegades contradictoris, però també és veritat que no s'ha entrat gaire en la lletra petita. Dit d'una altra manera: s'han traçat grans camins sobre el mapa, però aquests camins s'han de detallar, s'hi ha de veure la topografia, s'ha de saber quins instruments caldrà fer servir en cada moment per convertir aquest traçat, el traçat d'aquest projecte polític, en una realitat.

Són diverses les iniciatives que han sorgit en aquest sentit, indicatives d'aquesta nova etapa en què es troba el sobiranisme com a projecte de país. I aquí voldria agrair públicament les aportacions valuoses que ha fet des del 2007 el Cercle d'Estudis Sobiranistes. I aquesta jornada d'avui, evidentment, n'és un bon exemple: rigor, bona feina, informes detallats sobre la taula, com el que presentarà tot seguit avui aquí el doctor Antoni Abad, i, sobretot, a l'hora del debat, fer-lo sense por i amb perspectiva plural i qualitat. Penso que només veient la llista de participants queda clar el valor d'aquesta contribució al debat polític del nostre país. Tot plegat, posant sobre la taula una qüestió que és fonamental, que és la de la Unió Europea, centrant-la no en abstracte, sinó en «les perspectives d'ampliació interna de la Unió Europea», és a dir, en el marc real.

Europa és el gran terreny de joc de la Catalunya del segle XXI, i en cap cas no ens podem plantejar seriosament tenir un estat propi sense tenir clara aquesta qüestió cabdal. Per això mateix, i perquè el debat sobre qualsevol projecte polític que es plantegi a Catalunya s'ha de fer des del rigor dels arguments, i no solament des dels sentiments i els prejudicis, calen exercicis com el que avui es farà aquí. No es poden acceptar profecies interessades sobre el que passaria o el que passarà, sinó que cal posar sobre la taula el context, jurídic i polític, en què ens trobem i les alternatives concretes, jurídiques i polítiques, que es poden plantejar.

Catalunya ha de debatre amb rigor, amb detall, els projectes de país que viuen al seu interior. I per fer-ho, ha de conèixer les possibilitats reals que planteja el context, no només estatal, sinó també europeu. No es pot despatxar la qüestió, cosa que també s'ha fet sovint històricament, amb allò de «no ens ho deixaran fer mai». Tampoc s'ha d'ignorar la realitat. Cal conèixer els detalls i les opcions.

I hi insisteixo: aquesta jornada, precisament, respon a això. Les aportacions que s'hi fan no són solament per fer reflexionar els qui defensen la sobirania, i aquí és on hi ha el valor real, sinó que són per fer reflexionar el conjunt del país, que és el que reclamo de manera insistent.

Perquè el debat sobre els projectes de país ens interessa a tots, i ens interessa per una qüestió de qualitat de la democràcia. Ens interessa com una societat que ha de ser participativa i que s'ha de voler implicar en el bé comú. Es comparteixin o no es comparteixin les tesis de fons, aquest és un debat necessari, és un exercici de política amb majúscules. I aquest exercici és el que reivindico, amb tota la contundència, com a president del Parlament. Al segle XXI, o som capaços de fer la política d'una altra manera o acabarem no fent res.

Per tant, permetin-me que acabi les meves paraules agraint a tots els ponents la seva participació, les seves aportacions, les seves reflexions. I també felicitant Horitzó Europa i la fundació Cercle d'Estudis Sobiranistes, tot agraint-los l'organització d'aquesta jornada i la tasca que més enllà d'aquesta jornada porten a terme.

Només em resta dir-los que facin molt bona feina, i sobretot desitjar que amb les aportacions a la reflexió sobre aquest horitzó que molts somiem, i que veiem que realment és possible, a partir d'avui tinguem encara més arguments, arguments seriosos, rigorosos, per fer millor la nostra feina.

Moltes gràcies i molt bona jornada.

Cloenda de la X Assemblea de Delegats d'Unió de Pagesos de Catalunya

Olot, 7 de març de 2010

La funció institucional de president del Parlament em porta contínuament a parlar en actes arreu del territori. I per la naturalesa del càrrec, tot i que pugui transmetre alguna idea política de fons, intento especialment fer el que en podríem dir *pedagogia política* i aportar una perspectiva de país més enllà del context particular en què cada col·lectiu, cada institució, cada entitat, té plantejats els seus reptes.

No sempre s'entén, aquesta funció. Però la política no pot viure només de la immediatesa. No podem estar sempre instal·lats en la rèplica-contrarèplica-contracotrarepública. Cal mirada llarga i de país.

Així, aquests anys he fet molta referència a la globalització; al fet que el terreny de joc de la política i les empreses ja no és solament Catalunya, o Espanya, sinó la Unió Europea i el món sencer; a la necessitat d'assolir més autogovern precisament per defensar els interessos dels catalans en aquest nou escenari. I aquest darrer any he fet molta referència sobretot a les crisis, amb perspectiva global, assenyalant-ne no solament els efectes, sinó les arrels, perquè no ens podem limitar a posar pedaços als problemes. Calen grans canvis de fons, o, utilitzant l'expressió de moda, canvis estructurals.

Avui, aquí, davant els delegats d'Unió de Pagesos, les meves paraules no poden ser les mateixes, perquè poca gent en aquest país sap millor que vostès el que signifiquen la globalització, la incidència de les institucions comunitàries en les nostres realitats o la necessitat que Catalunya assoleixi el major poder polític possible per defensar els interessos específics del país.

I ningú millor que vostès pot entendre les arrels de les crisis que vivim. Crisis en plural, que afecten l'esfera pública i la privada, algunes de pròpies i d'altres de globals. Totes amb un generador comú: l'afany de guanys immediats, d'especular per guanyar el màxim amb el menor esforç i el menor temps possibles.

La crisi financera, la immobiliària, la política, que també vivim, o la de preus al seu sector parteixen d'aquest lloc comú, de la imposició d'uns valors d'immediatesa i rendiment a curt termini. Aquesta onada de valors que ha impregnat tot el món desenvolupat focalitza l'atenció en els costos i ignora el que hi ha al darrere, i no recompensa amb justícia ni el treball de base de la creació dels productes ni l'esforç per oferir qualitat. I no parlo solament dels aliments. Si hi pensem, són molts, els àmbits en què ha succeït el mateix.

Per aquest motiu, arreu demano recuperar la visió a mitjà i llarg termini a l'hora de valorar i prendre decisions, demano pensar en clau de futur i amb sentit col·lectiu, estratègic, de país, perquè si no ho fem així anirem sortint dels problemes creant-ne de més grans.

Crec que en pocs llocs seran més òbvies aquestes paraules, aquesta idea. Si algú sap prou bé la importància de posar l'ànima en la feina i de pensar a mitjà i llarg termini és qui treballa la terra, és la pagesia.

En aquest punt acostumo a reconèixer que els discursos d'un president de parlament no canvien aquesta realitat dels valors, aquesta dinàmica del nostre temps, però crec que és important reivindicar exemples, oferir referents a la nostra societat, exemples de valors positius, col·lectius, amb sentit de país, amb sentit de futur, de treball constant, d'esforç.

Avui, aquí, no se m'ocorre cap referent millor que el que tinc davant. La Catalunya del segle XXI necessita recuperar la visió i els valors que defineixen la pagesia. La Catalunya del segle XXI ha de ser moderna, innovadora, inquieta, i també pagesa.

Això, fora d'aquí, potser sorprendrà algú. Per molta gent, a les ciutats, *pagès* és sinònim d'antiquat, els fa pensar en gent aferrada al passat, que no viu en les realitats del segle XXI. Els ignorants són els que encara pensen així. La pagesia catalana del segle XXI no solament demostra una gran capacitat d'innovació i d'adaptació als canvis del nostre temps, sinó que, hi insisteixo, encarna molts dels valors que han fet de Catalunya un país capdavanter en molts aspectes, valors que han construït la nostra identitat i que el conjunt de la societat catalana necessita recuperar, perquè ens cal esperit treballador, d'esforç. Hem de ser conscients que per aconseguir els fruits que volem cal constància i anar pas a pas, ja que tot té el seu moment, el seu procés, i les dreceres poden acabar perjudicant la qualitat del que fem.

I, precisament, la qualitat és, ara més que mai, un factor essencial. El valor afegit del que produïm, la identitat del que fem, en tots els àmbits, és la clau de les respostes a les crisis. Avui, en el món global, en què les distàncies són un obstacle menor, els països desenvolupats, i nosaltres ho som, no poden competir en preus en cap sector, amb cap producte, amb els països en desenvolupament. Estem obligats a garantir qualitat, a oferir un valor afegit en el que fem, i a aconseguir que aquesta qualitat, aquest valor afegit, la identitat del que oferim, es reconegui i es valori. Dins i fora del país.

No és un camí fàcil en un context en què els costos i l'eficiència dominen el comportament de les societats. Però si mirem les coses amb perspectiva i mirada llarga, no en queda cap altre. En el cas de la pagesia tenim a favor que aquesta qualitat, aquest valor afegit de la identitat dels productes, hi és. Ens falta saber-ho aprofitar més.

El paper de les administracions, precisament, ha de ser aclarir, aplanar, aquest camí en els diferents sectors productius, especialment els de caràcter estratègic. Les administracions han d'ajudar més la pagesia. Potser no cal, ni es pot, intervenir directament en els mercats, però és evident que les administracions tenen la possibilitat, i l'obligació, d'incidir-hi, perquè mai no es dona el que els economistes en diuen *condicions de mercat perfecte*. Sempre hi ha desajustos, situacions d'abús o de domini, manca de transparència, informació incompleta, i les administracions sempre hi tenen un paper determinant. Actuant sobre les càrregues impositives, subvencionant, fixant normes, controlant amb més o menys rigor, desenvolupant polítiques públiques, tots els governs del món incideixen sobre la producció i el consum.

N'és un exemple la famosa bombolla immobiliària. Molta gent hi guanyava. Tothom que hi ha participat n'és en part responsable. I els successius governs de l'Estat, mantenint incentius fiscals, van tenir un paper decisiu a l'hora d'orientar el comportament de la ciutadania, d'afavorir i no frenar la deriva especulativa del mercat immobiliari.

D'acord amb el seu poder, amb les seves competències, els governs encara hi poden fer molt, tot i que no intervinguin directament en el mercat. No val la idea que no es pot fer res contra les lleis de l'oferta i la demanda.

És lògic, doncs, que la pagesia reclami a les administracions mesures per millorar la seva posició en el mercat. La ponència d'aquesta assemblea, amb relació a la política agrària i la comercialització, n'és un exemple positiu que cal destacar, perquè està ben treballada, perquè està feta amb rigor. És un exemple de la bona feina d'Unió de Pagesos.

Compte: no dic que les administracions hagin d'assumir al cent per cent els plantejaments i les propostes d'Unió de Pagesos, ni tan sols que ho puguin fer, ni que convingui fer-ho. Però els han de tenir en compte, els han de llegir en clau positiva, i cal que hi donin respostes.

Catalunya, a més de recuperar els valors de la pagesia, ha de vetllar per la pagesia. No solament perquè la seva aportació és indispensable en termes d'equilibri i conservació del territori, sinó perquè es tracta d'un sector estratègic de futur fonamental.

En aquest món obsessionat pel present convé recordar que les Nacions Unides, mitjançant l'Organització per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO), ens adverteixen d'una crisi alimentària global durant les properes dècades. Al costat de l'energia i l'aigua, l'alimentació se situa com un dels principals elements estratègics del món global els propers anys. No ens podem permetre el luxe de donar l'esquena a aquesta previsió. No podem abandonar el sector a un lliure mercat ple d'imperficcions i desequilibris. En matèria d'alimentació no ens podem resignar a una total dependència de l'exterior davant l'amenaça que el context global del sector pateixi una tempesta com la que han patit ara els sectors financers.

En conseqüència, la pagesia catalana és un actor social cridat a tenir un paper ja no important, sinó fonamental, en la Catalunya del futur, un futur que demana actuar en el present, o no hi arribarem bé.

* * *

Parlant de present, permetin-me una altra reflexió. La pagesia acostuma a ser notícia quan protesta. I llavors sembla que tot —el present, les perspectives de futur, les relacions amb les administracions, tot— sigui un absolut desastre. I el desànim, el pessimisme, no és bo ni per generar vocacions i complicitats ni per construir un futur millor. La pagesia mereix que també es posi l'accent en les moltes coses que fa bé, en notícies positives. Per exemple, les dades de creixement del sector de l'alimentació ecològica, el fet que es multipliquin les «bones pràctiques» del sector o les solucions innovadores que dia a dia apareixen a la pagesia catalana.

També cal que es reconeguin les mesures de govern que sí que funcionen, o el mateix Observatori Agroalimentari de Preus. I iniciatives parlamentàries impulsades per la pagesia que arriben a bon terme, com el retorn del sobrecàrrec dels impostos sobre el gasoil, que es va votar al desembre al Parlament, o la sanció i indemnització per contaminacions transgèniques de cultius convencionals i ecològics, que diversos grups catalans van portar al Congrés.

És lògic destacar els problemes, però no podem oblidar, i cal assenyalar-ho també, el que es fa bé. En aquest sentit vull aprofitar l'avinentsa per reconèixer la bona feina que porta a terme Unió de Pagesos com a sindicat representatiu del sector assumint la seva responsabilitat a l'hora de fer propostes i treballar per la pagesia catalana i pel conjunt del país.

També amb relació al Parlament. Fa sis anys vaig ser convidat al Congrés de Tortosa, i recordo que els vaig encoratjar a participar, a ser exigents amb els representants del poble al poder legislatiu, a implicar-se en l'activitat del poder legislatiu. Puc donar fe que així ho fan. Com ha de ser, ja que, tot i que no totes les seves reivindicacions es corresponen amb competències que pot exercir el Parlament, en tot cas volem que el que hi fem tingui una incidència directa en la seva activitat.

Uns quants exemples. Aquesta legislatura s'han aprovat lleis com la de contractes de conreu o la de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, una llei aprovada per unanimitat que posava al dia la de l'any 1985.

Tenim tramitant-se pel procediment d'urgència —el 24 de febrer se'n va constituir la ponència— el Projecte de llei del Codi de consum, amb l'objectiu d'incrementar la capacitat de la Generalitat de dur a terme la seva tasca supervisora i, per tant, les seves potestats sancionadores i de disciplina de mercat. La seva relació amb algunes de les demandes d'Unió de Pagesos és evident.

Continuant amb els exemples, representants d'Unió de Pagesos han comparegut a la cambra per altres projectes de llei, com el de prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures i edificis o el de prevenció i control ambiental de les activitats.

També va arribar a la cambra la iniciativa legislativa popular per la prohibició del cultiu de productes agrícoles modificats genèticament, tot i que fou rebutjada en el debat de totalitat per la majoria de grups parlamentaris.

També hi ha referències al sector en les resolucions del darrer ple extraordinari sobre la crisi econòmica, com la que demana «emprendre estratègies per pal·liar la reducció dels preus percebuts pels productors agropecuaris, per gestionar-ne les circumstàncies econòmiques i socials, a fi de minimitzar-ne els efectes, i per impulsar la producció d'energies renovables dirigides a les explotacions agrícoles i ramaderes».

Però, sens dubte, el millor exemple de la implicació d'Unió de Pagesos en la política parlamentària catalana s'esdevindrà properament amb el reclamat ple monogràfic sobre la situació del món agrari. Tot i que no ho puc confirmar, la Junta de Portaveus treballa perquè es faci a mitjan abril, després de Setmana Santa, opció que compta amb l'acceptació del conseller. Aquest ple específic sobre la situació del món agrari fou una de les vint-i-tres mesures en matèria d'alimentació i acció rural que el Parlament va aprovar com a resolució arran del debat de política general del 30 i el 31 de setembre. I no es pot obviar que és fruit de la reivindicació ferma i constant d'Unió de Pagesos, que entre juny i novembre va aconseguir el suport de 264 ajuntaments, 15 consells comarcals, la Diputació de Girona i alguns partits polítics. També, també van passar pel meu despatx. Una tasca de mobilització institucional exemplar. Restava concretar encara la data d'aquest ple, però estic convençut que es farà. Dificilment cap grup parlamentari podria justificar l'incompliment del compromís de dur-lo a terme.

Però, atenció, cal vetllar perquè aquest ple no esdevingui una simple eina de confrontació entre grups, entre Govern i oposició; cal vetllar perquè el debat no es malbarati amb discussions sobre errors comesos en una etapa o l'altra del Govern de la Generalitat. El que la pagesia catalana i el conjunt de Catalunya necessiten és que tots els grups abordin aquest

debat amb sentit constructiu i el centrin en propostes i solucions, en mesures a curt, mitjà i llarg termini per donar resposta a les necessitats que planteja el món agrícola català en aquest moment, i que ho facin pensant també en el futur, és a dir, que s'hi faci política de país, política amb majúscules, i no es redueixi un ple cabdal per a la pagesia catalana a un capítol més de política partidista. No ha de servir per tirar-se els plats pel cap, sinó per trobar respostes. La pilota la tenim a la teulada del Parlament. Els grups polítics catalans han de demostrar la seva capacitat i voluntat de treballar pel país. Els encoratjo, doncs, a seguir pressionant els representants del poble al Parlament, a exigir-los el millor d'ells.

Estic fermament convençut que la pagesia catalana i el conjunt de Catalunya tenen un gran futur per endavant. Malgrat tot.

Gràcies, doncs, per la seva feina, per la seva contribució activa al país, i gràcies també per haver-me convidat a cloure aquesta Desena Assemblea de Delegats d'Unió de Pagesos de Catalunya. Els puc ben assegurar que per a mi és un gran honor, pel respecte que s'han guanyat al llarg dels anys i perquè vostès són una clara mostra de la Catalunya real.

Moltes gràcies.

Commemoració del Dia Internacional del Poble Gitano

Palau del Parlament, 8 d'abril de 2010

Aquesta casa és també casa seva, perquè el poble gitano és una part important de Catalunya. Ha deixat la seva empremta en el que ara som com a país, i estic convençut que, des de la seva pròpia identitat, el poble gitano continuarà aportant la seva vitalitat per ajudar a fer de la Catalunya del segle XXI una terra plural de llibertat, de justícia social, de progrés.

Les commemoracions, com aquesta d'avui, serveixen per fer una ullada al passat, serveixen per valorar el punt on som i per mirar endavant a fi d'intentar projectar un futur millor. Ja s'ha dit, però vull remarcar que fa set anys que fem aquesta celebració de manera institucional aquí al Parlament, i per tant jo penso que hem consolidat en el calendari anual del Parlament la celebració del Dia Internacional del Poble Gitano, i això, per a aquesta casa, és una bona notícia.

La ullada al passat, en aquest cas, ens porta a recordar la difícil història del poble gitano. També difícil a casa nostra. Sempre diem que aquesta és una terra d'acollida, però el poble romaní, des que va arribar, al segle XV, fins fa ben pocs anys ha estat repetidament perseguit, tractat amb recel, marginat, com a tants altres indrets, cosa que ha creat un pòsit de desconfiança en les nostres societats cap a la figura dels gitanos. Lleis i decrets promulgats per reis, governadors, dictadors en van intentar eliminar la identitat, en van intentar esborrar la llengua. Se'ls va intentar expulsar o assimilar. Fins i tot, durant el franquisme se'n van criminalitzar la identitat i la llengua. I, tanmateix, no van aconseguir vèncer la voluntat del seu poble de ser, d'existir, de viure amb la seva pròpia identitat, de viure amb la seva pròpia cultura.

La nació catalana ha patit alguna d'aquestes experiències, segurament amb alguns punts d'intensitat diferents, però també s'ha intentat fer-nos renunciar al que som, a la nostra llengua, a la nostra identitat. I tampoc no se n'han sortit.

En aquest sentit, la història ha escrit un lligam entre el poble gitano i Catalunya. Potser per això, quan fa uns dies vaig llegir un article sobre l'Oncle Àngel, patriarca gitano de Lleida del segle passat, no em va sorprendre conèixer-ne la devoció pel president Macià, ni tampoc em va sorprendre que fos empresonat per lluir una senyera després de la Guerra Civil, en un moment extraordinàriament difícil. Perquè a tots els catalans ens uneix aquesta voluntat de ser lliures, de viure com el que som.

És des d'aquesta voluntat de llibertat, és des d'aquesta pròpia identitat, que el projecte de Catalunya, com a país de llibertat i de progrés, és un projecte comú, un projecte de què tots i totes formem part. Això fa de Catalunya un projecte plural. I en aquesta pluralitat és evident que Catalunya és gitana. Ho és per la via d'una parla que ha incorporat paraules

com *xaval*, *llumí*, *dinyar*, *halar*, *potra*, *cangueli* o *paio*; ho és per una cultura musical que no pot ignorar —al contrari, ha de remarcar amb orgull— la força de la rumba; ho és per una presència humana fonamental per entendre, per exemple, el que han estat i el que són a la capital de Catalunya els barris de Gràcia, del Poble Sec o d'Hostafrancs; ho és per una qüestió que comentàvem just abans d'entrar en aquest acte, per la mateixa venda ambulants, situació en aquests moments delicada per a tots vostès, en som conscients. Són només alguns exemples, alguns exemples per deixar palès que no es pot entendre Catalunya sense els gitanos, tot i que no sempre hagin estat valorats i apreciats com es mereixen ni se n'hagi reconegut la contribució com a catalans.

Aquesta setmana he rellegit unes paraules de fa pocs anys del desaparegut Francesc Ferrer i Gironès, historiador i polític amb qui vam compartir escó durant una colla d'anys en aquest Parlament. Ferrer i Gironès, després de participar en unes jornades sobre el poble gitano a Catalunya, va escriure un article interessant, que el recomano, on acabava dient, amb relació al futur de Catalunya: «Tant de bo que la integració social dels nouvinguts sigui com la que han fet els gitanos. Tindríem el futur assegurat.»

La Catalunya dels darrers anys per fi ha començat a fer justícia a la contribució dels gitanos al nostre país. A la igualtat legal arribada amb la democràcia, aquí s'hi ha afegit una intensa activitat associativa —avui en tenim una mostra excel·lent— i una implicació política del món gitano, que ha portat les seves justes reivindicacions, i encara les porta, a les institucions. I és així que el Parlament va començar a tramitar propostes vinculades a aquest món, va reconèixer la cultura gitana i els seus valors, va començar a celebrar aquest acte

de commemoració, com dèiem abans, que ha tingut continuïtat des del 2003, i el 2007 va aprovar la Declaració de reconeixement de la persecució i el genocidi del poble gitano, declaració feta amb tot l'orgull i amb tot l'honor per aquesta casa. I a iniciativa de diputats catalans el 2005 es va portar i aprovar al Congrés dels Diputats, a Madrid, una proposició no de llei de reconeixement precisament dels drets del poble gitano. I com cal fer en aquest segle XXI, en què l'escenari polític i social cada cop escapa més de les fronteres com les hem enteses fins ara, la qüestió ha arribat al Parlament Europeu, on una minoria de més de deu milions de persones, nació sense estat propi però present arreu del continent, comença, encara que sigui tímidament, a ser tinguda en compte. I és així, també, des de la implicació social i política, que el Govern va desenvolupar un Pla integral del poble gitano a Catalunya, que ja es troba en una segona fase, la del període 2009-2013.

Tot plegat, a escala catalana, a escala espanyola, a escala europea, una intensa activitat per aconseguir que la igualtat d'oportunitats no solament sigui llei. La igualtat d'oportunitats ha de ser sobretot una realitat, per aconseguir posar fi a recels i estigmes socials, per corregir injustícies, per eliminar obstacles que fins fa poc semblaven insuperables.

Deia al principi que en dies com aquest cal fer repàs del passat, del present i del futur. La feina que es fa, la voluntat que es demostra són la base d'aquest futur. Malgrat que continuen les dificultats —dificultats que a més s'incrementen per la crisi econòmica que tots plegats patim—, malgrat que hi hagi coses que no acaben de rutllar —en som conscients, i vostès n'han esmentat unes quantes—, malgrat que tot no acaba de ser com voldríem, aquest treball, aquesta voluntat són un indicador potent que assenyala que el poble romaní té al davant un futur amb un nou escenari d'oportunitats, que avança cap a un futur de progrés i de llibertats. I estic convençut, absolutament convençut, que el futur del conjunt de Catalunya, d'aquesta Catalunya de què tots som part, de què vostès són part essencial, també aprofitarà les oportunitats i avançarà en el terreny del progrés i les llibertats.

Sastipen thàj mestipen, opre romà. Salut i llibertat, endavant poble gitano.

Intervenció en la sessió commemorativa del 30è aniversari del restabliment del Parlament de Catalunya

Palau del Parlament, 25 d'abril de 2010

El 10 d'abril de 1980, Heribert Barrera, acabat d'escollir president d'aquesta institució, s'adreçava a la cambra amb aquestes paraules: «Garantir la llibertat i el benestar dels catalans, recuperar per a la nostra nació la sobirania perduda, espero i confio que aquest Parlament farà passos decisius vers aquest objectiu.»

Trenta anys després podem dir que el Parlament ha fet uns quants d'aquests passos decisius que demanava el president Barrera; passos importants en l'autogovern, decisius per a la cohesió i la convivència de la nostra nació.

Al llarg d'aquestes tres dècades, 623 persones —490 homes, 133 dones— han representat el poble de Catalunya com a diputades i diputats, cinc de les quals m'han precedit en la presidència del Parlament. Permetin-me que saludi avui especialment Heribert Barrera i Joan Rigol, que ens acompanyen, així com els familiars de Miquel Coll i Alentorn, Joaquim Xicoy i Joan Reventós. Aquest Parlament també ha escollit tres presidents de la Generalitat; ha celebrat 658 plens, en els quals s'han aprovat 578 lleis, s'han fet més de dues mil interpellacions i més de dues mil set-cents preguntes al Govern; anem camí de les cinc mil resolucions i de les mil mocions; s'han celebrat vint-i-sis debats de política general i trenta-nou debats monogràfics —el quarantè arribarà d'aquí a poques setmanes.

Darrere de totes aquestes xifres el que hi ha són moltes hores i molta i bona feina dels representants electes del poble català i de les treballadores i treballadors al servei d'aquesta institució. El que hi ha és el fet d'haver desenvolupat un marc legislatiu que ha ajudat a construir l'Administració del Govern de Catalunya. El que hi ha és un poder legislatiu consolidat que contribueix dia a dia a fer del nostre un país millor.

El Parlament ha impulsat i controlat l'acció del Govern de la Generalitat, i per a la història quedarà que va elaborar i aprovar el 30 de setembre de 2005 un nou Estatut d'autonomia, modificat posteriorment per les Corts de l'Estat, però validat pel poble de Catalunya en referèndum; que ningú no ho obliidi: validat pel poble de Catalunya en referèndum.

El Parlament ha exercit amb rigor les seves funcions, i si mirem enrere, cap a la Catalunya del 1980, el balanç és, sens dubte, positiu. Ho és, tot i que el context de crisi actual pugui esbiaixar la percepció i que alguns esdeveniments recents puguin contaminar valoracions.

És evident que, de cara a una ciutadania que espera respostes als seus problemes, ens perjudiquen les limitacions del marc competencial de les institucions catalanes. Ja succeïa

en temps del Parlament de la República, aquell de què som hereus directes; ja succeïa també el 1980. Precisament per això hem de continuar treballant per augmentar i millorar l'exercici de l'autogovern, des del convenciment que és fonamental per defensar els interessos i el benestar de catalanes i catalans.

Insisteixo a remarcar la feina que ha portat a terme aquesta que és la primera institució de la Generalitat, la que s'escull de manera democràtica i directa per la ciutadania i de la qual neixen totes les altres.

El balanç és positiu, però això no ens ha de fer oblidar que arrosseguem deures pendents, com el de la llei electoral pròpia; ni tampoc que cal anar adaptant el Parlament a les noves exigències del segle XXI, i menys encara quan darrerament molta gent associa el terme *política* a desconfiança, descrèdit o desafecció.

Cal reivindicar el valor de la política. Cal ser conscients que en democràcia la política és un bé imprescindible per a la vida de les persones. La política és la gestió dels conflictes i de les diferents prioritats d'una societat; és la previsió dels reptes col·lectius; és l'impuls dels projectes de futur; és l'intent permanent de millorar el país. Cal que la ciutadania entengui que el que aquí fem i decidim té incidència en el dia a dia dels pobles, de les famílies, de les empreses, dels treballadors, de tothom. I cal que el Parlament estigui connectat de la manera més íntima possible a les realitats del país, que no es perdi en dinàmiques internes alienes als interessos del conjunt de la nostra nació.

En aquest sentit estic convençut que els propers anys es produiran molts canvis en la relació entre els membres del Parlament i la ciutadania, en els mecanismes de funcionament de la cambra; en definitiva, en l'exercici del parlamentarisme.

La nostra és una institució viva; ha de ser sòlida, ha de garantir rigor, però també ha d'adaptar-se i evolucionar per continuar sent útil, eficaç i eficient a la ciutadania i al país, com ho ha estat aquests trenta anys, període de pau, democràcia, benestar i avenç social i nacional sense precedents en la nostra història.

Cal seguir innovant i modernitzant l'exercici del poder legislatiu i continuar desplegant l'autogovern de Catalunya. I per això vull acabar amb unes altres paraules de fa trenta anys; les va pronunciar el president de la Mesa d'Edat, el diputat montblanquí Josep Maria Pobleu. Acabava de declarar constituït el Parlament de Catalunya, i en la primera intervenció en sessió plenària deia: «L'esperança d'obtenir per als nostres germans un demà millor ha de ser el nostre nord, a base d'un treball constant, com si cada dia comencéssim de nou.»

Trenta anys després, podem recordar tot el que ha fet aquest Parlament, el que ha progressat el nostre país, però sobretot ens cal mantenir viu aquell pensament de Josep Maria Pobleu: ens cal treballar per a Catalunya i els catalans de manera constant, amb tota la intensitat, perquè el futur de la nostra nació, senyores diputades i senyors diputats, comença de nou cada dia.

Acte de celebració del 10è aniversari de la supressió del servei militar obligatori i del 25è aniversari de Moviment per la Pau

Palau del Parlament, 14 de maig de 2010

Aquest Parlament avui s'honora d'acollir un acte emblemàtic, que és l'acte de celebració del desè aniversari de la supressió del servei militar obligatori i del vint-i-cinquè aniversari de Moviment per la Pau.

Que el Parlament participi en els actes que al llarg d'aquesta setmana organitzen el Buró Europeu per l'Objecció de Consciència (BEOC), el Moviment per la Pau i altres entitats per commemorar aquest doble aniversari té certa càrrega significativa. Perquè els orígens d'aquesta institució se situen en el moviment i les assemblees de pau i treva del segle XI. Perquè aquest Palau va ser construït com a espai d'armes de la Ciutadella, fortalesa represora contra Barcelona, arran de la desfeta del 1714, i amb la recuperació de les institucions, al segle XX, el president Macià hi va situar la seu del Parlament, i ho va fer amb tota la intenció, va convertir aquell antic espai d'armes en l'espai de la paraula, va convertir el símbol de la repressió en el símbol del diàleg, del pacte i de la democràcia. És significatiu també perquè la nostra cambra ha demostrat repetidament el seu compromís amb la pau, amb declaracions, resolucions, i fins i tot aprovant lleis com la del foment de la pau, el 2003 o la de creació de l'Institut Català Internacional per la Pau, el 2007.

I sobretot, perquè aquesta és la casa del poble català, i els fets que avui commemorem van sorgir del poble, de la voluntat i l'energia de persones valentes, d'una societat civil que amb la seva tenacitat va generar tot un moviment social, un moviment social i cívic que va veure com els seus representants polítics recollien el repte i feien realitat la supressió del servei militar obligatori.

Encara hi un altre exemple, que és especialment significatiu. L'any 1931 es va redactar l'Estatut d'autonomia, l'Estatut de Núria. L'Estatut de Núria va ser aprovat pel poble de Catalunya, i deia en el preàmbul, ho cito textualment: «El poble de Catalunya, no com una aspiració exclusiva, sinó com una redempció de tots els pobles d'Espanya, voldria que la joventut fos alliberada de l'esclavatge del servei militar.»

I afegia que «entre els pobles més lliures del món, cada dia augmenten els que han sabut conjuminar la defensa de la pàtria per tots llurs fills, en temps de guerra, amb l'organització d'un exèrcit voluntari que no sigui fàcil instrument de tirania envers la pau».

I encara més: «Ni el nostre cor ni el nostre pensament estan embrollats per cap aspiració imperialista, ni estem sota l'amenaça de cap enemic secular. Prohibim, doncs, i condemnem, en la nostra Constitució, les guerres ofensives.»

Aquell preàmbul va desaparèixer, ves per on, en les retallades que el nostre Estatut, aquell, va patir a les Corts Generals. Parlo sempre de l'Estatut del 1932. I amb el preàmbul van desaparèixer les referències en contra de la guerra i a favor de posar fi al servei militar obligatori.

En qualsevol cas, aquell esperit, aquella idea es va mantenir viva a la nostra societat. Es poden retallar estatuts, però no es poden retallar principis, ni es pot retallar el que som. I el nostre és un poble compromès amb la pau.

* * *

Dit això, permetin-me remarcar dues idees amb relació a la supressió del servei militar obligatori que avui commemorem.

La primera. Aquella fita és una demostració de la força política de la societat civil. És un exemple més de la capacitat de transformar els marcs estructurals en democràcia que pot arribar a tenir la societat civil. I és important recordar-ho perquè, de vegades, sembla que no som conscients d'aquesta capacitat d'impulsar canvis que té la ciutadania, que té la societat, i que està per sobre d'estructures i d'interessos establerts.

És la diferència entre participar activament i resignar-se de manera passiva, entre actuar com a clients del sistema o exercir la condició de ciutadans. Davant de situacions d'injustícia, davant de situacions de crisi, no s'hi val ni el desànim ni la resignació. Potser no serà fàcil ni senzill, però podem superar qualsevol obstacle si la ciutadania assumeix el seu potencial, si s'organitza i participa activament, si es compromet amb un objectiu just. Com es va fer precisament davant el servei militar obligatori.

De fet, Albert Einstein, que per cert va eludir el servei militar i a qui s'atribueix aquella frase: «Els pioners d'un món sense guerres són els joves que rebutgen complir els serveis militars», ja advertia que hi ha una força més poderosa que el vapor, l'electricitat o l'energia atòmica: la voluntat. Si hi ha voluntat, la ciutadania, la societat pot aconseguir qualsevol cosa.

La segona reflexió que volia remarcar és el necessari reconeixement de la implicació, la tenacitat i el compromís de totes les persones que van participar d'una manera o altra en aquell moviment. Crec que ara és just que expressem el reconeixement, des de la societat actual, a tota aquella gent.

Els joves d'ara haurien de ser conscients que si no són obligats a dedicar un any, pel cap baix, de la seva vida a preparar-se militarment per defensar la nació espanyola és gràcies a aquell moviment.

Des de diferents posicions, visions i estratègies, va ser molta la gent del nostre país que va arriscar el seu benestar —al principi, fins i tot la llibertat física, enfrontant-se a consells de guerra, com Pepe Beúnza, en plena dictadura—, joves que foren empresonats, i moltes persones que van dedicar tot el seu temps, tot el seu esforç, que van fer opció de vida per plantejar i desenvolupar alternatives per posar fi a aquella «condemna» forçosa.

En certa manera es tractava de canviar una forma de veure la realitat, de trencar la inèrcia d'una estructura de funcionament de la nostra societat. I ho van aconseguir, van aconseguir que arribés a l'agenda política dels partits amb representació, i fa deu anys es va suprimir la mili. I aquell fet bé val una commemoració solemne com la que avui acollim.

Aquell fet bé val una commemoració, i els seus protagonistes, els seus herois, un agraïment solemne del seu país.

* * *

Deixin-me acabar amb una qüestió..., mirin, a mi no m'agrada parlar, no parlo mai de mi, ni molt menys de la meva família, però el que em va passar ahir em fa l'efecte que justifica que avui faci una excepció i els expliqui l'anècdota.

Jo tinc un fill que té disset anys. Justament els anys que tenia jo quan em vaig haver de començar a plantejar si demanava la pròrroga, si havia de fer el servei militar o si havia de fer objecció de consciència. Per sort, al final em van donar un «inútil», que és l'«inútil» que m'ha fet més feliç de la meva vida, i no vaig fer el servei militar, però la qüestió no és aquesta.

Tot sopant, vaig preguntar al meu fill de disset anys, gairebé divuit: «Saps què és la mili?». I la seva resposta em va fer feliç, em va dir: «No.» I, francament, crec que està molt bé que no sàpiga què és la mili. Li ho vaig explicar, tanmateix. I li vaig explicar que justament quan jo tenia la seva edat, la mili era obligatòria, tot el que significava... Li vaig explicar que quan tenia la seva edat, justament als disset, divuit anys, hi havia un grup de joves a la Floresta, un barri de Tarragona, un barri obrer de Tarragona, l'Agustí, en Lluís, en Jaume, que eren objectors de consciència, que també havien anat a la presó, que, a més a més, doncs, feien tota una tasca social. Li vaig explicar justament que una entitat, que segurament alguns d'aquí també coneixen, que es diu Pax Christi va ser un primer nucli també de molts objectors de consciència, i que sobretot el que fa és formar persones.

A mi tota aquella època em va servir per descobrir, a més a més dels clàssics, de Gandhi i Luther King, per descobrir persones, per descobrir filòsofs, per descobrir teories com la que expressaven Lanza del Vasto o el mateix Xirinacs. I a mi em va servir per incorporar, a la meva ideologia, a la meva manera de pensar, la lluita per la pau com un element nuclear i indispensable.

Bé, poder explicar tot això al meu fill en un context d'un sopar tranquil i familiar va ser un regal que m'ha semblat oportú compartir amb tots vostès. Però sobretot aquella resposta innocent: «No. No sé què és.» Això també és una victòria.

Per acabar, els agraeixo la seva confiança, el fet d'haver pogut celebrar aquest acte aquí. Com he dit abans, crec que és de justícia reconèixer solemnement tota la feina que van fer. I acabo amb una darrera pregunta: davant el context de crisi que vivim, davant les retallades en àmbits socials que es plantegen, davant el risc que aquestes retallades posin en qüestió la qualitat de vida de moltes i moltes persones del nostre país, a ningú no se li acut que tres tancs i quatre avions són prescindibles absolutament i potser ens ajudarien a veure les coses d'una altra manera?

Algú em dirà: «No siguis demagog.» Tan demagog com aquells que somiaven que un dia no hi hauria servei militar obligatori. I avui no n'hi ha.

Moltes gràcies i felicitats per la feina feta.

Inauguració de la jornada de la Fundació Josep Irla i la Universitat Rovira i Virgili «La riquesa de la complexitat: l'organització territorial del Camp de Tarragona»

Tarragona, 15 de maig de 2010

Plantejaré unes quantes reflexions amb la intenció que serveixin per obrir debat.

La primera reflexió no té res a veure amb la qüestió territorial. Té a veure amb la manera de fer política i té a veure, sobretot, amb com s'han de fer les coses en un futur més o menys immediat.

Estem acostumats a fer política a partir de la confrontació, més que no pas a partir del diàleg. El que toca, el que manen els cànons és barallar-se, per definició. Si tu ets d'un color, diràs «blanc»; si jo sóc d'un altre color, diré «negre», i la nostra incapacitat per posar-nos d'acord entre el blanc i el negre, de trobar el terme adequat —hi ha una gamma de colors immensa— és el que acaba sent la política, aquesta incapacitat. I això genera frustració, genera distància i fa que no es resolguin les coses.

Jo crec que la política, justament, ha de ser el contrari. La política s'ha de basar, en primera instància, en la capacitat de diàleg, en la capacitat de trobar acords, en la capacitat de raonar, i perquè això sigui possible no hem de tenir cap mania a reconèixer que ens cal estudiar més, que ens cal aprendre coses, que ens cal compartir coneixement. La política del segle XXI només es podrà fer des d'aquest concepte: o compartim coneixement i som capaços de seure en una taula a parlar, a dialogar, a trobar solucions als problemes, o la política la faran uns altres.

Per tant, des d'aquest punt de vista —per mi aquest és el concepte fonamental—, hem de ser capaços aquí, al territori, de començar a aplicar això.

La segona reflexió és que la política és l'art de gestionar i de resoldre els conflictes, segons que diuen. Segurament que en la qüestió de la divisió territorial aquí hem fet el contrari. En lloc de convertir-lo en un art de gestionar i resoldre conflictes, el que hem fet és un art del conflicte; és a dir, ens hem centrat en el conflicte estrictament, ens hem trobat còmodes en el conflicte i en el conflicte hem cavalcats, i hem anat fent amb el conflicte. I, és clar, com més aprofundeixes el conflicte, més greu esdevé i més difícil és de resoldre finalment. I aquesta és una dinàmica que s'ha de trencar absolutament.

La tercera reflexió és que en tota aquesta qüestió hi ha un passat, un present i un futur, és evident. El passat ha de servir, essencialment, per no tornar-nos a equivocar en allò que ens hem equivocat, i per tant per intentar resoldre les coses no tant des del retret, no tant des del «si tu has dit...» o «jo he fet...», sinó aprenent d'aquelles coses que no hem sabut fer prou

bé per no repetir els errors, entre altres coses perquè la qüestió que estem tractant és d'una transcendència fonamental per al territori, però sobretot per a les persones que hi viuen.

Per tant, és evident que hi ha hagut un seguit de decisions estratègiques que afecten el Camp de Tarragona que s'han pres des de la irracionalitat o s'han pres des d'altres paràmetres, i que no s'han pres a partir del diàleg, del raonament, d'intentar que les coses anessin d'una altra manera.

D'exemples n'hi ha dos mil, des de l'emplaçament de l'estació de l'AVE, passant per la connexió entre l'AVE i el port; la mateixa gènesi de la universitat, que és un dels tresors que tenim en aquest territori; algunes infraestructures..., fins i tot elements més fonamentals per a la vida de les persones, com és la distribució sanitària. Tot això s'ha fet a partir de paràmetres molt diferenciats, no s'ha seguit mai un mateix model.

Per tant, això són decisions estratègiques que en el passat no han ajudat. Jo crec que això i, d'alguna manera, les rivalitats de campanar que s'han anat accentuant i incrementant des de la irracionalitat ens han portat a la situació on som.

* * *

El present. Fixin-se en una cosa: no hi ha ni un retret al passat, més igual. Tothom ha fet el que havia de fer i ja està, ja està. El que importa no és el passat, en tot cas només importa per saber què no hem de repetir. El que importa és el futur i per gestionar bé el futur hem de situar-nos en el present. El present. Vivim un debat intens sobre aquesta qüestió.

I voldria fer dues reflexions també molt ràpides. La primera: que quedi clar, la divisió territorial d'aquest país no és la província. La província és el que se'ns ha imposat històricament al llarg de segles. La província és la divisió territorial de l'Espanya centralista, representada molts anys pel feixisme. I això políticament és així; pot agradar més o menys, però és així.

Catalunya ha tingut una altra divisió territorial. I Catalunya encara té un valor més gran: Catalunya és capaç d'adaptar-se als temps, ha de ser capaç d'adaptar-se als temps, i per tant tenir una divisió territorial flexible que li permeti donar les respostes adequades en cada moment. I aquest és un gran avantatge.

Quan el Govern de Catalunya fa una llei de vegueries pot agradar més o menys, pot estar més ben feta o menys, això no ho discutiré —suposo que el debat parlamentari hauria de servir per a això. El que sí que dic és que és un pas valent, perquè per primera vegada des del catalanisme es planteja una divisió territorial pròpia del país. O, si no, per què vam fer un estatut? Doncs, quan fem un estatut, precisament el que estem dient és que hi ha coses d'aquest país que s'han de canviar una vegada per totes. I després de trenta anys d'haver recuperat les institucions d'autogovern a Catalunya, per primera vegada es fa una llei que planteja una divisió territorial pròpia d'aquest país.

Per tant, cal valorar-ho. De vegades, els debats paral·lels ens fan perdre el valor que això té, que és molt, és de les coses més importants que s'han fet en aquest país. I l'obligació que tenim tots plegats és d'intentar fer-ho tan bé com sigui possible.

La segona reflexió és que en aquests moments hi ha un debat intens sobre les capitalitats. Jo mai no discutiré, mai no he discutit, mai ningú no em podrà dir que ha sentit de boca meva que Tarragona no hagi de ser capital, entre altres coses perquè, per mèrits propis, per

història, per tradició, per tantes i tantes coses, qui negui aquesta realitat és que no viu en aquest món.

Si aquest no és el problema —no és aquest, el problema!—, saben quin és el problema? Mirin, jo voldria que en aquest territori, per exemple, més que barallar-nos per quin servei territorial tenim cadascú —entre altres coses, perquè els serveis territorials al final seran a l'ordinador de cada ciutadà de Catalunya—, més que barallar-nos per un servei territorial més o menys, jo no em barallaria pels serveis territorials dins del territori, sinó que ho faria pel conjunt dels serveis del territori, per tal que, per exemple, el director de l'aeroport de Reus i el director del port de Tarragona fossin la mateixa persona o estiguessin sota el mateix comandament. Això és el futur.

I si som capaços d'entendre que això és el futur i que la gestió de les infraestructures s'ha de fer de manera pensada des del territori, amb criteris del territori i, per tant, a partir de l'entesa del territori és quan aquest país —i quan parlo del país parlo del país petit—, el Camp de Tarragona, té unes possibilitats immenses. Qui diu el port i l'aeroport diu la universitat, diu, com deia abans, l'estructura sanitària, diu tantes i tantes coses.

La sanitat d'aquestes comarques, per exemple, és tan potent o més en alguns aspectes que la de Barcelona. I això no se sap. I a més a més, de vegades ens discutim per coses que fan molt de soroll i acaben tapant el que realment és excel·lent en aquestes comarques. I aquest és un luxe que no ens podem permetre.

D'una vegada per totes, el que hem de fer és posar-nos d'acord i demostrar en què excel·lim. Entre altres coses, perquè això serà molt beneficiós per al conjunt de Catalunya. Per tant, hi ha multitud d'exemples que demostren que si seiem en una taula, dialoguem, parlem, establim les bases, segur que excel·lirem en el futur, i que a més a més això serà bo per al nostre territori i per al país.

Hi ha un altre concepte de present..., jo no sé si de present o de passat, però que durant tots aquests anys al Camp de Tarragona ha fet furor, que era aquell famós concepte del triangle Reus-Tarragona-Valls, i aquest triangle ha passat de moda ja, aquest triangle ja no existeix.

És evident que hi ha una línia de costa i una línia d'interior, i és evident que les potencialitats ja no s'acaben amb Tarragona, Reus i Valls —que en tenen, òbviament. En aquests moments, han emergit en aquesta zona ciutats que tenen un pes específic en àmbits diversos i complementaris. Per tant, ja no s'hi val a parlar només del triangle Reus-Tarragona-Valls, sinó que hauríem de parlar d'una figura geomètrica o d'una parallela que ens aplegués també, per la part interior, Montblanc i Falset, per exemple, i per la part de costa, Cambrils i Vila-seca, ciutats que tenen un pes i que, a més a més, tindran una rellevància molt gran en el futur d'aquestes comarques.

Per tant, a més de les capitalitats, hem de discutir els papers, i els papers que cadascú pot tenir en aquest conjunt. Vivim l'època de les grans aliances i de les grans complicitats arreu. Qui triomfa és qui és capaç d'aliar-se. És a dir, ja no guanya qui és més fort, qui té la potència més gran; no, no. Guanya qui té la capacitat de seduir, de convèncer i d'entendre's amb els altres. I això passa en tots els àmbits. Per desgràcia, en l'àmbit en què menys passa és en el de la política, i aquest és un error que no ens podem permetre, i menys en la política més territorial de casa nostra. Per tant, des d'aquest punt de vista, el present ens ofereix

escenaris diferents. Siguem capaços de llegir-los, d'interpretar-los i de plantejar per on ha d'anar el futur.

* * *

I el futur, per on ha d'anar? Doncs, el futur ha d'anar per això que es fa avui aquí. Jo crec que la jornada que fem avui aquí té dos grans mèrits. El primer: es fa des del respecte; des de la bona voluntat; des de les ganes de trobar solucions; des de l'autocrítica, però no des de la crítica irracional; es fa des d'una concepció que és poc habitual en política, però, en fi, hi haurem d'insistir —perquè insisteixo que el futur va per aquí—, des de la voluntat de trobar solucions als problemes reals de la gent, i per tant prioritzar el que passa a la gent i no pas el que ens passa als polítics i als partits polítics, o als qui tenen interessos en la política, tant se val. Passa per això.

El segon mèrit d'aquesta jornada és que posa criteri científic en una qüestió que, per desgràcia, ha estat una qüestió de pell. I la pell i la política són mals aliats. Per tant, que es posi debat científic en una qüestió transcendent per al futur és enormement positiu. El debat ha de ser intel·ligent, serè, constructiu, hem de poder parlar amb calma, hem de poder dir les coses tal com les veiem, tal com les pensem, sense que ningú interpreti les nostres paraules i sense que, a més, ningú interpreti ni els gestos... Senzillament, hem de poder parlar amb tranquil·litat, perquè només d'aquesta manera, parlant amb tranquil·litat, arribarem a conclusions que seran positives per al conjunt de la ciutadania.

Penso que ha arribat el punt, el moment que el missatge que hem de donar és que tenim un futur brillant, tenim un futur immens, tenim un futur amb moltíssimes possibilitats en aquestes comarques, però que aquest futur passa perquè ens entenguem. I només si tots hi posem de la nostra part ens entendrem. És impossible l'entesa si un no vol. Diu la dita que dos no es barallen si un no vol, però dos no s'entenen si un no vol, tampoc. Per tant, hem de fer l'esforç, i l'hem de fer des de tots els àmbits possibles.

És el gran repte de futur que tenim en aquestes comarques. El repte s'ho val i tots plegats hauríem de posar moltes dosis de racionalitat, de coneixement i de voler fer les coses ben fetes.

Per tant, més enllà que avui es pugui parlar, discutir, defensar i arribar a conclusions —que d'això es tracta en aquesta jornada—, a partir de demà hi ha d'haver una altra vegada un esforç perquè autoritats polítiques, partits polítics, institucions i ciutadans fem l'esforç d'entesa, que és l'única garantia perquè aquestes comarques siguin un referent en el conjunt del país, i més enllà del conjunt del país.

He visitat diversos països d'Europa i del món, i una de les visites obligatòries que tenim sempre, quan ens porten a algun lloc, el primer que ens volen ensenyar, el primer que ens volen ensenyar és el port i la potencialitat del port, per exemple. Doncs bé, sabem aprofitar el que tenim? Som conscients de la força que tenim, de la influència que podem tenir en l'arc mediterrani? En som conscients, d'això?

No es tracta de competir amb Barcelona, no, tampoc es tracta d'això, ni de subordinar-nos a Barcelona, ni de bon tros! Es tracta de ser conscients de la capacitat que té aquest territori per ser un dels llocs més emergents de la Mediterrània. No és cap utopia ni és cap il·lusió; senzillament, és un projecte de futur i una realitat possible. Però fer-ho

possible passa per un canvi d'actitud radical. Proposo que aquest canvi el comencem a fer visible a partir d'ara mateix.

I perquè això sigui possible algú hauria de voler seure en una taula; algú hauria de deixar de banda qüestions que no han ajudat gens el debat; algú hauria de deixar de costat també la pell, és a dir, aquesta superficialitat que hi ha en el tractament de determinats temes; algú hauria de reconèixer tots els errors que s'han comès —per part meva, els reconec ja públicament— i algú hauria de ser capaç de dir: «Senyors, senyores, si anem junts el futur és immens. Si no, estarem condemnats a la carrincloneria, a la poca cosa i a no avançar, com a territori i com a país.»

Per tant, agraeixo profundament a la Fundació Josep Irla l'esforç fet per fer aquestes jornades i, sobretot, aquestes dues qüestions que els comentava: la capacitat de posar debat científic en una qüestió que requereix molta reflexió tècnica i ben feta, per un costat; i, per l'altre, la possibilitat de parlar-ne tranquil·lament, sense presses, sense que ens hagin d'interpretar les paraules, senzillament expressant el que volem dir, perquè això és el que dona sentit a les coses. I aquesta és la nova manera de fer política que hem de defensar tots plegats.

Els desitjo que facin una bona feina, que arribin a conclusions interessants, perquè segur que aquestes conclusions posades a disposició del territori ens faran avançar a tots plegats.

Moltes gràcies.

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament a Roser Capdevila i Valls

Palau del Parlament, 18 de maig de 2010

La Mesa del Parlament és formada per representants de tots els grups parlamentaris, persones que, per tant, representem visions ben diferents de la societat i del país. Que ens posem d'acord, que arribem al consens per concedir la distinció de la Medalla d'Honor del Parlament a Roser Capdevila és un fet indicatiu del reconeixement plural, generalitzat, que ella ha assolit entre el conjunt de la societat catalana.

La seva trajectòria professional és de prestigi i èxit, ha merescut nombrosos elogis i distincions. I a la gran qualitat professional, hi ha afegit una immensa qualitat humana, que n'ha fet una persona apreciada i estimada. Fins i tot, en honor seu, s'ha posat el nom de Roser Capdevila a una escola de Polinyà i a una altra de Terrassa.

Roser Capdevila, amb la seva imaginació, amb els seus dibuixos, amb els seus treballs, ha fet i encara fa moltes i diverses contribucions al nostre país. Amb humor, amb originalitat, ha ofert entreteniment, ha regalat moments màgics, ha produït milers —milions— de somriures. Els seus personatges, les seves històries, universals i alhora properes, han captivat l'atenció de nenes i nens d'arreu del món. I els ha ajudat en el seu aprenentatge; els ha apropiat a figures i fets històrics, a grans obres de la cultura, i amb els seus contes els ha transmès valors importants, valors preuats per a la convivència i el progrés, valors socials, valors culturals, valors d'humanitat.

Permetin-me fer un incís. Parlar de valors, promoure valors ha estat vist en algun moment com una cosa carrinclona, antiga. Les crisis actuals tenen les arrels precisament en una certa crisi de valors socials i col·lectius, tenen la causa d'origen en el triomf de valors negatius, com la cobdícia, l'individualisme, i en l'obsessió pels rendiments immediats, en lloc de la mirada a mitjà i a llarg termini, que és imprescindible per al bé col·lectiu.

En aquest sentit, no oblidem mai que el futur el faran realitat els que ara són infants. Per tant, els valors que ara els inculquem seran un fet determinant per al futur de la societat i per al país. No ho menystinguem; que les urgències no ens facin oblidar el que és important. I, en aquest sentit, el que ha fet Roser Capdevila és més important del que podem copsar. Els seus contes, els seus personatges han estat una eina preciosa per educar.

Ni tan sols el Parlament ha pogut resistir-se a l'encant de les seves creacions, i li vam demanar de col·laborar en una edició en què les Tres Bessones expliquen l'origen del Parlament, què és i com funciona la nostra institució, amb l'objectiu que mares, pares, nenes i nens tinguin un millor coneixement de la institució que representa políticament la pluralitat del poble català.

D'altra banda, en un país com el nostre, en què la llengua va ser perseguida i prohibida a les escoles per a unes quantes generacions, en què és tan difícil portar els infants a veure cinema en català —esperem que amb la nova llei això s'arregli— o jugar a videojocs en català, en què el català té una presència minoritària a la televisió o en l'oferta de revistes i publicacions, en aquest context difícil per a l'ús normalitzat de la nostra llengua, Roser Capdevila també hi ha posat el seu gra de sorra. Ha ajudat xiquetes i xiquets, mares i pares a apropar-se a la llengua catalana, a emprar-la correctament, a estimar-la. Roser Capdevila també ha contribuït a la normalització del català, i així ho hem volgut reconèixer en el text de l'Acord de la Mesa que li atorgava la medalla.

Les seves contribucions no acaben aquí. També cal destacar la seva participació en iniciatives socials. Per exemple, enguany, per la diada de Sant Jordi, no era difícil trobar-se amb els Xuklis, personatges que ha creat per ajudar la Fundació Privada de Nenes i Nens amb Càncer. I això no és una excepció ni un fet puntual. Al llarg dels anys ha col·laborat amb altres causes, amb altres entitats, com la Fundació Josep Carreras contra la Leucèmia o Intermón Oxfam. Sovint expliquem amb orgull que el poble català és un poble solidari, i hi ha infinitat de xifres per demostrar-ho. I, a més de xifres, hi ha infinitat d'exemples personals; la Roser Capdevila n'és un altre.

També cal destacar la seva contribució a la indústria cultural catalana. Les seves creacions han esdevingut un èxit, en especial les Tres Bessones, fet que s'ha plasmat en edicions de llibres, sèries d'animació, CD-ROM educatius, revistes; fins i tot em consta que hi ha un projecte en marxa per anar al cinema. Les Tres Bessones i la Bruixa Avorrida han esdevingut un petit clàssic dins la cultura catalana i un producte d'èxit de la indústria audiovisual i editorial a escala internacional. La capacitat creativa de Roser Capdevila és, per tant, un element nuclear que ha generat una important activitat productiva, dins el país, però també amb capacitat exportadora, un fet que en temps de crisi econòmica mereix també ser remarcat: la importància de la creativitat en l'activitat productiva. El vessant productiu, generador de riquesa, de la cultura mereix ser reivindicat.

Però la cultura té un valor superior en si mateixa, com a transmissió de maneres d'entendre el món, de veure'l, de viure'l, de somiar-lo. La cultura és l'expressió d'allò que som, d'allò que somiem ser. El treball de Roser Capdevila ha creuat fronteres, i això n'ha fet no només un referent de la nostra cultura, sinó també de la nostra projecció internacional. Més encara, per un detall no gens menor: els seus contes, que són universals, són plens de referències a Catalunya, són plens d'elements d'identitat catalana. En aquest sentit, el seu també és un exemple del fet que ser global no requereix renunciar a la identitat, sinó al contrari, que és des de la pròpia identitat que esdevenim universals. Tot plegat —les seves creacions en diferents àmbits, les il·lustracions, els guions gràfics— constitueix una mirada entranyable, divertida i pedagògica al món i ha ajudat a fer la vida una mica millor a milers de persones.

Cal que la societat catalana sigui conscient de les moltes coses que es fan bé en aquest país, i especialment en aquests moments difícils i complicats. En moments de crisi és quan més hem de valorar allò que es fa bé en aquest país. I, si m'ho permeten recordar, se'n fan moltes de coses bé en aquest país, a Catalunya; per exemple, la gran tradició d'il·lustradors amb què compta Catalunya. Tinguem-ho en compte, si us plau. I, per tant, és bo que el

país conegui l'exemple inspirador de persones com Roser Capdevila, no només pel seu èxit professional, sinó també pels valors culturals i socials que ha encarnat al llarg de la seva trajectòria, pel seu compromís amb el país, amb la cultura, però sobretot amb la creativitat i amb el poder de la imaginació.

Roser Capdevila, per tant, mereixia un reconeixement, un agraïment solemne del seu poble, del seu país. I aquesta distinció que avui li ha atorgat el Parlament de Catalunya intenta ser aquest gest. Potser no podrà esmicolar la medalla i repartir-la, com ha dit que li agradaria poder fer. Però, sincerament, crec que no cal. És molt el que ha donat, és molt el que encara ens dóna, en forma d'imaginació i d'exemple. Avui tocava donar-li les gràcies. A més a més, estic convençut que no només Massimo D'Alema esmorzava amb les Tres Bessones; estic convençut també que consellers, presidents de parlament, diputats, alcaldes que tenen filles o fills en l'edat pròpia esmorzaven sovint amb les Tres Bessones.

I amb agraïments, també, vull cloure aquest acte, sobretot a totes les persones que l'han fet possible, a les moltes complicitats que hi hem trobat, a tots els presents per la seva assistència i per acompanyar la Roser en aquest moment especialment solemne.

Moltes gràcies, Roser.

Cloenda del Parlament científic jove a Catalunya

Palau del Parlament, 21 de maig de 2010

La ciència té una importància cada vegada més gran, una importància creixent en la política, entre altres coses perquè cal prendre decisions que són derivades dels avenços científics del nostre temps, i aquesta és una realitat que ens trobem cada dia. Els temes de les resolucions que heu votat en són un exemple.

Cal ajudar a obrir portes d'investigació, a desenvolupar aplicacions, i al mateix temps també cal regular i posar límits. No s'hi val tot en nom de la ciència. I no podem deixar els límits en mans de l'ètica individual de cada científic, no posar límits. La cobdícia i l'afany per guanyar diners han portat en ocasions a travessar alguns límits que vulneraven drets fonamentals. La ciència, per tant, també és i ha de ser subjecte de regulació.

On posar aquests límits i com orientar les prioritats són necessitats polítiques complexes del nostre temps. Que des de les administracions públiques es donin més o menys recursos econòmics, o es facin o no es facin polítiques de suport a la investigació i a la recerca com a sector estratègic del país, és una decisió política permanent.

Ho és, per exemple, el fet d'impulsar projectes com el de Biocat, la bioregió de Catalunya, amb què s'intenta fer de la biotecnologia, la biomedicina i les tecnologies mèdiques un sector productiu de referència.

O construir, acollir i utilitzar el sincrotró Alba a Cerdanyola del Vallès, fruit de negociacions i de decisions polítiques que han durat molts anys, molts anys, i que, a més a més, s'han pres en diferents nivells de govern (des d'Europa fins al món local, passant per l'Estat i pels òrgans d'autogovern del país).

A part de posar aquests exemples, perquè sigueu conscients que a la política catalana, en aquest Parlament, es decideixen moltes coses sobre la ciència, el que vull remarcar —i estic segur que en sou conscients pels debats que deveu haver tingut en aquest Parlament científic jove— és que a la ciència i a la tecnologia es troben opcions, no decisions. Mai no hi ha decisions tècniques pures sobre cap qüestió.

En tota decisió sempre hi ha més d'una possibilitat, hi ha criteris en conflicte, i valorar el pes dels diferents aspectes que s'han de tenir en compte, valorar les conseqüències amb perspectiva col·lectiva, valorar les opcions per decidir entre una possibilitat o altra, intentar trobar els màxims punts d'acord i de consens, i decidir, és precisament el terreny de la política.

De fet, vosaltres, a l'hora de debatre i de redactar les resolucions que heu presentat, ho heu experimentat, heu fet política. I que feu política és molt important. Aquest és un país, precisament, que encara necessita més cultura política democràtica.

Perquè les administracions públiques són les responsables de resoldre els problemes de la gent, per descomptat, però tots plegats hem d'assumir un grau de responsabilitat amb el

conjunt de la societat i del país. Perquè és evident que cal exigir els nostres drets —i tant que sí!—, però també és evident que cal complir els nostres deures.

Perquè la democràcia, per funcionar de manera eficaç, necessita que les persones siguem —sigueu— alguna cosa més que clients de la democràcia; necessita que exercim el nostre rol de ciutadans.

Aquesta que us explicaré és una idea que faig servir molt sovint a les escoles i als instituts, amb nois i noies de la vostra edat, alguns de més joves, en un projecte que en diem «El Parlament a les aules». Els explico en primera instància que per a l'economia d'un país és absolutament fonamental que hi hagi recerca+desenvolupament+innovació (R+D+I). Si no hi ha R+D+I, si no intentem millorar el que oferim, el que fabriquem, el que fem, l'activitat productiva i econòmica no evoluciona, s'estanca, esdevenim menys competitius i a la llarga ens anirem empobrint. Si volem millorar el que fem, el que oferim, guanyar valor i que a la llarga hi hagi més llocs de treball, de més qualitat, etc., hem d'invertir en R+D+I.

I el paral·lisme que faig als instituts és: «Molt bé, això ho tenim clar? Sí? Doncs ara traslladem-ho al terreny de la democràcia.» Si volem que la democràcia funcioni en un país, si volem que aquesta democràcia sigui de qualitat, és indispensable que hi hagi I+P. I què és I+P? Doncs I+P vol dir 'informació i participació'.

Com més I+P aporti cada ciutadà, com més informació i més participació hi hagi a la societat, la democràcia serà més bona, de més qualitat, funcionarà millor. A més a més, la I+P no deixa de ser la fórmula per prevenir els perills dels populismes, de la manipulació política, de la demagògia, fins i tot de la corrupció, que són elements que en aquests moments amenacen i malmeten la nostra democràcia.

Informar-se i participar en política, en el que succeeix al vostre entorn, en les qüestions que us interessin —com tots els que heu tractat en aquest projecte— és fonamental per intentar que cada dia el nostre país sigui una mica millor, que el món sigui una mica millor, i també més lliure.

Amb aquest projecte del Parlament científic jove, no tan sols heu debatut diferents punts de vista amb relació a aspectes científics, sinó que heu fet exercici de política. Per tant, heu augmentat la vostra cultura política, heu augmentat la vostra I+D.

Jo us vull felicitar tant pel treball fet com també pel vostre compromís; i vull felicitar, per descomptat, totes les persones que tiren endavant aquest valuós projecte educatiu, participatiu i científic, tant la gent de Talència com els vostres professors i professores, que segur que hi tenen un paper també molt important.

Al món global dels nostres temps Europa és, cada cop més, un escenari principal del que fem, en tots els àmbits. En política, per exemple, els representants catalans intentem que la perspectiva, les preocupacions, els projectes dels catalans siguin escoltats a Europa també. I és cert que la lògica dels estats ens ho posa molt difícil, però no defallim, som constants i som conscients que cal parlar, que ens cal parlar amb la resta d'Europa de manera directa, com més directa millor.

Sé que dos de vosaltres anireu a Brussel·les a representar aquest Parlament científic jove. És tota una responsabilitat, amb vosaltres mateixos, amb els companys i també amb el país. Porteu, doncs, la veu de tots els que hi han participat i sigueu conscients del valor d'aquesta experiència. No cal dir que estem amb vosaltres.

Res més. Confio que us haureu sentit ben acollits en aquests espais plens d'història, on es debat i es decideix el futur de tots plegats, també el vostre. I es decideixen coses i es debaten coses —com vosaltres heu fet de manera excel·lent aquests dies— que afecten el futur de les persones.

Moltes gràcies.

Inauguració de l'exposició fotogràfica «Il coraggio della speranza»

Palau del Parlament, 3 de juny de 2010

Una de les virtuts que defineixen l'ésser humà és la capacitat de sobreposar-se a la tragèdia, de sumar forces per superar qualsevol repte col·lectiu. «Chi conosce il dolore sa tutto.» ('Qui coneix el dolor ho sap tot.') La frase és de Dante Alighieri i defineix un estat vital com el que ha tocat viure a la gent de L'Aquila i de la regió dels Abruços. En aquest procés, es troba la regió dels Abruços, després del terratrèmol que va patir L'Aquila l'any passat, en què van morir tres-centes vuit persones.

Un altre italià cèlebre, l'expresident de la República Alessandro Pertini, va dir: «A volte, nella vita bisogna saper lottare non solo senza paura, ma anche senza speranza.» ('A vegades, a la vida s'ha de saber lluitar no solament sense por, sinó també sense esperança.') La gent dels Abruços lluita sense por, però amb esperança. No es tracta només de la reconstrucció dels edificis. Es tracta de la reconstrucció de la vida social de la ciutat, de la reconstrucció de la confiança. Per tant, la reconstrucció dels edificis, més la reconstrucció de la vida social, més la reconstrucció de la confiança, és un procés d'esperança.

Acollint aquesta exposició que vostès poden veure, el Parlament vol posar el seu gra de sorra de solidaritat, recordar a la ciutadania de Catalunya el que va patir L'Aquila i fer d'altaveu del procés de ressorgiment que impulsa la fundació L'Abruzzo Risorge.

Les fotografies exposades són un magnífic testimoni dels efectes del terratrèmol, però també de la solidaritat amb què molts van respondre i de la tasca de reconstrucció. En definitiva, retraten moments, paisatges humans; moments que expressen por, que expressen dolor, que expressen també esperança. És una exposició de qualitat, amb contingut social, amb contingut humà, que mereix ser observada atentament i que ofereix als visitants l'oportunitat d'apropar-se al que va passar en un indret proper, en un indret germà de la nostra Europa.

Vaig tenir l'oportunitat de visitar L'Aquila, i penso també que aquesta exposició, en el fons, ens permet apropar-nos a aquesta voluntat d'aixecar una ciutat de les runes, empresa que evidentment no és fàcil i requereix temps, però que amb voluntat, amb empena i sobretot amb decisió és ben possible.

Per tant, per a nosaltres, senyor president, és un honor acollir l'exposició, que també vol ser una mostra de la solidaritat indispensable en aquests moments en el projecte comú que és Europa, del qual compartim tantes i tantes coses.

Els agraeixo la seva presència aquí, que ens hagin volgut acompanyar en aquesta inauguració. Espero que gaudeixin de l'exposició.

Moltes gràcies i molt bona tarda.

Cloenda del Seminari sobre diplomàcia pública

Barcelona, 8 de juny de 2010

Potser és pel fet que la presidència del Parlament és un càrrec que normalment queda al marge del cos a cos partidista i del tacticisme de la immediatesa, un càrrec que em fa participar però en alguns aspectes també espectador privilegiat, o potser és simplement perquè és la meua manera de veure i entendre la política, el cert és que sovint, en les meves intervencions, insisteixo en la necessitat de prendre decisions amb la mirada llarga, allunyada de les polèmiques de la immediatesa; remarco la necessitat de posar la llavor del que més endavant el país voldrà collir. I això, en conseqüència, em porta a apreciar especialment les polítiques i les iniciatives que es plantegen pensant a mitjà i a llarg termini, amb perspectiva de futur i de país.

És el cas del Pla de l'acció exterior del Govern de Catalunya, aprovat enguany i pensat com a marc estratègic per als propers cinc anys, i del qual cal remarcar especialment que dedica un capítol, un bloc destacat, a la diplomàcia pública.

No cal que els intenti convèncer de la importància d'aquest pas o del paper creixent de la diplomàcia pública en el món del segle XXI, just en la cloenda d'un seminari sobre aquest tema, però sí que voldria compartir amb vostès quatre reflexions.

La primera, que la diplomàcia pública és un instrument cabdal per a una nació sense estat com la nostra, o, si ho prefereixen, per a una nació que administrativament és una realitat subestatal.

En el terreny de la diplomàcia pública, la clau a l'hora d'articular una estratègia eficaç no és tant la realitat administrativa com la consciència col·lectiva d'una identitat, de ser una realitat col·lectiva amb interessos comuns. L'important és saber-se nació, és la voluntat d'actuar com a nació.

Projectar una imatge atractiva, crear i potenciar una marca de ciutat, de país, mitjançant la diplomàcia pública, passa pel fet que els actors, els ambaixadors públics —les entitats, els professionals, les persones que es relacionen amb l'exterior—, mantinguin en darrer terme un sentit de nació i col·laborin positivament a promoure la marca col·lectiva.

Dit d'una altra manera: en el cas de la nostra nació, els ambaixadors catalans de la diplomàcia pública han de tenir sempre present que millorar la imatge i la projecció exterior de Catalunya, actuar positivament en el món global sense renunciar a la identitat, acabarà repercutint positivament en ells mateixos. Si s'identifiquen amb la marca Catalunya, el seu potencial internacional anirà lligat al de la marca.

Per exemple, si Biocat esdevé una regió de referència mundial de la investigació biotecnològica, els productes catalans del sector guanyaran prestigi i demanda. També els investigadors i els tècnics catalans. I a la inversa: si els professionals catalans que treballen

a l'exterior assoleixen prestigi sense renunciar a la seva identitat, si remarquen la importància dels seus orígens, obriran camí a altres professionals catalans d'aquell àmbit. Potser, fins i tot obriran portes a tot un sector productiu.

Es tracta de remarcar els vincles i de treballar per l'excel·lència, de ser exigents i de projectar-nos a l'exterior. En coherència, el paper de la Generalitat, mitjançant les seves institucions i els seus organismes, ha de ser guiar i donar suport, sense instrumentalitzar, respectant els objectius propis de les persones, entitats o empreses que actuen internacionalment, i generar una confluència d'interessos i objectius estructurada sobre la voluntat i el sentit col·lectiu.

En aquest terreny, doncs, no importa tant el que som administrativament com la consciència de ser una nació, de compartir una identitat pròpia que ens distingeix al món i que ens aporta un valor afegit, un valor diferencial.

La segona reflexió. Som una nació oberta que s'ha anat alimentant d'onades migratòries successives, una nació sovint inquieta i curiosa que vol descobrir i aprendre coses d'altres, una nació que s'ha vist obligada a espavilar-se per sobreviure a repressions, obstacles i persecucions.

Som, en definitiva, una nació en construcció permanent, i això ens dona avantatge a l'hora d'adaptar-nos als nous escenaris. Som una nació global, dinàmica. La història ens ha forjat. La voluntat de ser ens ha obligat a mantenir-nos àgils per als canvis.

En definitiva, comptem amb un gran potencial a l'hora d'actuar i desenvolupar-nos col·lectivament en l'àmbit de la diplomàcia pública.

Lligada a aquesta reflexió de la nació, la tercera idea. La va apuntar el conseller Tresserras la setmana passada en el Fòrum Catalunya Món. Disposem d'un recurs poc explorat: el milió llarg de persones nouvingudes al nostre país els darrers deu anys des d'arreu del món. Són més d'un milió de nous vincles potencials de Catalunya amb l'exterior. Ens cal pensar com articular i aprofitar des del punt de vista de la diplomàcia pública aquesta capacitat potencial de relació, aquestes connexions privilegiades amb els seus països d'origen. I, en certa manera, aquest és un exemple dels molts recursos que tenim per explorar, del llarg camí que tenim per recórrer en aquest àmbit.

I la quarta, i última, reflexió. Som en un període de crisis, en plural. I per sortir-ne bé és fonamental la projecció exterior, facilitar l'exportació del que fem i del que produïm. De fet, com recorden alguns economistes i intel·lectuals del país, de les crisis econòmiques sempre n'hem sortit exportant, exportant més. I això obliga a fer canvis interns, a millorar el que podem oferir fora, però sobretot a facilitar la sortida del que oferim. És a dir, la sortida de les crisis dependrà de l'exportació dels nostres productes, de la nostra feina, del nostre talent.

I això passa per projectar i potenciar la marca global Catalunya i fer-ne un sinònim de garantia de qualitat, de creativitat, un pas que requereix actuacions estratègiques i constància en els objectius.

I, com que no tenim les estructures de suport d'un estat propi, ens cal convertir la diplomàcia pública catalana en un sector estratègic eficaç i mantenir una acció exterior institucional que hi doni suport, que ajudi a fer de Catalunya un actor present al món global.

* * *

Per totes aquestes raons és cabdal que en la nostra societat augmenti el coneixement i la formació sobre el concepte de *diplomàcia pública* i que es vegi amb perspectiva el conjunt de la política exterior, que s'entengui que és una acció estratègica de país, vital per reforçar les exportacions, per reforçar la presència arreu del món del que fem. No és cap luxe o cap caprici dels representants polítics. És un pas a mitjà i a llarg termini per poder sortir de les crisis actuals, una llavor que cal plantar i ajudar a créixer.

En conseqüència, vull felicitar el Comissionat d'Afers Exteriors i Cooperació per l'organització d'aquest seminari i pel conjunt de la seva tasca, sovint subjecte a crítiques populistes, però essencial per a l'economia catalana dels propers anys.

I moltes gràcies per haver-me convidat a participar-hi.

Lliurament del III Premi Quim Regàs de Periodisme a Eugeni Sallent

Palau del Parlament, 17 de juny de 2010

El jurat d'aquest premi, que ha decidit atorgar-lo a Eugeni Sallent com a director de RAC1, ha vist en ell, sens dubte, una persona valenta, que ha buscat nous formats. Però jo també penso que hi ha, a més del component de la recerca, reflexió, exigència, ètica, i també una reivindicació dels valors i del periodisme com a passió, com a coneixement i com a aprenentatge. Eugeni Sallent —ja s'ha dit, però crec que és bo remarcar-ho— és responsable de la renovació, de la diversitat i de la qualitat del panorama radiofònic en català. Felicitats de tot cor en nom del Parlament de Catalunya.

A propòsit del premi, en Jordi Basté, citat abans també pel premiat, quan dilluns va recollir el Premi Nacional de Comunicació en la modalitat radiofònica, va destacar dos arguments que defineixen molt bé el model de ràdio que Eugeni Sallent ha liderat a RAC1. Deia, en Jordi: «D'una banda, l'esforç i la perseverança, i fins i tot podríem dir la fe que una ràdio privada en català i que ofereix un bon producte podia assolir una posició de lideratge. El temps i l'audiència els han donat la raó. I, de l'altra, la reivindicació del model. RAC1 és sinònim de ràdio de qualitat que funciona, que enganxa, dinàmica, jove, que busca noves fórmules, nous públics, que relata l'actualitat des de les ones amb una mirada pròpia, des de Catalunya i en català. I quan va néixer, fa deu anys, la consolidació d'aquest model semblava complicada. Era difícil pensar a aconseguir quota de mercat, esdevenir viable, ser competitius i no abandonar la identitat. És obligat, doncs, fer aquest reconeixement a la valentia d'obrir camí.»

En Santi abans feia un símil esportiu, i jo l'agafo i torno a citar en Jordi. Fent servir una frase seva, com a president del Parlament, també per convicció, jo em poso la samarreta, evidentment, de les emissores públiques que depenen d'aquesta casa i hi tenen l'origen, lògicament, i també expresso que per a aquest país és un luxe poder disposar de Catalunya Ràdio i també de RAC1. Per tant, que Catalunya tingui dues emissores, en aquests moments, de la talla de RAC1 i de Catalunya Ràdio és una magnífica notícia per al país. Entre altres coses, perquè aquest fet garanteix la pluralitat de veus, garanteix l'oferta de ràdio en català, garanteix la qualitat i, en definitiva, comporta allò que és tan lent i tan complicat: que es teixeixi un espai català de comunicació propi i potent.

Diferent és el cas de la televisió, en què també, evidentment, em poso la samarreta que toca. La competència de TV3 no és la televisió privada en català. La competència de TV3 és la televisió pública espanyola i la televisió privada espanyola. I, per tant, en l'àmbit de la televisió en llengua catalana el terreny de joc és absolutament diferent.

De tot el que he comentat hi ha un valor afegit que vull remarcar especialment, avui, que és el que fa referència al català, a l'ús desacomplexat de la llengua catalana. La normalitat del català s'ha d'assolir en molts nivells. En aquests moments tenim en debat una llei que és polèmica, però que pretén justament això: donar normalitat al català. No res més que normalitat, perquè de vegades es valora la normalitat com un fet excepcional, quan la normalitat és només normalitat. Doncs bé, ara tenim en debat la Llei del cinema —m'imagino que el ple l'aprovarà definitivament en la pròxima sessió—, que el que pretén, entre altres coses, és donar normalitat al català en el món del cinema.

El català lluita per ser normal en molts àmbits. En alguns ho ha aconseguit, i de manera brillant, i en altres està en procés. El fet que hi hagi hagut aquest àmbit radiofònic en el qual s'ha emprat desacomplexadament el català com a llengua de referència ha contribuït realment a aquesta construcció nacional en un sector tan sensible com el dels mitjans de comunicació. Conclusió: ens necessitem tots. Cadascú pot aportar la seva mirada, cadascú pot aportar fins i tot el seu propi llenguatge, però el país ens necessita a tots.

Abans d'acabar, i recuperant el fil d'un dels trets distintius del periodisme marca Quim Regàs, permetin-me que els parli un moment de la creativitat i l'aposta incontestable per la innovació en els mitjans de comunicació. Conceptes com la investigació de nous formats, com la investigació de nous continguts, de noves maneres de relacionar-nos amb el lector, l'oient o el telespectador, haurien de tenir un pes específic dins les empreses de comunicació. Hem de recuperar els orígens, aquesta ànsia per millorar, per estar al dia, per mantenir-nos connectats amb la gent, i fer-ho sempre sense perdre de vista la raó de ser d'aquesta professió, és a dir, estar al servei de la ciutadania, ser-ne mirall i altaveu.

El procés de canvi cap al món digital, des del meu punt de vista, passa necessàriament per entendre i per estendre la comunicació com a diàleg. Cada dia més, els ciutadans prenen protagonisme en els processos informatius. Això, en cap cas, no vol dir que es qüestionï el paper dels professionals de la comunicació. Ahir al vespre vaig tenir un sopar amb una trentena de periodistes, a Madrid, i les meves primeres frases van ser: «Els periodistes són indispensables. No es pot entendre una democràcia sense l'equilibri que imprimeixen els periodistes.» Bé, avui ho repeteixo.

I amb relació a aquesta qüestió penso que val la pena recordar que la clau de volta del funcionament de la democràcia rau precisament en una informació transparent, veraç i rigorosa que mantingui viu el pensament crític i, per tant, la implicació de la ciutadania en la vida pública, en la cosa pública.

Avui les persones tenim càmeres digitals, tenim mòbils, tenim un accés facilíssim a Internet, i comencem a aportar informació. I els mitjans, uns amb més intensitat que altres, finalment decideixen aprofitar també el talent de la ciutadania, decideixen aprofitar algunes d'aquestes informacions, i ho fan, a més, donant-hi relleu.

La meva opinió, la meua humil opinió és que el món va per aquí. I és així en els mitjans de comunicació, en l'educació i també en la política —i també en la política. Som només a les beceroles, i és lògic que tinguem dubtes, molts dubtes, i fins i tot que tinguem pors, però els símptomes són clars: el món va per aquí.

No aprofundeixo més en aquesta qüestió, que penso que donaria per fer un debat llarg i enriquidor amb molts de vostès, però sí que, si m'ho permeten, acabo reivindicant, en aquesta societat de la conversa, d'Internet, de les xarxes socials, de la velocitat, de la sobreinformació, el paper indispensable dels periodistes com a catalitzadors, com a filtre, com a mediadors i com a provocadors de l'anàlisi i la reflexió sobre el món en què vivim. Tot això, RAC1 ho ha aconseguit.

Moltes felicitats.

Presentació del llibre *L'Estatut de la Transició*. *L'Estatut de Sau (1978-1979)*, de Jaume Sobrequés

Palau del Parlament, 12 de juliol de 2010

No els faré el discurs que tenia previst, entre altres coses perquè quan parles després de tres savis es fa difícil dir tot el que volies dir, i crec que si algú tenia dubtes de per què és important aquest llibre i de per què s'ha de llegir aquest llibre, aquests dubtes han quedat més que aclarits. És altament recomanable llegir-lo. Però sí que voldria fer alguna reflexió ràpida; de context, fins i tot, del que representa el llibre, sobre on som en aquests moments i el que ha passat aquests anys.

La fotografia de la pàgina 19 del llibre, saben on és? Al passeig de Gràcia amb la Diagonal, l'1 de febrer de 1976. L'Assemblea de Catalunya convoca a una manifestació amb el lema «Llibertat, amnistia i Estatut d'autonomia». Fixin-se en les persones que hi ha a la foto, irreconeixibles, d'entrada, ciutadans anònims que devien tenir alguna responsabilitat en aquell moment. Essencialment, què denota, aquesta fotografia? Denota por, tensió, denota un moment històric de canvi.

Trenta-tres anys després, al mateix lloc, un punt neuràlgic de la ciutat de Barcelona, una altra manifestació. En la primera el lema era «Llibertat, amnistia i Estatut d'autonomia», i en aquest cas, «Som una nació. Nosaltres decidim». Aleshores va convocar l'Assemblea de Catalunya i ara han convocat no solament les entitats i els partits polítics, sinó que les institucions també han fet un gest molt clar en aquest sentit. Per tant, trenta-tres anys separen una fotografia que tenim al llibre i una fotografia que hem vist aquests dies als diaris. I, amb el permís d'en Jaume, jo sí que estic convençut que la manifestació de dissabte va ser la més gran de la història d'aquest país, més enllà de les xifres.

Trenta-tres anys després hi ha una situació paral·lela a la que va donar lloc a l'elaboració de l'Estatut que en Jaume explica. I hi ha altres paral·lelismes, en el sentit que en aquell moment ens hi jugàvem l'autogovern del país, era el moment d'un gran canvi històric i avui segurament ens hi juguem també l'autogovern del nostre país. Per motius diferents, però ens hi juguem l'autogovern del nostre país, amb tota l'amplitud del que significa aquesta paraula.

En aquell moment hi havia por, hi havia tensió —en aquell moment era arriscat fer manifestacions; parlem del 76, després el 77 ja és molt més festiu, però el 76 encara no—, i dissabte el que hi havia era una mena de festa —lligat molt al que deia abans l'Antoni— de molta gent que expressava desacomplexadament el que sentia. Per tant, per mi, la manifestació de dissabte està més lligada a un concepte de revolució tranquil·la i que aquí les coses canviaran, perquè no hi ha més remei que canviïn.

Les situacions són diferents. Aleshores sortíem d'una dictadura i començàvem a projectar l'autogovern. Avui la situació és una altra. Divendres, el Tribunal Constitucional

va publicar una sentència, una sentència que, com saben, reinterpreta, elimina i afecta aspectes fonamentals de l'Estatut, aspectes fonamentals troncats. És a dir, els pilars de l'autogovern han estat tocats; tots, absolutament tots, tocats, en major o en menor grau. I encara hi ha una cosa pitjor, que és que s'ha obert la porta perquè es toquin més. Per tant, la Sentència del Constitucional el que fa és trencar precisament la dinàmica que es va iniciar fa trenta anys. Aquell moment, com deia en Jaume abans, i comparteixo l'afirmació, era un moment bo de relacions entre Catalunya i Espanya, malgrat tot. Això s'ha trencat amb aquesta sentència, s'ha trencat absolutament i radicalment.

* * *

Per tant, comencem de nou. Quan Catalunya fa l'Estatut —parlo del darrer, el del 30 de setembre de 2005—, el fa precisament perquè l'anterior estava exhaurit. És a dir, l'Estatut, com a eina, ja no era útil. El món i la societat havien canviat, i Catalunya havia canviat extraordinàriament. Calia una nova eina. Hi ha el debat de si calia concretar més o menys. Jo crec que es va fer el que s'havia de fer, entre altres coses perquè calia començar a concretar, perquè si no l'ambigüitat ens portava a un conflicte de competències amb l'Estat esgotador i permanent.

I es fa un nou Estatut per motius molt elementals. Per la necessitat d'un finançament millor per a Catalunya, per la necessitat de clarificar les competències. En el fons, l'intent de l'Estatut del 30 de setembre no deixa de ser un intent de redefinir aquest famós encaix de Catalunya a Espanya, un intent fracassat, perquè la Sentència del Tribunal Constitucional afavoreix molt més el concepte de desencaix que no pas el d'encaix. I aquesta és la situació que ens ha portat on som.

Som en un moment històric —i abans s'ha dit que l'oportunitat de la presentació d'aquest llibre avui és casualitat, però no deixa de ser interessant—, perquè dissabte, a la manifestació, amb la unitat que va expressar la societat catalana —no els partits i aquí és on tenim el gran repte—, vam començar a donar la lliçó i vam començar a fixar cap on hem de caminar. Dissabte vam fer un acte de dignitat nacional, i molta gent va expressar la voluntat d'enfocar el futur de Catalunya, un futur, evidentment, en llibertat.

I ara toca fer un pas més. Després de dissabte, el que toca és fer un gest polític clar, nítid, i fer-lo amb la unitat del catalanisme, d'aquest catalanisme transversal que dissabte era al carrer, com a bandera, com a element de motivació de la gent i com a mostra de la nostra força.

Jo, dissabte, vaig sentir moltes coses, al carrer, moltíssimes. I si me'n fessin fer un resum diria que n'hi ha dues, especialment, que destaquen per damunt de tot. La primera, la unitat —«no ens decebeu, aneu junts»—; i la segona, que s'ha acabat una manera de fer política i n'ha de començar una altra de diferent —«volem recuperar la confiança en els polítics, però la volem recuperar a partir de fer les coses d'una altra manera». Per tant, hem de ser conscients que a partir d'aquest moment comença un nou compromís amb el país, amb la nació.

Penso que és bonic que la presentació d'aquest llibre hagi coincidit amb la postmanifestació, perquè l'ambient, l'esperit de l'expressió multitudinària que es va veure dissabte als carrers de Barcelona, és molt similar al que va viure aquest país en altres manifestacions,

com la que els deia al començament, però sobretot a la de l'Onze de Setembre del 77, aquella del «Volem l'Estatut».

El procés de la redacció de l'Estatut de Sau, que és un capítol important de la memòria col·lectiva del nostre país, queda recollit i documentat en el llibre que tenen a les mans. En aquell moment hi havia esperit de treball col·laboratiu —en Jaume ho explica molt bé, i avui també ho ha deixat molt clar—, hi havia una transversalitat entre les forces polítiques, malgrat la dificultat, i això emmarca aquell procés estatutari, que és un procés complex i dur.

Em permetran que els llegeixi un paràgraf del llibre. Diu: «Cataluña quiere respirar y vivir, no estar sometida. Está dispuesta a colaborar con todos los otros pueblos del Estado, pero no tiene ningún sentido hablar de colaboración, ni de solidaridad, si alguno de los que en ello participa no es libre para decidir.» Aquesta és una cita literal del manifest que el grup parlamentari al Senat de Catalunya, Democràcia i Socialisme va publicar el 26 de juny de 1979 a Madrid, quan es negociava l'Estatut. El text és molt revelador del fet que algunes coses no han canviat en absolut, no han canviat gens des d'aquella data. I és curiós, perquè amb els llibres anteriors ens passa el mateix. Tant en el que fa referència a la Mancomunitat com en el de l'Estatut de Núria ens trobem amb paral·lelismes que es repeteixen al llarg de la història, expressions fetes des d'aquí i respostes donades des d'allà. Malgrat les èpoques diferents hi ha un paral·lelisme molt curiós.

* * *

Aquest treball de Jaume Sobrequés, que el Parlament ha tingut l'oportunitat d'editar, cobreix un buit historiogràfic, i ho fa a partir de la seva mirada d'historiador, però amb l'avantatge que és un historiador protagonista, perquè ell va formar part de tot el que va passar, i per tant va viure les tensions, va viure el joc polític en primera persona. Des d'aquest punt de vista és un historiador privilegiat.

L'obra recupera un període que cal reivindicar, perquè moltes vegades hem estat especialment durs amb aquest període. Amb aquest llibre es coneixen detalls de tot el procés de redacció, que és resseguit fil per randa. Les fotografies de l'època, els cartells electorals, les notes manuscrites, les cartes, són elements gràfics i documentals que ens apropen a una època però que, a més, faciliten la comprensió del context i enriqueixen l'edició.

Com ja ha dit en Jaume, aquest llibre s'afegeix a una col·lecció que en principi hauria de tenir només quatre volums. El primer, d'Albert Balcells, és *El projecte d'autonomia de la Mancomunitat de Catalunya del 1919 i el seu context històric*; el segon, que va ser el primer cronològicament, és *El debat estatutari del 1932*, de Teresa Abelló, i ara tenim aquest tercer, que és *L'Estatut de la Transició. L'Estatut de Sau (1978-1979)*, de Jaume Sobrequés.

El quart, que evidentment no tindrem temps de fer ara, jo seria partidari —i ara t'enfadaràs, però ja m'ho sabràs perdonar— d'escriure'l immediatament. És veritat que estem pendants del Constitucional, però jo crec que la història d'aquest Estatut ja s'ha acabat, i seria bo que el poguéssim escriure amb una certa rapidesa. Evidentment, en aquesta legislatura no hi ha temps, però seria bo completar la col·lecció en un futur immediat amb el quart llibre sobre l'Estatut. Potser l'hauria de fer un periodista, en aquests moments, més que no un historiador. En tot cas, com que això ja és qüestió d'una altra legislatura, qui hi hagi ja ho decidirà.

Clar que han canviat moltes coses. Per exemple, de notes, en trobaran poques, perquè els SMS han substituït les notes, i els correus electrònics, les cartes. Serà complicat, trobar-ho. Però també és veritat, per exemple, que tot el procés de debat de l'Estatut està enregistrat, i per tant en aquest cas sí que serà fàcil fer el seguiment del debat des del començament fins al final, amb totes les aportacions que s'hi han fet i amb tot el testimoni mediàtic que hi ha hagut al voltant, que és molt, tant en l'àmbit audiovisual com en el de la premsa escrita o en el d'Internet, de manera que el material serà molt potent.

Per tant, el meu desig seria que la col·lecció es pogués completar amb el quart volum, i es tanqués el capítol dels estatuts. I quan dic «tancar el capítol dels estatuts» ho dic amb tota la intenció, com vostès poden imaginar.

Acabo, amb la recomanació que llegeixin aquest treball valuós. És un llibre que reclama ser llegit amb atenció. És a dir, no és un llibre per anar passant pàgines, sinó per entretenir-se amb els detalls. Alguns són autèntiques perles, com ja s'ha dit. I, evidentment, felicito l'autor, el bon amic Jaume Sobrequés. També vull donar les gràcies al senyor Antoni Dalmau i al senyor Vicenç Villatoro per haver-nos acompanyat, i a tots els presents, que han volgut compartir amb nosaltres aquesta presentació del llibre del doctor Jaume Sobrequés.

Moltes gràcies.

Acte amb motiu del 30è aniversari del restabliment del Parlament de Catalunya i d'homenatge als qui, des de Lluís Companys i Jover, han estat elegits presidents del Parlament

Palau del Parlament, 10 de setembre de 2010

«Catalunya i la llibertat són la mateixa cosa.» Quan vaig prendre possessió del càrrec aquesta legislatura vaig iniciar la meva intervenció amb aquesta frase de qui fou el primer president del Parlament de Catalunya, Lluís Companys.

De fet, la història de Catalunya és la d'un anhel de llibertats, i això ha ajudat a fer de la nostra terra un país solidari que sempre ha estat al costat de la defensa dels drets i les llibertats de les persones, cosa que no vol dir que deixem d'exigir els deures i les responsabilitats cíviques corresponents que tota societat necessita. I això és bo recordar-ho per als qui en nom de la llibertat individual pretenen negar determinats deures socials, com els que hem establert democràticament amb relació al coneixement i l'ús de la nostra llengua. El nostre és un país acollidor amb els qui arriben de fora. Però també és un país que demana respecte per la seva identitat cultural i política.

Demanem respecte, i per això no deixarem d'exigir l'anul·lació de la farsa de judici que va patir el president Lluís Companys i Jover. Enguany es compleixen setanta anys de la seva execució, i aquest és un dels diversos motius que han inspirat l'acte d'homenatge d'avui.

El professor Culla, a qui aprofito per agrair la seva col·laboració en l'acte d'avui, ja ha glossat a bastament la figura del primer president. Però permetin-me que hi afegeixi alguns detalls, començant per una altra cita textual del president Companys que té una vigència que ens ha de fer reflexionar. Deia Companys: «Quan es discuteixi l'Estatut tornaran a reproduir-se els debats i les paraules i els arguments de sempre quan s'ha debatut el problema català a les Corts. Els mateixos que ja fa dotzenes d'anys combateren a Pi i Margall. El vell concepte de la sobirania única i indivisible.»

«El vell concepte de la sobirania única i indivisible» de la nació espanyola, el mateix que per la seva reiteració ha definit la Sentència del Tribunal Constitucional contra l'actual Estatut.

Certament, com a país, cal mirar sempre endavant, no ens podem quedar ancorats en el passat. Però és que des de fa massa anys ens trobem el mateix obstacle que ens impedeix progressar. Només coneixent la història podem entendre amb prou perspectiva on som com a país, on volem anar i com arribar-hi, i també quins camins trobarem sempre tancats.

* * *

En homenatjar els presidents del Parlament era inevitable prestar una atenció especial al president Companys, tot i que va exercir poc temps el càrrec, una atenció especial perquè fou el primer, però sobretot perquè la seva mort en va fer un símbol de la història de Catalunya, ja que va morir en mans de la dictadura franquista, amb la col·laboració de l'exèrcit nazi, dos dels horrors més grans de l'Europa del segle XX, i perquè va ser assassinat perquè era el president democràtic del nostre país.

L'extremeny Fernando Valera, que va ser cap del Govern republicà a l'exili, ho va deixar escrit. El cito textualment: «Digámoslo claro: lo han asesinado por catalán. El odio del vencedor hubiera querido fusilar en su persona a Cataluña entera.» La seva execució no pretenia ser només la d'una persona, sinó la de les institucions del país. Volien matar el que ell representava: un poble que havia pretès accedir a l'exercici de les seves llibertats individuals i collectives. No ho van aconseguir, com tampoc ho havia aconseguit Felip V conquerint Barcelona l'11 de setembre de 1714 i abolint les nostres institucions i prohibint la nostra llengua.

Han reprimit repetidament la nostra identitat i el nostre esperit de llibertat. Però aquí seguim. Aquest és el gran missatge de la Diada. Aquí seguim, amb la nostra identitat cultural i política, amb el nostre esperit de llibertat absolutament intacte.

* * *

A Companys, com a president del Parlament el va succeir Joan Casanovas i Maristany. Va haver d'exercir el càrrec en una etapa molt difícil, plena de tensions amb els governs de la República. Fins i tot va haver de veure com el Parlament quedava suspès, tal com s'ha explicat, i es convertia en caserna militar. I ell, com altres membres del Govern i del Parlament, va ser empresonat després que Companys proclamés de manera fallida l'Estat Català de la República Federal Espanyola a l'octubre del 1934. Tanmateix, Casanovas també és el president del Parlament educat, espai de diàleg i de debat que abans del cop franquista es va guanyar el sobrenom de l'«oasi català», en contraposició als insults i l'agressivitat que tenien lloc a les Corts.

Després vingué l'alçament militar contra la República i s'inicià la Guerra Civil, que culminà amb la Dictadura del general Franco. I el Parlament es refugià fora del país. Prenen el relleu de Casanovas els successius presidents a l'exili: Josep Irla i Bosch, Antoni Rovira i Virgili, Manuel Serra i Moret i Francesc Farreras i Duran. El seu paper en la història d'aquesta institució és crucial, ja que al llarg de tots aquells anys mantenen la reivindicació del Parlament com a institució legítima i representativa del poble català, una reivindicació que mereix el reconeixement i el profund agraïment de la Catalunya actual. Així, avui, aquí, de manera solemne, vull traslladar als familiars d'aquells presidents, que avui són entre nosaltres, aquest reconeixement. En nom de la institució els agraeixo la presència. I aprofito també per agrair la presència dels familiars dels presidents de l'actual període democràtic, presidents que mereixen també el més solemne reconeixement per l'exercici del seu càrrec.

Permetin-me que els expliqui una anècdota plena de significat. El darrer president a l'exili, el manresà Francesc Farreras i Duran, que vivia a Mèxic, va intentar tornar al país amb motiu del restabliment democràtic de la institució. Per motius de salut no ho va poder fer. El que sí

que va fer va ser una carta, una carta en què ell renunciava al càrrec de president del Parlament a favor de qui hi resultés escollit després d'aquelles eleccions de l'any 1980. No sabia a quina persona l'adreçava, però sí que sabia que ho feia a un nou president del Parlament de Catalunya. I aquella carta va arribar al president Heribert Barrera. I ell, després, la va lliurar al president Miquel Coll i Alentorn, que la va lliurar al president Joaquim Xicoy i Bassegoda, que la va lliurar al president Joan Reventós. Del president Reventós va passar al president Joan Rigol, que me la va donar a mi, i jo la lliuraré, evidentment, a la persona que em succeeixi en el càrrec. Aquella carta ha esdevingut un testimoni simbòlic, una forma de recordar que aquest Parlament té la font de legitimitat en la democràcia republicana i que aquest fil de legitimitat va ser preservat, tot i les dificultats, pels president i els diputats a l'exili.

El traspàs d'aquella carta és una forma de copsar la història de la nostra nació, i també la història de la nostra institució. Catalunya no és una simple comunitat autònoma administrativa. No ho som per història, però sobretot perquè tenim consciència de la nostra identitat política, perquè tenim voluntat de ser i d'exercir com a nació. I el Parlament, des del 1980, ha actuat amb consciència d'aquesta realitat nacional pròpia.

Encara més significatiu és que la primera llei del Parlament en aquesta nova etapa democràtica fos la que declarava la Diada com a festa nacional de Catalunya, una festa que la societat catalana havia adoptat i que els representants del poble simplement van institucionalitzar. Deia al principi que Catalunya i la llibertat són la mateixa cosa, i de fet la Diada és una festa de la llibertat. Amb la Diada homenatgem els qui van lluitar per la llibertat, mostrem el nostre rebuig a l'opressió, reivindiquem la nostra llibertat com a nació.

* * *

Aquests trenta anys de Parlament també es caracteritzen pel fet que tots els presidents hem exercit el càrrec amb un total respecte i sentit institucional, amb disposició per recollir el millor de qui ens precedia i intentar fer la nostra contribució a la institució i al país.

Personalment els he de confessar que quan vaig ser elegit per al càrrec em sentia tan orgullós com aclaparat de responsabilitat pel fet de succeir tots els qui havien mantingut en tan elevada estima la figura de president del Parlament, des de Companys i el seu pes en la història del nostre país fins a Joan Rigol, de qui tant havia après els anys que vaig formar part de la Mesa del Parlament, passant per Heribert Barrera, que havia estat president històric del meu partit. Són moltes, les aportacions dels presidents d'aquesta etapa democràtica.

Al president Barrera li va tocar, segurament, el més difícil: obrir el camí de tots els qui l'hem seguit, engegar la institució en aquest període, un període il·lusionant, certament, però ple de dificultats. El president Coll i Alentorn, el senyor Coll, ens va llegir el seu somni raonable de Catalunya i ens va ensenyar que cal anar fent cada dia el que pertoca per anar-nos acostant als nostres objectius, conscients que aquests objectius no són ni per a demà ni per a demà passat però encarant cada dia amb afany. Va donar exemple de la constància en l'esforç al servei del país. El president Xicoy va assumir l'herència dels anteriors i va donar exemple de fermesa, lucidesa i honestetat intel·lectual, virtuts des de les quals va cercar de manera permanent el consens en aquesta casa en tots els temes que arribaven a la Mesa. El president Reventós, un dels principals artífexs de la unitat del socialisme català, el constructor de ponts de diàleg, ens va llegir nombrosos exemples d'un valor que cal rei-

vindicar: la generositat política. I va ser ell el president que va aconseguir que aquest edifici, aquest edifici històric, aquest palau històric, fos propietat del Parlament. I el president Rigol, amb el seu esperit humanista de què avui hem tingut un altre exemple, exemple de rigor i de concòrdia, va aportar vitalitat i decisió per posar les bases dels grans canvis que hem tingut l'oportunitat de desenvolupar, com l'adequació i l'ampliació dels espais d'aquest Palau o el mateix Canal Parlament.

A la responsabilitat de succeir tots aquests referents polítics, tots aquests mestres, hi vaig respondre oferint tota la meva dedicació, il·lusió i capacitat de treball. I, sincerament, més enllà de valoracions futures sobre el que hagi pogut aportar, estic satisfet d'haver fet tot el possible per estar a l'altura dels presidents que m'han precedit, a qui avui tenim l'honor de retre aquest homenatge.

Per diferents motius, la vida política del nostre país viu moments difícils. Pateix una crisi de confiança per part de la ciutadania, però crec que no m'equivoco quan dic que la gran majoria de les ciutadanes i els ciutadans de Catalunya valoren positivament aquesta institució. I crec que gran part d'aquesta valoració positiva es deu a l'exercici del càrrec dels presidents a qui avui hem rendit homenatge, acompanyats de les seves respectives mesos.

També penso que una part d'aquest prestigi es deu al respecte que totes i tots els diputats han mantingut per la institució. Només esmento un detall, però també significatiu: a diferència d'altres cambres legislatives, el comportament en aquesta cambra dels representants electes del nostre poble sempre ha estat impecable, i no sempre s'ha valorat aquest fet com caldria. Tant de bo que sapiguem conservar aquest tresor.

M'agradaria que aquest comportament respectuós es traslladés al conjunt de la política catalana, que es mantingués entre tots els partits sense excepció. Ens esperen setmanes intenses de tensió preelectoral, i és necessari que la política no es basi en un joc continu de desqualificacions. Es pot criticar, és clar que sí. S'ha de criticar. Però des del respecte per persones i institucions. Hem de tenir molt clar que el país necessita escoltar les nostres propostes per millorar Catalunya i per sortir de la crisi. Tot el que no sigui això només agreujarà la fractura entre polítics i ciutadania. Tenim molt a debatre, tenim molt a proposar, tenim també moltes coses a criticar.

Hi insisteixo: no ens podem permetre el luxe de perdre'ns ni en picabaralles personals ni en polèmiques absurdes. Els candidats a representar el poble de Catalunya han d'estar a l'altura, han de ser dignes de representar-lo. Són temps de política, de política constructiva, neta, honesta, sense ambigüitats que desorientin la ciutadania; temps de política en majúscules, precisament la més difícil de totes.

* * *

Per acabar, si m'ho permeten, voldria fer una darrera reflexió, i aquesta en clau de futur, tot i que lligada a tot el que he expressat. Aquests trenta anys, l'autogovern català s'ha desenvolupat en el que en podríem dir una realitat alternativa al poder centralista de l'Estat. Hem anat fent camí estirant de l'ambigüitat de la Constitució i les oportunitats polítiques que sorgien a les Corts de l'Estat.

Amb els anys, aquell camí s'ha anat fent més estret, cada cop més estret, fins que ha quedat tancat i barrat per la Sentència del Tribunal Constitucional amb relació a l'Estatut.

DIADA NACIONAL

LLUÍS COMPANYS I JOVER
JOAN CASANOVAS I MARISTANY
JOSEP IRLA I BOSCH
ANTONI ROVIRA I VIRGILI
MANUEL SERRA I MORET
FRANCESC FARRERAS I GRAN
HERIBERT BARRERA I GUSTÀ
MIQUEL COLL I ALONSO
JOAQUIM XICOY I
JOAN REVENTÓS
JOAN RIGOL

Tot i la descentralització administrativa, Espanya s'estructura sobre el concepte de la nació única.

D'altra banda, les crisis del nostre temps han posat de manifest la poca capacitat per articular respostes amb el nivell d'autogovern que ens permet el fet de ser una comunitat autònoma de règim comú, encara menys quan no ens podem desfer del llast del dèficit fiscal, un llast que, per cert, no té equivalent en tot Europa.

Si volem defensar els interessos, els drets, el benestar i les llibertats de les catalanes i els catalans en aquest món globalitzat on els grans estats centralitzats cada cop es mostren més ineficaços, ens cal anar més enllà d'on som ara, més enllà d'on ens permet la Sentència del Constitucional.

De fet, així ho demana la nostra societat, que va sortir al carrer de forma massiva el passat 10 de juliol per expressar la seva indignació. Aquesta societat exigeix dignitat i demana sortides. Per tant, després de trenta anys sobre una nova etapa, una etapa de grans decisions, i això significa que s'ha acabat l'etapa de les ambigüitats.

L'ambigüitat impedeix resoldre els conflictes, retarda les solucions. En aquesta nova etapa cal decidir. Cal decidir per on seguim en el camí del nostre autogovern, i aquesta decisió correspon a la ciutadania de Catalunya. És ella qui democràticament ha d'encaminar-se cap a una direcció o una altra.

I el primer pas d'aquest camí, d'aquest nou camí, són les eleccions del proper 28 de novembre, les eleccions al Parlament de Catalunya, eleccions en què s'hauran d'escollir les 135 persones que representaran políticament les catalanes i els catalans la propera legislatura. Serà el primer pas, però no pas l'últim.

Som al principi d'un procés de decisions, un procés que ha de ser democràtic i clar, sense més ambigüitats, un procés basat en les decisions lliures d'una ciutadania lliure. No podia ser d'una altra manera, perquè «Catalunya i la llibertat són la mateixa cosa».

Moltes gràcies a totes i a tots els presents per participar en aquest homenatge als qui han estat presidents del Parlament de Catalunya des de Lluís Companys i Jover.

Molt bona Diada.

Commemoració del Dia Internacional de la Pau

Barcelona, 21 de setembre de 2010

El compromís amb la pau forma part de la mateixa essència legislativa. L'essència dels parlaments és parlar, és el diàleg entre els diferents interessos i punts de vista que conviuen en tota societat; és arribar a pactes per resoldre els conflictes; és posar normes que regulin el dia a dia del país.

El nostre Parlament, en concret, té el precedent de les assemblees de pau i treva, que apareixen al segle XI per posar normes i garantir moments i espais de pau en un context d'inseguretat.

Aquella voluntat de trobar alternatives a la violència s'ha mantingut al llarg de la nostra història. La pau és un ideal arrelat en la cultura, en els valors, del poble català, que ha mantingut viu aquell compromís, com va quedar demostrat ara fa set anys en les manifestacions i protestes contra la guerra de l'Iraq.

I el Parlament, com a institució representant del poble de Catalunya, ha actuat sempre en coherència amb aquest caràcter antibèl·lic i ha expressat repetidament el seu compromís amb la pau.

Personalment, que em vaig acostar a la política fonamentalment per dos conceptes, la llibertat del meu país i la pau, és un orgull presidir una cambra que els darrers set anys ha donat nombrosos exemples d'aquest compromís, des de la Llei de creació de l'Institut Català Internacional per la Pau, que fa una gran feina, fins a les referències incloses en l'actual Estatut, no solament en el preàmbul, en què Catalunya afirma el seu compromís amb tots els pobles per construir un ordre mundial pacífic i just, sinó també en l'articulat, en què la pau esdevé un principi rector de l'actuació dels poders públics i s'especifica que «la Generalitat ha de promoure la cultura de la pau i accions de foment de la pau al món». És a dir, que, governi qui governi, la Generalitat té el mandat de promoure la cultura de la pau, de promoure accions de foment de la pau al món, d'implicar-s'hi activament.

Els exemples d'aquest compromís del Parlament també van des de declaracions institucionals —com la de condemna al cop d'estat que va patir Hondures, la de suport a la líder democràtica birmana Aung San Suu Kyi o les de condemna dels diferents atacs terroristes— fins a les resolucions de suport al diàleg entre Turquia i Armènia, al dret humà a la pau, al poble sahrauí o al Pla de pau del Consell de Seguretat de les Nacions Unides.

També hem acollit nombrosos actes d'entitats i institucions. Penso en seminaris sobre la pau, en la recent declaració de Barcelona, impulsada per l'Institut, o en la celebració del desè aniversari de la supressió del servei militar.

Així mateix, la cambra s'ha adherit a diferents programes de les Nacions Unides, o a la Declaració de Lluçanet. Fins i tot la concessió de la Medalla d'Honor del Parlament, el 2005,

a Adolfo Pérez Esquivel, premi Nobel de la Pau, és un gest que cal recordar, que cal valorar. Són mostres d'aquesta cultura de la pau arrelada al nostre país, a les nostres institucions, als principis i les conviccions de molts de nosaltres.

Tanmateix, el que voldria remarcar avui en aquesta commemoració és que la pau demana molt treball i molta voluntat per resoldre els conflictes, molt més treball del que comporta iniciar-los. Demana a les parts en conflicte responsabilitat, generositat i valentia política, i fins i tot cal una certa imaginació per trobar sortides a les situacions bloquejades. Però, sobretot, la pau demana que actuem abans, que tractem les causes dels conflictes abans que no esclatin.

Un món en què les desigualtats s'eixamplin, un món en què les injustícies s'imposin, un món amb pobresa, és un món abocat a la violència. La pau exigeix justícia, la pau vol igualtat d'oportunitats, la pau demana que uns no pretenguin imposar als altres la seva voluntat.

Cal més cultura de la pau, cal que s'estengui arreu del món, com s'han estès creences, ideologies o coneixement. I actes com el d'avui, aquesta commemoració del Dia Internacional de la Pau, o exposicions com la que avui s'inaugura, «Paraules descalces. Dones fent pau», són passos petits, però valuosos, per reforçar la cultura de la pau. Com més persones, més pobles, més països, assumim i mantinguem amb fermesa el compromís amb la pau, més ens apropem a la utopia.

Finalment, no puc deixar de fer, encara que sigui breu, una referència al conflicte basc. Darrerament s'ha obert de nou una finestra a l'esperança. Cal prudència, perquè massa cops aquesta finestra s'ha tancat violentament. Però l'esperança hi és, l'oportunitat hi és, i un no s'hi pot girar d'esquena.

Com deia diumenge Carod-Rovira en una carta oberta publicada a la premsa, «massa gent ha quedat pel camí en nom de la unitat d'Espanya o de la independència d'Euskal Herria, i no té cap sentit que es perdi una sola vida humana més».

ETA ha d'abandonar definitivament la seva lluita. El poble basc té dret a decidir pacíficament, democràticament, lliurement, el seu futur, amb totes les opcions polítiques sobre la taula. Totes. El poble basc té dret a la pau.

Moltes gràcies.

Lliurament dels Premis Blocs Catalunya 2010

Centre de Congressos del Parc Científic i de la Innovació TecnoCampus
Mataró-Maresme (Mataró), 1 d'octubre de 2010

«Un món on cada dia es respecta una mica més la diversitat humana, on qualsevol persona pot expressar-se en la llengua que vulgui, professar pacíficament les seves creences i assumir serenament els seus orígens sense exposar-se a rebre un tracte hostil o denigrant, ja sigui per part de les autoritats o de la població, és un món que avança, que progressa, que s'eleva. Contràriament, quan cada dia és una mica més difícil ser un mateix amb serenitat, practicar lliurament la pròpia llengua o la pròpia fe, com no hem de parlar d'un món en regressió?»

Avui gairebé no hi ha dubte que ens trobem immersos en una revolució que acabarà transformant per complet la nostra societat. I al bell mig d'aquest canvi profund es troben les tecnologies de la informació i la comunicació. És per això que he volgut començar la meua intervenció amb unes paraules sobre els desajustos del nou món que ve, unes reflexions que no són meves —per més que les comparteixo absolutament—, sinó que són de l'escriptor, sociòleg i historiador libanès Amin Maalouf, i que trobaran en el seu darrer llibre *Un món desajustat*. Els el recomano.

Em sento molt honorat i agraït d'acompanyar-los, una edició més, en l'acte de lliurament dels Premis Blocs Catalunya 2010, en el que considero una iniciativa fantàstica: reconèixer la feina dels blocaires i de l'Associació Stic.cat en la promoció de l'ús de les noves tecnologies i de la llengua catalana, però també —i això és difícil que se'ls reconegui— el paper que tenen molts, cadascú en el seu àmbit, en el mestratge i en el guiatge d'aquesta revolució social que comporta el 2.0.

Les persones que fa temps que creiem que Internet i les xarxes socials acabaran canviant les estructures de la societat —hàbits personals, manera de relacionar-se, d'estudiar, de fer política o de dirigir les empreses, de comprar, d'esbargir-se, etc.— tenim una responsabilitat social perquè aquesta revolució triomfi, perquè aquesta revolució surti bé. I, començant pel nostre propi país, hem de treballar perquè, com deia Maalouf, Catalunya avanci, progressi i s'elevi.

Un altre eminent sociòleg, Manuel Castells, ho avançava quan ens deia que «Internet no és simplement una tecnologia, sinó que és el mitjà de comunicació que constitueix la forma organitzativa de les nostres societats, és l'equivalent al que va ser la factoria a l'era industrial o la gran corporació a l'era postindustrial».

La revolució de les tecnologies de la informació i la comunicació està en marxa —i ho he dit en més d'una ocasió, segur que alguns de vostès m'ho han sentit—, i és evident que tots vostès són destacats activistes dels canvis que porta la nova era. D'aquí la meua reflexió.

D'exemples de transformació de la societat i de com l'estan afectant les TIC i les xarxes socials en tenim diàriament. Ara mateix n'acabem de reconèixer tres exemples, tres exemples que jo —casualment, ho admito— havia citat en el meu discurs.

Tant les nevades com la qüestió del servei de rodalia de Renfe, com també, d'alguna manera, tot el procés que s'ha fet amb el «Vist i no vist», són exemples del fet que, clàssimament, de vegades els mitjans, les xarxes socials, superen les informacions tradicionals d'una manera cada vegada més sorprenent, i cada vegada més positivament.

I n'hi afegeixo un quart; un quart exemple que és més proper i que tenim en la vaga general de dimecres passat. Per això em sembla fantàstic el premi especial que ha donat Stic.cat, perquè és la pràctica, és demostrar dia a dia, demostrar sobre el terreny, que això funciona, que això té sentit. I, a més a més, si heu seguit les tres experiències, veureu que són entranyables.

Afegeixo un altre exemple del fet que les eines socials, i l'ús en xarxa que se'n fa, permeten conèixer amb detall moltes situacions que haurien passat inadvertides, permeten corregir actuacions, permeten fins i tot planificar itineraris en una ciutat, permeten garantir la seguretat, permeten, permeten, permeten, permeten...

Quant a la vaga general —i justament una part de la jornada es pot seguir intensament a través de Twitter—, vull reconèixer avui, aquí, la feina que van fer Saül Gordillo, Sergi Sabaté, Guillem Carbonell, entre d'altres, que retransmetien en temps real tot el passava a la manifestació i, sobretot, a les zones calentes, on hi havia els incidents més remarcables. Aquesta informació és valuosíssima, no és comparable a cap altra informació de les que rebem avui. Crec que va ser una classe de periodisme *online* de primer ordre i, al mateix temps, un servei d'informació al ciutadà de gran utilitat.

Aquests són exemples del bon ús de les eines 2.0 en benefici de la comunitat, en benefici de la societat. D'aquesta mena de ciberactivisme necessari per ajudar a portar les comunitats i societats cap al progrés en positiu, Maalouf també en parla. No el conec, el senyor Maalouf, els ho asseguro. Reconeix que «Internet és un accelerador i un amplificador que ha pres volada en un moment de la història en què es desfermaven les identitats, en què s'instal·lava l'enfrontament entre civilitzacions, en què l'universalisme s'esmicolava, en què la naturalesa dels debats es corrompia, en què la violència guanyava tant en les paraules com en els fets, i en què es perdien els punts de referència comuns».

D'aquí la importància i la responsabilitat social amb què hem d'actuar els que fa més temps que som en tot això i els que sabem, sense necessitat que ens convencin, que la nova era de les TIC acabarà per transformar-ho tot. Contra el que es pugui pensar, el 2.0 pot ajudar a humanitzar la societat i a provocar que, amb la informació de què disposem avui, la gent sigui més conscient, més solidària, més participativa, i que, sobretot, sigui capaç de recuperar els grans valors de la humanitat que hem anat perdent col·lectivament.

Si parlem de canvis i transformacions veurem que aquests mateixos premis, en només tres edicions, també han evolucionat i han crescut de la mà del creixement i de la mateixa evolució de la blocosfera catalana. Abans li deia a la Trina: «Ja sou importants, us critiquen molt.» Doncs, ben bé és això.

Des d'aquella primera edició, la comunitat catalana a la xarxa ha canviat —i ha canviat molt—, ha crescut, s'ha diversificat, s'ha consolidat i ha aconseguit, fins i tot, un cert re-

coneixement mundial. En aquesta ocasió, els guardons s'han centrat a explicar de quina manera està evolucionant la presència de blocs en català a Internet i com aquest fet influeix en la cultura del país.

Tanmateix, uns premis com els que es lliuren avui serveixen per fer emergir, per filtrar, per donar pistes, per orientar-se entre el magma de la blocosfera catalana. Serveixen, justament, per descobrir iniciatives desconegudes, algunes sense suport institucional ni empresarial, i que, a més a més, són una eina i una riquesa de valor incalculable per a la nostra cultura. Perquè els valors són cultura.

«Considerar avui que la cultura és un camp com qualsevol altre o un mitjà per amenitzar la vida a certa mena de gent és equivocar-se de segle; és equivocar-se de mil·lenni. Avui dia el paper de la cultura és proporcionar als nostres contemporanis els mitjans intel·lectuals i morals indispensables per sobreviure, que aviat és dit.» De nou, Maalouf.

El bloc, avui, continua sent una gran eina de transmissió de discurs, una de les millors eines, una de les principals. El bloc reinventat, adaptat, recol·locat dins les necessitats de comunicació dels ciutadans d'avui, és més viu que mai —i sóc conscient que aquesta tarda hi ha hagut un debat respecte a això.

* * *

Acabo. Però abans de fer-ho permetin-me una darrera reflexió en clau política i en el context actual que estem vivint. Som a les portes d'una campanya, i aquestes crec que seran les primeres eleccions a Catalunya en què no hi haurà cap candidat sense perfil 2.0; millor o pitjor, per a bé o per a mal, però la majoria ja ha fet el pas en aquesta direcció.

De la mateixa manera que començava aquestes paraules al·ludint al món desajustat de Maalouf i apellant a la responsabilitat social de tots els activistes 2.0, cadascú dins el seu

àmbit i les seves possibilitats, també vull fer una crida per una campanya neta, en què desaparegui l'exabrupte, la desqualificació fàcil, l'insult barroer, la difamació perquè alguna cosa en quedi.

Si hi ha algun nexe d'unió entre la filosofia 2.0 i la política és, justament, la de reivindicar una altra manera de fer política: transparent, col·laborativa, participativa, constructiva. I això no és impossible. Sóc conscient que estic demanant segurament una utopia, però, sincerament, si hem de reproduir el mateix esquema que tenim en el *punt zero*, en el 2.0 serà un fracàs estrepitos. Tant de bo que tots els partits siguin, siguem, capaços d'entendre la transparència, la col·laboració, la participació, la crítica constructiva, evidentment, com un valor que cal fer emergir, perquè només així trencarem la desafecció.

I en aquest sentit és especialment remarcable —i vull destacar-ho— l'esforç que fa Stic.cat amb la *twittervista*. Em sembla una iniciativa fantàstica! Confio que els candidats estiguin a l'altura.

Per arribar a una regeneració social —que ens cal—, per arribar a consolidar un país que prosperi, que creixi, que s'elevi —que ho desitgem—, ens cal abans regenerar la política. I això és feina de tots; en primer lloc, dels polítics, per descomptat, però també del conjunt de la societat. Cal, del tot.

Permetin-me tenir, però, unes paraules d'agraïment molt sentides per a la gent de Stic.cat, en particular, i per a la comunitat en xarxa en general. Agraïment per haver comptat amb mi en aquestes tres edicions d'aquests premis, als quals sempre he assistit de bon grat i amb il·lusió, perquè, en fi, tot el que vostès fan m'atrau, i m'atrau especialment i em sedueix. Però, sobretot, agraïment també per tot allò que m'han ensenyat a través de la xarxa i que he après, que és moltíssim.

Aquest és també un món especialment generós, en què la gran majoria de la gent no té cap inconvenient a compartir una de les coses més preuades que pot tenir una persona: el coneixement. I això no té preu.

Moltes felicitats a tots els guardonats, moltes felicitats a tots els finalistes. Hi havia blocs magnífics, de debò. A vegades és injust haver de decidir quin va primer. Confio que Stic.cat continuï amb l'empenta que ha tingut fins ara per fer aquesta quarta edició dels premis *punt cat*, els Premis Blocs Catalunya, però sobretot també per portar aquesta intensa activitat que, d'alguna manera, fa que el país sigui un país de primera també en noves tecnologies en el món 2.0.

Moltes gràcies i molt bona nit.

Presentació del llibre *Energia per al segle XXI. Cap a un horitzó d'independència i democràcia energètica*

Barcelona, 10 de novembre de 2010

Aquest estudi és una valuosa aportació al coneixement i al nostre futur com a país, ja que l'energia és un dels grans reptes que Catalunya té al davant.

El proveïment energètic s'enfronta a una sèrie de factors de crisi: l'elevat consum *per capita*, la dependència de l'exterior (fins a un 90%) i la no-sostenibilitat de les fonts de què s'alimenta el nostre sistema energètic. Aquesta falta de sostenibilitat econòmica i dels recursos, sumada a les incerteses en seguretat i en gestió dels residus que encara presenta l'energia nuclear, converteix el repte energètic en un repte estratègic vital.

Tant els que defensem la independència política de Catalunya dins la Unió Europea com els que proposen continuar en el marc estatal espanyol coincidim forçosament en la necessitat de superar aquest repte: aconseguir la independència energètica.

Cal proveïment energètic suficient, de qualitat, segur, provinent en la mesura possible de fonts renovables i amb un baix impacte en el medi ambient. És hora d'impulsar canvis per reduir la dependència dels combustibles fòssils i assolir un tancament progressiu i raonable de les centrals nuclears, com aconsella l'estat d'envelliment que presenten.

Si em permeten l'expressió, cal fer de la necessitat virtut, i Catalunya, com a país sense recursos fòssils propis, ha de ser capdavantera en les noves tecnologies energètiques, tant en les fonts de proveïment com en els sistemes de producció, distribució i gestió de l'energia, i en les tecnologies d'autoabastament i d'estalvi energètic.

Això exigeix que actuem legislativament, ja sigui amb lleis pròpies sobre la qüestió, impulsant l'acció de la Generalitat perquè pugui assumir el màxim de competències que estableix el nou Estatut en l'àmbit de la distribució elèctrica, ja sigui negociant amb l'Estat les inversions necessàries per assolir una xarxa elèctrica suficient i que ofereixi un servei segur i de qualitat al país. I des de l'acció de govern, cal implementar mesures en diferents àmbits, lligades a l'eficiència, lligades a canvis del model productiu, a l'impuls de l'economia sostenible o el que s'ha anomenat *green new deal*, i incidir i potenciar la recerca i la innovació en aquest sector.

Aquests objectius de país, i l'exemple d'aquest mateix estudi, em porten a remarcar-los la importància de la recerca i la transferència de coneixement científic als processos de decisió política.

Ahir mateix en parlava en un debat sobre ciència organitzat pel Consell Català de la Comunicació Científica. La ciència no ocupa el primer pla del debat polític, i menys en-

cara de l'opinió pública, en els debats de la nostra societat; però, tanmateix, el paper que tingui la recerca científica en les polítiques públiques és potser la variable més determinant en l'equació del nostre futur.

Tots parlem, davant la crisi, de la necessitat d'innovar, d'assolir l'eficiència i l'eficàcia (que no són el mateix), d'assolir el progrés, etc. Però tots aquests objectius compartits, que són transversals, i als quals fem referència en tots els àmbits, depenen de la capacitat de crear i d'aplicar saber científic. Cal situar el conjunt de l'R+D+I al lloc preeminent que li pertoca, com a element estratègic i vital de les polítiques públiques.

Però això no vol dir caure en una tecnocràcia. Continua existint espai de decisió purament política, de definició de prioritats socials, però, sense el treball científic, els processos de decisió política i de disseny i aplicació de polítiques queden coixos.

Amb l'energia en tenim un bon exemple. Davant el repte que tots compartim, hi ha diferents respostes, hi ha diferents alternatives. Prioritzar-ne unes o les altres és una decisió purament política. Per exemple, l'energia nuclear o l'opció de les energies renovables. La decisió té components socials, ideològics, de valors, la decisió serà política.

Però perquè aquesta decisió es pugui prendre com cal, perquè la implementació de les polítiques que se'n desprengui sigui òptima, la variable determinant, la condició essencial, és comptar amb un bon marc de recerca sobre la qüestió: disposar d'estudis rigorosos so-

bre les opcions, les variables tècniques, les possibles conseqüències; conèixer i valorar les opcions tècniques que permetin complir els objectius de la decisió política; ser conscients de la capacitat d'innovació.

Hi insisteixo: les decisions sobre el nostre futur no es poden prendre només des d'una perspectiva científica i tecnològica, no poden ser mai neutres. No ho són les retallades socials, ni el model de relació amb l'Estat espanyol, ni tan sols la mesura dels 80 km/h (les xifres i els estudis demostren que s'han reduït accidents, que hi ha hagut menys ferits i morts, però n'hi ha que valoren més el perjudici en forma d'incomoditat que els genera la limitació de velocitat).

El terreny de la política —i en democràcia això implica el conjunt de la societat— és valorar a partir de les opcions tècniques i científiques. I aquest estudi ens ofereix opcions, ens parla d'alternatives energètiques, ens mostra un camí. Seguir-lo o no dependrà de la voluntat de la ciutadania, expressada a través dels seus representants polítics.

* * *

Aquest estudi fa una valuosa aportació a Catalunya, perquè ofereix a la societat un element de coneixement quan analitza i mostra una alternativa concreta, des del punt de vista científic i amb rigor, i com a president del Parlament vull felicitar els autors per la seva feina. Tard o d'hora aquest país ha de debatre en l'àmbit nacional el repte energètic, i aquest estudi n'és un document imprescindible; ha de ser sobre la taula d'aquest debat, l'han de llegir i tenir en compte els representants polítics que hagin de debatre i decidir el model energètic de la Catalunya del segle XXI, la nostra societat ha de conèixer el que s'hi diu.

Les energies renovables i l'*smart grid*, aquest concepte de la gestió intel·ligent de la generació i del consum energètic, seran protagonistes d'aquest futur debat energètic del nostre país. Si no ho són, estarem girant l'esquena a una alternativa vàlida i amb molts aspectes positius.

Felicitats, doncs, als autors de l'estudi per la seva valuosa aportació a una Catalunya independent en matèria d'energia, i agraïments a la Fundació Josep Irla per l'edició, i també al Departament de la Vicepresidència de la Generalitat i al Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible, que amb el seu suport fan possible la difusió de coneixement que significa aquest estudi, i que el converteix en una eina valuosa de país.

Una reflexió final, molt curta. Darrere la crisi, darrere el pessimisme i l'ambient negatiu, hi ha la Catalunya que no es resigna, la Catalunya valenta que aposta per la innovació, el coneixement, el rigor i el treball persistent; la Catalunya que defensa alternatives i opcions millors que aquelles a què ens aboca l'immobilisme. És la Catalunya dels èxits. I estudis com el que presentem avui són els que la fan possible.

Moltes gràcies.

5a reunió del Comitè Intergovernamental de la UNESCO per la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial

Nairobi (Kenya), 16 de novembre de 2010

Als representants del Comitè i de la UNESCO, a la comissió impulsora de la candidatura «Castells, patrimoni de la humanitat», a tot el món casteller:

Els castells són una tradició cultural viva que emergeix del poble, i s'han convertit en una de les millors expressions de la cultura tradicional i popular de Catalunya, singular i universal. Els elements, però, que n'expliquen la projecció mundial són els valors que els són intrínsecs i que projecten.

En un món cada vegada més individualista, els castells requereixen la conjunció d'un seguit de valors, com la solidaritat, la integració, la cultura de l'esforç i l'acceptació de les persones pel que són. No hi són importants ni la condició social, ni el color de la pell, ni l'edat, ni el sexe. El que hi compta és el treball en equip, la perseverança, l'enginy, la valentia i, sobretot, donar molt sense esperar res a canvi, només la satisfacció de la feina ben feta.

Avui és un gran dia per als castells, per als castellers i per a tothom que admiri aquesta tradició cultural tan viva. Perquè els catalans ens sentim orgullosos que les nostres aportacions al conjunt de la humanitat siguin úniques, originals, enriquidores, creatives i arrelades a la tradició, però que alhora siguin vives i tinguin la mirada posada en el futur.

Intervenció en l'últim ple de la VIII legislatura

Paraules del president en el darrer ple de la VIII legislatura

Palau del Parlament, 22 de setembre de 2010

Molt honorable president, honorables membres del Govern, senyors diputats, senyores diputades, com vostès saben, aquest és el darrer ple d'aquesta legislatura. Permetin-me que els adreci unes breus paraules.

En primer lloc, per donar-los les gràcies a tots pel seu comportament en aquesta cambra. S'han viscut plens de molta intensitat, debats que enfrontaven posicions radicalment oposades, però sempre han mantingut, per sobre de tot, el respecte dels uns pels altres i per aquesta Mesa. Vostès han contribuït a mantenir el bon to, educat i respectuós, que sempre ha caracteritzat el nostre Parlament. Cal recordar-ho perquè és un valor democràtic que aquesta institució no ha de perdre mai.

També vull felicitar-los per la feina feta. Ha estat una legislatura intensa fins al darrer moment. Hem elaborat, esmenat, debatut i aprovat gairebé un centenar de lleis, lleis que tenen, i tindran, incidència sobre el dia a dia de milions de catalans; han controlat l'acció del Govern, l'han impulsada; han complert les seves funcions, i també han fet present el Parlament arreu del territori, a tot el país.

Gran part d'aquesta feina, gran part del que han fet, per desgràcia, no és conegut ni reconegut per l'opinió pública. Però aquesta feina hi és, i han de ser conscients que, tant des de la majoria de govern com des de l'oposició, han fet un servei al país. No podem perdre mai de vista que això és fonamentalment el que fem aquí: un servei al país, un servei a tota la gent que hem representat.

Els desitjo que, en abandonar aquest darrer ple, se sentin orgullosos del que han pogut aportar a Catalunya aquests quatre anys.

Finalment, vull donar les gràcies a tots els serveis de la cambra i al conjunt del personal del Parlament. Són un suport necessari per al bon desenvolupament de la nostra tasca; són un valor imprescindible d'aquesta institució.

El president Rigol em va dir: «Ser president del Parlament de Catalunya és de les millors coses que et poden passar a la vida.» I ho ratifico. Treballar per als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya, estar al servei d'aquesta nació, és el millor que et pot passar a la vida.

Moltes gràcies a tots i a totes.

PARLAMENT DE CATALUNYA